

**TEREKE KAYITLARINA GÖRE RUSÇUK'TA
SOSYO-EKONOMİK VE KÜLTÜREL HAYAT
(1656-1742)**

GÜLAY BOLAT

(Yüksek Lisans Tezi)

Eskişehir, 2019

**TEREKE KAYITLARINA GÖRE RUSÇUK'TA
SOSYO-EKONOMİK VE KÜLTÜREL HAYAT
(1656-1742)**

Gülay BOLAT

**T.C.
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

**Tarih Anabilim Dalı
Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Eskişehir
2019**

T.C.

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Gülay BOLAT tarafından hazırlanan Tereke Kayıtlarına Göre Rusçuk'ta Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Hayat (1656-1742) başlıklı bu çalışma/...../2019 tarihinde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ilgili maddesi uyarınca yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak, Jürimiz tarafından Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı'nda Yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan:

Doç. Dr. Mehmet TOPAL

Üye:

Prof. Dr. Kamil ÇOLAK

Danışman

Üye:

Doç. Dr. Meryem KAÇAN ERDOĞAN

ONAY

İmza

Prof. Dr. Mesut ERŞAN

Enstitü Müdürü

...../...../.....

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin/projenin Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi hükümlerine göre hazırlandığını; bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmanın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla taranmasını kabul ettiğimi ve hiçbir şekilde intihal içermediğini beyan ederim. Yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması halinde ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

Gülay BOLAT

:

ÖZET

TEREKE KAYITLARINA GÖRE RUSÇUK'TA SOSYO-EKONOMİK VE KÜLTÜREL HAYAT (1656-1742)

BOLAT, Gülay

Yüksek Lisans Tezi-2019

Tarih Anabilim Dalı

Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Kamil ÇOLAK

Osmanlı Devleti'nin sosyal ve ekonomik tarihini anlamak ve bu doğrultuda bir şeyler söyleyebilmek adına şer'iyye sicilleri içerisindeki verilerden olan tereke kayıtları büyük bir önem arz etmektedir. Tereke kayıtları vefat eden kişilerin hayatlarına dair önemli bilgiler içermektedir. Bu çalışmada, tereke kayıtlarından yararlanılarak 1656-1742 yılları arasında Rusçuk şehrinde yaşayan insanlar hakkında ayrıntılı malumat verilmeye çalışılmıştır. İncelenen 314 tereke kaydından hareketle kişilerin isimleri, meslekleri, toplumsal statüleri, medeni halleri, çocuk sayıları, ikametgâhları, vefat yerleri, vefat sebepleri, gelir seviyeleri, borçları, alacakları ve sahip oldukları köle sayıları hakkında bilgiler verilmektedir.

Tereke kayıtlarına bakıldığında 1656-1742 yılları arasında Rusçuk'ta 245'i erkek 68'i kadın ve 1'i Bulgar ahaliye ait olmak üzere toplamda 314 miras kaydı bulunmaktadır. Bunlardan büyük bir kısmının Müslüman olduğu görülmektedir. Fakat gayrimüslimlerin de bölgede yaşadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla, Osmanlı idaresinde Müslüman ve gayrimüslim kişilerin mahallelerde birlikte yaşadığı anlaşılmaktadır. Bahsedilen kişilerin beşe, çelebi, ağa, hacı, molla, paşa gibi unvanlara ve tüccar, kasap, saatçi, kuşçu, sarraf, sahaf gibi mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Bu kişilerin 141'i askeri sınıfa, 157'si reaya sınıfına mensup olduğu

tespit edilmektedir. Kişilerin ikamet yerleri arasında Kara Mustafa, Arık Ramazan, Hacı Musa, Cami-i Cedid, Bacanak, Faik, Edirne, Kayseri, Yenişehir gibi pek çok yer ismi saptanmaktadır. Aynı zamanda bazı kişilerin Rusçuk'ta, muharebede, handa, çiftlikte, kahvehanede, iskelede, yolculuk sırasında vefat ettikleri yerler bilinirken bazılarının ise vefat etmelerindeki hastalık veya katledilmek gibi etkenlerde ortaya çıkmaktadır.

Kişilerin aile yapılarına bakıldığı zaman Rusçuk toplumunun tek eşli bir yapıya sahip olduğu anlaşılmaktadır. Ancak eşin vefatı sonrasında veya eşten boşanma halinde ikinci kez evlilik yapıldığı da görülmektedir. Rusçuk'ta %4 oranında bir kesimin iki eş sahibi olduğu bilinmektedir. Rusçuk'ta aile başına düşen ortalama çocuk sayısı %2,77 oranında olduğu için bir hanede beş kişi yaşadığı tespit edilmektedir. Kişilerin tahmini servet miktarları 146 akçe ile 571.900 akçe arasında değişmektedir. Kişilerin servetlerinde alacak verecek ilişkisi de etkili olmaktadır. Borçlar, cenaze masrafları, kişisel borçları ve tereke işlemleri esnasında yapılan harcamaları kapsamaktadır. Borçlar ve alacaklar içerisinde mehrin ise önemli bir yer tuttuğu bilinmektedir. Kişilerin %4,7'lik bir oranla köle ve cariye sahibi olduğu da dikkat çekmektedir.

Rusçuk bölgesinde 1656-1742 yılları arasında gündelik hayatın unsurları olan eşya ve objeler üzerinde durulmuştur. Bu eşyalar bireyin hayattayken sahip olduğu ev, bağ, bahçe, dükkân, han, tarla gibi gayrimenkullerin yanı sıra ev eşyaları, mutfak araç-gereçleri, kıyafetler, kitaplar gibi menkul malları da kapsamaktadır. Rusçuk'ta evler tek katlı ve iki katlı yapılardan oluşmaktadır. Evin etrafında tuvalet, çeşme, ocak gibi yapıları kapsayan avlu yer almaktadır. Eve sahip 137 kişi bulunmaktadır. Evin fiyatı, işlevi ve fonksiyonuna göre değişiklik göstermektedir. Rusçuk'ta 105 kişinin bağ sahibi olması aktif bir biçimde bağcılık yapıldığının göstergesidir. Aynı zamanda 36 kişinin dükkân işlettiği görülmektedir. Bu esnaf dükkanları içerisinde sarıkçı, tuzcu, kalpakçı, yastıkçı gibi çeşitli dükkanlar bulunmaktadır.

Rusçuk ev eşyalarında seccade, ihram, kilim, hasır, kebe, keçe, post, kaliçe döşeme, halı ve muşamba evin zeminine döşenmektedir. Evin içinde bulunan yastık, minder, bohça, sandık, şilte, çekyat, makat, iskemle ve perde evin oda takımlarını oluşturmaktadır. Evde yer alan yatak takımları içerisinde yorgan, döşek, yatak, çarşaf, yüz ve baş yastığı, döşek ve yorgan yüzü bulunmaktadır. Evin aydınlatmasını şamdan, mum, fener ve kandil sağlamaktadır. Evde ısınma ihtiyacı ise kandil ile

karşılanmaktadır. Temizlikte kullanılan eşyalar arasında silecek, havlu, peşkir, makreme, leğen, ibrik gibi malzemeler yer almaktadır.

Ruşçuk'ta mutfak eşya ve malzemeleri arasında güğüm, lenger, testi, zenbil, çuval, sefer taşı, çömlek, heybe, kova, çul, şişe, torba gibi eşyalar gıdaların muhafazası ve taşınmasında kullanılmaktadır. Yemeklerin hazırlık aşamasında kullanılan eşyalar arasında bıçak, kefkir, satır, süzgeç, havan, tekne, değirmen, tahta bulunmaktadır. Yemeklerin pişirilme safhasında ise tencere, tabe, kazan, kahve ibriği, ocak, cezve, kepçe, sini, saç, şiş ve maşa yer almaktadır. Yemekler bakır kap kacak, çanak, tabak, kaşık, çatal, fincan, fincan kutusu ve fincan tabağı gibi malzemeler ile sunulmaktadır.

Ruşçuk toplumunda giyim eşyalarının çoğu yün, ipek ve pamuk kumaştan imal edilmektedir. İç giyimde gömlek, zıbın, entari, mintan üste giyilen kıyafetlerdir. Alta giyilen kıyafetler arasında ise don, uçkur, dizlik bulunmaktadır. Dış giyimde üste giyilen kıyafetler arasında kürk, biniş, kaftan, cübbe, kapama, ferace, yağmurluk ve hırka yer almaktadır. Alta giyilen kıyafetler arasında ise çakşır, şalvar ve çintiyan bulunmaktadır. Kıyafetleri tamamlayan kuşak ve kemerler çok çeşitliydi. Fes, kavuk, kalpak, sarık, destar başa giyilmektedir. Çember, yaşmak, tülbent ve yemeni başa örtülmektedir. Kullanılan ayakkabılar olarak çizme, postal, mest, pabuç ve terlik ile karşılaşmaktadır.

Ruşçuk'ta kullanılan alet edevat içerisinde saban demiri, saban kayışı, alet-i çift, orak, odun arabası, otlak arabası, keser, tırnakop, testere, tırpan bulunmaktadır. Aynı zamanda tespih, saat, bilezik, küpe, yüzük, cüzdan, tarak gibi şahsa ait kullanılan eşyaların varlığı tespit edilmektedir. Silahlar arasında tüfek, piştov, tabanca, kılıç, yatağan bıçağı, topuz, gaddare gibi ateşli ve ateşsiz silahlar kullanılmaktadır. Rusçuk'ta inek, dana, öküz, düve, buzağı, at, kısrak, koyun ve keçi beslenen hayvanlar arasında yer almaktadır. Rusçuk'ta kitap sahibi olan kişilerin oranının %9,87 olması ise okur yazarlık oranının yüksek olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Rusçuk, Tereke Kayıtları, Maddi Kültür

ABSTRACT

SOCIO-EKONOMIC AND CULTURAL LIFE IN RUSE ACCORDING TO INHERITANCE RECORDS (1656-1742)

BOLAT, Gülay

Master's Degree -2019

Department of History

Branch of Early Modern History

Adviser: Professor Dr. Kamil ÇOLAK

In order to understand the social and economic history of the Ottoman Empire and to say something in this direction, inheritance records, which are one of the documents in court records, are of great importance. Inheritance records contain important information about the lives of deceased people. In this study, it was aimed to give detailed information about the people living in Ruse between the years 1656-1742 by using inheritance records. From 314 records that were examined, the names, occupations, social and marital status, number of children, residence, death places, how they died, income levels, debts, credits and the number of slaves had been understood. After conveying this data, the belongings and the objects which are the elements of the daily life between 1656-1742 in Ruse region were emphasized. These items include properties such as households, vineyards, gardens as well as household goods, kitchen appliances, clothing, books and other goods. The aim of the study is to build a study of social history in the city of Ruse.

According to inheritance records, there are 314 people in Ruse, 245 of whom are men, 68 of which are women and 1 of whom are Bulgarian. It is known that a large number of these people are Muslims. However, it was found that non-Muslims also lived in the region. Therefore, it is understood that Muslim and non-Muslim people lived together in the neighborhoods in the Ottoman administration. It is seen that these

people have titles such as bese, celebi, aga, hadji, mullah, pasha and occupations such as merchant, butcher, watchmaker, birdman, banker and bibliopole. 141 of these people belong to military class and 157 of them belong to rayah class. Kara Mustafa, Arık Ramadan, Hacı Musa, Cami-i Cedid, Bacanak, Faik, Edirne, Kayseri, Yenişehir are among the places of residence. At the same time, some people died in Ruse, battle, inn, farm, coffeehouse, pier, during the journey, while others are known to have died, or illness or death.

When we look at the family structures of individuals, it is understood that Ruse society had have a monogamous structure. However, after the death of the spouse or in case of divorce from the spouse, it is seen that a second marriage was made. It is known that 4% of the people in Ruse have 2 spouses. Since the average number of children per family in Ruse is 2.77%, it is found that 5 people lived in a household. Estimated wealth amounts of individuals varied between 146 and 571,900. The relationship between people and their receivables also is effective. The debts include funeral expenses, personal debts and expenses incurred during the inheritance proceedings. It is known that bridewealth occupies an important place in debts and receivables. It is also noteworthy that 4.7% of the people had have slaves and concubines.

In the region of Ruse, items and objects which are the elements of daily life between 1656-1742 were emphasized. These items include real estate such as household, vineyard, garden, shop, inn, field, as well as household goods, kitchen tools, clothes, books and other securities. In Ruse, the houses consisted of one-storey and two-storey buildings. Around the house there were a courtyard covering structures such as toilets, fountains and hearths. There were 137 people. The price of the house varied according to its function and function. The fact that 105 people had have a vineyard in Ruse is an indication that they were actively engaged in viticulture. At the same time, 36 people run shops. Within these artisans shops there were various shops such as turban, salt shop, heart shop, pillow shop.

Prayer rugs, ihram, rugs, mats, kebe, felt, hides, buttocks, carpets and linoleum are placed on the floor of the Ruse house. Pillows, cushions, bundles, chests, mattresses, sofa beds, breeches, chairs and curtains in the house constitute the room sets of the house. Bedding in the house includes quilts, mattresses, mattresses, sheets, face and head pillows, mattresses and quilts. Candlestick, candle, lantern and oil lamps

provide the lighting of the house. The need for heating at home is met with oil lamps. The items used in cleaning include wiper, towel, pashmiri, macreme, basin, ewer.

Among the kitchen utensils and materials in Ruse, items such as jug, lenger, jug, zenbil, sack, pottery, pot, saddle bag, bucket, sackcloth, bottle, bag are used for the storage and transportation of foods. The items used in the preparation stage of the dishes include knives, kefkir, row, strainer, mortar, boat, mill, board. In the cooking phase of the dishes, pots, tabe, cauldron, coffee kettle, cooker, coffee pot, ladle, sini, hair, skewers and tongs are located. Dishes are served with ingredients such as copper pots, dishes, plates, spoons, cutlery, cups, cup boxes and saucers.

In Ruse society, most of the garments were made of wool, silk and cotton fabric. In underwear shirts, clothes, clothes, mintan clothes are worn on top. Under the clothes worn frost, kkur, knee brace is included. Among the outerwear worn on the top are fur, boarding, caftan, robe, closure, ferace, raincoat and cardigan. The clothes worn underneath include flint, baggy trousers and çintiyan. The belts and belts that complement the clothes were very diverse. Fes, melons, hearts, turbans, epic head wear. The circle, dwelling, cheesecloth and yemeni are covered. Shoes, boots, postal, enchanted, shoes and slippers are encountered.

The tools used in Ruse include plow iron, plow belt, tool-i pair, sickle, wood carriage, grassland carriage, cuts, nail polish, saw, scythe. At the same time, the presence of personal belongings such as rosary, watch, bracelet, earring, ring, wallet and comb are determined. Weapons and firearms such as rifles, pistols, pistols, swords, yatagan knives, mace and gaddare are used. In Rouse, cows, calves, oxen, heifers, calves, horses, mare, sheep and goats are among the animals fed. The fact that 9.87 % of the people in Ruse are the owners of books indicates that the rate of literacy is high.

Key Words: Ruse, Inheritance records, Material culture.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	vii
ABSTRACT.....	x
İÇİNDEKİLER	xiii
TABLOLAR	xv
ŞEKİLLER.....	xvi
EKLER.....	xvii
KISALTMALAR	xviii
ÖNSÖZ	xix
GİRİŞ	1

1. BÖLÜM

BALKANLARDA BİR OSMANLI ŞEHİRİ

RUSÇUK

1.1. ANA HATLARIYLA TARİHTE RUSÇUK.....	9
---	---

2. BÖLÜM

RUSÇUK'TA SOSYO-EKONOMİK HAYAT (1656-1742)

2.1. RUSÇUK'TA SOSYO-EKONOMİK YAPI	14
2.1.1. Tereke Sahipleri, Unvanlar, Meslekler.....	14
2.1.2. İkamet ve Ölüm Yerleri.....	20
2.1.3. Aile Yapıları	24
2.1.4. Gelir Düzeyleri	29
2.1.5. Alacak Verecek İlişkisi.....	36

2.1.6. Nakit Miktarı	39
2.1.7. Köleler	40

3. BÖLÜM

RUSÇUK'TA MADDİ KÜLTÜR UNSURLARI (1656-1742)

3.1. GAYRİMENKUL MALLAR	42
3.1.1. Gayrimenkul Çeşitleri	42
3.1.2. Gayrimenkul Malların Fiyatları.....	45
3.2. MENKUL MALLAR.....	46
3.2.1. Ev Eşyaları.....	46
3.2.2. Mutfak Eşya ve Malzemeleri.....	53
3.2.3. Giyim Kuşam.....	55
3.2.4. Alet-Edevat	59
3.2.5. Şahsi Eşyalar	60
3.2.6. Silahlar.....	61
3.2.7. Hayvanlar	62
3.2.8. Kitaplar	63
SONUÇ.....	69
KAYNAKÇA	71
EKLER	77

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1: Kişilerin Unvan ve Mesleklerinin Yüzdeler Oranları.....	19
Tablo 2: Kişilerin Toplumsal Sınıfları	19
Tablo 3: Kişilerin İkamet Yerlerine Göre Sayısal Dağılımı	21
Tablo 4: Kişilerin İkamet ve Ölüm Yerlerinin Yüzdeler Oranları	23
Tablo 5: Kişilerin Medeni Hallerine Göre Sayısal Dağılımı	25
Tablo 6: Kişilerin Çocuk Sayılarına Göre Yüzdeler Oranları.....	27
Tablo 7: Kişilerin Servet Miktarı	29
Tablo 8: Kişilerin Mehir Miktarlarının Yüzdeler Oranı	37
Tablo 9: Kişilerin Alacak Miktarlarının Yüzdeler Oranı	38
Tablo 10: Kişilerin Mehir Miktarlarının Yüzdeler Oranı	39
Tablo 11: Kişilerin Nakit Miktarlarının Yüzdeler Oranı	39
Tablo 12: Köle ve Cariye Sahibi olan Kişiler	41
Tablo 13: Kişilerin Gayrimenkul Miktarlarına Göre Yüzdeler Oranı.....	42
Tablo 14: Kitap Sahibi Olan Kişiler.....	64
Tablo 15: Sahaf Yusuf Çelebi'nin Terekesinde Bulunan Kitaplar	64
Tablo 16: Ahmed Ağa ve Mehmed Çelebi'nin Terekesinde Bulunan Kitaplar	68

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Tereke Kayıtlarının Yıllara Göre Dağılımı	14
Şekil 2: Kişilerin Unvan ve Meslek Dağılımı.....	16
Şekil 3: Kişilerin Eş Dağılımı.....	26
Şekil 4: Kişilerin Mirasçılarının Sayısal Dağılımı.....	28
Şekil 5: Tereke Sahiplerinin Servetinin Sayısal Dağılımı	36

EKLER LİSTESİ

Ek 1: Tereke Sahiplerinin Genel Özellikleri	77
Ek 2: Tereke Sahiplerinin Eş Sayıları ve Mirasçıları	85
Ek 3: Tereke Sahiplerinin Borç Kalemleri 1	92
Ek 4: Tereke Sahiplerinin Borç Kalemleri 2	98
Ek 5: Tereke Sahiplerinin Borç Kalemleri 3	104
Ek 6: Alacak Verecek İlişkisi ve Köleler	110
Ek 7: Tereke Sahiplerinin Gayrimenkul Malları	116
Ek 8: Zemin Döşemesinde Kullanılan Eşyalar.....	122
Ek 9: Oda Takımları	128
Ek 10: Yatak Takımları	134
Ek 11: R-36 Rusçuk Şer'iyye Sicili İçerisindeki Tereke Kaydı, v. 4a.....	140
Ek 12: R-36 Rusçuk Şer'iyye Sicili İçerisindeki Tereke Kaydının Günümüz Türkçesi, v. 4a,.....	141

KISALTMALAR

NBKM	: Nationalbibliothek Cyrill and Methodius
R	: Rusçuk Şer'yye Sicili
TTK	: Türk Tarih Kurumu
AKM	: Atatürk Kültür Merkezi
TDVİA	: Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
TDAV	: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
İÜİFM	: İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası
AÜİFD	: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
ATAM	: Atatürk Araştırma Merkezi
Yay.	: Yayınları
Bkz.	: Bakınız
Çev.	: Çeviren
Ed.	: Editör
C.	: Cilt
S.	: Sayı
H.	: Hicri
M.	: Miladi
s.	: Sayfa
ss.	: Sayfa Sayısı
v.	: Varak
vb.	: Ve benzeri

ÖNSÖZ

Tarih araştırmalarında geçmişe dair en önemli kaynaklardan bir tanesi arşiv belgeleridir. şer'iyye sicilleri adı verilen mahkeme kayıtlarında yer alan terekeler, bulunduğu dönem içerisindeki kişilerin kimlik bilgilerine, aile yapılarına, maddi kültür unsurlarına, kısmen de olsa gelir düzeylerine ve malların fiyatlarına dair ayrıntılı bir portre çizdiği için oldukça önemlidir.

Araştırma konumuzu Bulgaristan Milli Kütüphanesinde (Cyrill ve Methodius) bulunan şark Koleksiyonundaki R1, R2, R3, R4, R5, R6, R7, R36, R38, R51 ve R52 numaralı Rusçuk şer'iyye sicilleri içerisindeki 314 tereke kaydı oluşturmaktadır. Sicil numaralandırmaları ve kronoloji uyuşmadığı için arada kalan diğer siciller atlanılmıştır. Çalışmamıza kaynaklık eden bu kayıtların tarihleri H.1066/M.1656-H.1154/M.1742 arasındadır. Amacımız tereke kayıtlarının yönlendirmesiyle toplumsal bir tarih çalışması ortaya çıkarmaktır.

Çalışmada stratejik ve jeopolitik konumundan dolayı Balkanlarda önemli bir liman şehri olan Rusçuk konu olarak seçilmiştir. 1656-1742 yılları arasında Osmanlı idaresinde Rusçuk'ta yaşamış veya bir şekilde orada bulunmuş kişilerin miras kayıtları aracılığıyla Rusçuk'ta toplumun sosyo-ekonomik yapısı ve gündelik hayatı incelenmiş, kullanılan eşyaların neler olduğu değerlendirilmiştir.

Bu çalışmamızın hazırlanması sürecinde zamanını ve bilgisini esirgemeyen tez danışmanım Prof. Dr. Kamil ÇOLAK'a, tez yazım sürecinde bana her zaman yol gösteren Doç. Dr. Meryem KAÇAN ERDOĞAN ve Dr. Nuri ADIYEKE hocalarım ile beni her anlamda destekleyen annem Nuray AKBAL, ablam Feray BOLAT'a ve birçok konuda yardımcı olan arkadaşım Furkan KORKUT'a teşekkür ederim.

GİRİŞ

Osmanlı tarihinin ana kaynaklarından biri olan Şer'iyye sicilleri, içerisinde merkezden taşraya ait pek çok bilgi bulundurmasından dolayı birinci derecede önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır. Şer'iyye sicilleri, Osmanlı Devleti'nin iktisadi, içtimai, askeri, idari, siyasi, kültürel ve dini konular hakkında içerisinde önemli pek çok belge içermektedir. Bu belgelerin sahip oldukları zengin birikimler sebebiyle Şer'iyye sicilleri, Osmanlı tarihinin temel kaynakları arasında yerini almıştır.

Şer'iyye Sicilleri, kadıların devlet ile resmi yazışmalarını, mahalli idarelere ait düzenlemeleri içeren kararları, hukuki düzeni sağlayan işlemleri, halkın şikâyet ve dileklerini, ait olduğu mahallenin sosyal ve iktisadi hayatını yansıtan mahkeme kararlarını içeren defterlerdir.¹ Şer'iyye mahkemelerinde kadılar tarafından görülen davaları kaydetmek amacıyla tutulmuş olan şer'iyye sicillerinde devletten kadıya gönderilen hüküm ve fermanların yanı sıra kadının bunlara verdiği cevapların ve kadının davalarda bizzat verdiği hükümlerin de kaydedilmesi zorunluydu.² Şer'iyye sicillerini kayıt altına alan kadının merkez ile taşra arasında bir nevi köprü görevi üstlenmesi ve Osmanlı idari ve hukuki sisteminde etkin bir rolü olması gibi nedenlerden dolayı şer'iyye sicillerinin kapsamı oldukça geniştir. Bu bakımdan kadının adli alandaki görev ve yetkilerini bilmek oldukça önemlidir.

Osmanlı Devleti'nde şer'i hukuk sistemini temsil eden görevli kadıdır.³ Hukuki meselelerin karara bağlanma yetkisi kadınlara verildiği için padişahın onayladığı bütün hukuki düzenlemelerden ilk olarak kadının haberi olmaktadır.⁴ Adli teşkilatın başında bir hâkim statüsünde yer alan kadının aynı zamanda soruşturmalarda da görevli olduğu bilinmektedir. Kadının adli görev ve yetkileri arasında ülkede pazar yeri değişikliği ile imam ve müezzin tayini için arz vermek, vakıf idarecilerini denetlemenin yanı sıra tekkelerin kontrolünü yapmak, ehliyetsiz derviş ve şeyhlerin ahali içerisinde karışıklık çıkarmamaları için tedbir almak aynı zamanda vakıf müesseselerinin nizamını gözetmek, usulsüz müderrisler ve idare hakkında merkeze arzda bulunmak ve

¹ Ahmed Akgündüz, *Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, C. I, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul, 1988, s. 12.

² İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2014, s. 113.

³ İlber Ortaylı, "Kadı", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (TDVİA)*, C. 24, İstanbul, 2001, s. 70.

⁴ Ahmet Akgündüz, "İslam Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'iyye Mahkemeleri ve Şer'iyye Sicilleri", *Türkler Ansiklopedisi*, C. 10, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2002, s. 50.

talebenin durumunu denetlemek gibi hususlar bulunmaktadır.⁵ Aynı zamanda kadı, farklı mezheplerden gayrimüslimlerin isteği üzerine gayrimüslimlerin miras davalarına da bakabilme yetkisine sahiptir.⁶ Kadı görevlerini icra ettiği sürece uymak zorunda olduğu bazı kural ve kaideler vardır. Eğer sultanın bir fermanı yoksa kadı, başka kadının bölgesindeki işlere bakmadığı gibi kendi isteği üzerine mahkeme merkezini de değiştiremediği görülmektedir.⁷ Anlaşıldığı gibi, Osmanlı hukuk mekanizması içerisinde kadının görevleri sadece adli alanı değil aynı zamanda mülki, idari, mali, askeri vb. sahaları da kapsamaktadır. Bundan dolayı, kadının iş yükümlülüğünü hafifleten nâip, kâtip, mübâşir, muhzır, kassam gibi yardımcıları vardı.⁸ Geniş vazifelerinden dolayı kadı, kendilerine gelen hüküm ve fermanlar ile bunlara verilen cevapları ve gördükleri çeşitli davalara dair vermiş oldukları hükümleri şer’iyye sicillerine kaydetmekle yükümlüydü.⁹ Dolayısıyla, şer’iyye sicilleri incelendiği takdirde Osmanlı Devleti’nde nasıl bir iktisadi ve içtimai hayat olduğu sorusunun cevabıyla birlikte Osmanlı Devleti’nin hangi devletler ile siyasi ve askeri ilişkilerde bulunduğu cevabı da görülmektedir.

Şer’iyye sicillerinin içeriğinde şu tür belgeler bulunmaktadır. Merkezden gelen her konuda ferman¹⁰, berat¹¹ ve mektupların suretleri; vali, mütesellim ve mutasarrıf gibi yöneticilerin çeşitli konularda sancak veya şehrin sorunlarını çözmek için gönderdikleri buyrulduklar¹² ile bunların icraatlarını gösteren kayıtlar; kadıların çeşitli konularda merkeze gönderdikleri ilamlar¹³ ile şehir yönetiminde kişi veya kurumlar

⁵ Ortaylı, “Kadı”, s. 72.

⁶ Nuri Adıyeke, “Osmanlı Millet Sistemine Dair Tartışmalar ve Siyasal Bir Uzlaşma Modeli Olarak Osmanlı Millet Sistemi”, *Osmanlı*, C. 4, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 2014, s. 10.

⁷ İlber Ortaylı, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti’nde Kadı*, Turhan Yayınları, Ankara, 1994, s. 21-22.

⁸ Ekrem Buğra Ekinci, “Osmanlı Devleti’nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü”, *Tarih Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. 3, S. 5, 2005, s. 418.

⁹ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı*, s. 109.

¹⁰ Ferman, Divan-ı Hümayun veya Paşakapısı’ndaki divanlarda alınan kararlara uygun olarak Padişahın hemen her konuda verdiği tuğralı emirlerdir. Mübahat Kütükoğlu, “Ferman”, *TDVİA*, C. 12, İstanbul, 1995, s. 400.

¹¹ Berat, bir memuriyete tayin, bir gelirden tahsis, bir şeyin kullanılma hakkı, bir imtiyaz veya muafiyetin verildiğini gösteren ve padişahın tuğrasını taşıyan belgelere denir. Mübahat Kütükoğlu, “Berat”, *TDVİA*, C. 5, İstanbul, 1992, s. 472.

¹² Buyruldu, Osmanlı Devleti’nde yüksek rütbeli görevlilerin kendilerinden düşük mevkilerde bulunan kişilere gönderdikleri emirlere denmektedir. Mübahat Kütükoğlu, “Buyruldu”, *TDVİA*, C. 6, İstanbul, 1992, s. 478.

¹³ Sözlükte “bildirmek, öğretmek, işaret koymak” anlamlarına gelen i’lâm kelimesinin terim olarak anlamı şer’i bir hükmü ve altında kararı veren hâkimin imza ve mührünü taşıyan yazılı belge demektir. Ahmed Akgündüz, “İ’lâm”, *TDVİA*, C. 22, İstanbul, 2000, s. 72.

arasında oluşan anlaşmazlıkları çözmek için verdikleri hüccetler¹⁴; şehirde yürütülen imar faaliyetleri, şehrin mahalle listeleri, dini ve sosyal kurumların bakım ve onarımları, buralarda kullanılan malzemelerin çeşit ve fiyatları ile ilgili vesikalar; şehrin nüfusu, nüfusun ırki ve dini yönden ayrımının yapılması, bu nüfusun maruz kaldığı salgın hastalık ile tabii afetleri anlatan belgeler; evlenme-boşanma, kız kaçırma, mehir, alım, satım, sözleşme ve kefalet senetleri, hırsızlık, kalpazanlık, yaralama, öldürme ile ilgili kayıtlar; şehirdeki esnaf toplulukları, bunların meslekleri ile ilgili ürettikleri malların çeşitleri, malların çarşı ve pazarlarda satımına ilişkin narh listeleri, usta ve ırgat yevmiyeleri; sancak ve şehir halkından toplanan vergi tutarları ve bu vergilerin toplanmasında kullanılan avarız hanesi ile ilgili listeler; para ve altın konuları ile çeşitli eşya fiyatlarını gösteren kayıtlar; ölen kimselerin mesleğini, mal varlığını, borçlarını, ikamet ettiği yeri ve varislerin durumunu gösteren tereke kayıtları; bunların dışında mahkeme tarafından önemli görülen ve kayda geçirilen çeşitli konuları kapsayan belgeler vardır.¹⁵

Sonuç itibariyle, içerisinde idari, mali, askeri, siyasi, sosyal ve kültürel konularda pek çok belge türü bulunduran şer'iyeye sicilleri, Osmanlı Devleti hakkında yapılmış olan araştırmalarda Osmanlı tarihinin en ücra köşelerini aydınlatan bir ana kaynak niteliği taşımaktadır.

Şer'iyeye sicilleri, içerisinde pek çok farklı tür belge bulundurmaktadır. Bunlardan bir tanesi, ölen kimselerin mesleğini, mal varlığını, borçlarını, ikamet ettiği yeri ve varislerin durumunu gösteren tereke defterleridir.¹⁶ Osmanlı tarih araştırmaları içerisinde sosyo-ekonomik ve kültürel çalışmaların dayanak noktasını oluşturan temel kaynaklardan bir tanesi olan bu defterler üzerine yapılan kapsamlı araştırmalar ve sayısal dökümler araştırmacıların dönem şartlarını daha iyi anlayıp yorumlamasında büyük fayda sağlamaktadır.

Tereke kayıtlarına dair yapılmış ilk çalışma Halil İnalçık'ın "15. Asır Türkiye İktisadi ve İçtimai Tarih Kaynakları" adlı makalesidir. İnalçık bu çalışmasında tereke defterlerinin mahiyetini açıklayarak iktisadi ve içtimai tarih araştırmaları için önemine

¹⁴ Hüccet, kadı huzurunda ikrar, takrir, akit, vasi tayini ve herhangi bir duruma izin verilmesi gibi hükmü içermeyen hususlar ile ilgili vesikalar hakkında kullanılan bir tabirdir. Mehmet Zeki Pakalın, "Hüccet", *Osmanlı Tarih Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü I*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 1993, s. 865.

¹⁵ Rifat Özdemir, *XIX. Yüzyılın İlk Yarsında Ankara*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1986, s. 17-18.

¹⁶ Özdemir, *XIX. Yüzyılın İlk Yarsında Ankara*, s. 17-18.

vurgu yaptığı görülmektedir.¹⁷ Bu makaleden tam 24 yıl sonra Ömer Lütfi Barkan 1966 yılında kaleme aldığı “Edirne Askerî Kassamı’na Ait Tereke Defterleri (1545-1659)” adlı çalışmasında 21 tereke defterini kaynak olarak incelediği ve 3128 kişinin tereke kaydı üzerinden kişileri ayrıntılı bir şekilde tanımladığı ve bu kişilerin servet miktarlarını analiz ettiği bilinmektedir.¹⁸ Bu defterlerin önemini ilk vurgulayan çalışma Halil İnalçık tarafından yapılmış olsa da gerçek anlamda ilk kapsamlı çalışmayı Ömer Lütfi Barkan’ın yaptığı anlaşılmaktadır.

Ö. L. Barkan’ın çalışmasından hemen sonra Türkiye’de tereke defterleri üzerine yapılmış bir çalışma olmasa da Bulgaristan’da Todorov’un, Almanya’da Liebe-Harkort’un, Fransa’da Raymond ve Suriye’de Rafik’in bahsi geçen konu üzerine çalışmalar yaptığı görülmektedir.¹⁹ 20.yüzyılın son çeyreğinde Türkiye’de tereke defterleri hakkında tekrar çalışmalar yapıldığı gözlenilmektedir. 1988 yılında Hüseyin Özdeğer “1463-1640 Yılları Bursa Şehri Tereke Defterleri” adlı çalışmasında 15 tereke defteri içerisinde 5363 tereke sahibinin sosyo-ekonomik ve servet yapılarını inceleyerek değerlendirmelerde bulunduğu bilinmektedir.²⁰ Bu konuda yapılmış diğer bir çalışma 1993 yılında “XVII. Yüzyıl Askerî Kassam Defterlerinin Sosyo-Ekonomik Tahlili” adlı doktora teziyle Said Öztürk tarafından yapılan çalışmadır. Bu çalışmada, Öztürk, İstanbul’da 1591-1669 yıllarını kapsayan 1000 kişinin tereke kayıtlarını incelediği ve bu kişilerin sosyo-ekonomik durumları hakkında ayrıntılı bilgiler verdiği tespit edilmektedir.²¹ Bu çalışmalara bakıldığı zaman, Barkan’ın çalışmasının devamı niteliğinde oldukları görülmektedir. Bu dönemde tereke defterlerine olan ilgi ve alakanın artması ile tereke çalışmalarının sayısında da oldukça büyük bir artış olmuştur.

Tereke defterlerinin veya kayıtlarının temel kaynak olarak kullanılması ile pek çok sayıda makro ve mikro düzeyde akademik çalışma yapılmıştır.²² Bu çalışmaların

¹⁷ Halil İnalçık, “15. Asır Türkiye İktisadi ve İçtimai Tarih Kaynakları”, *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası* (İÜİFM), C. 1, İstanbul, 1942.

¹⁸ Ömer Lütfi Barkan, “Edirne Askerî Kassamı’na Ait Tereke Defterleri (1545-1659).”, *Belgeler*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, C.3, Ankara, 1966.

¹⁹Hülya Canbakal, “Barkan’dan Günümüze Tereke Çalışmaları”, *Ömer Lütfi Barkan: Türk Tarihçiliğine Katkıları ve Etkileri Sempozyumu*, İstanbul, 2011, s. 1-2.

²⁰ Hüseyin Özdeğer, *1463-1640 yılları Bursa Şehir Tereke Defterleri*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1988.

²¹ Said Öztürk, *XVII. Yüzyıl Askerî Kassam Defterlerinin Sosyo-Ekonomik Tahlili*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul, 1993.

²² Bu çalışmalardan bazıları şunlardır; “Lajos Fekete’nin (1965) “*XVI. Yüzyılda Taşralı Bir Türk Efendisinin Evî*” (Belleten, Cilt XXIX, Sayı 116, s. 615-638) başlıklı makalesi, sonraki yıllarda çok sayıda benzer örneği görülecek türün ilk çalışmasıdır. Fekete, belli bir toplumsal çevreye

sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Yakın bir zamanda tereke defterlerini yeni bir bakış açısıyla değerlendiren Fatih Bozkurt “Tereke Defterleri ve Osmanlı Maddi Kültüründe Değişim (1785-1875 İstanbul Örneği)” adlı doktora çalışmasında tereke defterleri üzerine yapılacak bir araştırmanın nasıl olması gerektiği hususunda ve bu belgeler içerisindeki maddi kültür unsurlarının ayrıntılı bir değerlendirmesini sunmaktadır.²³ Günümüzde tereke defterleri üzerine yapılan araştırmaların sayısının da bir hayli fazla olduğu görülmektedir.

Dönem itibariyle farklılıklar içerse de belli bir düzen ve kalıp çerçevesinde kaydedilen tereke defterleri dört bölümden oluşmaktadır.²⁴ Birinci bölüm tereke sahibinin adı, mesleği, yaşadığı yer, bazı durumlarda vefat yeri ve şekli aynı zamanda varisler ve yakınlık derecelerinin açıklandığı giriş bölümüdür. İkinci bölüm her türlü menkul ve gayrimenkul malları ile alacaklarının açıklandığı tereke listesidir. Üçüncü bölüm her türlü borç ve harcamaların yer aldığı, masraflar ve harcamalardır. Dördüncü bölüm ise tereke toplamından masrafların çıkarılarak mirasçılara paylaştırıldığı taksimattir.²⁵ Taksimattir bölümünde mirasçılarının payları şer’i hükümlere dayanmaktadır.

Şer’i hukuk sistemi ve uygulaması İslam devlet ve toplum hayatına yön vermektedir. Miras sisteminin esas temelini de şer’i hukuk sistemi oluşturmaktadır.²⁶

yerleştirebileceğimiz örnek kişinin (bu çalışmada orta sınıf ile üst tabaka arasında yer aldığını varsayabileceğimiz Budinli Ali Çelebi) tereke defterini ele almakta, sahip olduğu eşyalardan hareketle bazı tespit ve çıkarımlar yapmaktadır. Fekete, özellikle Ali Çelebi’nin gündelik hayatının tasvirine önem vermiştir. Benzer çalışmalar için bkz. Yunus Özger (2004), “*Bayburthlu Şair Zihni’nin Ölümü ve Tereke Defteri*”, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, Cilt XI, Sayı 26, s. 211-225; Fehmi Yılmaz (2006), “*Kırım Kadı Sicillerine Göre Kırım Hanları ve Aile Fertlerinin Terekeleri*, XV. Türk Tarih Kongresi Bildiri Özetleri, s. 216-217; Şinasi Acar ve Murat Özveri (2007), “*Yaycı Yusuf Beşe Terekesinin Düşündürdükleri*”, Osmanlı Bilimi Araştırmaları, Cilt IX, Sayı 1-2, s. 119-136; Jülide Akyüz (2008), “*Osmanlı Ulemasından Üç Efendi’nin Terekeleri*”, Akademik Araştırmalar Dergisi, Sayı 36, s. 188-200; Kenan Yıldız (2010), “*Sanatkar Bir Devlet Adamından Geriye Kalanlar: Esad Muhlis Paşa’nın Terekesi*”, Yavuz Argıt Armağanı, s. 209-264. Ayanların müsadere edilen muhalledatları da birçok araştırmaya konu olmuştur. Yavuz Cezar’ın Havza ve Köprü kazaları ayanı Kör İsmailoğlu Hüseyin’in muhalledatını incelediği çalışması, tipik bir ayanın toplumsal konumunu, servetinin niteliğini, ilişki ağlarını verdiği gibi müsadere sürecini de aktarmakta ve bu süreçte kaleme alınan belge demetini de içermektedir; bu makale için bkz. “*Bir Ayanın Muhalledatı: Havza ve Köprü Kazaları Ayanı Kör İsmail-Oğlu Hüseyin (Müsadere olayı ve terekenin incelenmesi)*”, Belleten, Cilt XLI, Sayı 161, s. 41-78.

²³ Fatih Bozkurt, *Tereke Defterleri ve Osmanlı Maddi Kültüründe Değişim (1785-1875 İstanbul Örneği)*, Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya, 2011.

²⁴ Barkan, “*Edirne Askeri Kassam...*”, s. 74.

²⁵ Bozkurt, *Tereke Defterleri...*, s.44.

²⁶ İlber Ortaylı, *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi*, Cedid Yayınları, Ankara, 2008, s. 62.

Ancak Osmanlı miras hukukunda sadece şer'î hukuk sisteminin değil aynı zamanda toplumsal yapının, örf ve adetlerin de etkisi de görülmektedir.²⁷

Osmanlı miras hukuku bazı önemli kural ve kaidelere sahip olduğu bilinmektedir. Bunlar; İslam miras hukukunda her muris terekesinin üçte birinden fazlasını miras bırakamayacağı, murisin anne ve babası hayatta ise mirasta hak sahibi olduğu, kız evlat erkek evladın hissesinin yarısını aldığı, varis terekeden kalan borçlardan sadece eline geçen kıymet kadar sorumlu olduğu için mirası reddedemediği, murisin iradesine dayanan bir mirasçılık ve iade müessesesi olmadığı gibi hususlardır.²⁸

İslam hukuk tarihi boyunca ve Hanefi hukukçularınca kabul edilen sıraya göre, vefat eden şahsın muhtemel mirasçıları sırası ile şunlardır: *Ashâbü'l-ferâiz*, birinci derecedeki mirasçılardır. Baba, anne, koca, karı, dede, nine, kız, oğul gibi. *Asâbe-i nesebiye*, farz sahibi mirasçılardan sonra terekenin tamamını alan mirasçılardır yani murisin baba tarafından akrabalarıdır. *Asâbe-i sebebiye*, bunlar sahibi olduğu köleyi azad eden efendilerdir. Eğer *neseb-i asâbiyeden* kimse yoksa bunlar mirasçı olurlardı. Red yoluyla terekenin geriye kalanını paylaşan farz sahibi mirasçılardır. Reddiye denen bu durum, asâbeden kimse yoksa söz konusudur. *Zevi'l-erhâm*, mirasta muayyen bir pay sahibi olmayan yakın hısımlardır. *Mevle'l-muvâlât*, bir kimse Müslüman olurken himayesine girdiği veya köle iken diyetini ödeyenlerdir. Bunlar daha önceki mirasçılardan kimse yoksa mirasçı olabilirler. *Mukarrih leh bin-neseb ale'l-gayr*, vefat eden kimsenin sağlığında akrabası olduğunu iddia ettiği şahıstır. *Musâ leh bima zade ale's-sülüs*, yukarıda yazılanlardan hiçbir mirasçısı olmayanların, vasiyetinde üçte birden faydalanacak olanlardır. *Beytü'l-mâl*, vefat edenin hiç mirasçısı yoksa ya da mirasçılardan artan olursa bunlar beytü'l-mâla kalırdı.²⁹

Tereke defterleri genel manası ile ölen kişilerin geride bıraktıkları malların tespiti ve bu malların şer'î İslam hukukuna göre taksimini gösteren kadı defterleridir.³⁰ Bu defterlerden tereke sahiplerinin adı, unvanı, mesleği, medeni hali, ikamet yeri, vefat yeri gibi çeşitli bilgiler ile tereke sahiplerinin hayatta iken sahip oldukları çeşitli giyim, ev eşyası, mobilya ve mutfak takımları gibi bilgilerin yanı sıra kiler mevcudu, köylerde

²⁷ İlber Ortaylı, *Osmanlı Toplumunda Aile*, Kronik Yayınları, İstanbul, 2018, s. 110.

²⁸ Şakir Berki, "İslam Hukuku Miras Sistemi ile Medeni Kanun'un Miras Sistemi Arasındaki Farklar", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 22, Ankara, 1978, s. 4-13.

²⁹ Hamza Aktan, "Miras", *TDVİA*, C. 30, İstanbul, 2005, s. 144.

³⁰ İnalçık, "15. Asır Türkiye...", s. 52.

ki çiftlik, bina, araç sayıları ile hayvan cins ve miktarları, mevcut tahılın miktar ve çeşitleri, atölye ve dükkanlarda bulunan alet-edevat gibi bilgilere ulaşılmaktadır. Aynı zamanda, cins ve miktarlarına göre kaydedilen bu malların tahmini veya müzayede yoluyla satışı sonucunda ortaya çıkan fiyatların tespiti defterlerde kayıt altına alınmaktadır.³¹ İçerisinde ayrıntılı bilgiler içeren tereke defterleri, tereke sahibinin gündelik hayatının nasıl olduğuna dair zihnimizde bir portre çizerken aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin sosyo-ekonomik ve kültürel hayatı hakkında bir değerlendirme yapmamıza olanak sağlamaktadır.

Tarih araştırmalarında birincil kaynak olarak değerlendirilen tereke defterleri üzerine çalışma yapmak oldukça zahmetli bir iştir. Bu defterler üzerine araştırma yaparken terekelerin servetin ne kadarını temsil ettiği, tereke listesindeki eşyaların gündelik hayatta kullanılan yoğun eşyalar olup olmadığı, miras paylaşımını mahkemeye taşıma eğiliminin hangi toplumsal kesimlerde yoğun olduğu, terekelerde geçen tarihlerin ölüm tarihi mi yoksa kayıt tarihi mi olduğu gibi tartışma konuları mevcuttur.³²

H.1066/M.1656-H.1154/M.1742 yılları arasındaki araştırmamızın kapsamı Sofya kategorisinde yer alan Bulgaristan Milli Kütüphanesi Şark Koleksiyonundaki R1, R2, R3, R4, R5, R6, R7, R36, R38, R51 ve R52 numaralı 11 adet Rusçuk Şer'iyye sicilindeki tereke kayıtlarının tamamından oluşmaktadır.

Çalışmamızda uluslararası alanda stratejik ve jeopolitik bir merkez olmasının yanı sıra tarihteki birçok olaya ev sahipliği yapmasıyla da tanınan Rusçuk şehri seçilmektedir. 1656-1742 yılları arasında Rusçuk'taki kişilerin sosyal, ekonomik ve kültürel miraslarını inceleyerek şehirdeki toplumsal yapıyı, gündelik yaşamın içinde yer alan eşya ve objelerin neler olduğunu ve toplumun yaşam şeklini değerlendirmek başlıca hedefimizi oluşturmaktadır. Çalışmamızın başlangıç noktasını herhangi bir sorunsal değil kaynak yönlendirmesi oluşturmuştur. Bu çalışmadaki amacımız, tereke kayıtları ışığında toplumsal bir tarih çalışması ortaya çıkarmaktır.

Rusçuk şer'iyye sicilleri içerisinde dağınık bir şekilde yer alan 314 adet tereke kaydı incelenmiş, öncelikle tarama yöntemi ile tespit edilen tereke kayıtları günümüz Türkçesine çevrilmiştir. Bu işlem esnasında bazı gayrimüslim isimler, yerel ifadelerle

³¹ Barkan, "Edirne Askeri Kassam...", s. 1.

³² Bozkurt, *Tereke Defterleri...*, s. 40.

yazılmış eşya kayıtları ile belgenin tahrip olmasından dolayı silinmiş kısımların okunamadığı da olmuştur. Bu kısımlar tablolarda “?” ile gösterilmiştir. Çalışmada istatistiksel verilere ulaşabilmek amacıyla tablolar ve grafikler oluşturulmuş, daha sonra bu tablolardan istatistiksel veriler analiz edilerek tereke kayıtları ile birlikte değerlendirilmiş ve bazı sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmada tümevarım yöntemi uygulanmıştır.

Tez üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Rusçuk şehrinin tarihi anlatılmış, ikinci bölümde tereke defterlerindeki bulgular sonucunda Rusçuk’un sosyo-ekonomik yapısı hakkında değerlendirmeler yapılmış, üçüncü bölümde Rusçuk maddi kültür unsurları tespit edilmiş ve elde edilen veriler yorumlanmaya çalışılmıştır.

1. BÖLÜM

BALKANLARDA BİR OSMANLI ŞEHİRİ RUSÇUK

1. ANA HATLARIYLA TARİHTE RUSÇUK

Rusçuk şehri günümüzde Bulgaristan sınırları içerisinde yer almaktadır. Coğrafi konumu itibariyle Rusçuk, Rusenski Lom ırmağının Tuna'ya kavuştuğu yerin çok yakınında Tuna'nın hemen sağ yakasında kurulmuştur.³³ Rusçuk şehrinin hemen karşı tarafında Tuna'nın sol kıyısında Romanya'nın Giurgiu (Yergöğü) şehri bulunmaktadır.³⁴

Rusçuk şehrinin kuruluş tarihi tam olarak tespit edilememekle birlikte şehrin tarihi eskiçağlara kadar uzandığı bilinmektedir. Şehir, Roma imparatoru Trayan döneminde kurulmuş ve zaman içerisinde gelişerek bir liman kentine dönüşmüştür.³⁵ Kırsal kesimin oldukça üretken ve halkının zengin olduğu Balkan topraklarındaki birçok şehir, IV. yüzyılda Hunların, VI. yüzyılda ise Avar ve Slav topluluklarının istilasına uğramıştır.³⁶ Tuna üzerindeki önemli Bizans kaleleri de Avar ve Slav toplulukları tarafından ele geçirilmiştir.³⁷ Bu tarihlerde Rusçuk da tüm bu gelişmelerin ortasında kalmış, yakılıp yıkılmıştır.

Avarların, Konstantinopolis'i kuşatması Bizans İmparatoru'nun galibiyeti ile sonuçlanmıştır. Böylece balkanlardaki karışıklık süreci de bu şekilde sona ermiştir.³⁸ Bu yenilgi Avarların otoritesini sarsmış ve ona tabi olan halkların isyan ederek bağımsızlıklarını ilan etmesine neden olmuştur. Bu halklardan bir tanesinin Bulgarlar olduğu tespit edilmektedir. VII. yüzyıl ortalarında Bulgar Prensi Kurt önderliğinde

³³ Micheal Kiel, "Rusçuk", *TDVİA*, C. 35, İstanbul, 2008, s. 247.

³⁴ İsmail Hami Danişmend, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*, Türkiye Yayınları, İstanbul, 1971, s. 514; Kiel, "Rusçuk", s. 247.

³⁵ Mehmet Topal, "Rusçuk Şehri'nin Yeri ve Adı Üzerine Düşünceler", *Osmanlı İdaresinde Bir Balkan Şehri Rusçuk*, (Ed. Meral Bayrak Ferlibaş), Yeditepe Yayınları, İstanbul, 2011, s. 8.

³⁶ Umberto Reberto, "Step Halkları ve Akdeniz Bölgesi: Hunlar, Avarlar, Bulgarlar", *Ortaçağ I (Barbarlar Hristiyanlar Müslümanlar)*, Ed. Umberto Eco, Alfa Yayınları, İstanbul, 2017, ss. 78-83.

³⁷ Reberto, "Step Halkları...", s. 83.

³⁸ Reberto, "Step Halkları...", s. 83.

Tuna sınırında güçlü bir Bulgar krallığı kurulmuştur.³⁹ Bu tarihlerden itibaren Rusçuk şehrinin Bulgar krallığına tabi olduğu görülmektedir.⁴⁰

VIII. yüzyılın başlarından itibaren Bizans İmparatorluğu Bulgar Krallığı üzerine birçok kez saldırılar düzenlemesine rağmen Bulgar Krallığı siyasi bağımsızlığını korumayı başarmıştır.⁴¹ Ancak Bulgar Kralı Boris'in 864 yılında Rum Ortodoks dinini kabul etmesi ile Türk asıllı bir halk olan Bulgarlar tamamen Hristiyanlaşarak Slav halkı içerisinde asimile olmuşlardır.⁴² Bu durumda, Bulgar Krallığı içerisinde yer alan Rusçuk'ta bulunan halkın kozmopolite temellerini buraya dayandırılabilir.

Bizanslılar, Bulgaristan Krallığı'nı XI. yüzyılın başlarında ele geçirmiş olsa da XII. yüzyıl sonlarında krallık tekrar bağımsızlığını ilan etmiştir.⁴³ İkinci Bulgar Devleti, bağımsızlığını korumak için bir savunma hattı oluşturmuştur. Rusçuk şehrinin bu savunma hattını oluşturan kalelerden birisi olduğu anlaşılmaktadır.⁴⁴ İkinci Bulgar Devleti'nin bağımsızlık süreci Osmanlı Devleti'nin İkinci Bulgar Devleti'nin başkentini ele geçirmesine kadar devam etmiştir.⁴⁵

Rusçuk'un Osmanlı egemenliğine girmesi I. Murad dönemine tarihlenmektedir. 1388 yılında I. Murad'ın emriyle Ali Paşa Şumnu, Silistre, Rusçuk ve Niğbolu arasındaki bölgeyi fethetmiştir.⁴⁶ Osmanlı Devleti'nin bölgeyi fethinden sonra diğer Balkan şehirleri gibi Rusçuk da büyük bir değişim ve dönüşüm yaşadığı görülmektedir. Bu değişimler ilk olarak şehrin idari ve fiziki yapısı ile başlamış daha sonra demografik ve kültürel yapısındaki dönüşüm ile devam etmiştir. Rusçuk şehri, Osmanlı idaresinde kaldığı yaklaşık 500 yıllık bir dönemde bir Osmanlı şehrine dönüşmüştür.

³⁹ Reberto, "Step Halkları...", ss. 84; Tommaso Braccini, "Bizans Eyaletleri I", *Ortaçağ I (Barbarlar Hristiyanlar Müslümanlar)*, Ed. Umberto Eco, Alfa Yayınları, İstanbul, 2017, s. 117; İbrahim Kafesoğlu, *Bulgarların Kökeni*, Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1985, s. 12-13.

⁴⁰ Meryem Kaçan Erdoğan, "Rusçuk Kalesi", *Osmanlı İdaresinde Bir Balkan Şehri Rusçuk*, (Ed. Meral Bayrak Ferlibaş), Yeditepe Yayınları, İstanbul, 2011, s. 21.

⁴¹ Reberto, "Step Halkları...", s.85.

⁴² Reberto, "Hunlar, Avarlar, Bulgarlar", s. 85.

⁴³ Fabrizio Mastromartino, "Balkan Yarımadası", *Ortaçağ 2 (Katedraller Şovalyeler Şehirler)*, Ed. Umberto Eco, Alfa Yayınları, İstanbul, 2017, s. 119-121.

⁴⁴ Mehmet Topal, II. Mustafa'nın Avusturya Seferinde Rusçuk Şehri ve Limanı'nın Önemi", *Osmanlı İdaresinde Bir Balkan Şehri Rusçuk*, (Ed. Meral Bayrak Ferlibaş), Yeditepe Yayınları, İstanbul, 2011, s. 68.

⁴⁵ Fabrizio Mastromartino, "Balkan Yarımadası", *Ortaçağ 3 (Şatolar Tüccarlar Şairler)*, Ed. Umberto Eco, Alfa Yayınları, İstanbul, 2016, s. 161.

⁴⁶ Danişmend, "İzahlı Osmanlı Tarihi...", s.76.

Osmanlı idaresinde ilk olarak Bulgar toprakları, merkezi Sofya olmak üzere Rumeli eyaletine bağlanarak 24 sancağa bölünmüştür.⁴⁷ Daha sonra ise Tuna'da bir donanma kurulmuştur. Bu donanma için Rusçuk tersanesinde kullanışlı gemiler inşa edilmiştir. Rusçuk tersanesinde 1565 yılında 15 gemi, 1690-1691 yıllarında ise 100 firkateynden bir kısmı burada yapılmıştır.⁴⁸ 1603 yılında 50 firkateyn kışı Rusçuk limanında geçirmiştir. Bu firkateynlerin görevi ise Tuna'yı korumaktır.⁴⁹ Rusçuk tersanesi Tuna'daki gemi ihtiyacının karşılanmasında önemli bir yer olduğu gibi gemilerin kışı geçirdikleri güvenli bir limandı. Aynı zamanda, ülkenin birçok yerinde görüldüğü üzere Rusçuk'da hanlar, hamamlar, köprüler, kervansaraylar inşa ettirilmiştir.⁵⁰ Dolayısıyla, Osmanlı Devleti bölgede idari değişiklikler yaptığı ve şehrin imarına önem verdiği anlaşılmaktadır.

Rusçuk, Osmanlı idaresi altındayken demografik ve kültürel değişimler geçirmiş olduğu bilinmektedir. Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda uyguladığı iskân politikası Rusçuk bölgesindeki toplum yapısını da etkilemiştir. Michael Kiel tahrir defterlerinden faydalanarak Rusçuk'ta nüfusun 1530 yılında 50 Müslüman hanesi, 350 Hristiyan hanesi; 1556 yılında 467 Müslüman hanesi, 628 Hristiyan hanesi; 1579 yılında 525 Müslüman ve 532 Hristiyan hanesi olduğunu kaydetmektedir.⁵¹ Nikolay Todorov ise Rusçuk'ta nüfusun 1520-1530 yılları arasında 81 Müslüman hane, 573 gayrimüslim hane; 1571-1580 yılları arasında 824 Müslüman, 875 gayrimüslim hane olduğunu nakletmektedir.⁵² Petır Bogdan Bakşev Rusçuk şehrindeki nüfusun 8 Eylül 1640 tarihinde 200 Hristiyan hanesi, 200 Ermeni hanesi ve 3000 Müslüman hanesi olduğunu ifade etmektedir.⁵³ Bu kayıtlardan da anlaşıldığı üzere, Osmanlı Devleti Rusçuk şehrinde öncelikle hakimiyet kurmuştur. Daha sonra devletin Bakanlarda uyguladığı iskân politikasının bir sonucu olarak bölgede büyük bir nüfus artışı ortaya çıkmaktadır. Rusçuk şehrinde Müslüman ve gayrimüslim nüfusta büyük bir artış meydana geldiği ve bu nüfus artışının daha çok bölgedeki Müslümanlar lehine olduğu

⁴⁷ Ferit Artkın, "Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Bulgaristan", *Yeni Türkiye*, S. 66, 2015, s. 685.

⁴⁸ İdris Bostan, *Osmanlı Bahriye Teşkilâtı: XVII. yüzyılda Tersâne-i Âmire*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1992, s. 170.

⁴⁹ Topal, "II. Mustafa'nın Avusturya Seferinde...", s. 70.

⁵⁰ Nikolay Todorov, *Bulgaristan Tarihi*, Öncü Kitabevi Yayınları, İstanbul, 1979, s. 46.

⁵¹ Kiel, "Rusçuk", s. 247.

⁵² Todorov, *Bulgaristan Tarihi*, s. 48.

⁵³ Topal, "II. Mustafa'nın Avusturya Seferinde...", s. 70.

görülmektedir. Bu durumun sebeplerinden bir tanesi iskân politikası ise diğeri XV. yüzyıldan itibaren Bulgar halkının kitleler halinde İslam dinini kabul etmesidir.⁵⁴

XV.-XVI. yüzyıllarda Niğbolu Sancağı'nda Çernovi Kazası'na bağlı olan Rusçuk, XVI. yüzyılın ikinci yarısında bir kaza merkezi durumuna gelmiştir.⁵⁵ Bu tarihlerde Rusçuk, Yergöğü ile birlikte Polonya, Transilvanya ve Vlaşko'dan Osmanlı Devleti'nin başkentine giden yol güzergahını tehlikelere karşı denetim altında tutmaktaydı. Bunun yanı sıra Rusçuk, Varna ile İstanbul arasındaki trafiğe at ve arabacılar tedarik eden önemli bir limandı.⁵⁶

XVII. yüzyılın sonlarında Rusçuk hem asker, gıda ve mühimmat sevkiyatının merkezi olmuş hem de ticaret potansiyelinin artması ile liman ve tersanesi önem kazanmıştır.⁵⁷ Rusçuk şehrinin stratejik açıdan önemi XVIII. yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı-Rus savaşları ile bir kez daha anlaşılmıştır. 1768-1774 yılları arasında saldırılara karşı koymak ve güvenliği sağlamak amacıyla Rusçuk kalesinde yeni savunma sistemi kurulmuş ve şehrin etrafı surlarla çevrilmiştir.⁵⁸

1762 yılında Paisiy Hilendarski tarafından kaleme alınmış “Bulgar ulusunun, Çarların ve Azizlerin Tarihi” adlı eseri önemlidir. Çünkü bu eser Bulgar halkında milliyetçi duyguların uyanmasını sağlamıştır.⁵⁹ XVIII. yüzyılda Bulgar halkında başlamış olan bu milli uyanış, daha sonra bir ulus ayaklanmasına dönüşerek Bulgar Devleti'nin tekrar kurulma sürecini başlatmıştır.⁶⁰

19. yüzyılda Osmanlı Devleti modernleşmek için sürekli ıslahatlar yapmıştır. Bu ıslahatlardan bir tanesi de Vilayet Nizamnamesidir. 1864 yılında Avrupa kanunları örnek alınarak meydana getirilen “Vilayet Nizamnamesi” ilk defa Tuna vilayetinde uygulanmıştır.⁶¹ Rusçuk, Vidin ve Niş eyaletleri birleştirilerek Tuna vilayeti kurulmuştur.⁶² Bu nizamname ile beraber 1878 yılına kadar Rusçuk şehri yeni kurulan bu vilayetin merkezi haline getirilmiştir.

⁵⁴ Todorov, *Bulgaristan Tarihi*, s. 48.

⁵⁵ Kaçan Erdoğan, “Rusçuk Kalesi”, s. 22

⁵⁶ Topal, “II. Mustafa'nın Avusturya Seferinde...”, s. 69.

⁵⁷ Topal, “Rusçuk Şehri'nin Yeri ve Adı...”, s. 5.

⁵⁸ Topal, “Rusçuk Şehri'nin Yeri ve Adı...”, s. 3.

⁵⁹ Hristo Hristov, “İslamlaştırılmış Bulgarlar ve Ulusal Yeniden Uyanış Süreci”, *Bulgar Tarihinden Sayfalar*, Sofya Pres, 1989, s. 46; Todorov, *Bulgaristan Tarihi*, s. 48.

⁶⁰ Hristov, “İslamlaştırılmış Bulgarlar...”, s. 46.

⁶¹ Ayşegül İnginar Kemaloğlu, *Bulgaristan'dan Türk Göçü (1985)*, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 2012, s. 20.

⁶² Topal, “Rusçuk Şehri'nin Yeri ve Adı...”, s. 6.

19.yüzyılın son çeyreğinde Rusçuk şehri, Rus tehdidi ile karşı karşıya kalmıştır. Ruslar, Rusçuk şehrini şiddetli bir şekilde bombalamışlardır. Osmanlı garnizonu Ruslar karşısında direniş gösterse de 1878’de yapılan Edirne antlaşması sonucunda Rusçuk’tan ayrılmıştır. İmzalanan Berlin Antlaşması ile Rusçuk şehri, yeni oluşturulan Bulgaristan Devleti’ne katılmıştır.⁶³

⁶³ Kiel, “Rusçuk”, s. 250.

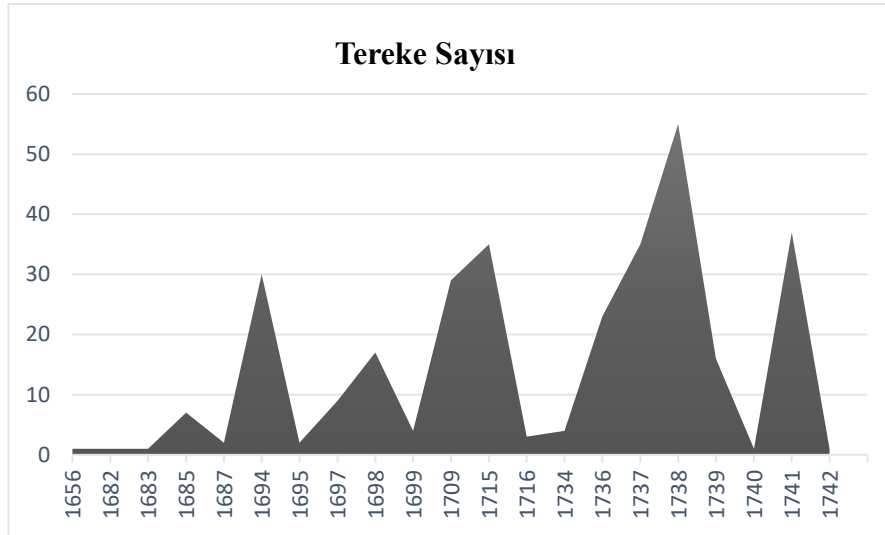
2. BÖLÜM

RUSÇUK'TA SOSYO-EKONOMİK HAYAT (1656-1742)

2.1. RUSÇUK'TA SOSYO-EKONOMİK YAPI

Rusçuk terekeleri içerisinde 1656, 1682, 1683, 1685, 1697, 1698, 1699, 1709, 1715, 1734, 1736, 1738, 1739, 1740, 1741 ve 1742 yıllarına ait kayıtlar incelenmiştir. Ancak, tereke kayıtlarında ne terekelerin kaydedildiği tarihlerde ne de tereke sayılarında belli bir sistematik düzen olmadığı dikkat çekmektedir. Kronolojik düzensizlik genellikle şer'iyye sicillerinde rastlanılan bir durumdur. Bu durumun gerekçeleri arasında İstanbul'dan gönderilen belgelerin i'âm ve hüccet kayıtları ile karıştığı anlaşılmaktadır. Buna ek olarak bazı defterlerde sayfaların yerlerinden çıkarılması ve yeniden ciltlenmesi esnasında oluşan dağınıklık bu düzensizliğin başlıca sebepleri arasındadır.⁶⁴ Bu durum tereke kayıtları için de varsayılabilmektedir.

Şekil 1: Tereke Kayıtlarının Yıllara Göre Dağılımı

Rusçuk tereke kayıtlarının yıllara göre dağılımına baktığımız zaman, 1738 yılına ait 55 tereke kaydı, 1741 yılına ait 37 tereke kaydı, 1715 ve 1737 yıllarına ait 35

⁶⁴ Yunus Uğur, "Şer'iyye Sicilleri", *TDİVA*, C. 39, İstanbul, 2010, s. 9.

tereke kaydına rastlanılmaktadır. XVIII. yüzyılın ikinci yarısında kaydedilen tereke kayıtları, diğer yıllara ait tereke kayıtları içerisinde büyük çoğunluğu oluşturmaktadır. Tereke sayılarının yıllara dağılımındaki orantısızlıkla ilişkilendirilebilecek diğer bir husus, vefat eden kişinin hayatta iken sahip olduğu mal varlığının kayda alınması için öncelikle kadıya intikal etmesi gerekmektedir. Kadıya intikal etmesi için, mirasçılar arasında anlaşmazlık hali, mirasçılar arasında ergen olmayan evlatların bulunması ve ölen şahsın mirasçısının bulunmaması gibi sebeplerinden birinin gerçekleşmesi şarttır.⁶⁵ Anlaşılacağı gibi kadı, askeri sınıfın terekelerini kayıt altına almak zorunda olsa da aynı durum reaya için söz konusu bu işlemin ancak reayanın isteği üzerine yapılabildiği görülmektedir.

2.1.1. Tereke Sahipleri, Unvanlar, Meslekler

Ruşuk şehrine ait incelemiş olduğumuz 314 adet tereke kaydının 245'i erkeklere, 68'i kadınlara ve 1'i Bulgar ahalinin toplamına aittir. Erkeklere ait terekelerin 193'ü Müslümanlara aitken 24'ü gayrimüslimlere aittir. Kadınlara ait tereke kayıtlarının ise 68'i Müslümanlara aitken gayrimüslim kadınlara ait tereke kaydı bulunmamaktadır. Erkekler içerisinde 27 kişi, kadınlar içerisinde 9 kişi ibn-i Abdullah'tır. Başka bir deyişle Allah'ın kuludur. Genellikle askeri sınıf mensupları arasında köle veya devşirme kökenli veya bizzat kendi isteği ile Müslümanlığı seçmiş kişiler için kullanılan bir tabir olsa da Abdullah ismi Müslümanlar içerisinde de kullanılan bir isimdir.⁶⁶ Dolayısıyla, bu kişiler hakkında net bir şey söylenememektedir.

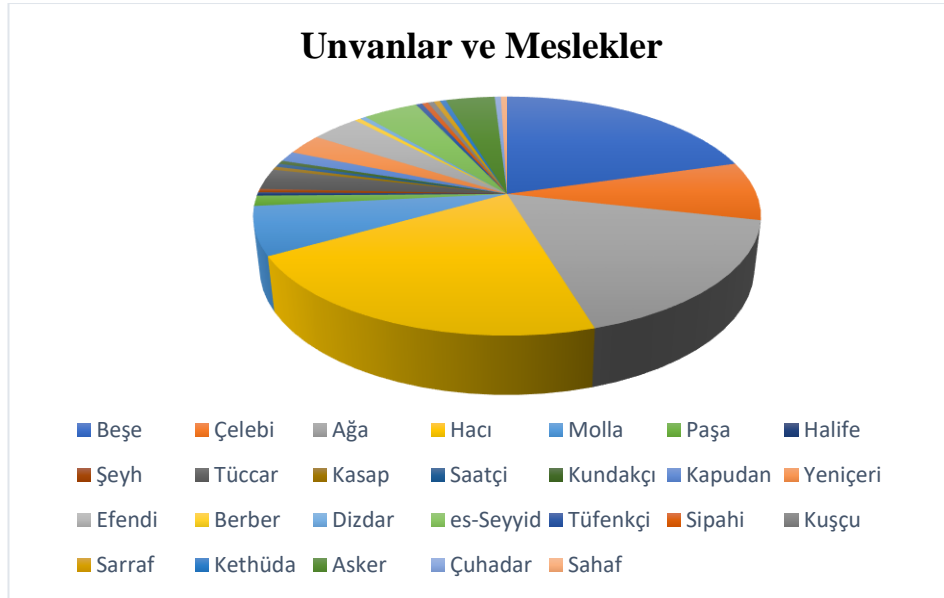
Tereke kayıtlarında kişiler, isimleriyle birlikte sosyal ve mesleki durumlarını gösteren unvanlar ile kaydedilmektedir. Genel olarak unvanlar kişinin toplumsal statüsünü belirlememize olanak sağlamaktadır. Rusuk şehrinde 1656-1742 yılları arasında kişilerin kullandıkları unvanların oranları sırasıyla %20,2 beşe, % 7.8 çelebi, % 16.5 ağa, % 21.1 hacı, % 6.4 molla, % 3.6 efendi ve asker, % 1.3 kaptan ve paşa, % 2.7 yeniçeri, seyit ve tüccar, % 0.4 dizdar, tüfekçi, sipahi, kethüda, çuhadar, sarraf, kuşçu, berber, kasap, saatçi, şeyh ve halife olarak tespit edilmektedir. Vefat eden

⁶⁵ Rıdvan Çubuk, *Şer'iyye Sicillerindeki Tereke Kayıtlarına Göre 19. Yüzyıl Sonlarında Osmanlı Kırsal Toplumu Hakkında Bir Araştırma (Uşak Kazası Örneği 1880-1883)*, Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak, 2011, s. 6.

⁶⁶ Barkan, "Edirne Askeri Kassam...", s. 11.

kişilerin unvanlarından yola çıkarak onların hayatına yön veren meslekleri hakkında çıkarımlar yapılabilmektedir.

Şekil 2: Kişilerin Unvan ve Meslek Dağılımı

Büyük bir çoğunluğu temsil eden “el-Hac” unvanına sahip kişilerin hac vazifesini yerine getirdiğini göstermektedir.⁶⁷ Rusçuk’ta hacı unvanına sahip 46 kişi bulunmaktadır. 1656-1742 yılları arasında ekonomik şartlar göz önüne alındığında bir yerden başka bir yere gitmek çok da kolay değildir. Hacca gitmek ise ciddi bir maliyet gerektirmektedir. Bu durumda Hacı unvanlı 46 kişinin ekonomik koşullarının oldukça iyi olduğu tahmin edilmektedir. Bu kişiler arasında Hacı Mehmed’in⁶⁸ servet miktarının akçe değeri 419.460, Hacı Ali’nin⁶⁹ servet miktarının akçe değeri 258.140 ve diğer Hacı Mehmed’in⁷⁰ servet miktarının akçe değeri ise 598’dir. Dolayısıyla bahsedilen 46 kişi içerisinde yer alan bazı kişilerin maddi koşullarının iyi olmadığı dikkat çekmektedir.

⁶⁷ Mehmet Zeki Pakalın, “Elhac”, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. 1, İstanbul, 1993, s. 518.

⁶⁸ NBKM, R, nr. 51, v. 17a.

⁶⁹ NBKM, R, nr. 6, v. 43b.

⁷⁰ NBKM, R, nr. 6, v. 22b.

Beşe, bazı Türk aşiretlerinde büyük evlat için kullanılan bir tabir iken Osmanlı'da "Paşa" olarak kullanılmaya devam ettiği görülmektedir.⁷¹ R2 numaralı Şer'iyye Sicilinde, 1697 yılında yeniçerilerin görevlendirmeleri ile ilgili hükümde Yusuf, Süleyman, Ali, Osman gibi yeniçerilerden bahsedilirken genellikle isimleri ile birlikte "Beşe" unvanının kullanıldığı görülmektedir. Bu unvanın şahsın, yeniçeri veya topçu, cebeci, bölükbaşı, çavuş gibi kapıkulları arasındaki yaya askerlerini göstermek için kullanıldığı bilinmektedir. İncelenen terekelerde, 44 beşe unvanlı kişilerden bazılarının meslekleri ile kayıtlı olduğu tespit edilmektedir. Bunlardan 4'ü Yeniçeri, 2'si Dergâh-ı Ali Yeniçerisi ki bunlardan birisi aynı zamanda sarraftır, 8'i asker, birisi 12.bölüğün Vekil Harcı, bir başkası Alemdar olarak kaydedilmiştir.

Ağa, Osmanlı Devleti'nde ordu, saray memuru ve mensupları için kullanıldığı gibi halkın ileri gelenlerine, esnaf, kethüda ve yiğit başlarına, taşra ayan ve eşrafına da denilmektedir.⁷² Tereke kayıtlarında 36 Ağa unvanlı kişi vardır. Bunlar arasında çuhadar, dizdar ve asker olmak üzere 3 kişi aynı zamanda meslekleri ile beraber kayıt altına alınmıştır.

Çelebi, özellikle XIV. yüzyıldan XVIII. yüzyıla kadar kültürlü yüksek tabakaya mensup olanlar, ilmiye ricâli, divan şairleri, kalem erbabı, Dîvân-ı Hümâyün kâtipleri gibi genel olarak okumuş, bilgili kimselere, hatta bazı gayrimüslimlere verilen unvandır.⁷³ Çelebi unvanlı toplamda 17 kişi bulunmaktadır. Bu kişilerden 4'ü ibn-i Abdullah 13'ü Müslümandır.

Osmanlı Devleti'nde "Molla" unvanı genellikle müderrislikten sonraki mevleviyet pâyesi derecesine ulaşan büyük âlimlere verilen unvandır.⁷⁴ Molla unvanına sahip 14 kişi bulunmaktadır.

Paşa, Osmanlı Devleti'nde hanedandan olmayan yüksek rütbeli kişilere verilen askeri ve mülki unvandır.⁷⁵ Tereke kayıtlarında bu unvana sahip olan tek kişi, Tuna Kaptanlığı yapan Ali Paşa olduğu görülmektedir.

Osmanlı Devleti'nde "es-Seyyid" Peygamber soyundan gelenlere verilen unvan olmakla birlikte bu unvana sahip olan kişilere büyük bir saygı duyularak üst

⁷¹ Pakalın, "Elhac", s. 211.

⁷² Mithat Sertoğlu, "Ağa", *Osmanlı Tarih Lügatı*, Enderun Yayınları, İstanbul, 1986, s. 7.

⁷³ Mehmet İpşirli, "Çelebi", *TDİVA*, C. 8, İstanbul, 1993, s. 259.

⁷⁴ Hamid Algar, "Molla", *TDİVA*, C. 30, İstanbul, 2005, s. 238.

⁷⁵ Abdülkadir Özcan, "Paşa", *TDİVA*, C. 34, İstanbul, 2007, s. 182.

düzy görevlerde bulunmalarına öncelik verilmiştir.⁷⁶ Tereke kayıtlarında bu unvana sahip olan 7 kişi bulunmaktadır. Bu kişilerin hepsinin de askeri sınıfa mensup olduğu görülmektedir.

Şeyh, İslam devlet ve toplumlarında saygınlık ifadesi olarak birçok anlamda kullanılan bir unvan iken Osmanlı Devleti'nde dini kurumların, mahkemelerin ve ilmiye sınıfının dini reisi durumundaki en yüksek rütbeli din adamına verilen bir unvandır.⁷⁷ Tereke kayıtlarında Yergöğü'nde ikamet eden Ahmed Efendi'nin⁷⁸ bu unvana sahip olan tek kişi olduğu bilinmektedir.

Osmanlı Devleti'nde "Efendi" devletin yüksek memurlarından bazılarına verilen bir unvan olmasının yanı sıra eğitim görmüş saygıdeğer ve itibar sahibi kişiler için kullanılmaktadır.⁷⁹ Terekelerde "Efendi" unvanına sahip 5 kişi tespit edilmektedir. Aynı zamanda, bu kişiler hacı, seyit ve şeyh unvanlarını da kullanmaktadır.

Tereke kayıtlarındaki kişiler arasında Tuna Kaptanı Ali Paşa⁸⁰, Fırkate Kaptanı Maçuka Süleyman⁸¹ ve Şayka Kaptanı Gedik Hüseyin⁸² olmak üzere 3 Kaptan bulunmaktadır. Kaptan, Osmanlı Devleti'nde XV. yüzyıl ortalarından itibaren donanma kumandanı için kullanılan bir tabirdir.⁸³

Diğer meslek grupları arasında 8 asker, 7 yeniçeri ile kethüda, tüfekci, sipahi, kundakçı, dizdar, çuhadar, sarraf, kuşçu, berber, sahaf ve saatçi olmak üzere her meslek grubunda 1 kişi olduğu tespit edilmektedir.

Osmanlı Devleti'nde askeriler ve reaya olmak üzere iki toplumsal sınıfın varlığı bilinmektedir.⁸⁴ Askeri sınıfı oluşturan kesimler yeniçeri, sipahi, süvari gibi kapıkulu askerleri ile eş, çocuk ve cariyeleri; yayalar ve müsellemler de denilen atlı sınıfı; kadı, müderris, imam, hatib, müezzin gibi ilmiye sınıfı mensupları; idareci, kâtip gibi memurlar; madencilik, derbendcilik, tuzculuk, doğancılık gibi hizmetleri

⁷⁶ Mustafa Sabri Küçükaşçı, "Seyyid", *TDİVA*, C. 37, İstanbul, 2009, s. 40-42.

⁷⁷ Casim Avcı, "Şeyh", *TDİVA*, C. 39, İstanbul, 2010, s. 1.

⁷⁸ NBKM, R, nr. 6, v. 42b.

⁷⁹ Orhan Fuat Köprülü, "Efendi", *TDİVA*, C. 10, İstanbul, 1994, s. 456.

⁸⁰ NBKM, R, nr. 2, v. 7b.

⁸¹ NBKM, R, nr. 2, v. 59b.

⁸² NBKM, R, nr. 2, v. 15a.

⁸³ İdris Bostan, "Kapudan Paşa", *TDİVA*, C. 24, İstanbul, 2001, s. 354.

⁸⁴ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı'nın Sosyo-Kültürel ve İktisadi Yapısı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2018, s. 33.

görenlerdi.⁸⁵ Osmanlı toplumunda askeriler dışında kalan şehirliler ve köylüler reaya sınıfı kapsamında değerlendirilmekteydi.⁸⁶ Sonuç itibariyle devlet görevlileri olarak adlandırabileceğimiz askeriler, toplumun üst kademesini oluştururken reaya sınıfı toplumun alt kesimi oluşturmaktadır.

Tablo 1: Kişilerin Unvan ve Mesleklerinin Yüzdellik Oranları

Unvanlar	Kişi Sayısı	% oranı	Unvanlar	Kişi Sayısı	% oranı
Beşe	44	20.2	Kaptan	3	1.4
Çelebi	17	7.8	Yeniçeri	6	2.7
Ağa	36	16.5	Efendi	8	3.6
Hacı	46	21.1	Berber	1	0.4
Molla	14	6.4	Dizdar	1	0.4
Paşa	3	1.3	Seyit	6	2.7
Halife	1	0.4	Tüfekçi	1	0.4
Şeyh	1	0.4	Sipahi	1	0.4
Kundakçı	1	0.4	Sarraf	1	0.4
Tüccar	6	2.7	Kethüda	1	0.4
Kasap	1	0.4	Asker	8	3.6
Saatçi	1	0.4	Çuhadar	1	0.4
Kuşçu	1	0.4	Sahaf	1	0.4

Tablo 2: Kişilerin Toplumsal Sınıfları

	Askeri Sınıf		Reaya Sınıf	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Müslüman	80	30	95	29
Gayriüslim	2		14	
İbn-i Abdullah	21	6	9	3

1656-1742 yılları arasında Rusçuk şehrinde toplamda 141 askeri sınıfa, 157 reaya sınıfına ait tereke kaydı saptanmaktadır.⁸⁷ Reaya sınıfına mensup tereke

⁸⁵ Kütükoğlu, *Osmanlı'nın Sosyo-Kültürel Yapısı...*, s. 33.

⁸⁶ Mustafa Akdağ, *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi 2 (1453-1559)*, Tekin Yayınları, İstanbul, 1979, s. 119.

⁸⁷ 13 tereke kaydının toplumsal kategorisi belirlenemedi.

kayıtlarından 95'i erkek, 29'u kadınlara ait olmak üzere toplamda 124'ü Müslüman terekesi; 14'ü gayrimüslim erkek terekesi; 9'u erkek 3'ü kadın toplamda 12'si ibn-i Abdullah terekesini oluşturmaktadır. Askeri sınıfa mensup tereke kayıtlarında ise 80'i erkek, 30'u kadın terekesi olmak üzere toplamda 110'u Müslüman terekesi; 2'si gayrimüslim erkek terekesi; 21'i erkek, 6'sı kadın terekesi olmak üzere toplamda 27 ibn-i Abdullah terekesinden oluşturmaktadır.⁸⁸

2.1.2. İkamet ve Ölüm Yerleri

Osmanlı klasik dönemlerinden beri en alt idari birimi mahalleler oluşturmaktadır.⁸⁹ Osmanlı şehrinde mahalle, birbirini tanıyan, bir ölçüde birbirlerinin davranışlarından sorumlu, sosyal dayanışma içinde olan kişilerden oluşmuş bir topluluğun yaşadığı yerdir.⁹⁰ Toplumunu şekillendiren bir yapıya sahip olan mahallenin içinde ikamet eden bireyleri birbirine bağlayan bir birim olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, ikamet yerleri kişilerin hayat çizgilerini belirlemekte aktif bir rol oynamaktadır.

1642-1643 yıllarına ait tahrir kayıtları ve Rusçuk Şer'iyye sicillerindeki bilgilere göre Rusçuk'ta yer alan Cami-i Atik, Cami-i Cedid, El-Hac Musa, Kara Mustafa, Arık Ramazan, Bacanak, Faik, Mahmud Voyvoda ve Mesih Voyvoda olmak üzere toplamda 9 Müslüman Mahallesi ile Ermeni, Kuyumcu ve Orta olmak üzere 3 gayrimüslim mahallesi olduğu kaydedilmektedir.⁹¹ Evliya Çelebi Rusçuk şehrinde, 3 gayrimüslim mahallesinden bahsederek şehirde Yahudi mahallesi olmadığını ve Yahudilerin şehre gelme sebebinin sadece ticaret yapmak olduğunu ifade etmiştir.⁹²

⁸⁸ 15 tereke kaydına ait bir gruplandırma tespit edilemedi.

⁸⁹ Ortaylı, *Osmanlı Toplumunda Aile*, s. 42.

⁹⁰ Özer Ergenç, *Osmanlı Tarihi Yazıları (Şehir, Toplum, Devlet)*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2013, s. 75.

⁹¹ Kamil Çolak-Numan Elibol, "Balkanlarda Birlikte Yaşama Tecrübesi: Rusçuk Örneği (1650-1700)", *Osmanlı İdaresinde Bir Balkan Şehri Rusçuk*, Ed. Meral Bayrak (Ferlibaş), Yeditepe Yayınları, İstanbul, 2011, s. 144-145.

⁹² Evliya Çelebi, *Evliya Çelebi Seyahatnamesi*, 3. Kitap, Haz. Seyit Karaman- Yücel Dağlı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1999, s. 180.

Tablo 3: Kişilerin İkamet Yerlerine Göre Sayısal Dağılımı

İkamet Yeri	Müslüman		Gayrimüslim		İbn-i Abdullah		Toplam
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	
Kara Mustafa	30	13	2		6		51
Arık Ramazan	16	4	4		3	1	28
El-Hac Musa	26	9	4		6		45
Cami-i Cedid	31	9	1		1	2	44
Bacanak	4	2				1	7
Cami-i Atik	6	5			1	1	13
Mahmud Voyvoda	3	3			2	1	9
Faik	8	7			1		16
Kadı Köyü	1						1
Semerci ve Bereket						1	1
Ruşçuk	7	1					8
Edirne	1						1
Ali Paşa'nın Sarayı						1	1
Belgrad	4						4
Vidin							?
Çernova	5	2	2		2		11
Ostoriçe	1						1
Bursa		1					1
Haydar Paşa	1						1
Ablanova		1					1
Kara Ali	2				1	1	4
Kule Çiftliği	1				1		2
Tuna			1				1
Şumnu	1						1
Kayseriye	1						1
Menlik			2				2
Birgos	2						2
Mesih Voyvoda	6				2		8
Yenişehir			1				1
Çanak					1		1
Kara Kocalı	1						1
Ali Ağa Çiftliği			1				1

İncelenen tereke kayıtlarında kişilerin ikamet yerleri olarak 35 yer ismi geçmektedir. Bu yer isimlerinden Kara Mustafa, Arık Ramazan, Hacı Musa, Cami-i Cedid gibi mahallelerde ikamet eden kişi sayısının Tablo 3'te gösterildiği gibi oldukça fazla olduğu görülmektedir. Osmanlı idaresinde 1656-1742 yılları arasında Rusçuk'ta mahallelerde Müslüman ve gayrimüslim nüfusun birlikte yaşadığı tespit edilse de toplumun çoğunluğunu oluşturan kesimin Müslüman nüfus olduğu bilinmektedir.

Ayrıca Belgrad, Vidin gibi yerlerin yanı sıra Edirne, Bursa, Kayseri gibi Anadolu şehirlerinden gelenler dikkat çekmektedir. Bu kişilerden Süleyman Ağa'nın hizmetinde bulunan Ali⁹³, Edirne'de; İbrahim Çelebi'nin karısı Hadice⁹⁴, Bursa'da; Türkmen Mehmed Beşe⁹⁵ ise Kayseri'de ikamet ettiği anlaşılmaktadır.

Rusçuk'ta 36 kişinin nasıl ve nerede öldüklerine dair tereke kayıtlarında ayrıntılı bilgiler mevcuttur. Bu kişilerin ölüm yerlerini muharebede, handa, yolculukta, çiftlikte, kahvehanede, iskelede, Rusçuk dışında şeklinde sınıflandırmak mümkündür. Kişilerin vefat sebepleri arasında hastalık, katledilmek gibi hususlar yer almaktadır.

Dergah-ı Ali yeniçerisi olan Sarraf Ahmed Beşe, Zenta muharebesinde⁹⁶; İsmail Ağa ve diğer İsmail Ağa, Özi muharebesinde⁹⁷; 3 nefer, Mehadiye muharebesinde⁹⁸; Yeniçeri Mehmed Beşe ve Mehmed Ağa'nın çuhadarı Ali Ağa, Belgrad muharebesinde⁹⁹; Mustafa, Bahçivan muharebesinde¹⁰⁰ şehit edilerek vefat ettikleri belirtilmektedir. Bunların dışında Vidin Ser-askeri el-Hac Mehmed Bey'in¹⁰¹ emri altında asker olan el-Hac Mehmed, İbrahim Beşe ve Osman Beşe'nin de şehit edildiği kaydedilmektedir.

⁹³ NBKM, R, nr. 2, v. 33b.

⁹⁴ NBKM, R, nr. 4, v. 17b.

⁹⁵ NBKM, R, nr. 36, v. 17a.

⁹⁶ NBKM, R, nr. 2, v. 17b.

⁹⁷ NBKM, R, nr. 6, v. 38a; NBKM, R, nr. 36, v. 4a.

⁹⁸ NBKM, R, nr. 36, v. 15b.

⁹⁹ NBKM, R, nr. 7, v. 25a; NBKM, R, nr. 38, v. 25b.

¹⁰⁰ NBKM, R, nr. 7, v. 113a.

¹⁰¹ NBKM, R, nr. 36, v. 8a; NBKM, R, nr. 36, v. 16b; NBKM, R, nr. 36, v. 16a.

Tablo 4: Kişilerin İkamet ve Ölüm Yerlerinin Yüzdelik Oranları

İkamet Yeri	Kişi Sayısı	% Oranı
Kara Mustafa	51	18.7
Arık Ramazan	28	10.2
Hacı Musa	45	16.5
Cami-i Cedid	44	16.1
Bacanak	7	2.5
Cami-i Atik	12	4.4
Mahmud Voyvoda	9	3.3
Faik	16	5.8
Kadı Köyü	1	0.3
Semerci ve Bereket	1	0.3
Ohrilizade	1	0.3
Ruşçuk	8	2.9
Edirne	1	0.3
Ali Paşa'nın Sarayı	1	0.3
Belgrad	4	1.4
Çernova	11	4.0
Ostoriçe	1	0.3
Bursa	1	0.3
Sarı Emine	2	0.7
Kaniçe	1	0.3
Haydar Paşa	1	0.3
Ablanova	1	0.3
Kara Ali	4	1.4
Kule Çiftliği	2	0.7
Tuna	1	0.3
Şumnu	1	0.3
Kayseriye	1	0.3
Menlik	2	0.7
Pirgos	2	0.7
Mesih Voyvoda	8	2.9
Yenişehir	1	0.3
Çanak	1	0.3
Kara Kocalı	1	0.3
Ali Ağa Çiftliği	1	0.3

Vefat Yeri	Kişi sayısı	% Oranı
Muharebe	2	5
Han	10	25
Yolculuk	9	22.5
Çiftlik	2	5
Kahvehane	1	2.5
İskele	1	2.5
Ruşçuk	8	20
Maktulen	5	12.5
Hastalıktan	2	5

Tüccar Biraton, Bakiye Hatun Han'ında¹⁰²; 12.bölüğün vekil harcı Abdullah Beşe, Reis Ahmed Beşe'nin hanesinde hastalanarak¹⁰³; Trabzonlu Tüccar İslam ve Mehmed, Mehmed Ağa Han'ında¹⁰⁴; 1 asker Süleyman Ağa Han'ında¹⁰⁵; Tüccar Manol, İki Kapılı Han'da¹⁰⁶; Ömer Beşe, Çeşme Han'ında¹⁰⁷; İsmail Beşe, Bekirzade Abdullah Ağa Han'ında¹⁰⁸; Tüccar Dimitri, İbrahim Ağa Han'ında¹⁰⁹ vefat etmiştir.

Hacı Yusuf ve Hacı Mehmed Çelebi'nin hac ziyaretinden dönerken yolda vefat ettikleri¹¹⁰; Mihazede'nin Yusuf Ağa Çiftliği'nde katl edilerek öldürüldüğü¹¹¹ ve 2 gayrimüslimin Ali Ağa Çiftliği'nde vefat ettiği¹¹², İsmail Beşe'nin Hacı Veli'nin kahvehanesinde vefatı¹¹³ ve Metso'nun Tomarova iskelesindeki vefatı¹¹⁴ ettiği kaydedilmiştir.

Halil Ağa, Şayka Kapudanı Gedik Hüseyin, Tüccar Hüseyin, Mustafa Ahmed, Molla Mehmed ve Osman Belgrad'da¹¹⁵; Kundakçı Ahmed Beşe Vidin'de¹¹⁶ vefat etmiş; Hüseyin Beşe, Sultan, Hüseyin Ağa, Eşkîya Halil, Süleyman Ağa'nın hizmetinde bulunan Ali ise maktûlen¹¹⁷ öldürülmüştür.

2.1.3. Aile Yapıları

Aile, bireyleri birbirine bağlayan toplumu oluşturan en küçük temel yapıtaşıdır. Osmanlı klasik toplumunda geniş aile yapısı görülmektedir.¹¹⁸ Osmanlı toplumunda ailenin oluşabilmesi için en önemli şart akıl ve baliğ olan erkek ile kadın arasında sözlü

¹⁰² NBKM, R, nr. 3, v. 16b.

¹⁰³ NBKM, R, nr. 5, v. 7b.

¹⁰⁴ NBKM, R, nr. 5, v. 10b; NBKM, R, nr. 6, v. 42a.

¹⁰⁵ NBKM, R, nr. 52, v. 2b.

¹⁰⁶ NBKM, R, nr. 36, v. 19b.

¹⁰⁷ NBKM, R, nr. 36, v. 20b.

¹⁰⁸ NBKM, R, nr. 7, v. 28b.

¹⁰⁹ NBKM, R, nr. 7, v. 85a.

¹¹⁰ NBKM, R, nr. 3, v. 9b; NBKM, R, nr. 3, v. 10b.

¹¹¹ NBKM, R, nr. 3, v. 43b.

¹¹² NBKM, R, nr. 51, v. 10a; NBKM, R, nr. 36, v. 25b.

¹¹³ NBKM, R, nr. 3, v. 6b.

¹¹⁴ NBKM, R, nr. 36, v. 14a.

¹¹⁵ NBKM, R, nr. 2, v. 13b; NBKM, R, nr. 2, v. 15a; NBKM, R, nr. 4, v. 4a; NBKM, R, nr. 4, v. 4b; NBKM, R, nr. 4, v. 28b; NBKM, R, nr. 6, v. 40b.

¹¹⁶ NBKM, R, nr. 36, v. 16a.

¹¹⁷ NBKM, R, nr. 38, v. 27a; NBKM, R, nr. 4, v. 15a; NBKM, R, nr. 2, v. 1b; NBKM, R, nr. 2, v. 2a; NBKM, R, nr. 2, v. 33b.

¹¹⁸ Salih Aybey, "Osmanlıdan Günümüze Türk Toplumunun Aile Kurumuna Bakışı ve Aile Yapısındaki Değişimin Değerlendirilmesi", *Tarih Okulu Dergisi*, S.27, 2016, s. 208

veya yazılı icap ve kabul ile yapılan nikahtır.¹¹⁹ Nikah akdinin bir sonucu olarak koca, karısına “mehr” adı altında para veya mal ödemekle yükümlüdür.¹²⁰

Tablo 5: Kişilerin Medeni Hallerine Göre Sayısal Dağılımı

Sicil No	Dönem	Erkek			Kadın		
		Evli	Dul	Bekar	Evli	Dul	Bekar
1	1656				1		
3	1682-1687	3		4	1	1	1
4	1694-1695	18	2	1	11	1	
2	1697-1699	19		4	3	1	1
5	1709	16	2	2	7	1	1
51	1715-1716	32	1	1	4		1
52	1734	2		2			
6	1736-1737	21		6	7	1	2
36	1737-1740	33	1	7	11		
7	1738-1739	24	1	9	5		1
38	1741-1742	20	5	6	7		

İncelenen terekelerden 245’i erkek, 68’i kadın ve 1’i Bulgar ahaliye olmak üzere toplamda 314 kişinin kaydı bulunmaktadır. Erkekler içerisinde 188’i evli, 42’si bekar ve 12’si duldur. Kadınlar içerisinde ise 57’si evli, 7’si bekar ve 5’i duldur. Evli erkek ve kadınların sayısı bekar ve dullara oranla daha fazla olduğu tespit edilmektedir.

Osmanlı toplumunda çok eşli olmak saygı gören bir durum olmamasına rağmen çok eşli aile yapıları da görülmektedir. Ancak bu durumun bazı sebepleri bulunmaktadır. Bunlar arasında çocuk sahibi olma isteği önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü, modern öncesi toplumlarda karı koca arasındaki kısırlığın kaynağı genellikle kadın olarak görülmektedir.¹²¹ Bu bakımdan erkeklerin ilk eşlerinden çocuk sahibi olmadıklarında ikinci bir evlilik yaptığı anlaşılmaktadır. Bu dönemde fazla nüfusun üretim artışına katkıda bulunacağı düşüncesi de bu sebepler arasında değerlendirilmektedir. Bu gerekçe ile erkek çocuk sahibi olma isteği ortaya çıkmaktadır. Başka bir sebep, devletin kuruluşu ile gazaların ortaya çıkardığı sonuçlardan bir tanesi fethedilen yerlerdeki kimsesiz kalan dullar ile Osmanlı

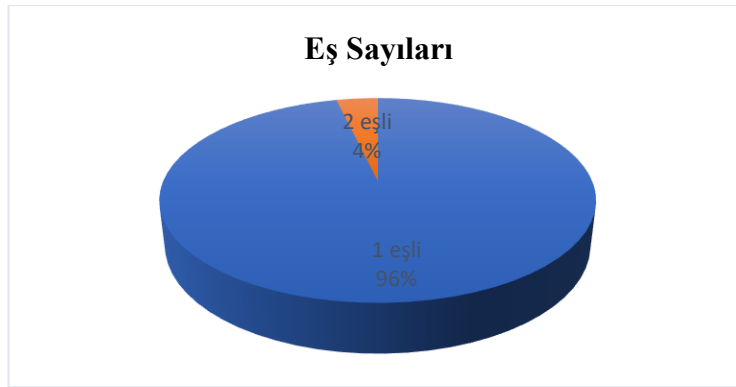
¹¹⁹ Muallâ Kavuncu, “Osmanlılarda Aile ve Kadın”, *Dini Araştırmalar*, C. 2, S. 4, 1999, s.161.

¹²⁰ Mehmet Âkif Aydın, “Mehr”, *TDİVA*, C. 28, Ankara, 2003, s. 389.

¹²¹ İbrahim Ethem Çakır, “Osmanlı toplumunda eş ve çocuk sayısı, statü, servet: 1671-1678 Sofya örneği”, *Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S. 31, Ankara, 2013, s. 53.

askerlerinin evlendirilmeye teşvik edilmesidir. Geleneksel hayat tarzının dul kalan kadınları evliliğe teşvik etmesi, kadının zevcelik vazifesini yerine getirememesi erkeği birden fazla kadınla evlilik yapmasına sebep olduğu görülmektedir.¹²² Tüm bu sebepleri 1656-1742 tarihleri arasında Osmanlı idaresindeki Rusçuk şehri için de varsaymakla beraber incelenen bazı kayıtlarda erkeklerin genellikle eşlerinin vefatından sonra veya boşanma halinde ikinci kez evliliğe teşebbüs ettiği görülmektedir.¹²³

Şekil 3: Kişilerin Eş Dağılımı

1656-1742 yılları arasında Rusçuk şehrinde kişilerin medeni hallerinde tek eşli bir yapı hakimdir. 236 kişi tek eşliken 11 kişinin 2 eşli olduğu görülmektedir. Yukarıdaki grafikten anlaşılacağı üzere Rusçuk aile yapısında %4'lük bir kesimde çok eşli yapı görülmektedir.

Rusçuk'ta iki eşli tereke sahiplerinden paşa, hacı, beşe ve molla gibi unvanlarına sahip olmalarının yanı sıra iki kişinin unvanı yoktur. Toplumda hem reaya hem de askeri sınıfa mensup kişiler arasında çok eşli aile yapıları görülmektedir. (bkz. Şekil 3)

¹²² Said Öztürk, "Osmanlı'da Çok Evlilik", *Türkler*, (ed. Hasan Celal Güzel, Kemal Çiçek, Salim Koca), C. 10, Ankara, 2002, s. 375-384.

¹²³ Meryem Kaçan Erdoğan, "Tereke Kayıtlarına Göre XVIII. Yüzyılın Ortalarında Rusçuk'ta Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Hayat", *Osmanlı İdaresinde Bir Balkan Şehri Rusçuk*, (Ed. Meral Bayrak Ferlibaş), Yeditepe Yayınları, İstanbul, 2011, s. 304.

Ruşuk'ta bir kişinin gelir düzeyi ortalama 356 kuruş iken zenginlik sınırı 1.615 kuruştur.¹²⁴ Bu bilgiden faydalanarak iki eşli aile yapısına sahip olan kişilerin servet miktarları incelendiği zaman (bkz. Tablo 5) Ali Paşa, Molla İbrahim, Hacı Mehmed, Molla Mehmed'in ailelerinin geçim sıkıntısı çekmediği hatta maddi durumlarının oldukça iyi olduğu düşünülmektedir. Diğer taraftan Halil'in ailesinin geçimini sağlayabilecek ortalama bir geliri vardır. Alefzâde Hacı Mustafa, Hacı Halil, Veliyyüddin ve Molla İbrahim'in servet miktarlarının ortalama gelir düzeyinin altında olması maddi durumlarının çok iyi olmadığı hatta kıt kanaat geçindiklerini düşündürmektedir.

Tablo 6: Kişilerin Çocuk Sayılarına Göre Yüzdelik Oranları

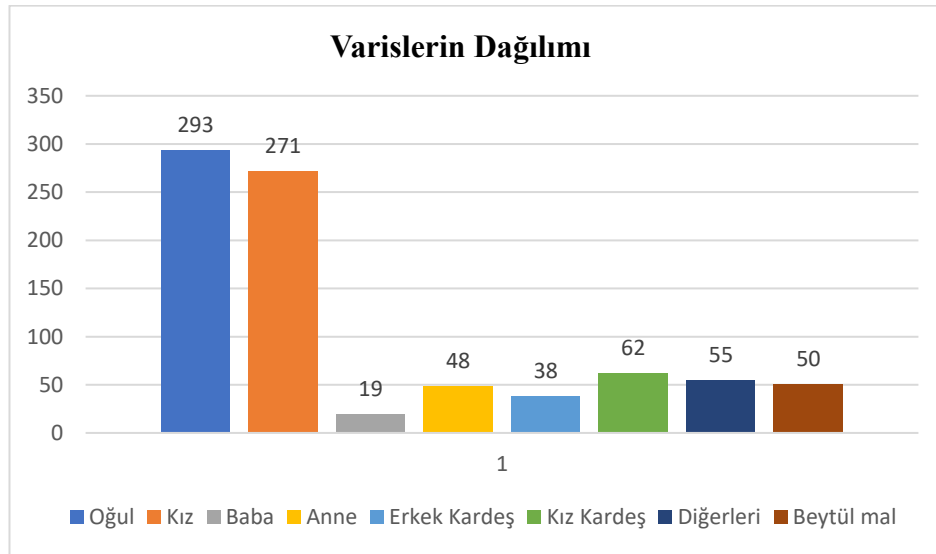
Çocuk Sayısı	Kişi Sayısı	% oranı
1	51	25.1
2	58	28.5
3	41	20.1
4	34	16.7
5	8	3.9
6	7	3.4
7	2	0.9
9	1	0.4
11	1	0.4

Ruşuk'ta ailenin nüfusu incelendiği zaman 203 aile başına düşen ortalama çocuk sayısı 2.77'dir. Dolayısıyla, hanede toplam aile sayısı 5 kişi olarak tespit edilmektedir. Tereke kayıtlarında geçen kişilerin toplamda 293'ü erkek, 271'i kız olmak üzere 564 tane çocuğa sahip olduğu görülmektedir. 39 kişinin ise hiç çocuğu olmadığı bilinmektedir. Çok eşli aile yapısına sahip olan kişilerin hepsinin çocuk sahibi olduğu dikkat çekmektedir. Kişiler arasında 1 çocuklu ailelerin oranı % 25.1, 2 çocuklu ailelerin oranı % 28.5, 3 çocuklu ailelerin oranı % 20.1, 4 çocuklu ailelerin oranı % 16.7, 5 çocuklu ailelerin oranı % 3.9, 6 çocuklu ailelerin oranı % 3.4, 7 çocuklu ailelerin oranı % 0.9, 9 ve 11 çocuklu aile oranı ise % 0.4'tür.

¹²⁴ Zübeyde Güneş Yağcı-Mustafa Akkaya, "XVIII. Yüzyılda Bir Serhad Şehri Olan Vidin'de Askerler: Gündelik Yaşam Üzerine Değerlendirme", *Osmanlı Dönemi Balkanlarda Gündelik Hayat*, Ed. Zafer Gölen- Abidin Temizer, Gece Kitaplığı, Ankara, 2018, s.75.

İncelenen tereke kayıtlarında 836 mirasçı kaydı bulunmaktadır. Bu mirasçılar arasında kişinin annesi, babası, kız kardeşi olabileceği gibi torun, amca gibi diğer akrabaların da yer aldığı görülmektedir. Şekil 4 incelendiği zaman, mirasçılar içerisinde en fazla hisseyi % 35’lik bir oranla kişinin oğlunun aldığı anlaşılmaktadır. Ondan hemen sonra % 32.4’lük bir oranla kişinin kızı almaktadır. Daha sonra ise sırasıyla % 7.4’lük bir oranla kız kardeşi, % 5.7’lik bir oranla kişinin annesi, % 4.5’lik bir oranla erkek kardeşi, % 2.2’lik bir oranla babası, almaktadır. Kayıtlarda geçen kız kardeşin veya erkek kardeşin oğlu, kızı veya tereke sahibinin amcası da % 6.5’lik bir oranla diğer mirasçıları oluşturmaktadır. 50 tereke sahibinin ise hiç mirasçısı bulunmadığı için bu kişilerin mirasları % 5.9’luk bir oranla beytül male intikal etmektedir. Beytül male intikal eden kayıtların genellikle askeri sınıf mensuplarından oluştuğu görülmektedir. Aynı zamanda mirası beytül male aktarılan mirasçılar arasında 10 kişi evli ve bir dul kaydı olduğu için eş, oğul, kız gibi mirasçılarının da varlığı bilinmektedir.

Şekil 4: Kişilerin Mirasçılarının Sayısal Dağılımı

2.1.4. Gelir Düzeyleri

Tablo 7: Kişilerin Servet Miktarı

Sıra No	Dönem-Hicri	Dönem-Miladi	Sicil No	Varak No	Tereke Sahibinin Adı	Servet Miktarı	Birim
1	1067	1656	1	25a	Fatıma	1548	Guruş
2	1097	1685	3	6a	Esmâ	5726	Kıymeti
3	1097	1685	3	6b	İsmail Beşe	?	
4	1097	1685	3	7a	El-Hac Ahmed	32076	Kıymeti
5	1097	1685	3	9a	Hüseyin Beşe	1800	Kıymeti
6	1097	1685	3	9b	Hacı Yusuf	9122	Çeyrek Akçe
7	1097	1685	3	10b	El-Hâc Abdullah Çelebi	660,2	Guruş
8	1097	1685	3	11a	Aişe Hatun	50110	Kıymeti
9	1099	1687	3	12b	Bulgar ahâliler	247670	Kıymeti
10	1099	1687	3	16b	Biraton	51578	Kıymeti
11	1093	1682	3	43a	Aişe	8291	Pare
12	1094	1683	3	43b	Miha-zade	25015	Kıymeti
13	1160	1694	4	1a	Mehmed	29500	Akçe
14	1160	1694	4	2a	Veli	292,2	Esedî
15	1160	1694	4	3a	Sultan	6614	Kıymeti
16	1160	1694	4	4a	Fatma	20000	Kıymeti
17	1160	1694	4	4a	Hüsnü	124803	Kıymeti
18	1160	1694	4	4b	Mustafa Ahmed	43791	Kıymeti
19	1107	1695	4	9a	?	80323	Kıymeti
20	1160	1694	4	9b	İlyas Abdullah	82163	Kıymeti
21	1106	1694	4	10a	Osman	2574	Aded
22	1106	1694	4	10b	Mustafa Çavuş	9530	Kıymeti
23	1106	1694	4	11a	Turhan Hatun	47560	Kıymeti
24	1106	1694	4	11b	Receb	14812	Kıymeti
25	1106	1694	4	12a	Hafız Hüseyin	43597	Kıymeti
26	1106	1694	4	13b	Halil	53432	Kıymeti
27	1106	1694	4	14b	Fethi Hevace	19960	Kıymeti
28	1106	1694	4	15a	Sultan	10512	Adedi
29	1106	1694	4	16b	Hadice	104994	Kıymeti
30	1106	1694	4	17b	Hadice	58198	Kıymeti
31	1106	1694	4	18b	Ali	31566	Kıymeti
32	1106	1694	4	19a	Hafız	180368	Kıymeti
33	1106	1694	4	19b	Ahmed	192038	Kıymeti
34	1107	1695	4	20b	Mehmed	41961	Kıymeti
35	1106	1694	4	21a	İbrahim Salih	57967	Kıymeti
36	1106	1694	4	22a	Perihan	22070	Kıymeti
37	1106	1694	4	22a	Hüseyin Gazi	81658	Kıymeti
38	1106	1694	4	22b	Oruç	1552	Aded
39	1106	1694	4	23b	?	5043	Kıymeti
40	1106	1694	4	24b	Ümmühan	1553	Kıymeti
41	1106	1694	4	25b	El-Hac Mehmed	307	Aded
42	1106	1694	4	25b	?	342	Aded
43	1106	1694	4	27b	?	15887	Kıymeti
44	1106	1694	4	28b	Molla Mehmed	9055	Kıymeti

Sıra No	Dönem-Hicri	Dönem-Miladi	Sicil No	Varak No	Tereke Sahibinin Adı	Servet Miktarı	Birim
45	1110	1698	4	30a	Aişe	77	Guruş
46	1110	1698	4	30b	?	1447,5	Guruş
47	1109	1697	2	1a	Ali	2604	Meblağ
48	1109	1697	2	1b	Hüseyin Ağa	8591.5	Esedî
49	1109	1697	2	2a	Halil	29767	Meblağ
50	1110	1698	2	7b	Şa'ban	16609	Meblağ
51	1109	1697	2	7b	Ali Paşa	15030	Meblağ
52	1110	1698	2	11a	Ümmühan	261,8	Kıymeti
53	1110	1698	2	13b	Halil Ağa	2000	Guruş
54	1110	1698	2	14b	Fâtıma Hatun	5721	Kıymeti
55	1110	1698	2	15a	Gedik Hüseyin	10560	Kıymeti
56	1110	1698	2	16a	Fâtıma Hatun	7285	Kıymeti
57	1110	1698	2	16b	Alefzâde el-Hac Mustafa	136	Guruş
58	1110	1698	2	17b	Hasan	527	Guruş
59	1110	1698	2	17b	Çelebi Mehmed	1367	Kıymeti
60	1110	1698	2	18a	Sarraff Ahmed Beşe	4334	Kıymeti
61	1110	1698	2	18a	Ömer Beşe	778	Meblağ
62	1110	1698	2	19a	Fâtıma Hatun	3432	Kıymeti
63	1110	1698	2	23a	El-Hac Osman	8420	Kıymeti
64	1110	1698	2	27a	Mehmed		
65	1110	1698	2	27a	Ramazan Ali	762	Kıymeti
66	1111	1699	2	27b	El-Hac Mehmed	5524	Kıymeti
67	1111	1699	2	33b	Ali	4966	Kıymeti
68	1111	1699	2	34b	Fatıma Hatun	2275	Guruş
69	1111	1699	2	35a	Şa'ban Ağa	6095	Kıymeti
70	1109	1698	2	58a	Ali	120	Guruş
71	1109	1698	2	59b	Maçuka Süleyman	1596,5	Guruş
72	1109	1698	2	60a	Hüseyin	54,3	Esedî
73	1109	1698	2	62a	Ali	1211,8	Esedî
74	1109	1698	2	62b	?	1974,8	Esedî
75	1121	1709	5	1a	Aleksi	6602	Kıymeti
76	1121	1709	5	1a	Dülger Todori	14723	Kıymeti
77	1121	1709	5	2a	Konstantin	?	
78	1121	1709	5	3a	?		
79	1121	1709	5	3a	Aişe	6290	Guruş
80	1121	1709	5	3a	Abdullah	37780	Kıymeti
81	1121	1709	5	3a	Osman bey	1566	Kıymeti
82	1121	1709	5	3b	Hadice	5607	Kıymeti
83	1121	1709	5	4a	Halil bey	9029	Guruş
84	1121	1709	5	4a	Bâkiye	5369	Guruş
85	1121	1709	5	4b	Afife	57009	Pare
86	1121	1709	5	5a	Fâtıma	4898	Pare
87	1121	1709	5	5b	El-Hac Hüseyin	532	Guruş
88	1121	1709	5	6a	Ahmed Ağa	40343	Kıymeti
89	1121	1709	5	6b	Mehmed Beşe	476	Guruş
90	1121	1709	5	6b	Aişe	2223	Pare
91	1121	1709	5	7a	Mustafa	7050	Pare
92	1121	1709	5	7a	Musa	6083	Kıymeti
93	1121	1709	5	7b	Abdullah Beşe	8217	Pare
94	1121	1709	5	8a	Küçük Mehmed Beşe	4141	Pare
95	1121	1709	5	8b	Sibi veled Nedelco	1191	Pare

Sıra No	Dönem-Hicri	Dönem-Miladi	Sicil No	Varak No	Tereke Sahibinin Adı	Servet Miktarı	Birim
96	1121	1709	5	9b	Fâtıma	5032	Pare
97	1121	1709	5	9a	Ahmed Ağa	17324	Pare
98	1121	1709	5	10a	Hüseyin Çelebi	143	Guruş
99	1121	1709	5	10a	Hasan Çelebi	414,5	Guruş
100	1121	1709	5	10b	İslam	290	Pare
101	1121	1709	5	11a	Ümmühan	9832	Pare
102	1121	1709	5	11b	Beyaz Hüsnü Bey	9268	Pare
103	1121	1709	5	11b	Fâtıma	6235	Pare
104	1127	1715	51	5b	Salih	1363	Kıymeti
105	1127	1715	51	6a	?	11088	Kıymeti
106	1127	1715	51	6b	Mehmed	11559	Kıymeti
107	1127	1715	51	8b	Ahmed	180744	Kıymeti
108	1127	1715	51	9a	El-Hac Ahmed	18069	Kıymeti
109	1127	1715	51	9b	El-Hac Ahmed	18798	Kıymeti
110	1127	1715	51	10a	?	8730	Kıymeti
111	1127	1715	51	10b	?	214490	Kıymeti
112	1127	1715	51	11a	Hüseyin Beşe	9302	Kıymeti
113	1127	1715	51	11a	Havva	333	Guruş
114	1127	1715	51	11b	Fatma	22007	Kıymeti
115	1127	1715	51	12b	Mehmed	14830	Kıymeti
116	1127	1715	51	13b	Ali Beşe	596	Kıymeti
117	1127	1715	51	13b	Osman Ağa	562	Guruş
118	1127	1715	51	14a	Ahmed	12706	Kıymeti
119	1127	1715	51	14b	?	34200	Kıymeti
120	1127	1715	51	15a	Emin	35620	Kıymeti
121	1127	1715	51	15b	Ahmed	34476	Kıymeti
122	1127	1715	51	16a	?	7009	Kıymeti
123	1127	1715	51	17a	El-Hac Mehmed	419460	Kıymeti
124	1127	1715	51	18a	Hasan Beşe	9757	Kıymeti
125	1127	1715	51	18b	Mehmed Beşe	7419	Kıymeti
126	1127	1715	51	19a	Ali	2536	Kıymeti
127	1127	1715	51	20b	Ali Beşe	29160	Kıymeti
128	1127	1715	51	22b	Ali Çelebi	292095	Kıymeti
129	1127	1715	51	23a	Emine	?	
130	1127	1715	51	23b	Cevahir	8683	Kıymeti
131	1127	1715	51	24a	Ali	39731	Kıymeti
132	1127	1715	51	24b	Ali	25080	Kıymeti
133	1127	1715	51	25a	Çelebizade Ağa	33142	Kıymeti
134	1127	1715	51	27a	Mehmed	15082	Kıymeti
135	1127	1715	51	27b	Havva	22582	Kıymeti
136	1127	1715	51	28b	Seyyid Mehmed Efendi	12349	Kıymeti
137	1127	1715	51	30b	Salih	27607	Kıymeti
138	1127	1715	51	35a	?	7441	Kıymeti
139	1128	1716	51	35b	Emine	984	Pare
140	1128	1716	51	36a	?	17762	Aded
141	1128	1716	51	37a	İbrahim	30902	Kıymeti
142	1147	1734	52	2a	Ahmed Beşe	7686	Kıymeti
143	1147	1734	52	2b	---Beşe	2340	Kıymeti
144	1147	1734	52	3b	Ali	4400	Kıymeti
145	1147	1734	52	4b	Süleyman Ali	19035	Kıymeti
146	1149	1736	6	4a	Abdulhalil	8682	Kıymeti

Sıra No	Dönem-Hicri	Dönem-Miladi	Sicil No	Varak No	Tereke Sahibinin Adı	Servet Miktarı	Birim
147	1149	1736	6	5a	Aişe	16054	Kıymeti
148	1149	1736	6	7b	Emine	245	Guruş
149	1149	1736	6	7b	El-Hac Halil	8400	Kıymeti
150	1149	1736	6	9b	Fatma	6414	Kıymeti
151	1149	1736	6	11b	Halil	102267	Aded
152	1149	1736	6	18b	El-Hac Selim	44004	Kıymeti
153	1149	1736	6	19a	Fatma	14388	Pare
154	1149	1736	6	19b	İbrahim Molla	?	
155	1149	1736	6	20b	El-Seyyid İbrahim Efendi	41923	Kıymeti
156	1149	1736	6	21b	El-Hac Mehmed Efendi	40197	Kıymeti
157	1149	1736	6	22b	Fatma Hatun	3681	Kıymeti
158	1149	1736	6	22b	El-Hac Mehmed	598	Kıymeti
159	1149	1736	6	23a	Mehmed	8516	Kıymeti
160	1149	1736	6	24a	Hüsnü	7026	Kıymeti
161	1149	1736	6	24b	Aişe	3776	Pare
162	1149	1736	6	25a	Gaib	3776	Kıymeti
163	1149	1736	6	29b	Havva	3976	Kıymeti
164	1149	1736	6	29b	İbrahim	15046	Kıymeti
165	1149	1736	6	31a	Aişe	6297	Kıymeti
166	1149	1736	6	32a	Fatma	70920	Kıymeti
167	1149	1736	6	34b	Mustafa Ağa	4982	Kıymeti
168	1149	1736	6	35b	Mustafa el-Hac Yakub	335732	Kıymeti
169	1150	1737	6	37a	Aişe	54189	Kıymeti
170	1150	1737	6	38a	İsmail Ağa	?	
171	1150	1737	6	38a	Ahmed	6485	Kıymeti
172	1150	1737	6	38b	İsmail	897	Guruş
173	1150	1737	6	39a	Mustafa	28042	Kıymeti
174	1150	1737	6	40b	Osman	9134	Kıymeti
175	1150	1737	6	42a	Mehmed	1934	Kıymeti
176	1150	1737	6	42a	Hüseyin Çelebi	174	Guruş
177	1150	1737	6	42b	Ahmed Efendi	6008	Kıymeti
178	1150	1737	6	43a	Ahmed	8771	Kıymeti
179	1150	1737	6	43b	El-Hac Ali	258140	Kıymeti
180	1150	1737	6	44a	Ahmed	7375	Kıymeti
181	1150	1737	6	44a	İsmail Ağa	172220	Aded
182	1150	1737	6	44b	Ali Ağa	?	
183	1150	1737	36	1a	Fatıma	9327	Pare
184	1150	1737	36	1a	El-Hac Mustafa	44240	Pare
185	1150	1737	36	1b	Fatıma	1538	Pare
186	1150	1737	36	2a	Muazzeze	2658	Pare
187	1150	1737	36	3a	El-Hac Ali	46240	Pare
188	1150	1737	36	3b	Fatıma	9014	Pare
189	1150	1737	36	3b	El-Hac İbrahim	18600	Pare
190	1150	1737	36	4a	Çerkez Mehmed	6905	Pare
191	1150	1737	36	4a	İsmail Ağa	192920	Pare
192	1151	1738	36	4b	Ahmed	1981	Pare
193	1151	1738	36	5a	Mustafa	1562	Pare
194	1151	1738	36	6a	Ali Çelebi	8730	Pare
195	1151	1738	36	6a	Mehmed Beşe	19660	Pare
196	1151	1738	36	6b	Odik	3010	Pare
197	1151	1738	36	7a	Şerife	16515	Pare

Sıra No	Dönem-Hicri	Dönem-Miladi	Sicil No	Varak No	Tereke Sahibinin Adı	Servet Miktarı	Birim
198	1151	1738	36	8a	Osman Beşe	630,3	Pare
199	1151	1738	36	9b	Aişe	24021	Pare
200	1151	1738	36	11b	Hadice	9064	Pare
201	1151	1738	36	9b	El-Hac Ömer	4240	Pare
202	1151	1738	36	13b	Abdülmenâf	2350	Pare
203	1151	1738	36	13b	Aişe	?	
204	1151	1738	36	14a	El-Hac Abdullah	9828	Pare
205	1151	1738	36	14a	Metso	3018	Pare
206	1153	1740	36	15a	Mehmed Beşe	6813	Pare
207	1151	1738	36	15b	3 nefer	15930	Pare
208	1151	1738	36	16a	İbrahim Beşe	7104	Pare
209	1151	1738	36	16a	Ahmed Beşe	91440	Pare
210	1151	1738	36	16b	Aişe	58170	Pare
211	1151	1738	36	16b	El-Hac Mehmed	5525	Pare
212	1151	1738	36	17a	Türkmen Mehmed Beşe	1520	Pare
213	1151	1738	36	17b	Şahin el-hac Ahmed	?	
214	1151	1738	36	18a	Molla İbrahim	11342	Pare
215	1151	1738	36	18b	Ömer Beşe	5800	Pare
216	1151	1738	36	19a	İbrağim Ağa	9935	Pare
217	1151	1738	36	19b	Manol	22409	Pare
218	1151	1738	36	20a	Ebubekir	12470	Pare
219	1151	1738	36	20b	Manol	2867	Pare
220	1151	1738	36	20b	Ömer Beşe	4532	Pare
221	1151	1738	36	20b	Ömer Beşe	32145	Pare
222	1150	1737	36	23b	Ümmügülsüm	2590	Pare
223	1150	1737	36	24a	İsmail	396649	Pare
224	1150	1737	36	24b	Şerife Havva	1143	Pare
225	1150	1737	36	25a	Seyyid el-Hac İbrahim	44666	Pare
226	1150	1737	36	25b	Astan	17784	Pare
227	1150	1737	36	25b	Mustafa	19440	Pare
228	1150	1737	36	26a	Hacı Ali	6666	Pare
229	1150	1737	36	26a	Cezayirli Mustafa	?	
230	1150	1737	36	26b	Ahmed Çelebi	2374	Pare
231	1150	1737	36	27a	Musa	557	Guruş
232	1150	1737	36	27a	Fatıma	511,5	Pare
233	1150	1737	36	27b	İsmail	4965	Pare
234	1150	1737	36	28a	Ahmed Çelebi	6835	Kıymeti
235	1151	1738	7	4b	Mustafa	592	Guruş
236	1151	1738	7	4b	?	3890	Aded
237	1151	1738	7	6a	Esmâ	37161	Kıymeti
238	1151	1738	7	6b	Salih	14718	Kıymeti
239	1151	1738	7	7b	Molla Mehmed	59887	Kıymeti
240	1151	1738	7	8a	el-Hac Yusuf	3800	Kıymeti
241	1151	1738	7	8a	Halil Beşe	2256	Kıymeti
242	1151	1738	7	8b	Aişe	3743	Kıymeti
243	1151	1738	7	8b	İbrahim Beşe	624	Kıymeti
244	1151	1738	7	11b	?	146	Kıymeti
245	1151	1738	7	11b	Salih Beşe	33312	Kıymeti
246	1151	1738	7	12a	El-Hac Mustafa	2734	Kıymeti
247	1151	1738	7	12b	Molla İbrahim	3726	Kıymeti
248	1151	1738	7	13b	İbrahim	9800	Kıymeti

Sıra No	Dönem-Hicri	Dönem-Miladi	Sicil No	Varak No	Tereke Sahibinin Adı	Servet Miktarı	Birim
249	1151	1738	7	14a	Molla Ali	1261	Kıymeti
250	1151	1738	7	14a	Acem Abdullah	3594	Guruş
251	1151	1738	7	16b	Molla İbrahim	65755	Kıymeti
252	1151	1738	7	17a	Molla Mehmed	77880	Kıymeti
253	1151	1738	7	17b	?	2600	Guruş
254	1151	1738	7	19a	Molla Ahmed	6044	Kıymeti
255	1151	1738	7	22a	Mehmed	11228	Kıymeti
256	1152	1739	7	22a	el-Hac İbrahim	3326	Kıymeti
257	1152	1739	7	22b	?	4116	Kıymeti
258	1152	1739	7	23b	Mehmed	3182	Kıymeti
259	1152	1739	7	23b	el-Hac Hüseyin	45863	Kıymeti
260	1152	1739	7	24b	Neslihan Hatun	1155	Guruş
261	1152	1739	7	25a	Mehmed Beşe	16473	Kıymeti
262	1152	1739	7	25b	Neslihan Hatun	3418	Kıymeti
263	1152	1739	7	26a	İbrahim Beşe	69662	Kıymeti
264	1152	1739	7	26b	Mustafa Beşe	43742	Aded
265	1152	1739	7	27a	?	425	Kıymeti
266	1152	1739	7	27b	Hamid	42052	Adedi
267	1152	1739	7	27b	?	12826	Kıymeti
268	1152	1739	7	28b	İsmail Beşe	35864	Kıymeti
269	1152	1739	7	30b	Rukiye	7932	Kıymeti
270	1152	1739	7	31b	İbrahim	16453	Kıymeti
271	1152	1739	7	72b	Ahmed Beşe	55403	Kıymeti
272	1151	1738	7	72b	Molla Mehmed	4272	Kıymeti
273	1151	1738	7	73a	Hadice	6483	Kıymeti
274	1151	1738	7	73b	Arab el-Hac Eli	11372	Kıymeti
275	1151	1738	7	85a	Dimitri	8424	Kıymeti
276	1151	1738	7	113a	Mustafa	1802	Pare
277	1155	1742	38	3a	El-Seyyid Ömer Çelebi Alemdar	42530	Guruş
278	1154	1741	38	4a	Hüseyin	7210	Kıymeti
279	1154	1741	38	6b	?	19765	Kıymeti
280	1154	1741	38	7a	Mehmed	4154	Kıymeti
281	1154	1741	38	7a	Fatma	10691	Kıymeti
282	1154	1741	38	7b	Ali	4675	Kıymeti
283	1154	1741	38	7b	Rabia	4315	Kıymeti
284	1154	1741	38	8a	Fatma	10960	Kıymeti
285	1154	1741	38	8b	Hadice	2670	Pare
286	1154	1741	38	9a	Veliddin	43712	Kıymeti
287	1154	1741	38	9b	Aişe	4565	Kıymeti
288	1154	1741	38	11a	Mehmed Efendi	1812	Kıymeti
289	1154	1741	38	11a	Hüsnü	7330	Kıymeti
290	1154	1741	38	11b	Emin	11531	Kıymeti
291	1154	1741	38	12a	Ali Çelebi	4402	Kıymeti
292	1154	1741	38	14b	Fatma	3332	Kıymeti
293	1154	1741	38	14b	El-Hac Selim	4973	Kıymeti
294	1154	1741	38	15b	Es-Seyyid Ömer	5833	Kıymeti
295	1154	1741	38	19a	Molla Mustafa	3382	Kıymeti
296	1154	1741	38	20b	Mustafa Beşe	480	Kıymeti
297	1154	1741	38	22b	Es-Seyyid Ali	14876	Kıymeti
298	1154	1741	38	21a	Ahmed Beşe	3382	Kıymeti

Sıra No	Dönem-Hicri	Dönem-Miladi	Sicil No	Varak No	Tereke Sahibinin Adı	Servet Miktarı	Birim
299	1154	1741	38	21b	Mustafa Beşe	571900	Kıymeti
300	1154	1741	38	25b	Ali Ağa	1660	Kıymeti
301	1154	1741	38	26a	Şaban	18917	Kıymeti
302	1154	1741	38	26b	Ahmed	19005	Kıymeti
303	1154	1741	38	27a	Hüseyin Beşe	25620	Kıymeti
304	1154	1741	38	27b	Ali Ağa	29173	Kıymeti
305	1154	1741	38	28a	İbrahim	62051	Kıymeti
306	1154	1741	38	29a	El-Hac Halil	12990	Kıymeti
307	1154	1741	38	30a	Halil	20965	Kıymeti
308	1154	1741	38	30b	El-Hac İbrahim	13532	Kıymeti
309	1154	1741	38	32b	Aişe	14400	Kıymeti
310	1154	1741	38	33a	Rabia	109960	Kıymeti
311	1154	1741	38	33b	El-Hac Mehmed	9407	Kıymeti
312	1154	1741	38	36a	İsmail Beşe	8689	Kıymeti
313	1154	1741	38	36b	İsmail Beşe	2993	Kıymeti
314	1154	1741	38	37a	Mustafa Beşe	?	

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi, Rusçuk tereke kayıtlarında mal dökümleri genellikle akçe üzerinden fiyatlandırılmış olmasının yanı sıra guruş ve pare üzerinden de fiyatlandırmalar yapıldığı görülmektedir. Osmanlı karmaşık bir para sistemine sahiptir. XVII. yüzyılın sonu akçenin piyasalardan kaldırıldığı bir zamandı. Bu arada yabancı paraların kullanımı giderek artarken darphaneler etkinliği oldukça azalmaktaydı. Bu tarihlerde yeni Osmanlı gurusu ve akçenin yerine parenin kullanılmaya başlandığı bilinmektedir.¹²⁵ Bu düzenlemede, 1 guruş 120 akçe ve 40 pare rayiç bedeli üzerinden hesaplanmaktaydı.¹²⁶ Bu hesaplardan yararlanarak tereke sahiplerinin servetlerini karşılaştırmak amacıyla guruşları ve pareleri akçeye çevirip akçe üzerinden değerlendirmelerde bulunmaktadır.

Aşağıdaki grafik incelendiğinde 314 tereke kaydı içerisinde tabanın en altında yer alan 123 kişinin 10.000 akçenin altında, 63 kişinin 10.000-25.000 akçe arasında, 48 kişinin 25.000-50.000 akçe arasında, 28 kişinin 50.000-100.000 akçe arasında, 19 kişinin 100.000-250.000 akçe arasında, 11 kişinin 250.000-500.000 akçe arasında ve tavanın en üstünde yer alan 13 kişinin 500.000 akçenin üstünde servet miktarı olduğunu görülmektedir. Servet miktarı en yüksek kişi 571.900 akçe ile Ali Ağa'dır.¹²⁷ Servet miktarı en düşük kişi ise 146 akçe ile Salih Beşe'dir.¹²⁸ Rusçuk'ta bu yıllarda

¹²⁵ Şevket Pamuk, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Paranın Tarihi*, İş Bankası Kültür Yayınları, 1999, s. 174-175.

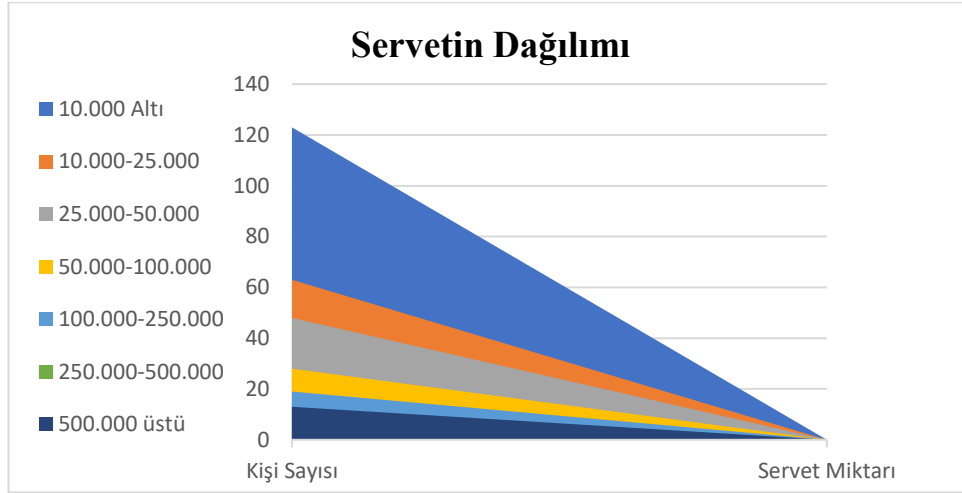
¹²⁶ Halil Sahillioğlu, *Kuruluştan XVIII. Asrın Sonlarına Kadar Osmanlı Para Tarihi Üzerine Bir Deneme*, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, Doktora Tezi, İstanbul, 1958, s. 80.

¹²⁷ NBKM, R, nr. 2, v. 7b.

¹²⁸ NBKM, R, nr. 7, v. 11b.

bir kişinin gelir düzeyi ortalama 42.720 akçe iken zenginlik sınırı ise 193.800 akçedir.¹²⁹ Bu durumda Rusçuk toplumunda gelir seviyeleri arasında büyük bir fark olduğu anlaşılmaktadır.

Şekil 5: Tereke Sahiplerinin Servetinin Sayısal Dağılımı

2.1.5. Alacak Verecek İlişkisi

Tereke sahiplerinin mal dökümlerinin toplamından hemen sonra gelen minhâ'l-ihracât bölümü, tereke sahiplerinin her türlü masraf ve harcamalarının kaydedildiği yani kişinin tüm borçlarının yer aldığı bölümdür.¹³⁰ Rusçuk'ta vefat eden kişilerin toplam borçları onların sahip oldukları toplam varlığın bir kısmını oluşturmaktadır. Tereke kayıtlarına kaydedilen bilgiler incelendiğinde borçların faklı kaynaklara dayandığı tespit edilmektedir. Bu kaynaklar 3 başlık altında açıklanmaktadır.

Terekelerde kaydedilmiş borçlardan ilk karşımıza çıkan cenaze masraflarıdır.¹³¹ Bu masraflar tereke kayıtlarında Müslümanlar için teçhiz ve tekfin, gayrimüslimler için ilkâ-yı hafr veya ilkâ-yı iaşe olarak kaydedilmektedir.¹³² Kadı, bu

¹²⁹ Zübeyde Güneş Yağcı-Mustafa Akkaya, "XVIII. Yüzyılda Bir Serhad Şehri Olan Vidin'de Askerler: Gündelik Yaşam Üzerine Değerlendirme", *Osmanlı Dönemi Balkanlarda Gündelik Hayat*, Ed. Zafer Gölen- Abidin Temizer, Gece Kitaplığı, Ankara, 2018, s.75.

¹³⁰ Bozkurt, *Tereke Defterleri...*, s. 46.

¹³¹ Bülent Şişman-Fatih Coşkun Ertaş, "XVI. ve XVII. yüzyıllarda Osmanlı'da Tereke Uygulaması ve Muhasebesi- Sosyo-Ekonomik Yapıya ve Miras Hukukuna Etkileri, 13. Dünya Muhasebe Tarihçileri Kongresi, İngiltere, 2012, 205.

¹³² Bozkurt, *Tereke Defterleri...*, s. 46.

masrafların miktarını kişilerin sosyal statüsünü göz önünde bulundurarak belirlemiştir.¹³³ İncelenen Rusçuk tereke kayıtları içerisinde 107 erkek, 14 kadın toplamda 121 kişide bu masraf kaydına rastlanmaktadır. Defin masraflarının kadınlara göre erkeklerde daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durumun temel nedeni ise, vefat etmiş kadının kocası ölmemişse bu masrafları onun üstlendiği tespit edilmektedir.¹³⁴

Toplam borçlar içerisinde diğer bir kaynağı vefat eden kişinin kişisel borçları oluşturmaktadır.¹³⁵ Bu borç kalemi içerisinde kişinin şahıslara veya esnafa olan borçları ve daha çok Müslüman erkeklerin terekelerinde rastladığımız mehir borcunu da saymak mümkündür. Kayıtlarda 62 kişinin şahıslara borcu olduğunu bilinmektedir. Bunlardan sadece 2 tanesi kadınlara aittir diğer 60 tanesi erkeklere aittir. 110 kişinin terekesinde ise mehir borcuna rastlanılmaktadır. Bu borç kalemi Müslüman erkeklerin borçlarının büyük bir kısmını oluşturması bakımından kişisel borçlar içerisinde önemli bir yeri kapsamaktadır.¹³⁶

Tablo 8: Kişilerin Mehir Miktarının Yüzdelik Oranı

Akçe Miktarı	Kişi Sayısı	% Oranı
<5.000	81	77.8
5.000-50.000	21	20.1
50.000<	2	1.9

İncelenen 110 kişinin tereke kaydında mehir borcunun miktarının farklılıklar gösterdiğini, sabit bir mehir borcu miktarının olmadığı anlaşılmaktadır. Bu durum vefat etmiş kişinin toplumsal statüsü ile ilgili olabilmektedir. Aynı zamanda kişinin evlenmiş olduğu kadının yaşına, fiziki yapısına, bekar olup olmadığına, sosyal ve ekonomik statüsüne ve nereli olduğuna bağlı olarak değişiklik göstermektedir.¹³⁷ Borçlar içerisinde 5.000 akçenin altında mehir borcu olan kişilerin oranı % 77.8,

¹³³ Şişman-Ertaş, “XVI. ve XVII. yüzyıllarda Osmanlı’da Tereke”, s. 205.

¹³⁴ Bozkurt, *Tereke Defterleri...*, s. 47.

¹³⁵ Şişman-Ertaş, “XVI. ve XVII. yüzyıllarda Osmanlı’da Tereke”, s. 205

¹³⁶ Mehir, kadın ve erkeğin evlenmesinden sonra kocanın karısına ödemekle yükümlü olduğu bir hediyedir. Mehir ödenme zamanına göre 2 şekilde ele alınmaktadır. Bir tanesi nikah anında ödenen mehir-i muaccel, diğeri ise mehir borcunun kalan kısmı veya tamamının boşanmaya veya vefat durumlarında ödenen mehir-i müeccel’dir. Mehmet Âkif Aydın, “Mehir”, *TDVİA*, C. 28 Ankara, 2003, s. 389-390.

¹³⁷ Hamza Aktan, “İslam Aile Hukuku”, *Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi*, C. 2, s. 405-406.

5.000-50.000 akçe arasında mehir borcu olan kişilerin oranı % 20.1, 50.000 akçenin üstünde olan kişilerin oranı ise % 1.9'dur. En yüksek mehir borcu miktarı 72000 akçe ile Ali Ağa'da tespit edilmektedir.¹³⁸

Borç kalemleri arasında son masraf kaydını tereke işlemleri esnasında yapılan toplam harcamalar oluşturmaktadır. Bu borç kalemi içerisinde resm-i kısmet veya resm-i âdi, katibiyye, kalemiyye, ihzâriyye, dellâliyye, hüddâmiyye, eminiyye gibi belli harçlar neredeyse birçok tereke sahibinde karşımıza çıkmaktadır. Bu masraf kalemleri terekenin tespitini ve değerlendirmesini yapan; tereke içerisindeki malları koruyan ve taşınmasını sağlayan; vefat haberinin varislere, borçlu ve alacaklara duyurma işlemini yapan ve mirasçılar arasında malları paylaştıran görevlilerin aldığı ücretlerden oluşmaktadır. Aynı zamanda tüm tereke işlemlerinin kararlarını veren ve uygulamaya nezaret eden kadiya verilen ücretler ile tereke defterine kayıtları yapan ve bu defterleri koruyan muhasebeciye yapılan ödemelerden meydana gelmektedir.¹³⁹

Alacaklar, tereke kayıtlarında *der zimmet* tabiri ile kaydedilmektedir. Bu tabir bazı kayıtlarda kişi isimlerinin önünde kullanılmaktadır. Tereke kayıtlarında 61'i erkek 44'ü kadın olmak üzere toplamda 105 kişinin alacağı bulunmaktadır. Bu kişilerden 52 kişi mehr alacaklısı 10 kişinin mehirden başka alacakları da mevcuttur. 63 alacaklı kişi hakkında ayrıntılı bilgi bulunmamaktadır. Kişiler arasında 5.000 akçe altında alacaklı olan kişilerin oranı % 47.6, 5.000-50.000 akçe arasında alacaklı olan kişilerin oranı % 42.8, 50.000 akçenin üstünde alacaklı olan kişilerin oranı % 9.5'tir. Kişiler arasında Molla İbrahim 378.000 akçelik bir alacakla en fazla alacak miktarına sahiptir.¹⁴⁰

Tablo 9: Kişilerin Alacak Miktarının Yüzdeleri Oranı

Akçe Miktarı	Kişi Sayısı	% Oranı
<5.000	30	47.6
5.000-50.000	27	42.8
50.000<	6	9.5

¹³⁸ NBKM, R, nr. 38, v. 25b.

¹³⁹ Şişman-Ertaş, "XVI. ve XVII. yüzyıllarda Osmanlı'da Tereke", s.206.

¹⁴⁰ NBKM, R, nr. 7, v. 16b.

Alacaklar içerisinde mehir önemli bir yer kaplamaktadır. 52 kişinin toplam mehir miktarı 296.612 akçedir. Bu kişiler arasında 5.000 akçe altında mehir alacak kişilerin oranı % 82.6, 5.000-50.000 akçe arasında mehir alacak kişilerin oranı % 15.3, 50.000 akçe üstünde mehir alacak kişilerin oranı ise 1.9'dur. En yüksek mehir miktarı ise 120.000 akçedir.¹⁴¹

Tablo 10: Kişilerin Mehir Miktarının Yüzdeler Oranı

Akçe Miktarı	Kişi Sayısı	% Oranı
<5.000	43	82.6
5.000-50.000	8	15.3
50.000<	1	1.9

2.1.6. Nakit Miktarı

Tereke kayıtlarında menkul malların bir kısmını nakit oluşturmaktadır. İncelemiş olduğumuz terekelerde nakit için *nakd*, *nakd-i akçe*, *nakd-i pare*, *nakd-i gurus* tabirleri kullanılmıştır. Tereke kayıtlarında 80 kişinin nakdi olduğu tespit edilmektedir.

Tablo 11: Kişilerin Nakit Miktarının Yüzdeler Oranı

Akçe Miktarı	Kişi Sayısı	% Oranı
<5.000	54	67.5
5.000-10.000	13	16.2
10.000-50.000	8	10
50.000<	5	1.2

Bu kişilerin 69'u erkek 11'i kadındır. 5.000 akçe altında nakde sahip olan kişilerin oranı % 67.5, 5.000-10.000 akçe arasında nakde sahip olan kişilerin oranı % 16.2, 10.000-50.000 akçe arasında nakde sahip olan kişilerin oranı % 10, 50.000 akçe ve üstünde sahip olan kişilerin oranı % 1.2'dir. Bu kişilerin toplam nakit miktarı

¹⁴¹ NBKM, R, nr. 7, v. 17b.

1.542.603 akçedir. Rusçuk'ta en fazla nakde sahip olan kişi 166.810 akçe ile Hacı Mehmed'tir.¹⁴² Hacı Mehmed eşi Hadice ve kızı Emine ile birlikte Cami-i Atik mahallesinde ikamet etmektedir. Hacı Mehmed'in kendine ait ev, bağ ve bağçeleri bulunmaktadır. Servet miktarı ise 419.460 akçe değerindedir.

2.1.7. Köleler

Köle, özgürlüğü elinden alınan, başka bir kişinin emri altında olup alınıp satılan kişilere denilmektedir.¹⁴³ Çok eski zamanlardan itibaren neredeyse bütün toplumlarda farklı şekillerde de olsa kölelik kurumunun varlığı bilinmektedir. Osmanlı Devleti'nde ise, devletin kuruluş ve büyüme döneminde pek çok savaş esirini köleleştirmiş olduğu dikkat çekmektedir. Ekonomik hayatta ise esir ticaretinin yaygın bir şekilde yapıldığı görülmektedir. Osmanlı Devleti'nde İstanbul, Kırım, Kefe, Sırbistan, Anadolu ve Arap şehirleri gibi pek çok şehirde esir pazarlarının kurulduğu tespit edilmektedir.¹⁴⁴

1657-1698 yılları arasında Rusçuk'ta köle ve cariyelerin durumuna bakıldığı zaman, Rusçuk'ta köleler çok farklı etnik kökenlerden gelmektedir. Bunlar içerisinde Rus kökenlilerin daha çok olduğu anlaşılmaktadır. Dikkat çekici bir unsur ise Acem kökenli köle ve cariyelerin varlığıdır. Çünkü İslam hukukunda bir Müslüman köleleştirilmesi yasaktı. Ancak burada İranlı Şiiler hariç tutulmaktadır. İslam hukukunun kölelerin azat edilmesine teşvikinden dolayı çoğu köle sahibinin köle ve cariyesini azat ettiği tespit edilmektedir. Aynı zamanda, kölelerin çoğunluğunun sonradan İslam dinini kabul ettikleri görülmektedir. Köleler ve cariyelerin sayıları ise birbirleri ile orantılıdır. Köle sahiplerinin maddi durumları ise oldukça iyidir. Köle sahipleri köleleri tarla, bahçe ve ev işlerinde çalıştırmaktadır.¹⁴⁵ 1656-1742 yılları arasında ise Rusçuk'ta 314 kişinin içerisinde köle ve cariyelere sahip olan kişilerde mevcuttur. Köle ve cariyeye sahibi kişilerin toplam kişilere yüzdelik oranı 4.7'dir. Toplamda 15 kişi köle ve cariyeye sahibidir.

¹⁴² NBKM, R, nr. 51, v. 17a.

¹⁴³ Pakalın, "Köle", s. 300.

¹⁴⁴ Öztürk, *XVII. Yüzyıl Askerî Kassam...*, s. 138-139.

¹⁴⁵ Duygu Tanıdı, "1656 ve 1698 Yılları Arasında Kadı Sicillerine Göre Rusçuk'ta Köle ve Cariyeler", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, C. 34, s. 233.

Rusçuk'ta köle sahibi olan toplamda 8 kişi bulunmaktadır. Bu kişilerin hepsi erkektir. Bu kişiler arasında bulunan Ahmed'in¹⁴⁶ Cerkez ve Kasım adında 2 kölesi vardır. Tıpkı Ahmed gibi Hüseyin Ağa'nın¹⁴⁷ da 2 köleye sahip olduğu görülmektedir. Bu kölelerden birisinin adı İvaz'dı. Şaban Ağa'nın¹⁴⁸ ise Niko adında 2 kölesinin yanında Afitâb adında bir de cariyesi bulunmaktadır. İbrahim Ağa'da¹⁴⁹ Şahin Reis adında 1 köleye sahipken geriye kalan 3 kişinin¹⁵⁰ de birer kölesi olup hepsinin adları da Yusuf'tur.

Cariye sahibi olan toplamda 7 kişiden 4'ünün erkek, 3'ünün kadın olduğu tespit edilmektedir. Bu kişilerden hepsinin 1 cariyesi vardır.

Tablo 12: Köle ve Cariye Sahibi Olan Kişiler

Dönem	Sicil no	Varak no	Tereke Sahiplerinin Adı	Adet	
1685	3	11a	El-Hâc Abdullah Çelebi	1	cariye
1694	4	4a	Hüsnü	1	cariye
1694	4	4b	Mustafa Ahmed	1	köle
1694	4	9b	İlyas Abdullah	1	köle
1694	4	16b	Hadice	1	cariye
1694	4	17b	Hadice	1	cariye
1694	4	18b	Ali	1	köle
1694	4	19b	Ahmed	2	köle
1694	4	21a	İbrahim Salih	1	köle
1697	2	35a	Hüseyin Ağa	2	köle
1698	2	7b	Şaban Ağa	3	köle, cariye
1736	6	4a	Abdulhalil	1	cariye
1738	36	13b	Aişe	1	cariye
1738	36	16a	Ahmed Beşe	1	cariye
1738	36	19a	İbrağim Ağa	1	köle

¹⁴⁶ NBKM, R, nr. 4, v. 19b.

¹⁴⁷ NBKM, R, nr. 2, v. 35a.

¹⁴⁸ NBKM, R, nr. 2, v. 7b.

¹⁴⁹ NBKM, R, nr. 36, v. 19a.

¹⁵⁰ NBKM, R, nr. 4, v. 4b; NBKM, R, nr. 4, v. 9b; NBKM, R, nr. 4, v. 21a.

3. BÖLÜM

RUSÇUK'TA MADDİ KÜLTÜR UNSURLARI

3.1. GAYRİMENKUL MALLAR

Rusçuk tereke kayıtlarında maddi kültürün büyük bir kısmını taşınmaz mallar oluşturmaktadır. Gayrimenkul mallar içerisinde menzil, bağ, han, oda, çiftlik, tarla, dükkân, bina, ahır ve sofa bulunmaktadır. Tereke kayıtlarında 137 kişinin menzil, 105 kişinin bağ dönüm, 36 kişinin dükkân sahibi olduğu görülmektedir. Aynı zamanda bu kayıtlarda 9 kişinin tarla, 7 kişinin çiftlik, 3 kişinin oda, 2 kişinin han ve birer kişinin sofa, ahır ile binaya sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 13: Kişilerin Gayrimenkul Miktarlarına Göre Yüzdelik Oranı

Gayri menkûller	Kişi Sayısı	% oranı
Menzil	137	45.3
Bağ	105	34.7
Dükkân	36	11.9
Tarla	9	2.9
Çiftlik	7	2.3
Oda	3	0.9
Han	2	0.6
Sofa	1	0.3
Ahır	1	0.3
Bina	1	0.3

3.1.1. Gayrimenkul Çeşitleri

Ev: Sözlükte “inmek, konaklamak, misafir olmak” anlamına gelen menzil terim olarak “ev, konak; iki konak arası, bir konak yol; posta ve posta tatarları beygirlerinin bulunduğu mahal” anlamlarında kullanılmaktadır.¹⁵¹ Tereke kayıtlarında geçen “menzil” kelimesi ev için kullanılan bir tabirdir.

¹⁵¹ Yusuf Halaçoğlu, “Menzil”, *TDVİA*, C. 29, İstanbul, 2004, s. 159.

Evler, kişilerin barınma ihtiyacını karşılamanın yanı sıra günlük hayatın merkezini oluşturmaktadır. Rusçuk'ta 1656-1742 yılları arasında 21'i kadın, 116'sı erkek olmak üzere toplamda 137 kişinin evi bulunmaktadır. Bu kişiler arasında birden fazla eve sahip olanlar da bulunmaktadır. Molla İbrahim'in¹⁵² 17.280 parelik 3 eve, bir kişinin¹⁵³ 13.860 kıymetinde 3 eve, el-Hac Mehmed Efendi'nin¹⁵⁴ 4.720 kıymetinde 2 eve, el-Hac Ali'nin¹⁵⁵ 11.200 parelik 2 eve, Emin'in¹⁵⁶ 12.000 kıymetinde 2 eve, Hüseyin Beşe'nin 8.200 kıymetinde 2 eve sahip olduğu görülmektedir.

Tereke kayıtlarında evlerin yapısı hakkında bilgiler oldukça azdır. Rusçuk şer'iyye sicillerinde menzil satışlarında az da olsa evlerin yapısı hakkında bilgiler verilmektedir. Bu duruma örnek vermek gerekirse, Yano'nun Diyapos'a 55 kuruşa sattığı evi 2 bâb oda, bahçe ve avludan oluşmaktadır.¹⁵⁷ Süleyman Ağa'nın İbrahim Ağa'ya 1000 kuruşa sattığı ev, 8 bâb fevkâni, 5 bâb tahtani, hamam, ahır, avlu ve kenef içermektedir.¹⁵⁸ Aişe'nin kocası Halil'e hibe ettiği evi, fevkâni 1 bâb oda, ahır ve avluyu kapsamaktadır.¹⁵⁹

Rusçuk'ta evler tek katlı ve iki katlı yapılardan oluşmaktadır.¹⁶⁰ XVII. yüzyılda Rusçuk evleri hakkında Evliya Çelebi, evlerin tahtani ve fevkâni yapılardan oluştuğunu ve bu evlerin tamamının kiremitten değil tahta evlerden oluştuğunu kaydetmektedir.¹⁶¹ Rusçuk evlerinin genellikle ön kısmında avlular vardı. Avlunun içerisinde ağaçlar, çeşme, tuvalet, gel-geç arkı, fırın veya ocak, çamaşır taşı, dibek taşı, örtme vardır. Bunlardan başka evin zemin katında yer alan ahır, samanlık ve ambar gibi yerler de avlunun uzantısı işlevi görmektedir.¹⁶²

Bağ: İncelenen tereke kayıtlarında 8'i kadın, 97'si erkek olmak üzere toplamda 105 kişinin bağı vardır. Gayrimenkul mallar içerisinde özellikle bağlar azımsanmayacak değere sahiptir. Bağların mevkilerine bakıldığı zaman büyük bir

¹⁵² NBKM, R, nr. 36, v. 18a.

¹⁵³ NBKM, R, nr. 4, v. 23b.

¹⁵⁴ NBKM, R, nr. 6, v. 21b.

¹⁵⁵ NBKM, R, nr. 36, v. 3b.

¹⁵⁶ NBKM, R, nr. 38, v. 11b.

¹⁵⁷ Emrah Dal, *R-2 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Tahlili (H.1108-1111/M.1696-1699) v. 1-58.*, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, 2016, s.68.

¹⁵⁸ Dal, *R-2 numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili...*, s.157.

¹⁵⁹ Dal, *R-2 numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili...*, s. 140.

¹⁶⁰ Kaçan Erdoğan, "XVIII. Yüzyılın Ortalarında Rusçuk", s. 308.

¹⁶¹ Çelebi, *Evliya Çelebi Seyahatnamesi*, s. 180.

¹⁶² İlker Er, "Balıkesirli Tereke Sahipleri Hakkında Sosyokültürel Açından Bazı Değerlendirmeler (1670-1700)", *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 12, S. 21, Balıkesir, 2009, s. 37.

kısımının kişinin ikamet ettiği yerlerde olduğu görülmektedir. Diğer bir kısmının ise Tuna bağlarında, Orta bağlarında, Kenar bağlarında, Yeni bağlarında, Hacılar bağlarında, Cami-i Cedid mülkünde, Güllük bağlarında, Basaraba karyesinde, Lom bağlarında, Bactarlık karyesinde, Sarı bayırda, Prestova bağlarında, Koru bağlarında ve Sarı bayırda bulunduğu tespit edilmiştir.

Dükkân: Dükkân sahipleri 3'ü kadın, 30'u erkek olmak üzere toplamda 33'dür. Bazı tereke kayıtlarında dükkânların nitelikleri belirtilmemiş olsa da 13 dükkân nitelikleriyle birlikte kayıt altına alınmıştır. Hafız'ın sarık dükkânı¹⁶³, Mustafa'nın tuzcu dükkânı¹⁶⁴, Ali'nin kazzaz dükkânı¹⁶⁵, el-Hac Hüseyin'in debbağ dükkânı¹⁶⁶, el-Hac Selim'in berber dükkânı¹⁶⁷, es-Seyyid İbrahim Efendi'nin aktar dükkânı¹⁶⁸, Mustafa el-Hac Yakup'un kalpakçı dükkânı¹⁶⁹, el-Hac İbrahim'in haffaf dükkânı¹⁷⁰, bir kişinin kazgancı dükkânı¹⁷¹ ve Hüseyin Beşe'nin yasdık dükkânı¹⁷² vardır. Bunlar arasında iki dükkâna sahip olan kişiler de mevcuttur. Bunlara örnek olarak el-Hac Mehmed Efendi'nin abacı ve astar dükkânı¹⁷³, El-Hac Mehmed'in silah ve aktar dükkânı¹⁷⁴, Mehmed'in bozahane ve tuzcu dükkânı¹⁷⁵ gösterilebilmektedir.

Tarla: Kişilerin bağları dışında tarla sahibi oldukları da görülmektedir. 7 tarla sahibinin hepsi erkek olup aralarında kadın tarla sahibine rastlanılmamaktadır.

Çiftlik: Bir çift öküzle sürülebilecek büyüklükteki toprak parçalarını ifade etmektedir. Bu terim ile tımar sistemi içinde bir çiftçi aileye yetebilecek büyüklükte toprak birimi kastedilmektedir. İlerleyen yıllarda çiftlik daha çok büyük ziraî işletmeleri ve mâlikâneleri ifade etmek için kullanılmıştır.¹⁷⁶ Çiftlik sahipleri arasında 7 kişi bulunmaktadır. Bunların arasında sadece 1 çiftliğin sahibi kadındır.

Oda: Sözlükte “keçeden yapılmış kubbeli çadır” anlamına gelen otağ kelimesinden geldiği düşünülmektedir. Osmanlı askeri terminolojisinde ise yeniçeri

¹⁶³ NBKM, R, nr. 4, v. 19a.

¹⁶⁴ NBKM, R, nr. 2, v. 16b.

¹⁶⁵ NBKM, R, nr. 2, v. 62a.

¹⁶⁶ NBKM, R, nr. 5, v. 5b.

¹⁶⁷ NBKM, R, nr. 6, v. 18b.

¹⁶⁸ NBKM, R, nr. 6, v. 21b.

¹⁶⁹ NBKM, R, nr. 6, v. 35b.

¹⁷⁰ NBKM, R, nr. 36, v. 25a.

¹⁷¹ NBKM, R, nr. 38, v. 16b.

¹⁷² NBKM, R, nr. 38, v. 27a.

¹⁷³ NBKM, R, nr. 6, v. 21b.

¹⁷⁴ NBKM, R, nr. 36, v. 16b.

¹⁷⁵ NBKM, R, nr. 38, v. 17a.

¹⁷⁶ Halil İnalçık, “Çiftlik”, *TDVİA*, C. 8, İstanbul, 1993, s. 313.

ortasını ya da yeniçeri ortasının kaldığı kışlayı ifade etmektedir.¹⁷⁷ Terekelerde geçen oda sahipleri arasında Ali¹⁷⁸, el-Hac Selim¹⁷⁹ ve el-Hac Mehmed¹⁸⁰ bulunmaktadır.

Han: Han, çeşitli ihtiyaçları karşılayacak şekilde şehirler arasındaki yollar üzerinde inşa edilmekteydi. Burada kervanlar geçici olarak konaklar, beraberlerinde getirdikleri malları pazarlar ve para işlemlerini yaparlardı.¹⁸¹ Tereke kayıtları arasında Hacı Yusuf'un¹⁸² ve Ali Paşa'nın¹⁸³ hanı bulunmaktadır.

Sofa, Ahır, Bina: Gayrimenkul mallar içerisinde % 3'lük oranla sofa, ahır ve bina kaydı oldukça azdır. Bir sofa kaydı Bulgar ahâlisine¹⁸⁴, bir ahır Fethi Hoca'ya¹⁸⁵, ve bir bina ise Ali'ye¹⁸⁶ aittir.

3.1.2. Gayrimenkul Malların Fiyatları

Ruşçuk'ta gayrimenkul malların fiyatlarının tespiti konusunda şer'iyye sicillerindeki alım-satım belgeleri ve tereke kayıtlarındaki fiyatlar üzerinden bir değerlendirme yapılabilmektedir. Bu değerlendirmeyi yaparken terekelerde geçen kişilerin en fazla sahip olduğu gayrimenkul olan evler üzerine odaklanıldı.

Ruşçuk şer'iyye sicilleri içerisinde alım-satım belgelerinde geçen ev fiyatları oldukça değişken olup tereke kayıtlarında geçen ev fiyatlarıyla da çok benzerlik göstermemektedir. Rusçuk'ta ev satış fiyatları arasında 1.000 akçe¹⁸⁷, 3.000¹⁸⁸ akçe, 4.500¹⁸⁹ akçe, 5.000 akçe¹⁹⁰, 8.640 akçe¹⁹¹, 120.000 akçe¹⁹² gibi tutarlar tespit

¹⁷⁷ Mehmet Mert Sunar, "Oda", *TDVİA*, C. 2, İstanbul, 2016, s. 373.

¹⁷⁸ NBKM, R, nr. 2, v. 58a.

¹⁷⁹ NBKM, R, nr. 6, v. 18b.

¹⁸⁰ NBKM, R, nr. 6, v. 21b.

¹⁸¹ Şebnem Eryavuz, "Han", *TDVİA*, C. 25, İstanbul, 2002, s. 299.

¹⁸² NBKM, R, nr. 3, v. 9b.

¹⁸³ NBKM, R, nr. 2, v. 18.

¹⁸⁴ NBKM, R, nr. 3, v. 12b.

¹⁸⁵ NBKM, R, nr. 4, v. 14b.

¹⁸⁶ NBKM, R, nr. 51, v. 51b.

¹⁸⁷ Duygu Tanıdı, *R-3 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Tahlili (H.1093-1100/M.1682-1688)*, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, 2013, s.178.

¹⁸⁸ Dönüş Korkmaz, *R-1 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Tahlili (H.1066-1068/M.1656-1658)*, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, 2013, s. 65.

¹⁸⁹ Korkmaz, *R-1 Numaralı Rusçuk...*, s.68.

¹⁹⁰ Tanıdı, *R-3 Numaralı Rusçuk...*, s. 180.

¹⁹¹ Dal, *R-2 Numaralı Rusçuk...*, s. 168.

¹⁹² Dal, *R-2 Numaralı Rusçuk...*, s.157.

edilmektedir. Bu fiyatları etkileyen belli başlı faktörler bulunmaktadır. Fiyatları evin konumu, evin kat sayısı, evin büyüklüğü, evin fonksiyonu (avlu, ahır, kiler, fırın, taş mahzeni, soba, bahçe, kenif, hamam) gibi hususların etkili olduğu bilinmektedir. Aynı zamanda, evi satan ve alan kişilerin yakınlık derecesi de ev fiyatlarını etkileyen bir başka faktördür. Bu durum genelde eşler arasında görülmektedir.

Tereke kayıtlarından tespit ettiğimiz ev fiyatlarına göre Rusçuk'ta 1656-1742 yılları arasında 5000 akçenin altında olan ev sayısı 78'dir. 5000-10.000 akçe arasında 24 ev, 10.000-20.000 akçe arasında 16 ev, 20.000-40.000 akçe arasında 16 ev, 40.000 akçe üzerinde 5 ev bulunmaktadır. Toplamda 137 ev arasında ev fiyatlarının oranı sırasıyla şu şekildedir; 5.000 akçenin altında olan ev fiyatlarının oranı %56, 5.000-10.000 akçe arasında olan ev fiyatlarının oranı %17, 10.000-20.000 akçe arasında olan ev fiyatlarının oranı %12, 20.000-40.000 akçe arasında olan ev fiyatlarının oranı %11, 40.000 akçe üzerinde olan ev fiyatlarının oranı ise %4'tür.

3.2. MENKUL MALLAR

Rusçuk'ta menkul mallar taşınabilen tüm eşyaları kapsamaktadır. Bu mallar bir kişinin evinde uyumak için kullandığı yatak, sabah kaldıktan sonra üzerinden geçtiği kilim, yüzünü kurulamak için kullandığı peşkir, üzerine giydiği mintan, kulağına taktığı küpe, kahvaltıda yumurtasını pişirdiği sahan, yemek yaptığı pirinç, kahvesini yudumladığı fincan, sütünü sağdığı inek, odun kestiği balta ve okuduğu en'am-ı şerif gibi gündelik hayatın pek çok alanında kullanılan eşyalar karşımıza çıkmaktadır.

3.2.1. Ev eşyaları

Rusçuk evlerinde kullanılan eşyalar zemine döşenen eşyalar, oda takımları, yatak takımları, aydınlatma ve ısınmada kullanılan eşyalar ve temizlik eşyaları olmak üzere 5 bölümden oluşmaktadır. Bu eşyalar içerisinde kişilerin hayatında en çok yer kaplayanlar zemine döşenen eşyalardır. Ondan sonra sırasıyla yatak takımları, oda takımları, temizlik eşyaları, aydınlatma ve ısınmada kullanılan eşyalar gelmektedir. Bu ev eşyaları üretildikleri yerin veya eşyayı kullanan toplumun yaşam biçimiyle

şekillenmiş olmasından dolayı barınma kültürünün özelliklerini içinde toplamaktadır. Eşyayı kullanım miktarı ve eşyayı betimleyen özellikler tereke kayıtlarında kişilere göre değişiklik göstermektedir. Bunun sebebi kişilerin statüleri ve ekonomik koşullarıdır. Sonuç itibarıyla burada bahsedilmiş olan maddi kültür unsurları Rusçuk'ta 1656-1742 yılları arasında evin içindeki yaşam kültürü hakkında bilgi edinmemize olanak sağlamaktadır.

Zemin Döşemesi: Rusçuk'ta seccade, ihram, kilim, hasır, kebe, keçe, kaliçe, örtü, post, döşeme, halı, muşamba gibi eşyalar evin zeminine serilmesiyle evler konforlu ve rahat hale getirilmektedir. Bu eşyaların birçoğu kaydedilirken köhne, sağır, alaca, müstamel, beyaz, sarı gibi ayrıntılı bir şekilde belirtilmektedir. Böylece eşyaların rengi, eski olup olmadığı, büyüklüğü, hangi bölgeye ait olduğu da açıklığa kavuşmaktadır.

Rusçuk'ta en yaygın yer döşemesi olarak kullanılan eşya kilimdir. Kilim, tezgâhta atkı ipliklerini çözümlenen ipliklerinden geçirmek suretiyle el ile dokunan renkli, nakışlı yün bir dokumadır.¹⁹³ Kilimler yerde, duvarda, örtü, perde ve cenaze sargısı olarak kullanılmaktadır. Halıya göre daha hafif olan kilimin bir yerden başka bir yere taşınması oldukça kolaydır.¹⁹⁴ 226'si erkek, 34'ü kadın olmak üzere toplamda 260 terekede kilim kaydı tespit edilmektedir. Terekelerde kilimler genellikle nitelik ve özellikleri ile kaydedilmişlerdir. Alaca, mai, yeşil, kırmızı, sarı renklerde olan bu kilimler içerisinde Türkmen kiliminin kullanıldığı saptanmaktadır.

Kebe, yünün işlenmesiyle elde edilen yer sergisidir. Diğer bir anlamı çoban ve köylülere mahsus kıyafettir.¹⁹⁵ Tereke kayıtlarında ilk anlamında kullanılmaktadır. 8'i kadın, 72'si erkek olmak üzere toplamda 80 tereke kaydında görülmektedir. Kebe renkleri olarak siyah, beyaz, yeşil, sarı renkleri tercih dilmektedir. Kebe çeşitleri arasında Yanbolu, İslimye görülmektedir.

Anadolu'da imal edilen seccade, üzerinde ibadet edilen bir eşya olabileceği gibi küçük halılar da olabilmektedir. Osmanlı'da kullanılan seccadeler genellikle 2-3 metre ölçülerinde kare şeklindedir.¹⁹⁶ Rusçuk'ta seccadeye sahip 62 kişi

¹⁹³ Ebru Subaşı, *Sivas İli Divriği, Hafik ve Zara Yöresi Kilimleri*, Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van, 2006, s.11.

¹⁹⁴ Şerife Atılhan- Gülay Yangöz Aksu, "Osmanlı Saray Kilimlerinin Desen Yapısı", *İdil Dergisi*, C. 7, S. 45, 2018, s. 620.

¹⁹⁵ Şemseddin Sami, *Kâmûs-ı Türkî*, İdeal Kültür Yayınları, İstanbul, 2011, s. 884.

¹⁹⁶ Bozkurt, *Tereke Defterleri...*, s. 290.

bulunmaktadır. Bunlardan 47’ü erkek, 15’i kadındır. Bu kayıtlarda az sayıda olsa da Odik’in 1 seccadeye¹⁹⁷, başka bir gayrimüslim kişinin 3 seccadeye¹⁹⁸ sahip olduğu bilinmektedir. Gayrimüslimlerin de seccadeye sahip olması yukarıdaki bilgiyi doğrular niteliktedir. Beyaz, yeşil, mor renklerde olan seccadeler kadife, makrameli, kaliçe, kilim, kırlı olarak kaydedilmiştir. Uşak Seccadesi de bunlar içerisinde önemli bir yer tutmaktadır.

29’u erkek, 5’i kadın toplamda 35 kişide ihram kaydı bulunmaktadır. Gayrimüslimler arasında Dimitri¹⁹⁹, Biraton²⁰⁰ ve bir kişi²⁰¹ daha ihrama sahiptir. İhram, hac kıyafeti olabileceği gibi sofanın etrafına serilen saçaklı sergi de olabilmektedir.²⁰² Anlaşılacağı gibi, gayrimüslim terekelerinde geçen ihram yer sergisi anlamında kullanılmaktadır. Müslüman terekelerinde ise Hacı Yusuf ve Hacı Mehmed Çelebi’nin hac ziyaretine²⁰³ gittiklerinden dolayı ihramı hac kıyafeti olarak kullandıkları anlaşılmaktadır. Diğer Müslümanlar ise ihramı hac kıyafeti olarak ya da yer sergisi olarak tıpkı gayrimüslimler gibi kullanmış olduğu düşünülmektedir. Tereke kayıtlarında kırmızı, mai ve beyaz renklerde olan ihramların rağbet gördüğü anlaşılmaktadır. Aynı zamanda ferâid, hırka gibi çeşitleri de bulunmaktadır. İhramlar içerisinde Cezayir ihramının kullanıldığı görülmektedir.

Keçe, yünün dövülmesi sonucu kumaş haline getirilen örtü olarak hem zemine döşeneceği gibi hem de çadırların üstünü örtmek için kullanılmaktadır.²⁰⁴ Kayıtlarda toplam 34 kişi keçeye sahiptir. Bunlardan 20’si erkek iken 14’ü kadındır. Keçeler yapağı, örtü, çuka şeklinde ve sarı, mai, al renklerinde olabilmektedir. Terekelerde yöresel keçe olarak Selanik orta keçesi, Hatayi keçesi ve Edirne keçesinin kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Hasır, eski zamanlarda halı ve kilim yerine kullanılmaktadır.²⁰⁵ Terekelerde çuka ve boylu gibi çeşitleri olduğu tespit edilmiştir. Bu hasırlar içerisinde Mısır hasırları ve Yemen hasırları da yaygın bir kullanıma sahiptir.

¹⁹⁷ NBKM, R, nr. 36, v. 10b.

¹⁹⁸ NBKM, R, nr. 51, v. 10b.

¹⁹⁹ NBKM, R, nr. 7, v. 85a.

²⁰⁰ NBKM, R, nr. 3, v. 16b.

²⁰¹ NBKM, R, nr. 51, v. 36a.

²⁰² Bozkurt, *Tereke Defterleri...*, s. 283.

²⁰³ NBKM, R, nr. 3, v. 9b; NBKM, R, nr. 3, v. 10b.

²⁰⁴ Bozkurt, *Tereke Defterleri...*, s. 284; Sami, “Keçe”, s. 889.

²⁰⁵ Pakalın, “Elhac”, s. 755.

Ruşçuk'ta evlerin zemininde en çok kullanılan eşyalar sırasıyla kilim, kebe ve seccadedir. Bu saydıklarımızın hemen ardından ihram, keçe, hasır gelmektedir Halı, kaliçe, örtü, post ve muşamba kaydı kişilerin terekelerinde diğerlerine oranla oldukça az miktarda bulunmaktadır. Halı 8 kişinin terekesinde, kaliçe 5 kişinin terekesinde, post 3 kişinin terekesinde ve muşamba 1 kişinin terekesinde karşımıza çıkmaktadır.

Oda Takımları: Ruşçuk evlerinde bulunan minder, yastık, şilte, makat, çekyat, ayna, sandık, iskemle ve bohça gibi birçok eşya oda takımlarını oluşturmaktadır. Oda takımları genellikle evin içerisinde bulunan diğer ev eşyalarına oranla çok çeşitli olduğu dikkat çekmektedir. Tıpkı zemin döşemesinde kullanılan eşyalar gibi oda takımları da terekelere kaydedilirken renkleri, özellikleri ve yöresel unsurları iler birlikte tasvir edilmişlerdir.

Ruşçuk evlerinde oda takımları içerisinde yastık, minder, şilte, çekyat, makat, iskemle gibi eşyalar evin oturma grubunu oluşturmaktadır. Oturma grubunda yer alan eşyaların düzenini Abdülaziz Bey şu şekilde betimlemektedir: “*Uzun minder'in içine yün doldurulur, üstüne boydan boya pamuk dolu şilte konur, onun da üstüne al, kırmızı, güvez veya mavi düz renk, ufak tüylü Trablus ihramı örtülür, önüne makat denen ipek püsküllü örtü çekilir. Bunun yan tarafında bulunan ve yer takımı veya van mineleri denen iki kalın şilte birbiri üstüne konur, kibarların usulünce, Tunus battaniyesi denen düz beyaz yünden battaniye ile sarılır, etrafına da yazma yastıklar konur.*”²⁰⁶

Oturma grubu içerisinde yer alan yastık ve minder Ruşçuk'ta pek çok kişinin terekesinde bulunmaktadır. 180 kişinin terekesinde yastık kaydına rastlanılmaktadır. Bunların 132'si erkeklere, 48'si kadınlara aittir. 105 kişinin terekesinde ise minder kaydı görülmektedir. Bunlardan 71'i erkek, 34'ü kadındır. Yastıklardan bazıları Bursa ve Selanik'ten ithal edilirken minderler sadece Bursa'dan ithal edilmektedir. Yastık yüzleri çuka, aba, şayak gibi yün kumaşlar; serâser, atlas, kadife gibi ipek kumaşlar; alaca, bez gibi pamuk kumaşlardan yapılmıştır. Minder yüzleri ise yün kumaştan yapılan aba ve alaca; bez, kutni, beledi gibi pamuk kumaşlar ile kaplanmıştır. Sim raht pembe olarak kayıtlı olan minderlerin sayısı oldukça fazladır. Çok çeşitli olan yastık ve minderlerin yeni mi eski mi olduğu da belirtilmektedir. Aynı zamanda, yastık ve

²⁰⁶ Abdülaziz Bey, *Osmanlı Âdet, Merasim ve Tabirleri*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1995 s.198.

minderler çabuk kirlenmemesi için üstlerine yüz geçirilerek temiz kalması sağlanıyordu.

Kişilerin tereke kayıtlarında oldukça az sayıda bulunan oturma grupları arasında şilte, makat, çekyat ve iskemle yer almaktadır. Şilte sadece 3 erkek terekesinde bulunmaktadır. Makat, 4 kadın 2 erkek olmak üzere 6 terekede kaydedilmektedir. Genellikle kırmızı renkte olan makat, kutniden yapılmaktadır. İskemle 7'si erkek 2'si kadın olmak üzere toplam 9 kişinin terekesinde geçmektedir. İskemle kaydedilirken hangi maddeden yapıldığı da yazılmaktadır. Başlıca iskemle çeşitleri arasında ağaç, demir yer almaktadır.

Oturma grubunu tamamlayıcı nitelikte olan belli başlı eşyalar vardır. Bunlar içerisinde evin mahremiyetini koruyan perdeler sadece pencerede değil kapılara ve yüklüklere de takılmakta olduğu görülmektedir. 21 yük perdesi, 3 kapı perdesi, 11 pencere perdesi, 4 perde olmak üzere toplamda 39 kişinin terekesinde perde vardır. Evin kokusunu değiştiren, eve güzel kokular yayan buhurdan ve gülebdan oturma grubunda yer alan diğer bir eşyadır. İçine anber ve öd ağacı konularak yakılan buhurdan²⁰⁷ ve genelde bakırdan yapılan gülebdanın içine gül suyu konularak oda içerisinde uygun yerlere yerleştirilmektedir. 11 kişinin terekesinde rastladığımız buhurdan ve gülebdan genellikle birlikte yazılmaktadır.

Rusçuk evlerinde sıkça kullanılan bohça ve sandık kadınlar arasında rağbet gören oda takımları içerisinde yer almaktadır. Çamaşır, peşkir, çarşaf gibi çeşitli eşyaları saklamak ve korumak amacıyla kullanılan bohça ve sandık kullanılmaktadır. Bir kumaş içine çeşitli eşyalar konarak dört köşesinden birleştirilmesine bohça denmekteydi.²⁰⁸ Bohça 27'si kadın 25'i erkek olmak üzere toplamda 52 tereke kaydında geçmektedir. Kadın terekelerinde bohçanın daha fazla olması çeyiz kültürünü akla gelmektedir. Sarı, mor, yeşil, kırmızı gibi çeşitli renklerde olan bohçalar yün, ipek ve pamuk kumaşlardan yapılmaktaydı. Aynı zamanda bohça kumaşı üzerinde nakış ve işlemler bulunmaktaydı. Sandık, 76 erkek 39 kadın olmak üzere toplamda 115 kişinin terekesinde bulunan bir eşyadır. Rusçuk evlerinde sandıklar ağaç, sepet ve tahta gibi çeşitli malzemeler kullanılarak yapılmaktaydı. Evlerde bulunan çamaşır gibi çeşitli

²⁰⁷ Abdülaziz Bey, *Osmanlı Âdet...*, s.60.

²⁰⁸ Sami, "bohça", s. 248.

eşyalar korunmak amacıyla sandıklara yerleştirilirdi.²⁰⁹ Sandıklar kullanım alanına göre harem sandık, esbap sandık ve koltuk sandık gibi çeşitleri olduğu bilinmektedir.

Oturma takımı içerisinde yer alan diğer eşyalar arasında dikiş malzemeleri yer almaktadır. Tereke kayıtlarındaki bilgilere göre 20 kişide iplik kaydı var iken sadece 2 kişide iğne vardı. İpek ve ketenden yapılan iplik renleri arasında beyaz ve pembe var idi. Aynı zamanda Rusçuk'ta Trabzon'dan ithal edilmiş iplikler de mevcuttu. Diğer bir eşya sadece 15 kişinin terekesinde bulunan ayna idi. Aynalar sim ve sedefli olabilmekteydi. Bu eşyalar arasında cibinlik, döşeme, yüklük, iskâra, kutu ve sanduka kayıtlarda oldukça az geçen diğer eşyalardır. Bunlar içerisinde sanduka çeşitleri arasında Macar sandukası, Eflak sandukası kullanımı yaygındır.

Yatak Takımları: Yatak takımları içerisinde yorgan, döşek, çarşaf, yatak, yüz yastığı, baş yastığı, yorgan çarşaf, yorgan yüzü, döşek çarşaf ve döşek yüzü bulunmaktadır. Bu eşyalar tereke kayıtlarının çoğunda görülmektedir. Bu kayıtlar insanın temel ihtiyaçlarından biri olan uykunun nasıl bir ortamda gerçekleştiği hakkında bilgi vermesi bakımından oldukça önemlidir.

Yatak takımları içerisinde en fazla görülen eşyalar arasında yorgan, döşek ve çarşaf yer almaktadır. Kayıtlarda 130'u erkek, 52'si kadın 130 kişi yorgana sahipti. Döşeğe toplamda 148 kişi sahipti. Bu kişilerin 95'i erkek, 53'ü kadındır. Çarşaf ise 60'ı erkek 50'si kadın olmak üzere toplamda 110 kişi sahiptir. Çarşaf çeşitleri arasında yatak çarşafı ve döşek çarşafı bulunmaktadır. Yorgan, döşek ve çarşaf yapımında yün, ipek ve pamuk gibi malzemeler kullanılmaktadır. Döşek renkleri arasında tercih edilen renkler kırmızı ve beyaz; yorganlarda ise bu renklere ek olarak pembe de kullanılmaktadır. Yorgan ve döşegin temiz kalması sağlamak ve çabuk kirlenmesini önlemek için bu eşyaların dış yüzeyine yüz takılmaktaydı. Kayıtlarda 7 yorgan yüzü ile 20 döşek yüzü vardı. Bunlara ek olarak yatak takımları içerisinde bir de yastık vardı. Yüz ve baş yastığı olarak kayıtlı 3 tereke kaydı bulunmaktadır. Oldukça az miktarda da olsa 3 terekede yatak kaydına rastlanılmaktadır.

Yukarıda bahsedilen eşyaların nasıl kullanıldığını betimlemek gerekirse, Rusçuk'ta uyku zamanı geldiği zaman büyük bir ipek seccade yere serilmektedir. Bu seccadenin üzerine dış kumaşı ipek, içleri yün olan ve pamuk ile doldurulan iki döşek üst üste konurdu. Onların üzerine bir pamuklu şilte döşenir ve şiltenin üzerine de çarşaf

²⁰⁹ Abdülaziz Bey, *Osmanlı Âdet...*, s. 200.

serilirdi. Bunların üzerine de 3 adet yüz yastığı konulduktan sonra 2 adet yorganın da serilmesiyle yatak oluşturulmaktadır.²¹⁰

Aydınlatma ve Isıtma: Rusçuk evlerinde başlıca aydınlatma eşyaları şamdan, mum, fener, kandil olmakla birlikte mum makası, mum bağı, mum sofrası da aydınlatmada kullanılan yardımcı araçlar olduğu tespit edilmektedir. Isıtma eşyası olarak ise sadece mangal kullanılmaktadır.

Rusçuk'ta en çok kullanılan aydınlatma eşyası şamdandır. Şamdan, üzerinde mum taşıyan aydınlatma aracı olarak tanımlanmaktadır.²¹¹ Mum, cam silis veya soda, kireç ve bazen de başka katkı malzemelerinin karıştırılarak yüksek sıcaklıkta eritilmesi sonucunda elde edilen saydam, yarı saydam veya opak, şekilsiz ve kristalleşmeden katılaştıran bir maddedir.²¹² Terekelerde sadece 2 erkeğin malları arasında mum var iken şamdanın 26'sı erkek, 17'si kadın olmak üzere toplamda 43 kişinin terekesinde görülmektedir.

Şamdanları çepeçevre sararak, çevredeki hava değişiminden koruyan ışığın dağılması ya da sönmesini engelleyen bir eşya²¹³ olan fanusa 15 kişi sahiptir. Bu kişiler arasında kadın yoktu. Terekelere kaydedilmiş diğer bir aydınlatma aracı ise kandildir. Kandile sahip sadece 1 kişi bulunmaktadır. Kandil, içerisinde zeytin yağ gibi is yapmayan bitkisel yağların fitile emdirildikten sonra yakılmaktadır.²¹⁴ Kandil, şekil itibariyle çaydanlığa benzemektedir. Başka bir aydınlatma aracı ise fenerdir. Osmanlı Devlet'inde hava karardığı zaman sokağa fener ile çıkılmaktadır.²¹⁵ Rusçuk'ta fener kaydına 5 kişinin terekesinde rastlanılmaktadır. Aynı zamanda şamdanların başlıca yardımcı gereçleri arasında sayabileceğimiz mum makası, mum sofrası ve mum bağı az da olsa terekelerde bulunmaktadır.²¹⁶

Rusçuk'ta evlerin içindeki soğuk mangal ısısı ile dengelenmektedir. Mangallar genellikle ev ahalisinin hep birlikte olduğu tek bir odada yanmaktadır.²¹⁷ Tereke

²¹⁰ Abdülaziz Bey, *Osmanlı Âdet...*, s. 120.

²¹¹ Nebi Bozkurt, "Şamdan", *DVİA*, C. 38, İstanbul, 2010, s. 328.

²¹² Güler Yarcı, "Osmanlı'da Mum ve Beykoz İspemecet Mumu Fabrikası", *Mum Kitabı*, Ed. Emine Gürsoy Naskali, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2015, s.6.

²¹³ Bozkurt, *Tereke Defterleri...*, s. 318.

²¹⁴ Nebi Bozkurt, "Kandil", *DVİA*, C. 24, İstanbul, 2001, s. 299.

²¹⁵ Kudret Emiroğlu, *Gündelik Hayatımızın Tarihi*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2019, s. 145.

²¹⁶ Mum sofrasına sahip 4 kişi, mum bağına sahip 2 kişi, mum makasına sahip 1 kişi bulunmaktadır.

²¹⁷ Emiroğlu, *Gündelik Hayat...*, s.137

kayıtlarında 1 erkek 1 kadın olmak üzere sadece 2 kişinin evinde mangal bulunmaktadır.

Temizlik Malzemeleri: Temizlik malzemeleri içerisinde silecek, havlu, peşkir, makreme gibi kişilerin vücudunu veya ev eşyasını temizlediği belli başlı eşyalar bulunmaktadır. Temizlik malzemeleri içerisinde en fazla kullanılanlar makreme ve peşkir iken en az kullanılan eşyalar havlu ve silecek olduğu tespit edilmektedir. Tereke kayıtlarında 39 kişide makreme, 52 kişide peşkir, 8 kişide havlu, 6 kişide silecek bulunmaktadır. Makreme münakkaş, dokuma, akid, kılbadanlı, sade örtü, şeritten yapılmaktadır. Beyaz ve siyah renklerde olabilen makremenin çeşitleri arasında şerbet makremesi, abdest makremesi, kahve makremesi yer almaktadır. Peşkir kendi içerisinde el peşkiri, sefer peşkiri, abdest peşkiri, sofr peşkiri, bıçak peşkiri olmak üzere çok fazla kullanım alanına sahip olduğu görülmektedir. Peşkir dokuma veya pamuktan yapılmaktadır. Terekelerde peşkirde genellikle sarı, beyaz, kırmızı renkleri tercih edildiği görülmektedir. Daha çok yün malzemelerden yapılan havlular içerisinde tek kullanılan renk yeşildi. Havlular üzerine genellikle nakış işlenerek kullanılmaktadır. Tereke kayıtlarında oldukça az sayıda sileceğin çeşitleri ve dokuma malzemesi hakkında kayıtlar açıklayıcı bilgi bulundurmamaktadır.

3.2.2. Mutfak Eşya ve Malzemeleri

Ruşuk'ta mutfak eşya ve malzemeleri çok çeşitli olmakla beraber klasik Osmanlı toplumunun mutfak kültürü ile oldukça benzerlik göstermektedir. 1656-1742 yılları arasında Rusuk mutfaklarında kullanılan eşya ve malzemeler arasında gıdaların hazırlanmasında ve taşınmasında kullanılan eşyalar; yemeklerin hazırlanmasında ve pişirilmesinde kullanılan eşyalar; yemeklerin sunumunda kullanılan eşyalar gibi bir sınıflandırma yapılabilir. Rusuk toplumunda mutfak kültürünü anlayabilmek için Rusuk mutfaklarında hangi eşya ve malzemelerin nasıl kullanıldığını bilmek büyük önem arz etmektedir.

Gıdaların Muhafazası ve Taşınması: Gıdaların muhafazası ve taşınmasında güğüm, lenger, testi, zenbil, çuval, sefer taşı, fıçı, çömlek, heybe, kova, çul, şişe, varil, torba gibi eşyalar kullanılmaktadır. Bu eşyalar arasında en çok kullanılanlar arasında sırasıyla kova, güğüm, lenger, çuval, sepet, fıçı bulunmaktadır. Bunlar dışında kalan

eşyaların daha az kullanıldığı görülmektedir. Genellikle su taşımak için kullanılan güğüm çeşitleri arasında kara güğümün yanı sıra hamam güğümün de kullanılmakta olduğu anlaşılmaktadır.²¹⁸ Lenger çeşitleri arasında ise nadirde olsa vasat lengeri ve yassı lengerine tercih edilmektedir.²¹⁹ Çuval, yapağı ve alaca kumaştan dikilmektedir. Çuvallar içerisinde arpa, buğday, pirinç, tuz gibi gıdaların uzun vadeli saklandığı anlaşılmaktadır. Tercih edilen çuval rengi ise yeşildir.²²⁰ Rusçuk'ta gündelik yaşamda sepetlerin çoğu evde farklı şekillerde kullanıldığı görülmektedir. Genellikle siyah renkte olan sepetler ile bağlardan üzüm, bahçelerden bostan ve ağaçlardan incir toplanmakta olduğu tespit edilmektedir.²²¹ Rusçuk'ta aktif olarak bağcılık yapılmasından dolayı üzüm tüketiminin yaygın olduğu görülmektedir. Üzüm yaş olarak tüketilmesinin yanı sıra üzümünden şarap, pekmez ve turşu yapılmaktadır.²²²

Yemeklerin Hazırlanması ve Pişirilmesi: Yemekleri hazırlarken kullanılan belli başlı eşyalar arasında bıçak, kefkir, satır, süzgeç, havan, tekne, değirmen, tahta gibi eşyalar varken yemekleri pişirirken kullanılan eşyalar arasında tencere, tava, kazan, kahve ibriği, ocak, cezve, kepece, sini, saç, şiş ve maşa bulunmaktadır. Rusçuk'ta yemeklerin hazırlanmasında oldukça yaygın bir şekilde kullanılan tepsiler farklı şekillerde kullanılmıştır. Rusçuk toplumunda masa kültürü olmamakla beraber yer sofrası oldukça yaygındır. Yer sofralarında, etrafına yer minderleri dizili sofranın üzerine tepsi veya sini konularak yemek yenmektedir.²²³ Aynı zamanda baklava, pide ve börek gibi yiyecekler tepsi ve sinilerde hazırlanmaktadır. Tepsiler ağaç, bakır ve demir gibi malzemelerden yapılmaktadır.²²⁴

Yemeği pişirirken en çok kullanılan eşyalar arasında tencere, sahan, tava, kazan ve ocak gelmektedir. Tereke kayıtlarında tencere çoğunlukla kapağıyla birlikte kaydedilmektedir. Sahan da kapağıyla birlikte kaydedilmekteydi. En çok kullanılan sahan çeşidinin lengeri sahan olduğu tespit edilmektedir.²²⁵ Diğer sahan çeşitleri arasında dipli sahan, zeyl sahan, kebir sahan, küçük sahan bulunmaktadır.²²⁶ Bakır

²¹⁸ NBKM, R, nr. 51, v. 24b; NBKM, R, nr. 6, v. 37a.

²¹⁹ NBKM, R, nr. 51, v. 36a; NBKM, R, nr. 4, v. 14b.

²²⁰ NBKM, R, nr. 7, v. 8a; NBKM, R, nr. 6, v. 11b; NBKM, R, nr. 4, v. 15a.

²²¹ NBKM, R, nr. 51, v. 17a; NBKM, R, nr. 51, v. 35a.

²²² NBKM, R, nr. 7, v. 12b; NBKM, R, nr. 51, v. 22b.

²²³ Suraiya Faraoqhi, *Osmanlı Kültürü ve Gündelik Yaşam Ortaçağdan Yirminci Yüzyıla*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2009, s.193-194.

²²⁴ NBKM, R, nr. 51, v. 6b; NBKM, R, nr. 7, v. 13b; NBKM, R, nr. 7, v. 22b; NBKM, R, nr. 4, v. 14b; NBKM, R, nr. 4, v. 30b.

²²⁵ NBKM, R, nr. 4, v. 9a.

²²⁶ NBKM, R, nr. 6, v. 5a; NBKM, R, nr. 4, v. 4a; NBKM, R, nr. 4, v. 4a.

veya demirden imal edilen tava da tıpkı tepsi gibi farklı şekillerde kullanılmıştır. En çok kullanılanı el tavasıdır.²²⁷ Tava da pekmez, kebab ve macun gibi birçok yiyecek pişirilmekteydi. Kazan da bakır ve demirden imal edilmekteydi. Özellik En çok kullanılan çeşitleri vasat kazan ve sabun kazanıdır.²²⁸ Demirden yapılan saç ve saç ayağının da kullanıldığı bilinmektedir. Nadir de olsa altın saç ayağı da kullanılmaktaydı.²²⁹ Şiş ve maşa diğer kullanılan mutfak araçlarıdır. Demirden yapılan şiş üzerinde kebab gibi yiyecekler yapılmaktadır. Maşa ise yardımcı bir mutfak aracıdır. Kahve ibriği, kahve kutusu ve kahve tepsisi oldukça yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Neredeyse her evin mutfağında boyutları farklı olsa da bulunurlardı. Kahve ibriğinin çeşitleri arasında sim ve sim zincirli kahve ibriği de bulunmaktadır.²³⁰

Yemeklerin Sunumu: Yemeklerin sunumunda kullanılan eşyalar arasında bakır kap kacak, çanak, tabak, kase, tabak, kaşık, çatal, fincan kutusu, fincan tabağı ve fincan vardır. İçecek sunumu ile ilgili eşyalar arasında tereke kayıtlarında en fazla geçen eşya bakraçtır. Diğerleri arasında ise bardak, kadeh, matara, sürahi, tas bulunmaktadır.

3.2.3. Giyim Kuşam

1656-1742 yılları arasında Rusçuk toplumunda giyim eşyalarında çeşitli renklerde yün, ipek ve pamuktan imal edilen kumaş türleri kullanılmaktadır. Rusçuk toplumundaki erkek ve kadın kıyafetleri iç giyimde, dış giyimde, kuşaklarda ve ayakkabılarda oldukça benzerlik gösterilmektedir. Erkek ve kadın giyimindeki farklılıkları en fazla başa giyilen başlıklarda görülmektedir. Erkek başlıkları kavuk, kalpak, poşu, sarık iken kadın başlıkları serpuş, kellepuş ve arakiyyedir. Aynı zamanda kadınlar başlarına yaşmak, tülbent, yemeni örtmektedir. Kıyafetler arasında ise erkek giysileri olarak karşımıza mintan, çakşır ve şalvar çıkmaktadır. Kadınların ise incili, taşlı, simli giysiler tercih ettiğini anlaşılmaktadır.

İç Giyim: İç giyimde bacağa giyilenler arasında don, uçkur, dizlik ve üste giyilenler arasında ise zıbın ve gömlek bulunmaktadır. Tereke kayıtlarında iç giyimde

²²⁷ NBKM, R, nr. 51, v. 23a.

²²⁸ NBKM, R, nr. 7, v. 12a; NBKM, R, nr. 4, v. 4a.

²²⁹ NBKM, R, nr. 4, v. 16b.

²³⁰ NBKM, R, nr. 7, v. 11b.

tercih edilen don çeşitleri arasında oğlak don, kırmızı sahaniyan don, siyah sahaniyan don yaygın bir şekilde kullanılmaktadır.²³¹ Daha çok zenginlerin giydiği donlar üzerine işleme ve nakış yapılmaktadır.²³² Bu çeşitlerin yanında sandal don, bürümcük, don, keten bezi don, kırma don, çuka don, astar don, kapama don da bulunmaktadır.²³³ Donluk kumaşlar arasında hamam bezi ve Musul beyaz top kullanılmaktadır.²³⁴ Diğer içliklerden olan uçkur ve dizlik oldukça az kullanılmakla birlikte kumaşları don ile benzerlik göstermektedir.

İç giyimde üste giyilen gömlek oldukça fazla kullanılırken zıbın kullanımının daha az olduğu tespit edilmektedir. Gömlekler arasında en yaygın kullanılan çeşitler bürümcük gömlek ve müstamel gömlektir.²³⁵ Onlardan hemen sonra bez gömlek ve keten gömlek gelmektedir.²³⁶ Kullanımı daha az olanlar ise Venedik bürümcük gömlek, beyaz gömlek, boylu gömlek, münakkaş gömlek ve er gömlektir.²³⁷ İç giyimde üstüne entari ve mintan giyilmektedir. Kayıtlarda az sayıda yer alan mintan, erkek terekelerde karşılaşılmaktadır. Mintan çukadan yapılmakla beraber mavi ve kırmızı renkleri tercih edilmektedir.²³⁸ Entari kullanımı ise çok yaygındır. Entari çeşitleri arasında sandal, alaca hatayi, kutni, atlas, yazlık, çuka, beledi hatayi, telli hatayi, basma sade hatayi, Beykos, kadife, darayi, sırma çaprazlı kadife bulunmaktadır.²³⁹ Entari renkleri arasında yeşil, beyaz, sarı, mavi ve siyah gibi renkler tercih edilmektedir. Üste giyilen diğer bir giysi çukadan imal edilen dolamadır. Dolama da tercih edilen renkler al, mavi, yeşildir.

Dış giyim: Dış giyimde bacağa giyilen kıyafetler arasında çakşır, şalvar, çintiyarı vardı. Çakşır kullanımı oldukça yaygın bir kullanıma sahiptir. Çakşırın çakşır, çuka çakşır, yün çakşır, kadife çakşır, müstamel çakşır, işleme çakşır gibi çeşitleri mevcuttu.²⁴⁰ Çakşır renkleri arasında kırmızı, yeşil, al ve mor bulunmaktadır. Şalvar kullanımı daha azdır. Şalvar çeşitleri arasında âba şalvar, yün şalvar, çuka şalvar, mai

²³¹ NBKM, R, nr. 7, v. 6b; NBKM, R, nr. 51, v. 16a.

²³² NBKM, R, nr. 6, v. 11b; NBKM, R, nr. 4, v. 24b.

²³³ NBKM, R, nr. 7, v. 6b; NBKM, R, nr. 7, v. 27b; NBKM, R, nr. 4, v. 24b; NBKM, R, nr. 4, v. 25b.

²³⁴ NBKM, R, nr. 4, v. 11b.

²³⁵ NBKM, R, nr. 4, v. 16b; NBKM, R, nr. 6, v. 37a.

²³⁶ NBKM, R, nr. 7, v. 22b; NBKM, R, nr. 51, v. 11a.

²³⁷ NBKM, R, nr. 4, v. 24b; NBKM, R, nr. 7, v. 25b; NBKM, R, nr. 7, v. 11b; NBKM, R, nr. 51, v. 15a.

²³⁸ NBKM, R, nr. 2, v. 16b; NBKM, R, nr. 2, v. 18a.

²³⁹ NBKM, R, nr. 51, v. 15a; NBKM, R, nr. 51, v. 17a; NBKM, R, nr. 7, v. 4b; NBKM, R, nr. 7, v. 11b; NBKM, R, nr. 7, v. 12b; NBKM, R, nr. 7, v. 24b; NBKM, R, nr. 7, v. 25b; NBKM, R, nr. 7, v. 27b; NBKM, R, nr. 4, v. 16b; NBKM, R, nr. 4, v. 25b.

²⁴⁰ NBKM, R, nr. 51, v. 20b; NBKM, R, nr. 51, v. 36a; NBKM, R, nr. 7, v. 11b; NBKM, R, nr. 7, v. 24b; NBKM, R, nr. 7, v. 24b.

şalvar, siyah şalvar bulunmaktadır.²⁴¹ Bir şalvar türü olan çintiyan sandal, kutni, boğasi gibi kumaşlardan yapılmaktadır ancak kullanımının nadir olduğu bilinmektedir

Dış giyimde üste giyilenler arasında kürk, biniş, kaftan, cübbe, kapama, ferace, yağmurluk ve hırka yer almaktadır. Dış giyimde en çok tercih edilen kıyafetin kürk olduğu anlaşılmaktadır. Kürkler kuzu, sincap, kakum, zerdeva, tilki, karsak gibi hayvanların postundan yapılmaktadır. Tereke kayıtlarında da kürkler genellikle bu isimlerle veya bu hayvanların sırt, nafe, kafa gibi çeşitli bölümleri ile kaydedilmişlerdir. Kürklerin çuka, bez, beden, nakış, alaca, işleme, atlas, münakkaş, kutni, keremsut, aba, gezi, sandal, hatayi, yün, hare, sim, telli, Çıldır, Beykos gibi çok fazla çeşidi olduğu görülmektedir.²⁴² Aynı zamanda siyah, yeşil, mor, mavi, kırmızı, beyaz, nefi, kahverengi gibi renkler de çok tercih edilmektedir. Oldukça kıymetli bir kürk olan semur kürk de nadiren kullanılmaktadır.²⁴³

Kürkten sonra yaygın olarak kullanılan dış giysisi kaftandır. Kaftanlar arasında en çok kullanılan hatayi kaftan olmakla beraber sandal, hatayi, keremsut, beledi, telli, şal, kutni, inci, sim, Şam alacası, Beykos gibi çeşitleri de mevcuttur.²⁴⁴ Kaftanlarda kullanılan renkler arasında yeşil, turuncu, mavi, beyaz, mor ve kırmızı gibi renkler bulunmaktadır. Ferace de oldukça yaygın bir dış giysisidir. Ferace çeşitleri arasında en rağbet göreni çukadan kesilmektedir. Diğer çeşitleri arasında Mecidi ferace, şayak ferace, âba ferace, sof ferace, kutni ferace vardı.²⁴⁵ Aynı zamanda feracelerde tercih edilen renkler beyaz, kırmızı, yeşil, sarı ve mor olduğu bilinmektedir.

Kapama da kullanımı yaygın bir diğer dış giysisidir. Kapama çeşitleri arasında sandal kapama, kutni kapama, nakış kapama, düğmeli kapama, darası kapama, İmam Musa bezi kapama, Şam alacası, hare kapama, şayak parçası kapama, zeytuni kapama, kadife kapama, telli kapama, boğasi kapama, semur kapama bulunmaktadır.²⁴⁶ Kapamada daha çok yeşil, nefi, beyaz, kırmızı, mor gibi renkler rağbet görmektedir.

²⁴¹ NBKM, R, nr. 4, v. 18b; NBKM, R, nr. 4, v. 25b; NBKM, R, nr. 51, v. 5b; NBKM, R, nr. 51, v. 23b; NBKM, R, nr. 7, v.14a.

²⁴² NBKM, R, nr. 4, v. 2a; NBKM, R, nr. 4, v. 4a; NBKM, R, nr. 4, v. 19a; NBKM, R, nr. 4, v. 25b; NBKM, R, nr. 6, v. 18b; NBKM, R, nr. 6, v. 34b; NBKM, R, nr. 7, v. 12a; NBKM, R, nr. 51, v. 36a.

²⁴³ NBKM, R, nr. 6, v. 35b; NBKM, R, nr. 7, v. 11b; NBKM, R, nr. 7, v. 14a.

²⁴⁴ NBKM, R, nr. 51, v. 11b; NBKM, R, nr. 51, v. 15a; NBKM, R, nr. 7, v. 17b; NBKM, R, nr. 7, v. 24b; NBKM, R, nr. 7, v. 27b; NBKM, R, nr. 4, v. 13b;

²⁴⁵ NBKM, R, nr. 51, v. 11a; NBKM, R, nr. 7, v. 4b; NBKM, R, nr. 7, v. 8b; NBKM, R, nr. 6, v. 31a; NBKM, R, nr. 4, v. 11a.

²⁴⁶ NBKM, R, nr. 4, v. 9a; NBKM, R, nr. 4, v. 11a; NBKM, R, nr. 4, v. 25b; NBKM, R, nr. 7, v. 6a; NBKM, R, nr. 7, v. 12b; NBKM, R, nr. 7, v. 22a; NBKM, R, nr. 6, v. 42b.

Dış giyimde biniş, cübbe, hırka ve yağmurluk da kullanılan diğer üst giysileriydi. Biniş çuka, aba, saye, sof kumaşlarından yapılmaktadır. Aynı zamanda binişin yazlık ve kışlık olarak dikildiği anlaşılmaktadır. Cübbe ise nadir bir şekilde kullanılan bir giysidir ve o da çukadan kesilmektedir. Diğer üste giyilen giysiler ise yağmurluk ve hırkadır. Bir başlığa sahip olan yağmurluk çeşitleri arasında çuka yağmurluk, aba yağmurluk ve münakkaş yağmurluk bulunmaktadır.²⁴⁷ Yağmurlukta siyah, beyaz ve kırmızı renkleri tercih edilmektedir. Hırka çok kullanılmamakla beraber kırmızı ve siyah renklerde olanları kullanılmaktadır. Genellikle alacadan imal edilen hırkanın sim ve altın taşlı çeşitleri de bulunmaktadır.²⁴⁸

Kuşaklar: Kıyafetleri tamamlayan kuşak ve kemer kullanın oldukça yaygın olduğu tespit edilmektedir. Kuşak çeşitleri arasında en çok tercih edilen sim kuşağı. Diğer kuşak çeşitleri arasında ise şal kuşak, inci kuşak, cevahir kuşak, nakış kuşak, sandal kuşak, bürüncük kuşak, sırma kollu kuşak, sırma şalı kuşak, kadife üzerine işlemeli kuşak, kutni kuşak, çift işi kuşak, yıldızlı kuşak, alaca kuşak, semur kuşak, raht kuşak, Mısır kuşak, Halep kuşak bulunmaktadır.²⁴⁹ Kuşaklar da beyaz, mor, sarı, yeşil, kırmızı renkler tercih edilmektedir. Kuşaklara göre kemer daha az kullanılmaktadır. En yaygın kullanılan kemer sim kemerdi. Diğer çeşitleri arasında raht kemer, sandal kemer, akça kemer vardı.²⁵⁰

Başa giyilenler: Başa giyilenler arasında fes, kavuk, kalpak gibi dikilerek yapılanlar ve sarık, destar gibi sarılarak yapılanlar bulunmaktadır. Dikilerek yapılan başlıklardan kavuk yaygın bir şekilde kullanılmaktaydı. Tereke kayıtlarında kavuk, sarık ile birlikte kaydedilmiştir. Kavuklarda beyaz ve kırmızı renkler kullanılıyordu. Aynı zamanda çeşitleri arasında Bulgar kavukta mevcuttur.²⁵¹ Dikilen başlıklardan bir diğeri kalpaktır. Kalpak çeşitleri alaca kalpak, keçeli çuka kalpak, zerdavat kalpak, kadife üzerinde işlemeli kalpak bulunmaktadır.²⁵² Kalpak rengi genellikle kırmızıydı. Diğer bir başlık ise festir. Fes kullanımı oldukça azdı. Kırmızı ve yeşil renklerin tercih edildiği fes ketenden imal edilmektedir.²⁵³

²⁴⁷ NBKM, R, nr. 7, v. 8b; NBKM, R, nr. 4, v. 28b; NBKM, R, nr. 51, v. 24b.

²⁴⁸ NBKM, R, nr. 51, v. 11a; NBKM, R, nr. 7, v. 11b.

²⁴⁹ NBKM, R, nr. 4, v. 4a; NBKM, R, nr. 4, v. 11a; NBKM, R, nr. 4, v. 13b; NBKM, R, nr. 4, v. 17b; NBKM, R, nr. 4, v. 25b; NBKM, R, nr. 6, v. 35b; NBKM, R, nr. 6, v. 39a; NBKM, R, nr. 7, v. 4b; NBKM, R, nr. 7, v. 11b; NBKM, R, nr. 7, v. 14a; NBKM, R, nr. 7, v. 8a; NBKM, R, nr. 51, v. 11b.

²⁵⁰ NBKM, R, nr. 51, v. 17a; NBKM, R, nr. 4, v. 4b; NBKM, R, nr. 7, v. 11b.

²⁵¹ NBKM, R, nr. 7, v. 12a.

²⁵² NBKM, R, nr. 51, v. 15a; NBKM, R, nr. 7, v. 11b; NBKM, R, nr. 4, v. 2a.

²⁵³ NBKM, R, nr. 51, v. 14a ; NBKM, R, nr. 6, v. 37a.

Sarılan başlıklar arasında sarık ve destar bulunmaktadır. Sarık kullanımı oldukça yaygındır. Çeşitleri arasında beledi sarık ve boylu sarık mevcuttur.²⁵⁴ Sarıklarda tercih edilen renkler arasında siyah, yeşil ve kırmızı vardı. Destarın ise sade bir şekilde kullanıldığı görülmektedir.²⁵⁵ Başa giyilenler arasında serpuş, kellepuş ve arakkiyye vardır. Serpuş çeşitleri arasında samani çuka serpuş, kadife üzerine incili ve taşlı serpuş, kadife serpuş, incili serpuş, sim pullu serpuş, alaca serpuş bulunmaktadır.²⁵⁶ Serpuşlarda daha çok beyaz, mor, sarı ve kırmızı renkleri rağbet görmektedir. Kellepuş ve arakkiyye kullanımının yaygın olmadığı tespit edilmektedir.

Başta örtülenler arasında çember, yaşmak, tülbent ve yemeni yer almaktadır. Çember kullanılmasına rağmen çok tercih edilmediği bilinmektedir. Çember çeşitleri arasında alaca çember, çuka çember, işleme çember ve şeritli çember bulunmaktadır.²⁵⁷ Çember rengi olarak genellikle morun tercih edildiği görülmektedir. Başta örtülen yaşmak, tülbent, yemeni (Musul) kullanımı da oldukça az olduğu anlaşılmaktadır.

Ayakkabılar: Tereke kayıtlarında ayakkabılara az rastlanmaktadır. Ayakkabı çeşitleri arasında çizme, postal, mest, papuç ve terlik bulunmaktadır. Çizme çeşitleri arasında su çizmesi bulunmaktadır.²⁵⁸ Çizme renklerinde ise siyah ve kırmızı tercih edilmektedir. Postal ve terlik sade bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Papuçlar arasında ise incili papuç yer almaktadır.²⁵⁹

3.2.4. Alet-Edevat

Ruşuk tereke kayıtlarında saban demiri, saban kayışı, alet-i çift, orak, odun arabası, otluk arabası, nacak, keser, tırnakop, testere, tırpan, keser gibi aletlerin kullanıldığı görülmektedir.

²⁵⁴ NBKM, R, nr. 6, v. 18b; NBKM, R, nr. 51, v. 17a.

²⁵⁵ NBKM, R, nr. 7, v. 6b.

²⁵⁶ NBKM, R, nr. 4, v. 9b; NBKM, R, nr. 4, v. 16b; NBKM, R, nr. 4, v. 24b; NBKM, R, nr. 4, v. 25b.

²⁵⁷ NBKM, R, nr. 51, v. 16a; NBKM, R, nr. 51, v. 23a; NBKM, R, nr. 7, v. 30b; NBKM, R, nr. 4, v. 25b.

²⁵⁸ NBKM, R, nr. 4, v. 19b.

²⁵⁹ NBKM, R, nr. 4, v. 24b.

Ruşuk'ta saban demiri ve saban kayışının varlığı tarım arazisinde kullanılan saban aletinin yaygın olmasa da kullanıldığını göstermektedir.²⁶⁰ Tarım arazilerinde bulunan aletlerin genel adı olarak alet-i çift ve orak da kayıtlarda geçmektedir.²⁶¹ Tarım arazisinde araba yaygın olarak kullanılmaktadır. Araba kayıtlarda odun arabası veya otluk arabası olarak geçmektedir.²⁶² Çapa kullanımı yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Bağ, bahçe ve tarla işlerinde kullanılan çapa çeşitleri arasında bağ çapası ve demir çapası bulunmaktadır.²⁶³

Diğer aletler arasında nacak kullanımı çok yaygındır. Nacak çeşitleri arasında sim nacak, zincirli nacak, beyaz simli nacak, kılbdanlı nacak ve kasap nacak yer almaktadır.²⁶⁴ Keser ve tırnakop nadir bir şekilde kullanıldığı anlaşılmaktadır. Tereke kayıtlarından anlaşıldığına göre, testere, tırpan, keser gibi aletler her evde bulunmasa da kullanılmaktadır.

3.2.5. Şahsi Eşyalar

Ruşuk'ta şahsi eşyalar arasında tespih, saat, bilezik, küpe, yüzük gibi aksesuarlar bulunmaktadır. Tereke kayıtlarında tespih ve saat gibi aksesuarlara daha çok erkek terekelerinde rastlanılırken küpe, bilezik gibi takılar kadın terekelerinde rastlanılmaktadır. Tereke kayıtlarında tespih tek yazıldığı gibi sim hançerle²⁶⁵ birlikte de kaydedildiği görülmektedir. Diğer bir aksesuar ise saatlerdir. Saatler meskur ve köhne olarak kaydedilmekle beraber incili saat, altın saat, sim saat, asma saat, Arap saat çeşitleri de kullanılmaktaydı.²⁶⁶

Takılar arasında terekelerde en fazla bilezik kaydı görülmektedir. Bilezikler çok çeşitli olup sim, inci, altın, mercan, cevahir gibi çeşitleri bulunmaktaydı. Diğer bir takı olan yüzükler sim ve altın gibi malzemelerden yapılmaktaydı. Küpeler ise inci,

²⁶⁰ NBKM, R, nr, 4, v. 12a.

²⁶¹ NBKM, R, nr, 6, v. 32a; NBKM, R, nr, 4, v. 27b.

²⁶² NBKM, R, nr, 6, v. 22b; NBKM, R, nr, 4, v. 14b.

²⁶³ NBKM, R, nr, 4, v. 4a; NBKM, R, nr, 51, v. 10a.

²⁶⁴ NBKM, R, nr, 51, v. 23b; NBKM, R, nr, 7, v. 11b; NBKM, R, nr, 6, v. 18b.

²⁶⁵ NBKM, R, nr, 6, v. 4a.

²⁶⁶ NBKM, R, nr, 6, v. 43a; NBKM, R, nr, 4, v. 24b; NBKM, R, nr, 7, v. 11b; NBKM, R, nr, 7, v. 12b; NBKM, R, nr, 7, v. 12a.

altın, sim, sırma taşlı, zümrüt gibi malzemelerden yapılmakta ve beyaz ve kırmızı renkleri rağbet görmekteydi.

Diğer şahsi eşyalar olarak cüzdan ve tarak belirtilmektedir. Cüzdan çeşitleri arasında meksur cüzdan bulunmaktadır.²⁶⁷ Tarak çeşitleri arasında sim tarak, sırma kılıflı tarak ve sakal tarağı yer almaktadır.²⁶⁸

3.2.6. Silahlar

Rusçuk şehrinde kullanılan silahlar arasında tüfek, piştov, tabanca gibi ateşli silahlar; kılıç, yatağan bıçağı, tırpan, topuz, gaddare ve hançer gibi ateşsiz silahlar yer almaktadır.²⁶⁹

Kılıç, gaddare, hançer, yatağan ve balta kesici silahlar arasında bulunmaktadır. Rusçuk'ta en çok geçen silahlardan birisi kılıçtır. Genellikle kara kılıç²⁷⁰ ve sim kılıç²⁷¹ kullanılsa da al, sarı, mercan, Şam, pirinç balçık kaplı, Selanik, serhadli gibi başka kılıç çeşitleri de bulunmaktadır. Türklere has bir kesici silah olan yatağan²⁷² ve pala çeşitleri arasında yer alan gaddare²⁷³, vurucu bir silah olan topuz²⁷⁴, delici silahlardan olan tırpan²⁷⁵(yaldızlı) nadir olarak kullanılsa da hançer ve balta oldukça fazla kullanıldığı tespit edilmektedir. Delici ve kesici bir silah olarak kullanılan hançerin sapının beyaz ve siyah olduğu bilinmektedir. Hançerlerde sim hançer, demir hançer, taba hançer ve boylu hançer gibi çeşitlerin kullanıldığı görülmektedir.²⁷⁶ Balta çeşitleri arasında ise sim balta, yaldızlı balta ve kirişli baltanın kullanıldığı anlaşılmaktadır.²⁷⁷

Ateşli silahlar arasında piştov, tüfek ve tabanca bulunmaktadır. Rusçuk'ta tüfek kullanımı yaygın iken piştov ve tabanca kullanımının daha az olduğu tespit

²⁶⁷ NBKM, R, nr. 4, v. 2a.

²⁶⁸ NBKM, R, nr. 4, v. 28b; NBKM, R, nr. 7, v. 11b; NBKM, R, nr. 51, v. 21a.

²⁶⁹ Ayrıntılı bilgi için bkz. T. Nejat Eralp, *Tarih Boyunca Türk Toplumunda Silâh Kavramı ve Osmanlı İmparatorluğunda Kullanılan Silahlar*, Türk Tarih Kurumu Yayınevi, Ankara, 1993, s. 42-113.

²⁷⁰ NBKM, R, nr. 4, v. 4a

²⁷¹ NBKM, R, nr. 4, v. 10b.

²⁷² Kaçan Erdoğan, "XVIII. Yüzyılın Ortalarında Rusçuk", s. 335.

²⁷³ Kaçan Erdoğan, "XVIII. Yüzyılın Ortalarında Rusçuk", s. 335.

²⁷⁴ Kaçan Erdoğan, "XVIII. Yüzyılın Ortalarında Rusçuk", s. 335.

²⁷⁵ NBKM, R, nr. 7, v. 11b.

²⁷⁶ NBKM, R, nr. 4, v. 2a; NBKM, R, nr. 7, v. 23b; NBKM, R, nr. 7, v. 13b ; NBKM, R, nr. 51, s. 33.

²⁷⁷ NBKM, R, nr. 4, v. 2a; NBKM, R, nr. 4, v. 28b; NBKM, R, nr. 51, v. 17a.

edilmektedir. Genellikle kebir, sağir, boylu, köhne olarak kaydedilmiş tüfek eşitleri arasında Fransız tüfek, filinta tüfek, kara taba tüfek, karabina tüfek ve şeşhne tüfek yer almaktadır.²⁷⁸ Diğer bir ateşli silah olan Piştov bir ift²⁷⁹ piştov ve tek piřtov²⁸⁰ olarak kaydedilirken tabanca sade bir şekilde kaydedilmektedir.

Silahların yanında onları tamamlayıcı nitelikte olan palaska, vezne, kubur, kını, barut, kurşun, akmak taşı gibi eşyalar bulunmaktadır.

3.2.7. Hayvanlar

Tereke kayıtlarında Rusçuk şehrinde inek, dana, öküz, dve, buzağı, at, kısarak, koyun ve keçi gibi çok sayıda beslenen hayvan bulunmaktadır. Bu hayvanlar, büyükbaş ve küçükbaş olarak sınıflandırılmaktadır.

Rusçuk'ta büyükbaş hayvanlar genellikle yaş ve cinsiyetine bağlı olarak inek, dana, dve, tosun, boğa ve öküz gibi farklı isimlerle kaydedilmektedir. Bu hayvanlarda yaşam alanlarına göre su sıđırı²⁸¹ ve kara sıđırı²⁸² tabirleri kullanılırken inekler için bu tabirlerin yanı sıra bir de alaca sağmal inek²⁸³ tabirinin kullanıldığı görülmektedir. Büyükbaş hayvanların içerisinde genellikle binek ve yk hayvanı olarak kullanılan terekelerde bargir olarak kaydedilen atlar ve eşekler yer almaktadır. Atlar içerisinde yağız at, kır at, al at, kara at bulunmaktadır.²⁸⁴ Kısaraklar da al kısarak ve kara kısarak olarak kayıtlarda geçmektedir.²⁸⁵ Binek ve yk hayvanlarının üzerinde kullanılan eğer, eğer takımı, zengi, heybe, semer, başlık, raht, rikab, demir bukağı, kaltak, kesme gibi çeşitli malzemelerinde kullanıldığı görülmektedir.²⁸⁶

Rusçuk'ta küçükbaş hayvanlar arasında koyun, keçi ve kuzu beslenildiği tespit edilmektedir. Tereke kayıtlarında genellikle bu hayvanların birlikte kaydedildiği görülmektedir. Koyun eşitleri arasında sağmal koyun, kısır koyun ve toklu koyun

²⁷⁸ NBKM, R, nr. 51, v. 24a; NBKM, R, nr. 7, v. 12b; NBKM, R, nr. 6, v. 4a; NBKM, R, nr. 6, v. 35.

²⁷⁹ NBKM, R, nr. 6, v. 23a.

²⁸⁰ NBKM, R, nr. 7, v. 14a.

²⁸¹ NBKM, R, nr. 4, v. 12a; NBKM, R, nr. 6, v. 44a; NBKM, R, nr. 4, v. 10a.

²⁸² NBKM, R, nr. 51, v. 13b; NBKM, R, nr. 4, v. 19b; NBKM, R, nr. 6, v. 38a.

²⁸³ NBKM, R, nr. 7, v. 16b.

²⁸⁴ NBKM, R, nr. 4, v. 19b; NBKM, R, nr. 4, v. 9b; NBKM, R, nr. 51, v. 25a.

²⁸⁵ NBKM, R, nr. 51, v. 17b; NBKM, R, nr. 51, v.25a.

²⁸⁶ Kaan Erdoğan, "XVIII. Yüzyıl Ortalarında Rusçuk", s.336.

vardır.²⁸⁷ Keçiler ise büyük keçi, erkek keçi, oğlak keçi şeklinde sınıflandırılmaktadır.²⁸⁸

Ruşçuk'ta nadir de olsa arı kovanların varlığı arıcılık faaliyetlerinin yapıldığının bir göstergesidir. Buna bir örnek vermek gerekirse terekesinde büyükbaş ve küçükbaş hayvanlara sahip olan Ahmed'in 7176 akçe değerinde 61 adet kovana²⁸⁹ olması aynı zamanda arıcılık yaptığını da göstermektedir.

3.2.8. Kitaplar

Ruşçuk'ta 314 kişiden 31 kişinin kitap sahibi olduğu görülmektedir. Bu kişilerden 8'i kadın 30'u erkektir. Kitaba sahip kişilerin oranı %9.87'dir. Dönem şartları düşünüldüğünde bu oranın iyi olduğu görülmektedir.

Sahaf Yusuf Çelebi'nin tereke kaydında 1.128 kitaba sahip olduğu görülmektedir.²⁹⁰ Bu kitapların içerikleri Kur'an-Kıraat, tefsir, hadis, fıkıh, akaid-i kelâm, meani-belagat, sarf, nahiv, hikmet, mantık, adap, feraiz, astronomi, hendese, tıp, lügat, siyasetnâme, menkıbe, tarih, edebiyat, tasavvuf, dini içerikli kitaplar gibi konularla ilgilidir. Yusuf Çelebi dışında tereke kayıtlarında Kur'an-kıraat, tefsir, hadis, fıkıh, akaid-kelâm, gibi konularda sayıca daha fazla kitaba sahip olan kişiler arasında Ahmed Ağa ve Seyyid Mehmed Efendi yer almaktadır.

Ruşçuk'ta toplumun sahip olduğu kitapların büyük bir çoğunluğu dini konularda yazılmış kitaplardır. Kitaplar arasında ilk sırada gelen kitap Mushaf-ı şerîf'tir. Daha sonra ise Kelam-ı kadim gelmektedir. 27 kişi Mushaf-ı şerif kitabına sahiptir. Bunlar dışında sahip olunan diğer kitaplar arasında Kelam-ı Lisan, Risale-i kitap, Risale-i şerh, Türk-i kitab, Kitab-ı Muhammediye, Amadiyyü'l-islam gibi kitaplar olduğu görülmektedir.²⁹¹

²⁸⁷ NBKM, R, nr. 4, v. 10a; NBKM, R, nr. 51, v. 8b; NBKM, R, nr. 4, v. 21a.

²⁸⁸ NBKM, R, nr. 4, v. 10a; NBKM, R, nr. 4, v. 19b; NBKM, R, nr. 4, v. 27.

²⁸⁹ NBKM, R, nr. 4, v. 19b.

²⁹⁰ NBKM, R, nr. 38, v. 94b-95b.

²⁹¹ NBKM, R, nr. 51, v. 37a; NBKM, R, nr. 5, v. 6a; NBKM, R, nr. 7, v. 14a; NBKM, R, nr. 36, v. 9b; NBKM, R, nr. 36, v. 27a; NBKM, R, nr. 36, v. 24b.

Tablo 14: Kitap Sahibi Olan Kişiler

	Dönem	Sicil	Varak	Kişiler
1	1694	4	9b	İlyas Abdullah
2	1694	4	11b	Receb ser Hasan
3	1694	4	14b	Fethi
4	1694	4	13b	Halil
5	1694	4	17b	Hatice
6	1694	4	19b	Ahmed
7	1694	4	24b	Ümmühan
8	1697	2	7b	Ali Ağa
9	1709	5	1a	Dülger Todori
10	1709	5	4a	Halil bey
11	1709	5	6a	Ahmet Ağa
12	1709	5	7a	Berber Mustafa
13	1709	5	10a	Hasan Çelebi
14	1709	5	11b	Fâtıma
15	1715	51	23a	Emine
16	1715	51	28b	Seyyid Mehmed Efendi
17	1716	51	37a	İbrahim
18	1736	6	11b	Halil
19	1736	6	20b	El-Seyyid İbrahim Efendi
20	1736	6	29b	Havva
21	1736	6	29b	İbrahim
22	1736	6	35b	Mustafa
23	1737	6	37a	Aişe
24	1737	6	42b	Şeyh Ahmed Efendi
25	1738	7	13b	İbrahim bin Mehmed
26	1738	7	14a	Molla Ali
27	1738	7	17b	?
28	1738	7	72b	Molla Mehmed
29	1739	7	24b	Neslihan hatun
30	1739	7	27a	?
31	1739	7	27b	?
32	1742	38	94b,-95b	Sahaf Yusuf Çelebi

Tablo 15: Sahaf Yusuf Çelebi'nin Terekesinde Bulunan Kitaplar

Kitap Adı	Adet	Kitap Adı	Adet
Tecvid	3	Menâkıb-ı Abdülkadir Geylanî	1
Enâm-ı şerif	1	Timurnâme	1
Kelâm-ı kadîm (biri habeşî)	7	Fezâil-i Şam	1
Şâtıbî (kıraat)	1	Kısas-ı enbiya	1
Tefsîr-i mecmaü'l-beyân	1	Cüz-i mine's-siyer	1
Tefsîr-i Ebu'ssuud	1	Tabakat-ı ulema	1
Tefsîr-i kebîr	1	Şevâhidü'n-nübüvve(siyer)	1
Tefsîr-i şerif (ikisi Türkçe, beşi cüz, biri Hud suresinin tefsiri)	13	Tevarih-i Âl-i Osman	3
Keşşaf	1	Kitab-ı manzûm (biri Türkçe)	4

Kitap Adı	Adet	Kitap Adı	Adet
Buhârî	6	Bostan	3
Meşârik	2	İnşâ	3
Şerh-i kifaye	1	Mirâc-nâme	1
Hadis-i erbain	1	Hüsrev ü Şirin	1
Mesâbih	3	Şerh-i aruz	1
Sirâcü'l-kulûb	1	Hacı Baba	2
Kitab-ı Müslim	6	Türkî nazım	1
Muhtasar Müslim	1	Kitab-ı dastane	1
Şerh-i Müslim	2	Hamza-nâme	1
Ecza-yı camiü's-sağir	1	Mihr ü müşteri	1
Şerh-i Buhârî	5	Şerh-i ebyât	1
Mecmaü'd-dürer	1	Kitab-ı hikâyât (biri manzûm)	168
Kitab-ı hadis (biri Türkçe, diğeri tercüme)	5	Baharistan	2
Kitab-ı fıkıh	16	Divân-ı Feyzi	1
Kenz	2	Divân-ı Necati	1
Şerh-i Kenz	1	Divân-ı Şâhi	1
Tavzih	2	Divân-ı Hâfız	1
Vikâye	2	Şerh-i Hâfız	3
Telvih	1	Kitab-ı aruz	1
Kitabü'l-muharrer	2	Kitab-ı usûl	2
Camiü'l-fetva	1	Tertib-i kelimât	1
Telvîh-i mevzih	1	Cevamiü'l-kelim	1
Şerhu'n-nukave	1	Mesnevi-i şerif	1
Menâkıb-ı Ebu'l-vefa	1	Gülistân	3
Hızânetö'l-fıkıh	2	Şerh-i Gülistân	1
Metn-i nukaye	1	Dibace-i Gülistâni	1
Hızânetö'l-fıkıh	1	Divân (biri Farsça)	2
Seyyid Abdullah	1	Gülşen-i raz	1
Molla-zade ale'l-hidaye	1	Kitab-ı maktel	2
Letâifü'l-işârât	1	Hadikatü's-süeda	1
Behçetü'l-behiyye şerhi	1	Haşiye-i Mevlana	1
Evrak	1	Leyla vü Mecnun	1
Kuhistâni (noksan)	1	Şerh-i kaside	2
Evrak-ı perişan (deste)	39	Şerh-i kaside İbn Faris	1
Kitab-ı fıkıh mine'l-usûl	1	Tarifât	1
Şerh-i izzî	4	Tarikat	2
Serh-i muhtâr	1	Kitabü'z zühd	1
Sadr-ı şeri'a	3	Tezkiye	1
Hidâye	3	Mecalis-ı tekke	1
Hulviyyât	1	Mebde-i me'âd	1

Kitap Adı	Adet	Kitap Adı	Adet
Kudurî	4	Şerh-i fusûs	1
Şerh-i menâr	2	Gülzâr-ı manevî	1
Cevâhirü'l-fıkıh	1	Ziyade'l-kulûb	1
Şerh-i Kudûrî	4	Kitabü't-tabsıra	1
Şerh-i mecma-ı İbn Melek	1	Kitabü't-tasavvuf	1
Mültaka'l-ebhur	2	Lübbü'l-lebib	1
Hülasatü'l-fetva	1	Kimya-yı saadet	1
Haşiye-i hidâye	3	Mecmua-yı meşâyih	1
Şerh-i hidâye	1	Cezvî	1
İbn Melek ale'l-vikâye	1	Üstüvâni	2
Mecma'u'l-bahreyn (biri noksan)	4	Mevlud-u nebi	1
Ta'lim-i müte'allim	4	Akhisarî	1
Necmetü'l-fetva	2	Şerh-l Cezvi	1
Kenzü'd-dekayik	1	Kitab-l ibâdât	1
Şerh-i kenzü'd dekayik	2	Ecr ü sabr?	1
Akaid (biri Farsça)	1	Sakk (Arapça)	2
İrşâd (farsça)	2	Şerh-i da'iyeye	1
Hayâlî	1	Şerh-i vaz'iyeye	1
Tuhfetü'l-mülük	1	Şerâyi'-i kadı	1
Haşiye-i akaid	1	Ebu'l-münteha	1
Emâlî şerhi	1	Ashabu'l-kehl	1
Şükürnâme	1	Duanâme	8
Molla Câmi'	5	Envarü'l-aşkın (Arapça)	1
Haşiye-i Molla Celal	2	Münhâcü'l-müzekkirin	1
Fıkıh-ı ekber	1	Mev'îza (biri mecmua)	8
Şerh-i fıkıh-ı ekber	1	Menâsik-ı hacc (biri Farsça)	6
Şerh-i fıkıh-ı şerif	1	Risale (biri Türkçe)	23
İzâh	2	Şirvâni	1
Miftâh	1	Mecmua-yı meşâyih	35
Şerh-i telhis	1	Telhis	5
Muhtasar	1	Düstürü'l-mekâtib	1
Şerh-i Muhtasar	2	Sebiyyât	1
Mutavvel-i seydi	1	Efdalzâde	1
Kitab-ı me'ânî (biri Cüz)	2	İftitâh	2
Mutavvel haşiyesi	1	Dürr-l meknun	1
Haşiye-i ale'l-miftâh	1	Seyyid Ali	1
Merâh	1	Vefat	1
Şerh-i merâh	1	Risale-i Hazret-i pir	1
Kitab-ı nahiv	4	Tayfur	1
Dibace	2	Mukaddime	2
Dibace şerhi	4	Müşkilât	1
Lübbü'l-elbâb	1	Zü'	7

Kitap Adı	Adet	Kitap Adı	Adet
İsâm	2	Libâb (manzûm)	1
Şerh-i Muğni mine'n-nahiv	1	Casib-nâme	1
Mutavassıt	2	Firûzşâh	1
Nahiv cümlesi	1	Zencâni	1
Netaic (manzûm)	1	Kitab-ı Arabî	14
Şerh-i misbâh	1	Kitab-ı Fârisî	21
Haşiye-i Abdülgaflur	1	Kitab-ı Türki	12
Muğni'l-lebib	1	Ecza	1
Kâfiye (biri mu'rib)	3	Risale-i tezkire	1
Şerh-i kâfiye	5	Hilâlû'l-eşkâl?	1
Sadi mine'n-nahiv	1	Kitab-ı tahkik	1
Kadımîr	1	Kat'us-subût	1
Hikmetü'l-ayn	1	Behişt-name	1
Memua-yı hikmet	1	Kitabü'l-haml	1
Şerh-i hidâye-i hikmet	1	Tuhfetü'l-celâl	1
İsfehani	1	Kitâbü'l-hayl	1
Haşiye-i isfehani	2	Maksad-ı aksa	2
Kitab-ı mantık	14	Muarrefnâme	1
Tehzîb	1	Gencine-i rast?	2
Tevâli	2	Şerh-i menâr-ı hikmet	1
Fenârî	1	Fezail-i cihâd	1
Haşiye-i seyyid	2	Metn-i musallî	1
Mantık cümlesi	1	Şerh-i Ebyaz	1
Muhyiddin	1	Kitabü'l-vesâyâ	1
Hüssâm Kâti	1	Hüsn-i dilahi?	2
Şerh-i tevâli	1	Kamilü't-tabir	1
Kutbuddîn	1	Câmiu'l-fusûl	1
Risale-i mantık	2	Eyyühe'l-veled	1
Haşiye-i Sadeddin	1	Kütüb-i perişan	112
Şerh-i metâli	2	Kitap (silik)	16
Şerhü's-şemsiye	2	Kütüb (Noksan)	16
Risale-i âdâb	1	Evrak-ı perişan	13
Dibace	2	Mecmuatü'l muharrerât	1
Kitab-ı âdâb	1	Haşiye-i Seyyid Ali	1
Mutavassıt	2	Haşiye-i Molla İbrahim	1
Şah Hüseyin	1	Mehammilü'l-ahkâm	1
Muğni'l-lebib	2	Sefinetü'l-maarif	1
Ferâ'iz (biri noksan, diğeri hamış)	7	Nüşatü'l-kulüb	1
Şerh-i ferâ'iz (şerhü's- sirâciyye)	2	Kitab-ı mine'l cifr	1
Kitab-ı minü'n-nücûm ve'l-fars	5	Kitab-ı Hasan Paşa	1
Kitab-ı hendese	1	Kitab-ı Molla Arab	1
Şerh-i eşkâl	1	Tercüme (ikisi Türkçe)	3
Haşiye-i Seyyid Şerif	1	Vasiyet-i İmam-ı azam	1
Kitab-ı tıb	9	Metn-i menâr-ı mutavassıt	1

Kitap Adı	Adet	Kitap Adı	Adet
Şerh-i mücezz	1	Tezkire-i şa'raniye	1
Tezkiretü'l-kehhalî	1	Ekl-i sürbe müteallik	1
Lügat	4	Haşiye-i kadime	1
Sihâh	4	Gayetü'l-muhtar	1
Muarreb	3	Subha fi'l-fürs	1
Düstürü'l-lügat	1	Hattabi muhtasar	3
Sihâh-ı cevheri	1	Delâilü'ş-şuyûh	1
Dekayikü'l-hakayik	1	Tefrihu'ş-şidde	1
Ni'metullâh	1	Be-kavli'l-abd şerhi	1
Mirsadü'l-ibâd	1	Kütüp (na-malum)	164

Tablo 16: Ahmed Ağa ve Mehmed Efendi'nin Terekesinde Bulunan Kitaplar

Ahmed Ağa'nın Kitapları	Adet	Mehmed Efendi'nin Kitapları	Adet
1- Kitab-ı Şer Dibâce	1	1- Enam-ı Şerif	1
2- Kitab-ı Hasan Paşa	1	2- Kitab-ı Şerif	1
3- Kitab-ı Mizan-ı Feth ma'a Ruznâme	1	3- Kitab Cild	5
4- Kitab-ı Bahâ-nâme	1	4- Kitab Cild	8
5- Kitab-ı Nidai	1	5- Kitab-ı Ebat	1
6- Evrak-ı Maksud ma'a Tecvid	1	6- Kitab-ı Şemsül Mesarif	1
7- Kitab-ı İftitah	1	7- Mecmua	2
8- Kitab-ı Güzide	1	8- Mecmua	6
9- Kitab-ı İnşa ma'a Nusre	1	9- Kitab-ı Mesarif	1
10- Parekende Mecmua	1	10- Kitab	6
11- Kitab-ı Tezhib	1	11- Mecmua	1
12- Evrak-ı Mu'arreb	1	12- Kitab-ı Fars	3
13- Kitab-ı Misbah ma'a avamil	1	13- Kitab-ı Şehriban	1
14- Kitab-ı Sarf	1	14- Kitab-ı Daire	1
15- Kitab-ı Molla Cami	1	15- Felak	1
16- Kitab-ı Leyleyab	1	16- Kitab-ı Hesab	1
17- Kitab-ı Süleymanname ma'a Kevâkibnâme	1		

SONUÇ

1656-1742 yılları arasında Osmanlı idaresinde Rusçuk şehrinde Müslümanlar ve Gayrimüslimler birlikte yaşamaktadır. Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda uyguladığı iskân politikası, gayrimüslim kişileri İslam dinine teşvik etmesi sonucunda bölgedeki nüfusun Müslümanlar lehine artması ile beraber gayrimüslimlerin bu süreçte kitleler halinde İslam dinini kabul ettiği görülmektedir. Tereke kayıtlarında askeri sınıfa mensup ibn-i Abdullah unvanlı 27 kişinin varlığı bu durumu ispatlamaktadır. Aynı zamanda, Rusçuk şehrinde farklı meslek grupları olduğu görülmektedir. Tereke kayıtlarında kapudan, paşa, dizdar, tüfenkçi, sipahi, kethüda, çukadar, sarraf, kuşçu, berber, kasap, saatçi, tüccar gibi çeşitli meslek grupları bulunmaktadır. Bunun yanı sıra toplumda sarıkçı, tuzcu, kazzazcı, debbağcı, berberci, aktarcı, kalpakçı, haffafcı, kazancı, yastık gibi dükkân sahiplerinin aktif bir şekilde örgütlenmesiyle ortaya çıkan bir esnaf hareketi de bulunmaktadır. Bunlara ek olarak tarım ve hayvancılık ile uğraşan bir kesim de mevcuttur.

Rusçuk'ta aile yapısına baktığımız zaman bir hanede 5 kişi yaşamaktadır. Çoğunlukla kişilerin medeni hallerinin evli olduğu görülmektedir. Çocuk sayısı kişilerin sosyo-ekonomik statülerine göre değişiklik göstermektedir. Osmanlı toplumunda aile yapısında çok eşlilik hoş görülme de Rusçuk toplumunda % 4'lük bir kesimde vardır. Ancak Osmanlı aile yapısında olduğu gibi Rusçuk aile yapısında da tek eşliliğin hâkim olduğu bilinmektedir. Rusçuk toplumunda ailelerin ortalama gelir düzeyinden daha aşağıda ve zenginlik sınırının üstünde fazla kişinin yer alması gelir seviyeleri arasında oldukça büyük bir fark olduğunun göstergesidir. Bu kişilerin gelir seviyesine ve statüsüne göre yaşadıkları evlerin büyüklüğü ve fonksiyonu da değişmekteydi. Evler tek kat veya iki kat olabildiği gibi aynı zamanda avlu, bahçe, dam, fırın, ağaçlar gibi evlerin eklentisi de olabilmekteydi. Yine kişilerin gelir seviyesi ve statüsüne bağlı olarak bağ, bahçe, tarla gibi gayrimenkullere sahip oldukları görülmektedir.

1656-1742 yıllarını kapsayan çalışmamızda Rusçuk şehrinde maddi kültür unsurları oldukça çeşitli ve renkliydi. Ev eşyaları, mutfak eşyaları, kıyafetler, alet-edevat gibi eşyaların kişinin statü ve serveti ile ilişkili olarak kumaşı, rengi, cinsi ve sayısı değişmektedir. Hayvan sayısı ve tüketilen gıdaların miktarı yine bu durumla ilişkili olarak değişiklik göstermektedir. Tüm bunların yanı sıra 314 kişi içerisinde % 9.87'lik bir kesimde kitap olduğu görülmektedir. Bu oldukça önemli bir orandır.

Kitaba sahip olan kişi sayısındaki bu oran ile Rusçuk bölgesinde okur yazarlığın iyi bir seviye de olduğu dikkat çekmektedir.

KAYNAKÇA

Arşiv belgeleri

Bulgaristan Milli Kütüphanesi, Oryantal Bölümü (NBKM)

Ruşçuk Şer'iyye Sicili (R): 1.

Ruşçuk Şer'iyye Sicili (R): 2.

Ruşçuk Şer'iyye Sicili (R): 3.

Ruşçuk Şer'iyye Sicili (R): 4.

Ruşçuk Şer'iyye Sicili (R): 5.

Ruşçuk Şer'iyye Sicili (R): 6.

Ruşçuk Şer'iyye Sicili (R): 7.

Ruşçuk Şer'iyye Sicili (R): 36.

Ruşçuk Şer'iyye Sicili (R): 38.

Ruşçuk Şer'iyye Sicili (R): 51.

Ruşçuk Şer'iyye Sicili (R): 52.

Kitaplar

Akdağ, M., *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi 2 (1453-1559)*, Tekin Yayınları, İstanbul, 1979.

Akgündüz, A., *Şer'iye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, C. I*, Türk Dünyası Araştırma Vakfı Yayınları, İstanbul, 1988.

Bey, A., *Osmanlı Âdet, Merasim ve Tabirleri*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1995.

Bostan, İ., *Osmanlı Bahriye Teşkilâtı: XVII. yüzyılda Tersâne-i Âmire*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1992.

Çelebi, E., *Evliya Çelebi Seyahatnamesi, 3. Kitap*, Haz. Seyit Karaman- Yücel Dağlı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1999.

Danişmend, İ. H., *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*, Türkiye Yayınları, İstanbul, 1971.

Eralp, T. N., *Tarih Boyunca Türk Toplumunda Silâh Kavramı ve Osmanlı İmparatorluğunda Kullanılan Silahlar*, Türk Tarih Kurumu Yayınevi, Ankara, 1993

Emiroğlu, K., *Gündelik Hayatımızın Tarihi*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2019.

Faraoqhi, S., *Osmanlı Kültürü ve Gündelik Yaşam Ortaçağdan Yirminci Yüzyıla*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2009.

Kafesoğlu, İ., *Bulgarların Kökeni*, Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1985.

Kemaloğlu, A. İ., *Bulgaristan'dan Türk Göçü (1985)*, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara, 2012.

Kütükoğlu M. S., *Osmanlı'nın Sosyo-Kültürel ve İktisadi Yapısı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2018.

Ortaylı, İ., *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı*, Turhan Yayınları, Ankara, 1994.

Ortaylı, İ., *Osmanlı Toplumunda Aile*, Kronik Yayınları, İstanbul, 2018.

Ortaylı, İ., *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi*, Cedid Yayınları, Ankara, 2008.

Özdemir, R., *XIX. Yüzyılın İlk Yarsında Ankara*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1986.

Özdeğer, H., *1463-1640 yılları Bursa Şehir Tereke Defterleri*, İstanbul Üniversitesi Rektörlük Yayınları, İstanbul, 1988.

Pamuk, Ş., *Osmanlı İmparatorluğu'nda Paranın Tarihi*, İş Bankası Kültür Yayınları, 1999.

Todorov, N., *Bulgaristan Tarihi*, Öncü Kitabevi Yayınları, İstanbul, 1979.

Uzunçarşılı, İ. H., *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2014.

Makaleler

Adıyeke, N., “Osmanlı Millet Sistemine Dair Tartışmalar ve Siyasal Bir Uzlaşma Modeli Olarak Osmanlı Millet Sistemi”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, C. 4, *Yeni Türkiye Yayınları*, Ankara, 2014, ss. 1-13.

Akgündüz, A., “İslam Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'iyye Mahkemeleri ve Şer'iyye Sicilleri”, *Türkler Ansiklopedisi*, C. 10, *Yeni Türkiye Yayınları*, 2002, Ankara, ss. 93-119.

Algar, H., “Molla”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 30, İstanbul, 2005, ss. 238-239.

Akgündüz, A., “İ’lâm”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 22, İstanbul, 2000, ss. 72-73

Aktan, H., “Miras”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 30, İstanbul, 2005, ss. 143.-145

Aktan, H., “İslam Aile Hukuku”, *Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi*, C. 2, ss. 396-433.

Akkaya, M.-Güneş Yağcı Z., “XVIII. Yüzyılda Bir Serhad Şehri Olan Vidin’de Askerler: Gündelik Yaşam Üzerine Değerlendirme”, *Osmanlı Dönemi Balkanlarda Gündelik Hayat*, Ed. Zafer Gölen- Abidin Temizer, Gece Kitaplığı, Ankara, 2018, ss. 51-98.

Artkın, F., “Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Bulgaristan”, *Yeni Türkiye Rumeli-Balkanlar*, S. 66, 2015, ss. 684-693.

Atlıhan, Ş.- Aksu, G. Y., “Osmanlı Saray Kilimlerinin Desen Yapısı”, *İdil Dergisi*, C. 7, S. 45, 2018, ss. 619-623.

Avcı, C., “Şeyh”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 39, İstanbul, 2010, ss. 49-51.

Aybey, S., “Osmanlıdan Günümüze Türk Toplumunun Aile Kurumuna Bakışı ve Aile Yapısındaki Değişimin Değerlendirilmesi”, *Tarih Okulu Dergisi*, S.27, 2016, ss. 203-217.

Aydın, M. A., “Mehir”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 28 Ankara, 2003, ss. 389-391.

Barkan, Ö. L., “Edirne Askerî Kassamı’na Âit Tereke Defterleri (1545-1659).”, *Belgeler*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, C.3, Ankara, 1966, ss. 1-479.

Bayındır, A., “Osmanlı’da Yargının İşleyişi”, *Osmanlı*, C. VI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 1999, ss. 429- 432.

Berki, Ş., “İslam hukuku Miras Sistemi ile Medeni Kanunun Miras Sistemi Arasındaki Farklar”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 22, Ankara, 1978, ss. 4-13.

Braccini, T., “Bizans Eyaletleri I”, *Ortaçağ I (Barbarlar Hristiyanlar Müslümanlar)*, Ed. Umberto Eco, Alfa Yayınları, İstanbul, 2017, ss. 116-120.

Bostan, İ., “Kapudan Paşa”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 24, İstanbul, 2001, ss. 354-355.

Bozkurt, N., “Kandil”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 24, İstanbul, 2001, ss. 299-300.

Bozkurt, N., “Şamdan”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 38, İstanbul, 2010, ss. 328-330.

Canbakal, H. C., “Barkan’dan Günümüze Tereke Çalışmaları”, *Ömer Lütfi Barkan: Türk Tarihçiliğine Katkıları ve Etkileri Sempozyumu*, İstanbul, 2011, ss. 1-12.

Çakır, İ. E., “Osmanlı toplumunda eş ve çocuk sayısı, statü, servet: 1671-1678 Sofya örneği”, *Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S. 31, Ankara, 2013, ss. 41-60.

Çolak K.-Elibol N., “Balkanlarda Birlikte Yaşama Tecrübesi: Rusçuk Örneği (1650-1700)”, *Osmanlı İdaresinde Bir Balkan Şehri Rusçuk*, Ed. Meral Bayrak (Ferlibaş), Yeditepe Yayınları, İstanbul, 2011, ss. 143-167.

İnalçık, H., “15. Asır Türkiye İktisadi ve İçtimai Tarih Kaynakları”, *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, C. 1, İstanbul, 1942, ss. 50-75.

İnalçık, H., “Çiftlik”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 8, İstanbul, 1993, ss. 313-314.

İpşirli, M., “Çelebi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 8, İstanbul 1993, ss. 259-261.

Ekinci, E. B., “Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü”, *Tarih Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. 3, S. 5, 2005, ss. 41-439.

Er, İ., “Balıkesirli Tereke Sahipleri Hakkında Sosyokültürel Açından Bazı Değerlendirmeler (1670-1700)”, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 12, S. 21, Balıkesir, 2009, ss. 368-376.

Eryavuz, Ş., “Han”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 25, Ankara, 2002, ss. 299-302.

Halaçoğlu, Y., “Menzil”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 29, Ankara, 2004, ss. 159-161.

Hristov, H., “İslamlaştırılmış Bulgarlar ve Ulusal Yeniden Uyanış Süreci”, *Bulgar Tarihinden Sayfalar*, Sofya Pres Yayınları, 1989.

Kaçan Erdoğan, M., “Tereke Kayıtlarına Göre XVIII. Yüzyılın Ortalarında Rusçuk’ta Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Hayat”, *Osmanlı İdaresinde Bir Balkan Şehri Rusçuk*, (Ed. Meral Bayrak Ferlibaş), Yeditepe Yayınları, İstanbul, 2011, ss. 303-344.

Kaçan Erdoğan, M., “Rusçuk Kalesi”, *Osmanlı İdaresinde Bir Balkan Şehri Rusçuk*, (Ed. Meral Bayrak Ferlibaş), Yeditepe Yayınları, İstanbul, 2011, ss. 21-55.

Kavuncu, M. “Osmanlılarda Aile ve Kadın”, *Dini Araştırmalar*, C. 2, S. 4, 1999, ss. 143-168.

Kiel, M. “Rusçuk”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 35, İstanbul, 2008, ss. 246-250.

Köprülü, O. F., “Efendi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 10, İstanbul, 1994, ss. 455-456.

- Küçükaşçı, M. S., “Seyyid”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 37, İstanbul, 2009, ss. 40-43.
- Kütükoğlu, M., “Berat”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 5, İstanbul, 1992, ss. 472-473.
- Kütükoğlu, M., “Buyruldu”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 6, İstanbul, 1992, ss. 478-480.
- Kütükoğlu, M., “Ferman”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 12, İstanbul, 1995, ss. 400-406.
- Kütükoğlu, M., “Tezkire”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 41, İstanbul, 2012, ss. 73-74.
- Mastromartino, F., “Balkan Yarımadası”, *Ortaçağ 2 (Katedraller Şovalyeler Şehirler)*, Ed. Umberto Eco, Alfa Yayınları, İstanbul, 2017, ss. 119-121.
- Mastromartino, F., “Balkan Yarımadası”, *Ortaçağ 3 (Şatolar Tüccarlar Şairler)*, Ed. Umberto Eco, Alfa Yayınları, İstanbul, 2016, ss. 161-164.
- Ortaylı, i., “Kadı”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 24, İstanbul, 2001, ss. 69-73.
- Özcan, A., “Paşa”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 34, İstanbul, 2007, ss. 182-183.
- Öztürk, S., “Osmanlı’da Çok Evlilik”, *Türkler*, (ed. Hasan Celal Güzel, Kemal Çiçek, Salim Koca), C. 10, Ankara, 2002, ss. 375-384.
- Pakalın, M. Z., “Elhac”, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. 1, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 1993, ss. 518.
- Pakalın, M.Z., “Hüccet”, *Osmanlı Tarih Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü*, C.1, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 1993, ss. 865.
- Reberto, U., “Step Halkları ve Akdeniz Bölgesi: Hunlar, Avarlar, Bulgarlar”, *Ortaçağ I (Barbarlar Hristiyanlar Müslümanlar)*, Ed. Umberto Eco, Alfa Yayınları, İstanbul, 2017, ss. 78-85.
- Sami, Ş., “Keçe”, *Kâmûs-ı Türkî*, İdeal Kültür Yayınları, İstanbul, 2011, ss. 884.
- Sertoğlu, M., “Ağa”, *Osmanlı Tarih Lügatı*, Enderun Yayınları, İstanbul, 1986, ss. 7.
- Sunar, M. M., “Oda”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 2, İstanbul, 2016, ss. 373-375
- Uğur, Y., “Şer’iyye Sicilleri”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 39, İstanbul, 2010, ss. 9.
- Tanıdı, D., “1656 ve 1698 Yılları Arasında Kadı Sicillerine Göre Rusçuk’ta Köle ve Cariyeler”, *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, C. 34, ss. 233.

Topal, M., II. Mustafa'nın Avusturya Seferinde Rusçuk Şehri ve Limanı'nın Önemi", *Osmanlı İdaresinde Bir Balkan Şehri Rusçuk*, (Ed. Meral Bayrak Ferlibaş), Yeditepe Yayınları, İstanbul, 2011, ss. 57-109.

Topal, M. "Rusçuk Şehri'nin Yeri ve Adı Üzerine Düşünceler", *Osmanlı İdaresinde Bir Balkan Şehri Rusçuk*, (Ed. Meral Bayrak Ferlibaş), Yeditepe Yayınları, İstanbul, 2011, ss. 1-20.

Yarcı, G., "Osmanlı'da Mum ve Beykoz İspemecet Mumu Fabrikası", *Mum Kitabı*, Ed. Emine Gürsoy Naskali, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2015, ss. 5-96.

Tezler

Bozkurt, F., *Tereke Defterleri ve Osmanlı Maddi Kültüründe Değişim (1785-1875 İstanbul Örneği)*, Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya, 2011.

Çubuk, R., *Şer'iyye Sicillerindeki Tereke Kayıtlarına Göre 19. Yüzyıl Sonlarında Osmanlı Kırsal Toplumuna Hakkında Bir Araştırma (Uşak Kazası Örneği 1880-1883)*, Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak, 2011.

Dal, E., *R-2 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Tahlili (H.1108-1111/M.1696-1699) v. 1-58.*, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, 2016.

Korkmaz, D., *R-1 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Tahlili (H.1066-1068/M.1656-1658)*, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, 2013.

Öztürk, S., *XVII. Yüzyıl Askerî Kassam Defterlerinin Sosyo-Ekonomik Tahlili*, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1993.

Sahillioğlu, H., *Kuruluştan XVIII. Asrın Sonlarına Kadar Osmanlı Para Tarihi Üzerine Bir Deneme*, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, İstanbul, 1958.

Subaşı, E., *Sivas ili Divriği, Hafik ve Zara Yöresi Kilimleri*, Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van, 2006.

Tanıdı, D., *R-3 Numaralı Rusçuk Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Tahlili (H.1093-1100/M.1682-1688)*, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir, 2013.

EKLER LİSTESİ

Ek 1: Tereke Sahiplerinin Genel Özellikler

Sıra No	Dönem-Hicri	Dönem-Miladi	Sicil No	Varak No	Tereke Sahibinin Adı	Mesleği	İkamet Yeri	Ölüm Yeri ve Şekli	Servet Miktarı	Borç Miktarı	Birim
1	1067	1656	1	25a	Fatima		Semerci ve Bereket		1548	18880	Guruş
2	1097	1685	3	6a	Eşim Osman bey		Mahmud Voyvoda		5726	2444	Kıymeti
3	1097	1685	3	6b	İsmail Beşe		El-Hac Veli'nin kahvehanesi		?	600	
4	1097	1685	3	7a	El-Hac Ahmed		Kara Mustafa		32076	82354	Kıymeti
5	1097	1685	3	9a	Hüseyin Beşe		Ahmed Efendi Hanı		1800	212	Kıymeti
6	1097	1685	3	9b	Hacı Yusuf		Kara Mustafa Hac yolunda		9122	5869	Çeyrek Akçe
7	1097	1685	3	10b	El-Hac Abdullah Çelebi		Arık Ramazan Hac Yolunda		660,2	31282	Guruş
8	1097	1685	3	11a	Aişe Hatun		Arık Ramazan		50110	5505	Kıymeti
9	1099	1687	3	12b	Bulgar ahâliler	Yolcular	Vidin	Suda boğulma	247670		Kıymeti
10	1099	1687	3	16b	Biraton	Tüccar		Baki'ye Hatun hanı	51578	3248	Kıymeti
11	1093	1682	3	43a	Aişe	Babası Musli eddebbağ	Cam-i Cedid		8291	363	Pare
12	1094	1683	3	43b	Miha-zade		Yusuf Ağa Çiftliği-Maktulen		25015		Kıymeti
13	1160	1694	4	1a	Mehmed		Arık Ramazan		29500	8203	Akçe
14	1160	1694	4	2a	Veli		Faik		292,2	91	Esedi
15	1160	1694	4	3a	Sultan	Eşim Salih	Kara Mustafa		6614	78	Kıymeti
16	1160	1694	4	4a	Fatma	Eşim Ahmed Ağa	Cami-i Cedid		20000	1033	Kıymeti
17	1160	1694	4	4a	Hüsni	Tüccar	Faik Mahallesi	Belgrad	124803	62462	Kıymeti
18	1160	1694	4	4b	Mustafa Ahmed		Kara Mustafa	Belgrad	43791	12525	Kıymeti
19	1107	1695	4	9a	?	Eşim Ahmed	Faik cedid		80323	595	Kıymeti
20	1160	1694	4	9b	İlyas Abdullah		Faik		82163	60193	Kıymeti
21	1106	1694	4	10a	Osman		?		2574	18858	Aded
22	1106	1694	4	10b	Mustafa Çavuş	Yeniçeri			9530	359	Kıymeti
23	1106	1694	4	11a	Turhan Hatun	Eşim Mustafa Çelebi	Budin		47560	3470	Kıymeti
24	1106	1694	4	11b	Receb		Hacı cedid		14812	1479	Kıymeti
25	1106	1694	4	12a	Hafız Hüseyin		Ostoriçe		43597	255	Kıymeti
26	1106	1694	4	13b	Halil		Kara Mustafa		53432	43392	Kıymeti
27	1106	1694	4	14b	Fethi Hevace		Çernova		19960	18197	Kıymeti
28	1106	1694	4	15a	Sultan	Babası Osman	Çernova	Maktulen	10512	760	Adedi
29	1106	1694	4	16b	Hadice	Eşim El-hac Ahmed	Kara Mustafa		104994	412	Kıymeti
30	1106	1694	4	17b	Hadice	Eşim İbrahim Çelebi	Bursa		58198	10764	Kıymeti
31	1106	1694	4	18b	Ali		Cami cedid		31566	8854	Kıymeti
32	1106	1694	4	19a	Hafız		Cami Cedid		180368	1930	Kıymeti
33	1106	1694	4	19b	Ahmed		?		192038	78752	Kıymeti
34	1107	1695	4	20b	Mehmed		Ruşçuk		41961	5484	Kıymeti

Sıra No	Dönem-Hicri	Dönem-Miladi	Sicil No	Sayfa No	Tereke Sahibinin Adı	Mesleği	İkamet Yeri	Ölüm Yeri ve Şekli	Servet Miktarı	Borç Miktarı	Birim
35	1106	1694	4	21a	İbrahim Salih		?		57967	26592	Kıymeti
36	1106	1694	4	22a	Perihan	Eşi Ali	Faik		22070	41661	Kıymeti
37	1106	1694	4	22a	Hüseyin Gazi		Sarı Emine		81658	6276	Kıymeti
38	1106	1694	4	22b	Oruç		Sarı Emine		1552	9056	Aded
39	1106	1694	4	23b	?		Hacı Musa		5043	3130	Kıymeti
40	1106	1694	4	24b	Ümmühan	Eşi Abdülbaki Çelebi		Mahmud Voyvoda	1553	51	Kıymeti
41	1106	1694	4	25b	El-Hac Mehmed		Cami Cedid		307	205	Aded
42	1106	1694	4	25b	?	Tüccar	Ruşçuk	Tokat	342	199	Aded
43	1106	1694	4	27b	?		Kaniçe		15887	24	Kıymeti
44	1106	1694	4	28b	Molla Mehmed	Yolcu	Haydar Paşa-İstanbul	Belgrad	9055	43	Kıymeti
45	1110	1698	4	30a	Aişe	Eşi Halil	Kara Mustafa		77	258	Guruş
46	1110	1698	4	30b	?		Çernova		1447,5	6132	Guruş
47	1109	1697	2	1a	Ali				2604	2506	Meblağ
48	1109	1697	2	1b	Hüseyin Ağa		Kadı köyü	Maktülen	8591.5		Esedi
49	1109	1697	2	2a	Halil	Eşkiya	Ohrilizade	Maktülen	29767	1120	Meblağ
50	1110	1698	2	7b	Şa'ban		Hacı Musa Mahallesi		16609	5228	Meblağ
51	1109	1697	2	7b	Ali Paşa	Tuna Kapudanı	Ruşçuk		15030		Meblağ
52	1110	1698	2	11a	Ümmühan	Eşi El-Hac Ali Halife		Mahmud Voyvoda	261,8	5	Kıymeti
53	1110	1698	2	13b	Halil Ağa		Cami-i Cedid	Begrad	2000	77	Guruş
54	1110	1698	2	14b	Fâtma Hatun	Varisi yok	Bacanak		5721	568	Kıymeti
55	1110	1698	2	15a	Gedik Hüseyin		Şayka Kabudanı	Belgrad	10560	1276	Kıymeti
56	1110	1698	2	16a	Fâtma Hatun	Vârissiz	Cami-i Atik		7285	778	Kıymeti
57	1110	1698	2	16b	Alefzâde el-Hac Mustafa		Kara Mustafa		136	3326	Guruş
58	1110	1698	2	17b	Hasan		Cami-i Atik		527		Guruş
59	1110	1698	2	17b	Çelebi Mehmed		Cami-i Atik		1367		Kıymeti
60	1110	1698	2	18a	Sarrafi Ahmed Beşe		Dergah-ı Ali Yeniçerisi	Zenta Muhaberesi	4334	454	Kıymeti
61	1110	1698	2	18a	Ömer Beşe		Mesih Voyvoda		778	1904	Meblağ
62	1110	1698	2	19a	Fâtma Hatun	Eşi Ali	Cami-i Cedid		3432	190	Kıymeti
63	1110	1698	2	23a	El-Hac Osman		Kara Mustafa		8420	53	Kıymeti
64	1110	1698	2	27a	Mehmed		Hacı Musa			3326	
65	1110	1698	2	27a	Ramazan Ali		Hacı Musa		762	32	Kıymeti
66	1111	1699	2	27b	El-Hac Mehmed		Hacı Musa		5524		Kıymeti
67	1111	1699	2	33b	Ali	Süleyman Ağa'nın hizmetinde	Edirne	Maktülen	4966	12	Kıymeti
68	1111	1699	2	34b	Fatıma Hatun	Babası Abdullah	Ali Paşa'nın Sarayı		2275		Guruş
69	1111	1699	2	35a	Şa'ban Ağa		Arik Ramazan		6095	1431	Kıymeti
70	1109	1698	2	58a	Ali		Cami-i Cedid		120	7873	Guruş
71	1109	1698	2	59b	Maçuka Süleyman	Fırkate kapudanı	Belgrad		1596,5		Guruş
72	1109	1698	2	60a	Hüseyin		El-Hac Musa		54,3	6110	Esedi
73	1109	1698	2	62a	Ali		?		1211,8	21,2	Esedi
74	1109	1698	2	62b	?		?		1974,8	4141	Esedi
75	1121	1709	5	1a	Aleksi		Arik Ramazan		6602	362	Kıymeti
76	1121	1709	5	1a	Dülger Todori		Arik Ramazan		14723	115324	Kıymeti

Sıra No	Dönem-Hicri	Dönem-Miladi	Sicil No	Sayfa No	Tereke Sahibinin Adı	Mesleği	İkamet Yeri	Ölüm Yeri ve Şekli	Servet Miktarı	Borç Miktarı	Birim
77	1121	1709	5	2a	Konstantin		Arık Ramazan		?		
78	1121	1709	5	3a	?		El-Hac Musa				
79	1121	1709	5	3a	Aişe	?	Kara Mustafa	6290	290	Guruş	
80	1121	1709	5	3a	Abdullah		Kara Mustafa	37780	10760	Kıymeti	
81	1121	1709	5	3a	Osman bey		Cami-i Cedid	1566	1088	Kıymeti	
82	1121	1709	5	3b	Hadice	Eşi Mehmed bey	Arık Ramazan	5607	275	Kıymeti	
83	1121	1709	5	4a	Halil bey		El-Hac Musa	9029	7798	Guruş	
84	1121	1709	5	4a	Bâkiye	Eşi Bayezid Ağa	Cami-i Atik	5369	867	Guruş	
85	1121	1709	5	4b	Afife	Eşi Mehmed Ağa	Cami-i Atik	57009	5160	Pare	
86	1121	1709	5	5a	Fâtıma	Babası Hasan Çelebi	Kara Mustafa	4898	712	Pare	
87	1121	1709	5	5b	El-Hac Hüseyin		Cami-i Cedid	532	80	Guruş	
88	1121	1709	5	6a	Ahmed Ağa		Kara Mustafa	40343	3440	Kıymeti	
89	1121	1709	5	6b	Mehmed Beşe		Mesih Voyvoda	476	68	Guruş	
90	1121	1709	5	6b	Aişe	Eşi Mustafa Beşe	Fâik		2223	168	Pare
91	1121	1709	5	7a	Mustafa	Berber	Kara Mustafa	7050	2498	Pare	
92	1121	1709	5	7a	Musa		Kara Mustafa	6083	1008	Kıymeti	
93	1121	1709	5	7b	Abdullah Beşe	12.bölüğün vekil harici	Mesih Voyvoda/Reis Ahmed Beşe'nin hanesi-Hasta	8217	2160	Pare	
94	1121	1709	5	8a	Küçük Mehmed Beşe	Kasap	Kara Mustafa	4141	3452	Pare	
95	1121	1709	5	8b	Sibi veled	Nedelco	Cami-i Cedid	1191	410	Pare	
96	1121	1709	5	9b	Fâtıma	Eşi Seyyid İbrahim	Cami-i Cedid	5032	132	Pare	
97	1121	1709	5	9a	Ahmed Ağa	Dizdar	Ruşçuk	17324	13344	Pare	
98	1121	1709	5	10a	Hüseyin Çelebi		El-Hac Musa	143	17	Guruş	
99	1121	1709	5	10a	Hasan Çelebi		Çernova	414,5	48	Guruş	
100	1121	1709	5	10b	İslam Ümmühan	Tüccar	Trabzon	Mehmed Ağa Hanı	290	635	Pare
101	1121	1709	5	11a	Eşi Ebübekir		Bacanak	9832	641	Pare	
102	1121	1709	5	11b	Beyaz Hüsnü Bey		Bacanak	9268	3280	Pare	
103	1121	1709	5	11b	Fâtıma	Eşi Mehmed Efendi	El-Hac Musa	6235	235	Pare	
104	1127	1715	51	5b	Salih		Cami Musa	1363	3410	Kıymeti	
105	1127	1715	51	6a	?			11088	490	Kıymeti	
106	1127	1715	51	6b	Mehmed		Cami Cedid	11559	3180	Kıymeti	
107	1127	1715	51	8b	Ahmed		Cami Cedid	180744	14420	Kıymeti	
108	1127	1715	51	9a	El-Hac Ahmed		Hacı Musa	Kostantiniyye	18069		Kıymeti
109	1127	1715	51	9b	El-Hac Ahmed		Arık Ramazan	18798	3705	Kıymeti	
110	1127	1715	51	10a	?			Ali Ağa Cifllığı?	8730	1730	Kıymeti
111	1127	1715	51	10b	?		Çernova	214490	7200	Kıymeti	
112	1127	1715	51	11a	Hüseyin Beşe		Cami Cedid	9302		Kıymeti	
113	1127	1715	51	11a	Havva	Eşi el-Hac Salih	Ruşçuk	333		Guruş	
114	1127	1715	51	11b	Fatma	Eşi Mustafa	Hacı Musa	22007	1224	Kıymeti	

Sıra No	Dönem-Hicri	Dönem-Miladi	Sicil No	Sayfa No	Tereke Sahibinin Adı	Mesleği	İkamet Yeri	Ölüm Yeri ve Şekli	Servet Miktarı	Borç Miktarı	Birim
115	1127	1715	51	12b	Mehmed		Kara Mustafa		14830		Kıymeti
116	1127	1715	51	13b	Ali Beşe		Hacı Musa		596	596	Kıymeti
117	1127	1715	51	13b	Osman Ağa		?		562	562	Guruş
118	1127	1715	51	14a	Ahmed		Hacı Musa		12706	2340	Kıymeti
119	1127	1715	51	14b	?		Kara Mustafa		34200	18786	Kıymeti
120	1127	1715	51	15a	Emin		Hacı Musa		35620	1583	Kıymeti
121	1127	1715	51	15b	Ahmed		Hacı Musa		34476	9094	Kıymeti
122	1127	1715	51	16a	?		Kara Mustafa		7009	3696	Kıymeti
123	1127	1715	51	17a	El-Hac Mehmed		Cami Atik		419460	107460	Kıymeti
124	1127	1715	51	18a	Hasan Beşe		Kara Mustafa		9757	5553	Kıymeti
125	1127	1715	51	18b	Mehmed Beşe		Cami Cedid		7419	5960	Kıymeti
126	1127	1715	51	19a	Ali		Arık Ramazan		2536	1440	Kıymeti
127	1127	1715	51	20b	Ali Beşe		Kara Mustafa		29160	4994	Kıymeti
128	1127	1715	51	22b	Ali Çelebi		?		292095	39070	Kıymeti
129	1127	1715	51	23a	Emine	Eşi El-Hac ?	Kara Mustafa		?	20654	
130	1127	1715	51	23b	Cevahir		Cami Cedid		8683	3557	Kıymeti
131	1127	1715	51	24a	Ali		Hacı Musa		39731	19915	Kıymeti
132	1127	1715	51	24b	Ali		Hacı Musa		25080	10622	Kıymeti
133	1127	1715	51	25a	Çelebizade Ağa		Ruşçuk		33142	31916	Kıymeti
134	1127	1715	51	27a	Mehmed		Kara Mustafa		15082	4150	Kıymeti
135	1127	1715	51	27b	Havva	Eşi Hüseyin	Çernova		22582	1560	Kıymeti
136	1127	1715	51	28b	Seyyid Mehmed Efendi		Hacı Musa		12349	1041	Kıymeti
137	1127	1715	51	30b	Salih		Faik		27607	10633	Kıymeti
138	1127	1715	51	35a	?		Kara Mustafa		7441		Kıymeti
139	1128	1716	51	35b	Emine	Eşi Mehmed Çelebi	Hacı Musa		984	340	Pare
140	1128	1716	51	36a	?		Arık Ramazan		17762	637	Aded
141	1128	1716	51	37a	İbrahim		Cami Cedid		30902	12290	Kıymeti
142	1147	1734	52	2a	Ahmed Beşe		?		7686	3435	Kıymeti
143	1147	1734	52	2b	---Beşe	Asker		Süleyman Ağa hanında	2340	1167	Kıymeti
144	1147	1734	52	3b	Ali		?		4400	3453	Kıymeti
145	1147	1734	52	4b	Süleyman Ali		Kara Mustafa		19035	975	Kıymeti
146	1149	1736	6	4a	Abdulhalil		Hacı Musa		8682	6004	Kıymeti
147	1149	1736	6	5a	Aişe	Eşi Mehmed Ağa	Bacanak		16054	2620	Kıymeti
148	1149	1736	6	7b	Emine	Eşi Molla Ali	Ablanova		245		Guruş
149	1149	1736	6	7b	El-Hac Halil		Cami Cedid		8400	330	Kıymeti
150	1149	1736	6	9b	Fatma	Eşi Ömer Beşe	Cami-i Cedid		6414	546	Kıymeti
151	1149	1736	6	11b	Halil		Hacı Musa		102267	205	Aded
152	1149	1736	6	18b	El-Hac Selim		Hacı Musa		44004	35800	Kıymeti
153	1149	1736	6	19a	Fatma	Eşi Mehmed	Hacı Musa		14388	575	Pare
154	1149	1736	6	19b	İbrahim Molla		Faik		?		
155	1149	1736	6	20b	El-Seyyid İbrahim Efendi		Kara Mustafa		41923	233800	Kıymeti
156	1149	1736	6	21b	El-Hac Mehmed Efendi		Cami Cedid		40197	2005	Kıymeti
157	1149	1736	6	22b	Fatma Hatun	Babası Ali	Kara Mustafa		3681	1047	Kıymeti
158	1149	1736	6	22b	El-Hac Mehmed	Yolcu	Arık Ramazan	Emin Ahmed Ağa'nın Odası	598	453	Kıymeti
159	1149	1736	6	23a	Mehmed		Mesih Voyvoda		8516	3660	Kıymeti
160	1149	1736	6	24a	Hüsnü	Hamal	Kara Ali		7026	2253	Kıymeti

Sıra No	Dönem-Hicri	Dönem-Miladi	Sicil No	Sayfa No	Tereke Sahibinin Adı	Mesleği	İkamet Yeri	Ölüm Yeri ve Şekli	Servet Miktarı	Borç Miktarı	Birim
161	1149	1736	6	24b	Aişe	Eşi Ahmed	Faik		3776	210	Pare
162	1149	1736	6	25a	Gaib	Eşi Ahmed	Faik		3776	210	Kıymeti
163	1149	1736	6	29b	Havva	Eşi İbrahim	Cami Cedid		3976	145	Kıymeti
164	1149	1736	6	29b	İbrahim		?		15046	1180	Kıymeti
165	1149	1736	6	31a	Aişe		Hacı Musa		6297	3100	Kıymeti
166	1149	1736	6	32a	Fatma	Babası Mehmed Ağa	Faik		70920	11182	Kıymeti
167	1149	1736	6	34b	Mustafa Ağa	Asker	Arık Ramazan		4982	135 Adet	Kıymeti
168	1149	1736	6	35b	Mustafa el-Hac Yakub		Mesih Voyvoda		335732	28247	Kıymeti
169	1150	1737	6	37a	Aişe	Babası Mustafa	Cami Musa		54189	3260	Kıymeti
170	1150	1737	6	38a	İsmail Ağa		Cami Atik		?		
171	1150	1737	6	38a	Ahmed		Arık Ramazan		6485	292	Kıymeti
172	1150	1737	6	38b	İsmail		Cami Atik		897	5172	Guruş
173	1150	1737	6	39a	Mustafa		Arık Ramazan		28042	3850	Kıymeti
174	1150	1737	6	40b	Osman		Ruşçuk	Belgrad	9134	2752	Kıymeti
175	1150	1737	6	42a	Mehmed	yolcu		Mehmed Ağa hanı	1934	1314	Kıymeti
176	1150	1737	6	42a	Hüseyin Çelebi		Ruşçuk		174	1900	Guruş
177	1150	1737	6	42b	Ahmed Efendi	Şeyh	Yergöğü		6008	2315	Kıymeti
178	1150	1737	6	43a	Ahmed	Saatçi	Bosna	Ruşçuk	8771	3770	Kıymeti
179	1150	1737	6	43b	El-Hac Ali		Cami Cedid		258140	4120	Kıymeti
180	1150	1737	6	44a	Ahmed		Cami Cedid		7375	4140	Kıymeti
181	1150	1737	6	44a	İsmail Ağa		Kule Çiftliği	Özi Muhaberesi-şehit	172220	?	Aded
182	1150	1737	6	44b	Ali Ağa		Mahmud Voyvoda		?		
183	1150	1737	36	1a	Fatma	Eşi Mahmud Efendi	Hacı Musa		9327		Pare
184	1150	1737	36	1a	El-Hac Mustafa		Kara Mustafa		44240	8456	Pare
185	1150	1737	36	1b	Fatma	Eşi Ahmed	Faik		1538	508	Pare
186	1150	1737	36	2a	Muazzeze	Eşi İbrahim Beşe	Arık Ramazan		2658	152	Pare
187	1150	1737	36	3a	El-Hac Ali		Kara Mustafa		46240	14240	Pare
188	1150	1737	36	3b	Fatma	Babası İbrahim	Arık Ramazan		9014	1460	Pare
189	1150	1737	36	3b	El-Hac İbrahim		Cami-i Cedid		18600	695	Pare
190	1150	1737	36	4a	Çerkez Mehmed	Odabaşı	Mahmud Voyvoda		6905	4418	Pare
191	1150	1737	36	4a	İsmail Ağa		Kule Çiftliği	Özi Muhaberesi-şehit	192920	42760	Pare
192	1151	1738	36	4b	Ahmed		Kara Mustafa		1981	2800	Pare
193	1151	1738	36	5a	Mustafa	Sipahi	Bacanak		1562	5110	Pare
194	1151	1738	36	6a	Ali Çelebi		Cami-i Cedid		8730		Pare
195	1151	1738	36	6a	Mehmed Beşe		Bacanak		19660	2314	Pare
196	1151	1738	36	6b	Odik		Kara Mustafa		3010	3239	Pare
197	1151	1738	36	7a	Şerife	Eşi Ali Ağa	Arık Ramazan		16515	4849	Pare
198	1151	1738	36	8a	Osman Beşe	asker	Mahmud Voyvoda	şehit	630,3	1478	Pare
199	1151	1738	36	9b	Aişe	Es-seyyid Salih	Cami-i Cedid		24021	60	Pare
200	1151	1738	36	11b	Hadice	Eşi Molla Mustafa	Cami-i Atik		9064	1026	Pare

Sıra No	Dönem-Hicri	Dönem-Miladi	Sicil No	Sayfa No	Tereke Sahibinin Adı	Mesleği	İkamet Yeri	Ölüm Yeri ve Şekli	Servet Miktarı	Borç Miktarı	Birim
201	1151	1738	36	9b	El-Hac Ömer		Arık Ramazan		4240	2664	Pare
202	1151	1738	36	13b	Abdülmenâf		Arık Ramazan		2350	3013	Pare
203	1151	1738	36	13b	Aişe	Eşi Ali	El-Hac Musa		?	522	
204	1151	1738	36	14a	El-Hac Abdullah		Cami-i Cedid		9828	2920	Pare
205	1151	1738	36	14a	Metso		Tuna	Tomarova iskelesi	3018	4663	Pare
206	1153	1740	36	15a	Mehmed Beşe	Asker	Arık Ramazan		6813		Pare
207	1151	1738	36	15b	3 nefer	Asker	Şumnu-Rumeli	Mehâdiye muhâberesi	15930	1847	Pare
208	1151	1738	36	16a	İbrahim Beşe	asker	El-Hac Musa	Şehit	7104	2484	Pare
209	1151	1738	36	16a	Ahmed Beşe	Kundakçı	El-Hac Musa	Vidin	91440	1560	Pare
210	1151	1738	36	16b	Aişe	Molla Mustafa	El-Hac Musa		58170	220	Pare
211	1151	1738	36	16b	El-Hac Mehmed	asker	Cami-i Cedid	Filordin-şehit	5525	39840	Pare
212	1151	1738	36	17a	Türkmen Mehmed Beşe		Kayseriyeye	Ruşçuk	1520	773	Pare
213	1151	1738	36	17b	Şahin el-hac Ahmed		Bacanak		?	3880	
214	1151	1738	36	18a	Molla İbrahim		Mesih		11342	2800	Pare
215	1151	1738	36	18b	Ömer Beşe		Cami-i Cedid		5800	7673	Pare
216	1151	1738	36	19a	İbrahîm Ağa		El-Hac Musa		9935	1146	Pare
217	1151	1738	36	19b	Manol	Tüccar	Menlik	İki Kapulu han	22409		Pare
218	1151	1738	36	20a	Ebubekir	Tüfençli	Cami-i Cedid		12470	3238	Pare
219	1151	1738	36	20b	Manol	Tüccar	Menlik		2867	229	Pare
220	1151	1738	36	20b	Ömer Beşe		Ruşçuk	Çeşme Hanı	4532	222	Pare
221	1151	1738	36	20b	Ömer Beşe		Faik		32145	1494	Pare
222	1150	1737	36	23b	Ümmügül süm	Eşi Esseyyid Ali Beşe	Hacı Musa		2590	80	Pare
223	1150	1737	36	24a	İsmail		Pirgos		396649	1370	Pare
224	1150	1737	36	24b	Şerife Havva	Eşi Esseyyid Hüseyin	Faik		1143	384	Pare
225	1150	1737	36	25a	Seyyid el-Hac İbrahim		Cami-i Cedid		44666	3141	Pare
226	1150	1737	36	25b	Astan		Ali Ağa Çiftliği		17784	120	Pare
227	1150	1737	36	25b	Mustafa		El-Hac Musa		19440	911	Pare
228	1150	1737	36	26a	Hacı Ali	Kuşçu	Arık Ramazan		6666	238,3	Pare
229	1150	1737	36	26a	Cezayirli Mustafa		Arık Ramazan		?	8718	
230	1150	1737	36	26b	Ahmed Çelebi		Hacı Musa		2374	1520	Pare
231	1150	1737	36	27a	Musa		Kara Ali		557	1390	Guruş
232	1150	1737	36	27a	Fatıma		Faik		511,5	105	Pare
233	1150	1737	36	27b	İsmail		Pirgos		4965		Pare
234	1150	1737	36	28a	Ahmed Çelebi		Hacı Musa		6835	2125	Kıymeti
235	1151	1738	7	4b	Mustafa		Mesih Mahallesi		592	69-Guruş	Guruş
236	1151	1738	7	4b	?				3890	29	Aded
237	1151	1738	7	6a	Esmâ	Eşi Abdullah	Cami Atik		37161	540-Kıymeti	Kıymeti
238	1151	1738	7	6b	Salih		Cami Musa		14718	10240	Kıymeti
239	1151	1738	7	7b	Molla Mehmed		Mahmud Voyvoda		59887	2398	Kıymeti
240	1151	1738	7	8a	el-Hac Yusuf		Cami Musa		3800	4337	Kıymeti
241	1151	1738	7	8a	Halil Beşe		Mesih		2256	1330	Kıymeti
242	1151	1738	7	8b	Aişe	Babası Mehmed	Cami Cedid		3743	146	Kıymeti
243	1151	1738	7	8b	İbrahim Beşe		Mahmud Voyvoda		624	1972	Kıymeti
244	1151	1738	7	11b	?	Yeniçeri	?		146	165	Kıymeti
245	1151	1738	7	11b	Salih Beşe	Yeniçeri	?		33312	14	Kıymeti
246	1151	1738	7	12a	El-Hac Mustafa		Faik		2734	?	Kıymeti
247	1151	1738	7	12b	Molla İbrahim		Kara Mustafa		3726	1097	Kıymeti

Sıra No	Dönem-Hicri	Dönem-Miladi	Sicil No	Sayfa No	Tereke Sahibinin Adı	Mesleği	İkamet Yeri	Ölüm Yeri ve Şekli	Servet Miktarı	Borç Miktarı	Birim
248	1151	1738	7	13b	İbrahim		Çernova		9800	593	Kıymeti
249	1151	1738	7	14a	Molla Ali		Kara Mustafa		1261	4395	Kıymeti
250	1151	1738	7	14a	Acem Abdullah		Kara Mustafa		3594		Guruş
251	1151	1738	7	16b	Molla İbrahim		Kara Mustafa		65755	1394	Kıymeti
252	1151	1738	7	17a	Molla Mehmed		Cami Cedid		77880	28707	Kıymeti
253	1151	1738	7	17b	?		Arik Ramazan		2600	8967	Guruş
254	1151	1738	7	19a	Molla Ahmed		Arik Ramazan		6044		Kıymeti
255	1151	1738	7	22a	Mehmed		?		11228	2081	Kıymeti
256	1152	1739	7	22a	el-Hac İbrahim		Hacı Musa		3326	199	Kıymeti
257	1152	1739	7	22b	?		Çernova		4116	4000	Kıymeti
258	1152	1739	7	23b	Mehmed		Cami Cedid		3182	1792	Kıymeti
259	1152	1739	7	23b	el-Hac Hüseyin		Cami Musa		45863	5881	Kıymeti
260	1152	1739	7	24b	Neslihan Hatun		Cami Cedid		1155	234	Guruş
261	1152	1739	7	25a	Mehmed Beşe	Yeniçeri	Cami Cedid	Belgrad muharebesi	16473	325	Kıymeti
262	1152	1739	7	25b	Neslihan Hatun	Babası el-Hac Ahmed Ağa	Cami Cedid		3418	238	Kıymeti
263	1152	1739	7	26a	İbrahim Beşe		Cami Cedid		69662	1000	Kıymeti
264	1152	1739	7	26b	Mustafa Beşe		Kara Mustafa		43742	3321	Aded
265	1152	1739	7	27a	?		Hacı Musa		425		Kıymeti
266	1152	1739	7	27b	Hamid		Cami Cedid		42052	3430	Adedi
267	1152	1739	7	27b	?		Kara Mustafa		12826	2454	Kıymeti
268	1152	1739	7	28b	İsmail Beşe	Yolcu		Bekirzade Abdullah ağa hanı	35864	2300	Kıymeti
269	1152	1739	7	30b	Rukiye	Eşi Kara Ahmed Ağa	Kara Mustafa		7932	440	Kıymeti
270	1152	1739	7	31b	İbrahim		Cami Cedid		16453	11150	Kıymeti
271	1152	1739	7	72b	Ahmed Beşe		Arik Ramazan		55403	3805	Kıymeti
272	1151	1738	7	72b	Molla Mehmed		?		4272	?	Kıymeti
273	1151	1738	7	73a	Hadice	Eşi Mehmed	Kara Mustafa		6483	1080	Kıymeti
274	1151	1738	7	73b	Arab el-Hac Eli		Arik Ramazan		11372	369	Kıymeti
275	1151	1738	7	85a	Dimitri	Tüccar	Yenişehir	İbrahim Ağa hanı	8424	1464	Kıymeti
276	1151	1738	7	113a	Mustafa	Asker	Kara Mustafa	Bahçivan muharebesi-şehit	1802		Pare
277	1155	1742	38	3a	El-Seyyid Ömer Çelebi Alemdar		?		42530		Guruş
278	1154	1741	38	4a	Hüseyin	Kethüdar	Çernova		7210	1182	Kıymeti
279	1154	1741	38	6b	?		Kara Mustafa		19765	4100	Kıymeti
280	1154	1741	38	7a	Mehmed		Cami Musa		4154	4910	Kıymeti
281	1154	1741	38	7a	Fatma	Eşi Mehmed	Kara Mustafa		10691	312	Kıymeti
282	1154	1741	38	7b	Ali		Kara Mustafa		4675	2763	Kıymeti
283	1154	1741	38	7b	Rabia		Kara Mustafa		4315	690	Kıymeti
284	1154	1741	38	8a	Fatma	Eşi es-seyyid İbrahim	Kara Mustafa		10960	1500	Kıymeti
285	1154	1741	38	8b	Hadice	Babası el-Hac Mehmed Ağa	Cami Atik		2670	720	Pare
286	1154	1741	38	9a	Veliddin		Cami Cedid		43712		Kıymeti
287	1154	1741	38	9b	Aişe	Eşi el-Hac Mehmed	Kara Mustafa		4565	1893	Kıymeti
288	1154	1741	38	11a	Mehmed Efendi	İmam			1812	767	Kıymeti
289	1154	1741	38	11a	Hüsnü		Çernova		7330	1812	Kıymeti

290	1154	1741	38	11b	Emin		Cami		11531	400	Kıymeti
291	1154	1741	38	12a	Ali Çelebi		Kara Mustafa		4402	3463	Kıymeti
292	1154	1741	38	14b	Fatma	Eşi Mustafa Beşe	Cami Kebir		3332	392	Kıymeti
293	1154	1741	38	14b	El-Hac Selim		Çernova		4973	?	Kıymeti
294	1154	1741	38	15b	Es-Seyyid Ömer		El-Hac Musa		5833	920	Kıymeti
295	1154	1741	38	19a	Molla Mustafa		Kara Mustafa		3382	3507	Kıymeti
296	1154	1741	38	20b	Mustafa Beşe	Yeniçeri	Kara Mustafa		480	420	Kıymeti
297	1154	1741	38	22b	Es-Seyyid Ali		Faik		14876	1035	Kıymeti
298	1154	1741	38	21a	Ahmed Beşe		Cami Atik		3382	5890	Kıymeti
299	1154	1741	38	21b	Mustafa Beşe		Kara Mustafa		571900	420	Kıymeti
300	1154	1741	38	25b	Ali Ağa	Mehmed Ağa'nın çuhadarı	Belgrad muharebesi-şehit		1660	89160	Kıymeti
301	1154	1741	38	26a	Şaban		El-Hac Musa		18917	420	Kıymeti
302	1154	1741	38	26b	Ahmed		Kara Mustafa		19005	3230	Kıymeti
303	1154	1741	38	27a	Hüseyin Beşe	Yolcu	Çanak	Maktulen	25620	9910	Kıymeti
304	1154	1741	38	27b	Ali Ağa		Kara Ali		29173	1000	Kıymeti
305	1154	1741	38	28a	İbrahim		?		62051	9154	Kıymeti
306	1154	1741	38	29a	El-Hac Halil	Yolcu	Kara Kocalı		12990	7180	Kıymeti
307	1154	1741	38	30a	Halil		Çernova		20965		Kıymeti
308	1154	1741	38	30b	El-Hac İbrahim		Cami Atik	Tüfenkle yaralanarak	13532	?	Kıymeti
309	1154	1741	38	32b	Aişe	Eşi el-Hac Ahmed	Mahmud Voyvoda		14400	1837	Kıymeti
310	1154	1741	38	33a	Rabia	Eşi Mehmed Ağa	Kara Ali		109960	1596	Kıymeti
311	1154	1741	38	33b	El-Hac Mehmed		El-Hac Musa		9407	7720	Kıymeti
312	1154	1741	38	36a	İsmail Beşe		Cami Cedid		8689	6080	Kıymeti
313	1154	1741	38	36b	İsmail Beşe	Alemdar	Arık Ramazan		2993	1109	Kıymeti
314	1154	1741	38	37a	Mustafa Beşe	Dergah-ı Ali Yeniçeri	Mesih		?	2593	

Ek 2: Tereke Sahiplerinin Eş Sayıları ve Mirasçıları

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Eş sayısı	Oğul	Kız	Baba	Anne	Kız kardeş	Erkek kardeş	Diğerleri	Beytül Mal	Medeni Hali
1067	1	Fatma	1		4	1						Evli
1097	3	Esmâ	1				1					Evli
1097	3	İsmail Beşe									1	Bekar
1097	3	El-Hac Ahmed	1				1			3		Evli
1097	3	Hüseyin Beşe									1	Bekar
1097	3	Hacı Yusuf	1	1								Evli
1097	3	El-Hâc Abdullah Çelebi	1	1	2		1					Evli
1097	3	Aişe Hatun		1	1					2		Dul
1099	3	Bulgar ahâliler									1	?
1099	3	Biraton									1	Bekar
1093	3	Aişe								2		Bekar
1094	3	Miha-zade									1	Bekar
1160	4	Mehmed	1	2	1							Evli
1160	4	Veli	1	2	1							Evli
1160	4	Sultan	1		2			1	2			Evli
1160	4	Fatma	1	1	1							Evli
1160	4	Hüsnü	1	1								Evli
1160	4	Mustafa Ahmed	1				1		1			Evli
1107	4	--	1		2			1				Evli
1160	4	İlyas Abflah	1	2	2							Evli
1106	4	Osman	1	3	2							Evli
1106	4	Mustafa Çavuş									1	Bekar
1106	4	Turhan Hatun	1		2							Evli
1106	4	Receb		1	2							Dul
1106	4	Hafız Hüseyin	1	1	5					1		Evli
1106	4	Halil	2	1	1							Evli
1106	4	Fethi Hevace		2	2							Dul
1106	4	Sultan		3	1							Dul
1106	4	Hadice	1		2				1			Evli
1106	4	Hadice	1		1			1				Evli
1106	4	Ali	1	1								Evli
1106	4	Hafız	1	2	2							Evli
1106	4	Ahmed	1		3				1			Evli
1107	4	Mehmed	1		2							Evli
1106	4	İbrahim Salih	1	4	3							Evli
1106	4	Perihan	1					1				Evli
1106	4	Hüseyin Gazi	1	1	2			1	2			Evli
1106	4	Oruç	1		1							Evli
1106	4	--	1	1	3					1		Evli
1106	4	Ümmühan	1					1				Evli
1106	4	Fatma	1		1					1		Evli
1106	4	--	1	2	1				1			Evli
1106	4	?	1	2	1					1		Evli
1106	4	Molla Mehmed									1	Bekar
1110	4	Aişe	1		2							Evli
1110	4	?	1	1	2					1		Evli
1109	2	Ali	1		1	1						Evli
1109	2	Hüseyin Ağa	1	1								Evli
1109	2	Halil									1	Bekar

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Eş sayısı	Oğul	Kız	Baba	Anne	Kız kardeş	Erkek kardeş	Diğerleri	Beytül Mal	Medeni Hali
1110	2	Şa'ban	1		1							Evli
1109	2	Ali Paşa	2	5	6		1					Evli
1110	2	Ümmühan	1	1	5		1					Evli
1110	2	Halil Ağa	1		1						1	Evli
1110	2	Fâtıma Hatun									1	Bekar
1110	2	Gedik Hüseyin	1							3		Evli
1110	2	Fâtıma Hatun	1							1		Evli
1110	2	Alefsâde el-Hac Mustafa	2	1	1							Evli
1110	2	Hasan				1	1				1	Bekar
1110	2	Çelebi Mehmed				1	1					Bekar
1110	2	Sarraf Ahmed Beşe									1	Bekar
1110	2	Ömer Beşe	2	1	1							Evli
1110	2	Fâtıma Hatûn	1		3		1					Evli
1110	2	El-Hac Osman	1							1		Evli
1110	2	Mehmed	1	3			1					Evli
1110	2	Ramazan Ali	1	3	2							Evli
1111	2	El-Hac Mehmed	1	1	2		1					Evli
1111	2	Ali	1				1					Evli
1111	2	Fatıma Hatun		1	1							Dul
1111	2	Şa'ban Ağa	1					1		1		Evli
1109	2	Ali	1	2		1					1	Evli
1109	2	Maçuka Süleyman										?
1109	2	Hüseyin	1	1	1							Evli
1109	2	Ali	1	2	1					1		Evli
1109	2	?	1								1	Evli
1121	5	Aleksi	1	1	3	1	1			1		Evli
1121	5	Dülger Todori	1	1	2					2		Evli
1121	5	Konstantin		1	2							Dul
1121	5	?	1		2							Evli
1121	5	Aişe		1	1							Dul
1121	5	Abdullah	1		2			1				Evli
1121	5	Osman bey	1							1		Evli
1121	5	Hadice	1	2	1		1					Evli
1121	5	Halil bey	1	2	2							Evli
1121	5	Bâkiye	1		4							Evli
1121	5	Afife	1	1		1	1					Evli
1121	5	Fâtıma			1	1						Bekar
1121	5	El-Hac Hüseyin	1	2	2							Evli
1121	5	Ahmed Ağa	1		2							Evli
1121	5	Mehmed Beşe	1	1	2							Evli
1121	5	Aişe	1	2			1					Evli
1121	5	Mustafa	1	1	1							Evli
1121	5	Musa	1	1	3							Evli
1121	5	Abdullah Beşe									1	Bekar
1121	5	Küçük Mehmed Beşe	1								1	Evli
1121	5	Sibi veled Nedelco	1		4							Evli
1121	5	Fâtıma	1	2	1		1					Evli
1121	5	Ahmed Ağa	1				1	2				Evli
1121	5	Hüseyin Çelebi	1				1	1				Evli
1121	5	Hasan Çelebi									1	Bekar

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Eş sayısı	Oğul	Kız	Baba	Anne	Kız kardeş	Erkek kardeş	Diğerleri	Beytül Mal	Medeni Hali
1121	5	İslam		1	1							Dul
1121	5	Ümmühan	1	1	2		1					Evli
1121	5	Beyaz Hüsnü Bey	1		3							Evli
1121	5	Fâtıma	1	1			1					Evli
1127	51	Salih	1	2	1							Evli
1127	51	----	1	3	1							Evli
1127	51	Mehmed	1	3								Evli
1127	51	Ahmed	1	1	3							Evli
1127	51	El-Hac Ahmed	1								1	Evli
1127	51	El-Hac Ahmed	1	1								Evli
1127	51	---	2	1	2							Evli
1127	51	---	1	1								Evli
1127	51	Hüseyin Beşe	1			1	1					Evli
1127	51	Havva	1					1	1			Evli
1127	51	Fatma	1	1			1			1		Evli
1127	51	Mehmed	1	4								Evli
1127	51	Ali Beşe						1	1			Bekar
1127	51	Osman Ağa	1	1	1							Evli
1127	51	Ahmed	1		1		1	2	3			Evli
1127	51	--	1		3					1		Evli
1127	51	Emin	1	1		1						Evli
1127	51	Ahmed	1					1		1		Evli
1127	51	--	1	2	1							Evli
1127	51	El-Hac Mehmed	1		1			1				Evli
1127	51	Hasan Beşe	1	2			1					Evli
1127	51	Mehmed Beşe	1				1	3	1			Evli
1127	51	Ali	1				1	2				Evli
1127	51	Ali Beşe	1	2	2							Evli
1127	51	Ali Çelebi	1	5	1							Evli
1127	51	Emine	1	1								Evli
1127	51	Cevahir	1	3	4							Evli
1127	51	Ali	1					2		3		Evli
1127	51	Ali	1	4						1		Evli
1127	51	Çelebizade Ağa	1									Evli
1127	51	Mehmed	1	4	2							Evli
1127	51	Havva	1							1		Evli
1127	51	Seyyid Mehmed Efendi		3								Evli
1127	51	Salih	1	1	1							Evli
1127	51	----		2								Dul
1128	51	Emine	1									Evli
1128	51	---	1	1	1							Evli
1128	51	İbrahim	1	2	2							Evli
1147	52	Ahmed Beşe	1	1	3							Evli
1147	52	---Beşe									1	Bekar
1147	52	Ali	1					1				Evli
1147	52	Süleyman Ali							1	1		Bekar
1149	6	Abdulhalil	1	3	2							Evli
1149	6	Aişe	1					1				Evli
1149	6	Emine	1	2	2							Evli
1149	6	El-Hac Halil	2	3	1							Evli
1149	6	Fatma	1	1	1					1		Evli

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Eş sayısı	Oğul	Kız	Baba	Anne	Kız kardeş	Erkek kardeş	Diğerleri	Beytül Mal	Medeni Hali
1149	6	Halil	1	3	2							Evli
1149	6	El-Hac Selim	1	1	1		1					Evli
1149	6	Fatma	1		1			1				Evli
1149	6	İbrahim Molla	1	2	3					1		Evli
1149	6	El-Seyyid İbrahim Efendi	1		2			1				Evli
1149	6	El-Hac Mehmed Efendi	1	2	1					1		Evli
1149	6	Fatma Hatun									1	Bekar
1149	6	El-Hac Mehmed									1	Bekar
1149	6	Mehmed	1	1	1							Evli
1149	6	Hüsnü	1					1				Evli
1149	6	Aişe	1	1	1	1	1					Evli
1149	6	Gaib	1	1	1	1	1					Evli
1149	6	Havva	1	1	2							Evli
1149	6	İbrahim	1	1	4			1				Evli
1149	6	Aişe									1	Bekar
1149	6	Fatma		1	3							Dul
1149	6	Mustafa Ağa									1	Bekar
1149	6	Mustafa el-Hac Yakub	1	2								Evli
1150	6	Aişe	1						1			Evli
1150	6	İsmail Ağa	1	2								Evli
1150	6	Ahmed	1	3	3							Evli
1150	6	İsmail	1	2								Evli
1150	6	Mustafa	1	1								Evli
1150	6	Osman									1	Bekar
1150	6	Mehmed									1	Bekar
1150	6	Hüseyin Çelebi	1		1							Evli
1150	6	Ahmed Efendi	1	1	2							Evli
1150	6	Ahmed									1	Bekar
1150	6	El-Hac Ali	1	2				3				Evli
1150	6	Ahmed	1	3	1							Evli
1150	6	İsmail Ağa	1	3		1						Evli
1150	6	Ali Ağa	1	1	5		1					Evli
1150	36	Fatıma	1	3								Evli
1150	36	El-Hac Mustafa	1	4	2							Evli
1150	36	Fatıma	1							1		Evli
1150	36	Muazzeze	1							4		Evli
1150	36	El-Hac Ali	1	5	4							Evli
1150	36	Fatıma		1	1							Dul
1150	36	El-Hac İbrahim	1	3	1							Evli
1150	36	Çerkez Mehmed	1		1			1				Evli
1150	36	İsmail Ağa	1	3			1					Evli
1151	36	Ahmed	1	1	1							Evli
1151	36	Mustafa	1								1	Evli
1151	36	Ali Çelebi	1	2	2							Evli
1151	36	Mehmed Beşe	1		1		1	1				Evli
1151	36	Odik	1	4	2							Evli
1151	36	Şerife	1					1		3		Evli
1151	36	Osman Beşe	1	1	2							Evli
1151	36	Aişe	1	1	2							Evli
1151	36	Hadice	1				1		3			Evli

1151	36	El-Hac Ömer	1	1						1		Evli
1151	36	Abdülmenâf	1		2							Evli
1151	36	Aişe	1						3			Evli
1151	36	El-Hac Abdullah	1	1	2							Evli
1151	36	Metso	1					2				Evli
1153	36	Mehmed Beşe									1	Bekar
1151	36	3 nefer									1	Bekar
1151	36	İbrahim Beşe	1							1		Evli
1151	36	Ahmed Beşe									1	Bekar
1151	36	Aişe	1		2		1					Evli
1151	36	El-Hac Mehmed	1	1			1					Evli
1151	36	Türkmen Mehmed Beşe									1	Bekar
1151	36	Şahin el-hac Ahmed	1		1							Evli
1151	36	Molla İbrahim	1	3	1							Evli
1151	36	Ömer Beşe	1	1			1					Evli
1151	36	İbrağim Ağa	1	1								Evli
1151	36	Manol									1	Bekar
1151	36	Ebubekir	1		4				1			Evli
1151	36	Manol									1	Bekar
1151	36	Ömer Beşe									1	Bekar
1151	36	Ömer Beşe	1	1								Evli
1150	36	Ümmügülsüm	1	2								Evli
1150	36	İsmail	1								1	Evli
1150	36	Şerife Havva	1	1	1	1				1		Evli
1150	36	Seyyid el-Hac İbrahim	1	2	3							Evli
1150	36	Astan	1	1	1							Evli
1150	36	Mustafa	1	1	2							Evli
1150	36	Hacı Ali	1	1	1							Evli
1150	36	Cezayirli Mustafa	1	1	2							Evli
1150	36	Ahmed Çelebi	1	2								Evli
1150	36	Musa	1	1	1	1						Evli
1150	36	Fatıma	1	1			1					Evli
1150	36	İsmail	?									?
1150	36	Ahmed Çelebi	1	2								Evli
1151	7	Mustafa	1	3	1							Evli
1151	7	--	?									?
1151	7	Esmâ	1		1			1	2			Evli
1151	7	Salih	1	1								Evli
1151	7	Molla Mehmed	1	2					2			Evli
1151	7	el-Hac Yusuf	1	2	3							Evli
1151	7	Halil Beşe	1		1					1		Evli
1151	7	Aişe								2		Bekar
1151	7	İbrahim Beşe	1									Evli
1151	7	--									1	Bekar
1151	7	Salih Beşe									1	Bekar
1151	7	El-Hac Mustafa	1	2								Evli
1151	7	Molla İbrahim	2		1							Evli
1151	7	İbrahim		1	1							Dul
1151	7	Molla Ali	1	3								Bekar
1151	7	Acem Abdullah									1	Bekar
1151	7	Molla İbrahim	2		1				1			Evli
1151	7	Molla Mehmed	2		1							Evli

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Eş sayısı	Oğul	Kız	Baba	Anne	Kız kardeş	Erkek kardeş	Diğerleri	Beytül Mal	Medeni Hali
1151	7	--	1		1							Evli
1151	7	Molla Ahmed	1	1	2							Evli
1151	7	Mehmed	1		1					1		Evli
1152	7	el-Hac İbrahim	1	3								Evli
1152	7	--	?								1	Bekar
1152	7	Mehmed	1									Evli
1152	7	el-Hac Hüseyin	1					2	1			Evli
1152	7	Neslihan Hatun	1	1		1	1					Evli
1152	7	Mehmed Beşe									1	Bekar
1152	7	Neslihan Hatun	1	1		1	1					Evli
1152	7	İbrahim Beşe	1					1				Evli
1152	7	Mustafa Beşe	1				1	2	1			Evli
1152	7	--	1	2	1							Evli
1152	7	Hamid	1	1				1		1		Evli
1152	7	--	1	1			1					Evli
1152	7	İsmail Beşe									1	Bekar
1152	7	Rukiye	1				1	2	1			Evli
1152	7	İbrahim	1	1	1							Evli
1152	7	Ahmed Beşe	1	2	2							Evli
1151	7	Molla Mehmed						1				Bekar
1151	7	Hadice	1								1	Evli
1151	7	Arab el-Hac Eli	1								1	Evli
1151	7	Dimitri									1	Bekar
1151	7	Mustafa	1				1	2	1			Evli
1155	38	El-Seyyid Ömer Çelebi Alemdar									1	Bekar
1154	38	Hüseyin	1	2								Evli
1154	38	----	1	4					1			Evli
1154	38	Mehmed	1	2								Evli
1154	38	Fatma	1	3								Evli
1154	38	Ali	1		1					1		Evli
1154	38	Rabia?	1	2								Evli
1154	38	Fatma	1	1		1						Evli
1154	38	Hadice?	1	1	1		1					Evli
1154	38	Veliddin	1	1	1							Evli
1154	38	Aişe	1	1	1							Evli
1154	38	Mehmed Efendi	1		1			2				Evli
1154	38	Hüsnü			2			1				Dul
1154	38	Emin			2							Dul
1154	38	Ali Çelebi	1					1		1		Evli
1154	38	Fatma	1	1		1	1					Evli
1154	38	El-Hac Selim					1	2	1			Bekar
1154	38	Es-Seyyid Ömer									1	Bekar
1154	38	Molla Mustafa	1	1								Evli
1154	38	Mustafa Beşe	1		1							Evli
1154	38	Es-Seyyid Ali		2	2							Dul
1154	38	Ahmed Beşe	1								1	Evli
1154	38	Mustafa Beşe	1								1	Evli
1154	38	Ali Ağa	1					2	1			Evli
1154	38	Şaban	1	2								Evli
1154	38	Ahmed					1			1		Dul

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Eş sayısı	Oğul	Kız	Baba	Anne	Kız kardeş	Erkek kardeş	Diğerleri	Beytül Mal	Medeni Hali
1154	38	Hüseyin Beşe	1	2								Evli
1154	38	Ali Ağa	1	3	1							Evli
1154	38	İbrahim						1	2			Bekar
1154	38	El-Hac Halil		1							1	Dul
1154	38	Halil	1	3	1							Evli
1154	38	El-Hac İbrahim	1	1	1							Evli
1154	38	Aişe	1					1	1			Evli
1154	38	Rabia	1	1								Evli
1154	38	El-Hac Mehmed									1	Bekar
1154	38	İsmail Beşe	1	2	2							Evli
1154	38	İsmail Beşe	1					2				Evli
1154	38	Mustafa Beşe									1	Bekar

Ek 3: Tereke Sahiplerinin Borç Kalemleri 1

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Techiz ve Tekfin	Deyn-i Müsbet	Resm-i mu'tâde	Resm-i Adi	Resm-i Kismet	Ücret-i Kıymet	Katibiyye	Kalemiyye
1067	1	Fatma					300			120
1097	3	Esmâ					850			300
1097	3	İsmail Beşe	300	200			50		25	
1097	3	El-Hac Ahmed	1300				2680	200	220	
1097	3	Hüseyin Beşe	5	13			3		2	
1097	3	Hacı Yusuf					1500		197	
1097	3	El-Hâc Abdullah Çelebi					5100	200	200	680
1097	3	Aişe Hatun	3061				1530	55	55	340
1099	3	Bulgar ahâliler								
1099	3	Biraton					710		170	170
1093	3	Aişe					140		85	
1094	3	Miha-zade								
1160	4	Mehmed								80
1160	4	Veli	18	72			18		2	
1160	4	Sultan				160			40	
1160	4	Fatma					500		176	
1160	4	Hüsnü	4928	53410			3240		352	
1160	4	Mustafa Ahmed				1075			300	
1107	4	?					375		80	
1160	4	İlyas Abdullah	2112				2000		326	
1106	4	Osman		16378			2052	300	528	
1106	4	Mustafa Çavuş					25		7	
1106	4	Turhan Hatun					250		160	
1106	4	Receb					1175		80	
1106	4	Hafız Hüseyin		231			37		8	
1106	4	Halil		36892			1100		650	
1106	4	Fethi Hevace	1400	24512			1325		300	
1106	4	Sultan					500		100	
1106	4	Hadice					27		42	
1106	4	Hadice					924		176	
1106	4	Ali					1275		130	
1106	4	Hafız		800			750		140	
1106	4	Ahmed	3520	68515			4488		616	
1107	4	Mehmed					230		44	
1106	4	İbrahim Salih					4788		704	
1106	4	Perihan					1050		250	
1106	4	Hüseyin Gazi	1056	3168			1400		300	
1106	4	Oruç		8252			575		116	
1106	4	?					2030		300	
1106	4	Ümmühan					382		5	
1106	4	El-Hac Mehmed					125		30	
1106	4	?		150			38		5	
1106	4	?					72		2	
1106	4	Molla Mehmed	15				72		2	
1110	4	Aişe					156		44	
1110	4	?		2432			1750		400	
1109	2	Ali					350		44	
1109	2	Hüseyin Ağa	30				35		2	
1109	2	Halil					520		150	
1110	2	Şa'ban	800	1176					88	
1109	2	Ali Paşa					12		5	
1110	2	Ümmühan								

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Techiz ve Tekfin	Deyn-i Müsbet	Resm-i mu'tade	Resm-i Adi	Resm-i Kısım	Ücret-i Kıymet	Katibiyye	Kalemiyye
1110	2	Halil Ağa					12,5		1	
1110	2	Fâtıma Hatun	243				195		44	
1110	2	Gedik Hüseyin					540		88	
1110	2	Fâtıma Hatun	294			352			44	
1110	2	Alefzâde el-Hac Mustafa	600				1030			88
1110	2	Hasan					197		22	
1110	2	Çelebi Mehmed								
1110	2	Sarraf Ahmed Beşe		198			99		25	
1110	2	Ömer Beşe	61				198		22	
1110	2	Fâtıma Hatûn					132		30	
1110	2	El-Hac Osman	35				63,5		3	
1110	2	Mehmed		831			185		20	
1110	2	Ramazan Ali		11,5			3		0,5	
1111	2	El-Hac Mehmed	30				40		3,5	
1111	2	Ali	7				3		2	
1111	2	Fatıma Hatun	50				30		5	
1111	2	Şa'ban Ağa	75				26		3,5	
1109	2	Ali	1056				775		140	
1109	2	Maçuka Süleyman								
1109	2	Hüseyin	113	1470						
1109	2	Ali	32	10			6,1			
1109	2	?		13			5		5	
1121	5	Aleksî			155				40	
1121	5	Dülger Todori		74410	2914				480	
1121	5	Konstantin								
1121	5	?								
1121	5	Aişe			120				40	
1121	5	Abdullah			750					200
1121	5	Osman bey	290	152			100		25	25
1121	5	Hadice					140		40	
1121	5	Halil bey	7,5		270				30	?
1121	5	Bâkiye	108	485	170				15	15
1121	5	Afife	1600		1000				80	100
1121	5	Fâtıma	440				120		20	
1121	5	El-Hac Hüseyin			17				2,5	
1121	5	Ahmed Ağa			1000				600	
1121	5	Mehmed Beşe			12				3	
1121	5	Aişe					60		13	
1121	5	Mustafa	140	900	200				60	
1121	5	Musa		400	200				80	
1121	5	Abdullah Beşe	1200		300				80	
1121	5	Küçük Mehmed Beşe	220	998	240				120	
1121	5	Sibi veled Nedelco			200				50	
1121	5	Fâtıma			50				10	
1121	5	Ahmed Ağa	1200	1740	520				100	
1121	5	Hüseyin Çelebi			3,5				1	
1121	5	Hasan Çelebi	30		120				3	
1121	5	İslam	160	320	80					
1121	5	Ümmühan			350					50
1121	5	Beyaz Hüsni Bey			240				60	
1121	5	Fâtıma			175					
1127	51	Salih		3122			120		40	
1127	51	?					360		60	

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Techiz ve Tekfin	Deyn-i Müsbet	Resm-i mu'tâde	Resm-i Adi	Resm-i Kısım	Ücret-i Kıymet	Katibiyye	Kalemiyye
1127	51	Mehmed	1020				520		80	
1127	51	Ahmed	3000				4880		180	
1127	51	El-Hac Ahmed								
1127	51	El-Hac Ahmed		360			600		80	
1127	51	?		1280			240		50	
1127	51	?					6000		240	
1127	51	Hüseyin Beşe	420				300		40	
1127	51	Havva					42		1	
1127	51	Fatma					600		80	
1127	51	Mehmed					400		80	
1127	51	Ali Beşe	360				80		40	
1127	51	Osman Ağa	8				6		1	
1127	51	Ahmed	1230				116		115	
1127	51	?	1320	9951			835		120	
1127	51	Emin					915		80	
1127	51	Ahmed					1016		90	
1127	51	?					120		50	
1127	51	El-Hac Mehmed	2400	10800			12000		960	
1127	51	Hasan Beşe		2820			363			
1127	51	Mehmed Beşe	1140	2280			3		50	
1127	51	Ali		3360			625		100	
1127	51	Ali Beşe					729		80	
1127	51	Ali Çelebi					7200		720	
1127	51	Emine					2100		240	
1127	51	Cevahir	720	582			240		60	
1127	51	Ali	2520	9030					120	
1127	51	Ali	2160				1620		150	
1127	51	Çelebizade Ağa		4200			840		300	
1127	51	Mehmed	1200				400		60	
1127	51	Havva					900		360	
1127	51	Seyyid Mehmed Efendi	360				140		140	
1127	51	Salih	1680				765			
1127	51	?								
1128	51	Emine					30		15	
1128	51	?	25	532		44			8	
1128	51	İbrahim				700			120	
1147	52	Ahmed Beşe	400	2640			175		40	
1147	52	---Beşe	190				135	40	40	
1147	52	Ali	360	758					40	
1147	52	Süleyman Ali				475				
1149	6	Abdulhalil	20				212			
1149	6	Aişe	2000			400			80	
1149	6	Emine					245		40	
1149	6	El-Hac Halil					210		30	
1149	6	Fatma				162			45	
1149	6	Halil	25	54			30		5	
1149	6	El-Hac Selim	32640			1200			100	
1149	6	Fatma				330			50	
1149	6	İbrahim Molla	5				5			
1149	6	El-Seyyid İbrahim Efendi	26600				440		80	
1149	6	El-Hac Mehmed Efendi				1005				
1149	6	Fatma Hatun	860			87			20	
1149	6	El-Hac Mehmed	200				20		10	

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Techiz ve Tekfin	Deyn-i Müsbet	Resm-i mu'tade	Resm-i Adi	Resm-i Kısmet	Ücret-i Kıymet	Katibiyye	Kalemiyye
1149	6	Mehmed		820	480	160			30	
1149	6	Hüsnü		800		170			30	
1149	6	Aişe				95			30	
1149	6	Gaib				95			30	
1149	6	Havva					100		20	
1149	6	İbrahim				200			40	
1149	6	Aişe	1200						80	
1149	6	Fatma	4200	1748		1760			280	
1149	6	Mustafa Ağa	2200				520		200	
1149	6	Mustafa el-Hac Yakub	250	2966			500		20	
1150	6	Aişe				1200			280	
1150	6	İsmail Ağa								
1150	6	Ahmed		1200			160		20	
1150	6	İsmail	432	140		22			5	
1150	6	Mustafa	400			700			120	
1150	6	Osman		3942		240			90	
1150	6	Mehmed	200	125			50		20	
1150	6	Hüseyin Çelebi	400			180			20	
1150	6	Ahmed Efendi	715			160			80	
1150	6	Ahmed	780	1290					11	
1150	6	El-Hac Ali	80			500			80	
1150	6	Ahmed	280	80		185			60	
1150	6	İsmail Ağa		2220					800	
1150	6	Ali Ağa								
1150	36	Fatıma				240			40	
1150	36	El-Hac Mustafa	1200			1106				
1150	36	Fatıma				54			20	
1150	36	Muazzeze					67			
1150	36	El-Hac Ali	1785				1400		280	
1150	36	Fatıma	460			225			50	
1150	36	El-Hac İbrahim				465			70	
1150	36	Çerkez Mehmed	575	2320		63			30	
1150	36	İsmail Ağa		23120		3600			320	
1151	36	Ahmed	240	960						
1151	36	Mustafa	310	800					80	
1151	36	Ali Çelebi								
1151	36	Mehmed Beşe					184			
1151	36	Odik				2286			200	
1151	36	Şerife				1200			290	
1151	36	Osman Beşe				138			35	
1151	36	Aişe				38				
1151	36	Hadice				646			120	
1151	36	El-Hac Ömer				248			80	
1151	36	Abdülmenâf				145			30	
1151	36	Aişe				248			60	
1151	36	El-Hac Abdullah				560			110	
1151	36	Metso					1500			
1153	36	Mehmed Beşe								
1151	36	3 nefer				320			62,5	
1151	36	İbrahim Beşe				114			25	
1151	36	Ahmed Beşe								
1151	36	Aişe				60				
1151	36	El-Hac Mehmed				9920			1800	

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Techiz ve Tekfin	Deyn-i Müsbet	Resm-i mu'tâde	Resm-i Adi	Resm-i Kısmet	Ücret-i Kıymet	Katibiyye	Kalemiyye
1151	36	Türkmen Mehmed Beşe		30		60				
1151	36	Şahin el-hac Ahmed	?			1100			240	
1151	36	Molla İbrahim	400			444			100	
1151	36	Ömer Beşe	720	1250		493			100	
1151	36	İbrağim Ağa	445							
1151	36	Manol							5	
1151	36	Ebubekir	520			193			40	
1151	36	Manol							5	
1151	36	Ömer Beşe								
1151	36	Ömer Beşe					124		40	
1150	36	Ümmügülsüm				50				
1150	36	İsmail								
1150	36	Şerife Havva				219			60	
1150	36	Seyyid el-Hac İbrahim					491		80	
1150	36	Astan				75			15	
1150	36	Mustafa				411			75	
1150	36	Hacı Ali					16		3	
1150	36	Cezayirli Mustafa	2160			618			120	
1150	36	Ahmed Çelebi				227			45	
1150	36	Musa				106			22	
1150	36	Fatıma				59				
1150	36	İsmail								
1150	36	Ahmed Çelebi				245			45	
1151	7	Mustafa	5	59		3			20	
1151	7	?				2			20	
1151	7	Esmâ				97			20	
1151	7	Salih	2120	2780			960		200	
1151	7	Molla Mehmed							60	
1151	7	el-Hac Yusuf		2400		1494			140	
1151	7	Halil Beşe				97			13	
1151	7	Aişe					56		15	
1151	7	İbrahim Beşe	496	1200		93			20	
1151	7	?	130			30			15	
1151	7	Salih Beşe	3			24				
1151	7	El-Hac Mustafa	2000			834			160	
1151	7	Molla İbrahim	60	783			70		14	
1151	7	İbrahim				95			20	
1151	7	Molla Ali	1600						60	
1151	7	Acem Abdullah								
1151	7	Molla İbrahim	60	994		90			14	
1151	7	Molla Mehmed					1643		320	
1151	7	?	6000				1947		320	
1151	7	Molla Ahmed		898		65			6	
1151	7	Mehmed		440		151				
1152	7	el-Hac İbrahim	60	80					5	
1152	7	?		8533		660			600	
1152	7	Mehmed	240				85		40	
1152	7	el-Hac Hüseyin		800			17			300
1152	7	Neslihan Hatun				108			25	
1152	7	Mehmed Beşe	120			40			20	
1152	7	Neslihan Hatun					105		10	10
1152	7	İbrahim Beşe				320				
1152	7	Mustafa Beşe		28280			1070			

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Techiz ve Tekfin	Deyn-i Müsbet	Resm-i mu'tade	Resm-i Adı	Resm-i Kısmet	Ücret-i Kıymet	Katibiyye	Kalemiyye
1152	7	?					200		40	
1152	7	Hamid		2000			490		220	
1152	7	?					1454		300	
1152	7	İsmail Beşe	480				120		25	
1152	7	Rukiye					160		50	
1152	7	İbrahim	1370	3727			287		80	
1152	7	Ahmed Beşe					240		20	
1151	7	Molla Mehmed				296			60	
1151	7	Hadice	400			155			18,75	
1151	7	Arab el-Hac Eli	187		16				5	
1151	7	Dimitri							30	
1151	7	Mustafa								
1155	38	El-Seyyid Ömer Çelebi Alemdar								
1154	38	Hüseyin	110			27			7	
1154	38	?		2580		320			80	
1154	38	Mehmed	400			500			120	
1154	38	Fatma				102			30	
1154	38	Ali	800			420			80	
1154	38	Rabia	400						30	
1154	38	Fatma				1080				
1154	38	Hadice					284		80	
1154	38	Veliddin								
1154	38	Aişe					1100		116,6	
1154	38	Mehmed Efendi					120		20	
1154	38	Hüsni	170				50		20	
1154	38	Emin					200		50	
1154	38	Ali Çelebi	1000				420		80	
1154	38	Fatma					112		40	
1154	38	El-Hac Selim					80		40	
1154	38	Es-Seyyid Ömer	640							
1154	38	Molla Mustafa	1037	240			150		30	
1154	38	Mustafa Beşe	800				90		30	
1154	38	Es-Seyyid Ali					425		40	
1154	38	Ahmed Beşe	1200	2000			500		80	
1154	38	Mustafa Beşe	800				90		30	
1154	38	Ali Ağa				13400			2400	
1154	38	Şaban	350			40			20	
1154	38	Ahmed	1600				490		80	
1154	38	Hüseyin Beşe	200	1940			500		80	
1154	38	Ali Ağa					640		40	
1154	38	İbrahim		7033			700		120	
1154	38	El-Hac Halil								
1154	38	Halil								
1154	38	El-Hac İbrahim	1200	1200			45		80	
1154	38	Aişe					340		40	
1154	38	Rabia				340			40	
1154	38	El-Hac Mehmed							80	
1154	38	İsmail Beşe					250		50	
1154	38	İsmail Beşe	800							
1154	38	Mustafa Beşe	343				150		30	

Ek 4: Tereke Sahiplerinin Borç Kalemleri 2

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	İnzâriyye	Dellâliyye	Hüddâmiyye	Ücret-i Çukadariyye	Kassâmiyye	Mihr-i Müeccel	İrsaliyye
1067	1	Fatıma	25	140	100		200		
1097	3	Esmâ	60	250					
1097	3	İsmail Beşe			25				
1097	3	El-Hac Ahmed	70	108	200			2800	
1097	3	Hüseyin Beşe	Rub	Rub 1					
1097	3	Hacı Yusuf	60		112			4000	
1097	3	El-Hâc Abdullah Çelebi	100	340	200			20400	
1097	3	Aişe Hatun	70	340	55				
1099	3	Bulgar ahâliler							
1099	3	Biraton	170	120	170				
1093	3	Aişe	50		30				
1094	3	Miha-zade							
1160	4	Mehmed	28		39	50		7200	56
1160	4	Veli	2		2			58	
1160	4	Sultan	40		40				
1160	4	Fatma	50		176				
1160	4	Hüsnü	150	528	630				
1160	4	Mustafa Ahmed	150	500	300			10000	
1107	4	?	40		100				
1160	4	İlyas Abdullah	162		400			15000	
1106	4	Osman	116		600				
1106	4	Mustafa Çavuş	2	2	5		25		
1106	4	Turhan Hatun	40	200	100				
1106	4	Receb	44		100				
1106	4	Hafız Hüseyin	16	16	82				
1106	4	Halil	60	400	250				
1106	4	Fethi Hevace	80	80	300				
1106	4	Sultan	40		120				
1106	4	Hadice	12	2	52				
1106	4	Hadice	88	440	176				
1106	4	Ali	88	164	1275				
1106	4	Hafız	53		150				
1106	4	Ahmed	132	132	880				
1107	4	Mehmed	20	40	50			51000	
1106	4	İbrahim Salih	132	132	916			19040	
1106	4	Perihan	85	440	210				
1106	4	Hüseyin Gazi	138	138					
1106	4	Oruç	56						
1106	4	?	100	100	400				
1106	4	Ümmühan	1		62				
1106	4	El-Hac Mehmed	20		30				
1106	4	?	1		5	2			
1106	4	?	1		2				
1106	4	Molla Mehmed	3		3				
1110	4	Aişe	20		44				
1110	4	?	125	125	300				
1109	2	Ali	32		60			2000	
1109	2	Hüseyin Ağa	2	2				120	
1109	2	Halil		150	150	150			
1110	2	Şa'ban	40	20	44			2600	
1109	2	Ali Paşa	1						

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	İhzâriyye	Dellâliyye	Hüddâmiyye	Ücret-i Çukadariyye	Kassâmiyye	Mihr-i Müeccel	İrsaliyye
1110	2	Halil Ağa	1		1,5				
1110	2	Fâtıma Hatun	22	20	44				
1110	2	Gedik Hüseyin	44	44	66				
1110	2	Fâtıma Hatun	44		44				
1110	2	Alefzâde el-Hac Mustafa		200		60		1150	
1110	2	Hasan			22	22			
1110	2	Çelebi Mehmed							
1110	2	Sarraf Ahmed Beşe	7	15	23	15			
1110	2	Ömer Beşe	22		22	22		1000	
1110	2	Fâtıma Hatûn	14		14				
1110	2	El-Hac Osman	3	15	3	5		?	
1110	2	Mehmed	24	300	60			2200	
1110	2	Ramazan Ali			1			16	
1111	2	El-Hac Mehmed	2,5		8			113	
1111	2	Ali	1	2	3				
1111	2	Fatıma Hatun	2		3				
1111	2	Şa'ban Ağa	5	4,5	3,5		10		
1109	2	Ali	80	240	140	132		5280	
1109	2	Maçuka Süleyman							
1109	2	Hüseyin	30			80		2800	
1109	2	Ali							
1109	2	?			1			1	
1121	5	Aleksi	15	122	15	15			
1121	5	Dülger Todori	120	1326					
1121	5	Konstantin							
1121	5	?							
1121	5	Aişe	15	90	25				
1121	5	Abdullah	100	750	15				
1121	5	Osman bey	10	28	20			1600	
1121	5	Hadice	10	70	10				
1121	5	Halil bey	20	129	30			50	
1121	5	Bâkiye	7	30	7				
1121	5	Afife	30	800	70		200		
1121	5	Fâtıma	10	96	20				
1121	5	El-Hac Hüseyin	1,5		2			55	
1121	5	Ahmed Ağa	40	600	160				
1121	5	Mehmed Beşe	0,5		1			50	
1121	5	Aişe	15	40	15				
1121	5	Mustafa	10	133	25			880	
1121	5	Musa	15	34	15			166	
1121	5	Abdullah Beşe	20	60	40				
1121	5	Küçük Mehmed Beşe	10	40				600	
1121	5	Sibi veled Nedelco	20		40				
1121	5	Fâtıma	5	16	6				
1121	5	Ahmed Ağa	20	320	80			1600	
1121	5	Hüseyin Çelebi			0,5				
1121	5	Hasan Çelebi	1		2				
1121	5	İslam	10	25	10				
1121	5	Ümmühan	15	106	30		50		
1121	5	Beyaz Hüsnü Bey		20	20			240	
1121	5	Fâtıma		60					
1127	51	Salih		70	40	20			

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	İnzâriyye	Dellâliyye	Hüddâmiyye	Ücret-i Çukadariyye	Kassâmiyye	Mihr-i Müeccel	İrsaliyye
1127	51	Mehmed						820	
1127	51	Ahmed	180		120			6000	
1127	51	El-Hac Ahmed							
1127	51	El-Hac Ahmed	40	370	60			720	
1127	51	?	20		100				
1127	51	?	120		660				180
1127	51	Hüseyn Beşe	30	180	40			1440	
1127	51	Havva	1		2				
1127	51	Fatma	40	400	80				
1127	51	Mehmed	40		80			2475	
1127	51	Ali Beşe	30	52	30				
1127	51	Osman Ağa	15		?				
1127	51	Ahmed	116	180	115			3600	
1127	51	?	30	180	50			6000	
1127	51	Emin	47,5	448	47,5				
1127	51	Ahmed	40	668	60			7200	
1127	51	?	20	73	40				
1127	51	El-Hac Mehmed	480	1860	960			8400	
1127	51	Hasan Beşe		180				2160	
1127	51	Mehmed Beşe	30	160	40				
1127	51	Ali	45	480	60				
1127	51	Ali Beşe	45	480	60			3600	
1127	51	Ali Çelebi	240	180	480			20000	
1127	51	Emine	100	874	180				
1127	51	Cevahir	40	160	60				
1127	51	Ali	45	750	120			7200	
1127	51	Ali	60	484	150			6000	
1127	51	Çelebizade Ağa	80	240	180			24000	
1127	51	Mehmed	45		45			2400	
1127	51	Havva	60	120	120				
1127	51	Seyyid Mehmed Efendi		240	140				
1127	51	Salih	60		75			7500	
1127	51	?							
1128	51	Emine	5		30				
1128	51	?	3,5		3,5				
1128	51	İbrahim	80	165	80			9000	
1147	52	Ahmed Beşe	20	120	40				
1147	52	---Beşe	5	14	20				
1147	52	Ali			40			1600	40
1147	52	Süleyman Ali	40	240	80				90
1149	6	Abdulhalil		3	1,5	2		50	
1149	6	Aişe	20		80				40
1149	6	Emine	15		40				
1149	6	El-Hac Halil	25	31	25				
1149	6	Fatma	15	132	30	30	45		
1149	6	Halil	?	6	5	?	5	50	
1149	6	El-Hac Selim	40	400	100		100	880	120
1149	6	Fatma	25	20	25	30			
1149	6	İbrahim Molla							
1149	6	El-Seyyid İbrahim Efendi	40	100	80				600
1149	6	El-Hac Mehmed Efendi	40	560	160				80
1149	6	Fatma Hatun	8	47	35	10			

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	İnzâriyye	Dellâliyye	Hüddâmiyye	Ücret-i Çukadariyye	Kassâmiyye	Mihr-i Müeccel	İrsaliyye
1149	6	Mehmed	30	80	15			2000	30
1149	6	Hüsnü	20	120	40			380	20
1149	6	Aişe	5	50	20				10
1149	6	Gaib	5	50	20				10
1149	6	Havva	15		10				
1149	6	İbrahim	15		30			880	15
1149	6	Aişe	30	50	120				
1149	6	Fatma	80	200	28				120
1149	6	Mustafa Ağa	?	220	120				120
1149	6	Mustafa el-Hac Yakub	5		20	25	350	300	
1150	6	Aişe	80		280				60
1150	6	İsmail Ağa							
1150	6	Ahmed	10		20			1200	10
1150	6	İsmail	27		32	8		300	
1150	6	Mustafa	40	160	120			1600	50
1150	6	Osman	10	22	50	20			
1150	6	Mehmed	10	30	20				440
1150	6	Hüseyin Çelebi	2	30	40			880	20
1150	6	Ahmed Efendi	20	120	80			1040	30
1150	6	Ahmed	30	160	80				30
1150	6	El-Hac Ali	20	120	80			3200	40
1150	6	Ahmed			60			2960	
1150	6	İsmail Ağa	400		800		800	6000	
1150	6	Ali Ağa							
1150	36	Fatma	10		40	40			10
1150	36	El-Hac Mustafa	220	535	220			4800	15
1150	36	Fatma		30					
1150	36	Muazzeze	9	15	15	15			10
1150	36	El-Hac Ali	120	560	280	200		2000	
1150	36	Fatma	20		50	400			15
1150	36	El-Hac İbrahim	20		70	50			20
1150	36	Çerkez Mehmed	10		25	25		1760	10
1150	36	İsmail Ağa	160		360	160			
1151	36	Ahmed						1600	
1151	36	Mustafa	20	80				800	20
1151	36	Ali Çelebi							
1151	36	Mehmed Beşe	10		40	30		2000	10
1151	36	Odik	75		400	2000			75
1151	36	Şerife	90	1160	290	200			90
1151	36	Osman Beşe		10	35	25		880	10
1151	36	Aişe			22				
1151	36	Hadice	30		120	80			30
1151	36	El-Hac Ömer	30		60	40		216	10
1151	36	Abdülmenâf	14	140	30	30		3600	14
1151	36	Aişe	15	90	45	40			15
1151	36	El-Hac Abdullah	30		110	80		2000	30
1151	36	Metso							
1153	36	Mehmed Beşe							
1151	36	3 nefer	62,5	78	62,5				62,5
1151	36	İbrahim Beşe	7,5	85	25	20		1280	7,5
1151	36	Ahmed Beşe							
1151	36	Aişe							
1151	36	El-Hac Mehmed	320		1600	680			320

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	İhzâriyye	Dellâliyye	Hüddâmiyye	Ücret-i Çukadariyye	Kassâmiyye	Mihr-i Müeccel	İrsaliyye
1151	36	Türkmen Mehmed Beşe		23					
1151	36	Şahin el-hac Ahmed	50		240	200			50
1151	36	Molla İbrahim	30		100	80		1600	30
1151	36	Ömer Beşe	32,5	85	110	80		4000	32,5
1151	36	İbrağim Ağa		86					
1151	36	Manol	5		5	5			
1151	36	Ebubekir	15		40			1200	30
1151	36	Manol	3		5	5			
1151	36	Ömer Beşe		20					
1151	36	Ömer Beşe	20	10	20			1280	
1150	36	Ümmügülüm	15		15				
1150	36	İsmail	36,6			36,6		400	36,6
1150	36	Şerife Havva	45		60				
1150	36	Seyyid el-Hac İbrahim	30		100	40		2400	40
1150	36	Astan	7,5		15				7,5
1150	36	Mustafa	21		75	120		1200	9
1150	36	Hacı Ali	3		1			214	1
1150	36	Cezayirli Mustafa	30		120	120		5520	30
1150	36	Ahmed Çelebi	20		45	30			20
1150	36	Musa	10		22			1200	10
1150	36	Fatıma	5		12	12			5
1150	36	İsmail							
1150	36	Ahmed Çelebi	20		45	30			20
1151	7	Mustafa	20		30	30			
1151	7	?	20		20				
1151	7	Esmâ	10		13				
1151	7	Salih	70	440	200			2120	120
1151	7	Molla Mehmed	30	240	60			1600	60
1151	7	el-Hac Yusuf	80		140	80			
1151	7	Halil Beşe	10		10			1200	
1151	7	Aişe	10	40	15				10
1151	7	İbrahim Beşe	10	80	20				15
1151	7	?		18	15				
1151	7	Salih Beşe		28					
1151	7	El-Hac Mustafa	60		160			1280	100
1151	7	Molla İbrahim	5	5	14			96	10
1151	7	İbrahim	15	3	20				
1151	7	Molla Ali	15	197					80
1151	7	Acem Abdullah							
1151	7	Molla İbrahim	5	15	14				10
1151	7	Molla Mehmed		480	320			5600	200
1151	7	?	100	80	320				200
1151	7	Molla Ahmed	2	10	6			75	
1151	7	Mehmed	30	80	30				60
1152	7	el-Hac İbrahim	72		5				
1152	7	?	240	200	400				
1152	7	Mehmed	40	54	40			480	
1152	7	el-Hac Hüseyin	100	800	300			1330	200
1152	7	Neslihan Hatun	5		20				10
1152	7	Mehmed Beşe	5			20			
1152	7	Neslihan Hatun	8		20				
1152	7	İbrahim Beşe	30	160	80				60
1152	7	Mustafa Beşe	60	160	280			3000	120

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	İnzâriyye	Dellâliyye	Hüddâmiyye	Ücret-i Çukadariyye	Kassâmiyye	Mîhr-i Müeccel	İrsaliyye
1152	7	Hamid	200			200			
1152	7	?	180			240			
1152	7	İsmail Beşe		60	25	15			
1152	7	Rukiye	20	80	40	40			
1152	7	İbrahim	40		60	60		2400	
1152	7	Ahmed Beşe	15	50	20			3440	
1151	7	Molla Mehmed	40	240					60
1151	7	Hadice	18,75	30	18,75				18,75
1151	7	Arab el-Hac Eli	3		5				
1151	7	Dimitri	10		30				
1151	7	Mustafa							
1155	38	El-Seyyid Ömer Çelebi Alemdar							
1154	38	Hüseyin	5		3			40	
1154	38	?			40	40		980	
1154	38	Mehmed	40	40	120	80		3360	
1154	38	Fatma	10	60	20	30			
1154	38	Ali	20		40	60		1333	
1154	38	Rabia	10		20	20			
1154	38	Fatma	40		80	120			
1154	38	Hadice	20	60	60	60			
1154	38	Veliddin							
1154	38	Aişe	116,6	443	116,6				
1154	38	Mehmed Efendi	20	88	20				
1154	38	Hüsnü	15		15				
1154	38	Emin	5	120	20				
1154	38	Ali Çelebi	20	100	40	60		1332	
1154	38	Fatma	30	75	30	30			
1154	38	El-Hac Selim	15	40	20				
1154	38	Es-Seyyid Ömer	40	100					
1154	38	Molla Mustafa	20	80	15	15			
1154	38	Mustafa Beşe	5	80	5	20		333	
1154	38	Es-Seyyid Ali	20		30	40			
1154	38	Ahmed Beşe	25	400	25	60		1600	
1154	38	Mustafa Beşe	5	80	5	20		333	
1154	38	Ali Ağa	500			500		72000	
1154	38	Şaban							
1154	38	Ahmed	40		200	40			
1154	38	Hüseyin Beşe	30	270	40	50		2240	
1154	38	Ali Ağa	40		40	40			
1154	38	İbrahim	50	400	80	100			
1154	38	El-Hac Halil							
1154	38	Halil							
1154	38	El-Hac İbrahim	20	360	20			1200	
1154	38	Aişe	20	177	40	30			
1154	38	Rabia		106	40	40			
1154	38	El-Hac Mehmed							
1154	38	İsmail Beşe	20	120	30	30		1600	
1154	38	İsmail Beşe		306					
1154	38	Mustafa Beşe	10	60	80	20			

Ek 5: Tereke Sahiplerinin Borç Kalemleri 3

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Eminiyye	Duyun-u Mütferrika	Ücret-i Kadem	Resm-i Kethüda Yeri	Beytil Mal	Diğer	Cem'an Yekûn	Cinsi
1067	1	Fatıma				1000			18880	Guruş
1097	3	Esmâ					984		2444	Kıymeti
1097	3	İsmail Beşe							600	Kıymeti
1097	3	El-Hac Ahmed						1190	82354	
1097	3	Hüseyin Beşe			2			1	212	Guruş
1097	3	Hacı Yusuf							5869	Kıymeti
1097	3	El-Hâc Abdullah Çelebi		666				3400	31282	Kıymeti
1097	3	Aişe Hatun							5505	Kıymeti
1099	3	Bulgar ahâliler								Pare
1099	3	Biraton		850				240	3248	Kıymeti
1093	3	Aişe						50	363	Kıymeti
1094	3	Miha-zade								
1160	4	Mehmed							8203	Akçe
1160	4	Veli	2					2	91	Adet
1160	4	Sultan	40						78	Kıymeti
1160	4	Fatma	120						1033	Kıymeti
1160	4	Hüsni	640					2474	62462	Kıymeti
1160	4	Mustafa Ahmed	200						12525	Kıymeti
1107	4	?							595	Kıymeti
1160	4	İlyas Abdullah	172						60193	Kıymeti
1106	4	Osman							18858	Kıymeti
1106	4	Mustafa Çavuş	3						359	Adet
1106	4	Turhan Hatun	80						3470	Kıymeti
1106	4	Receb	80						1479	Kıymeti
1106	4	Hafiz Hüseyin	8					2	255	Adedi
1106	4	Halil	120						43392	Kıymeti
1106	4	Fethi Hevace	200						18197	Kıymeti
1106	4	Sultan							760	Kıymeti
1106	4	Hadice	3						412	Adedi
1106	4	Hadice						8960	10764	Kıymeti
1106	4	Ali	120						8854	Kıymeti
1106	4	Hafiz	60						1930	Kıymeti
1106	4	Ahmed						440	78752	Kıymeti
1107	4	Mehmed							5484	Kıymeti
1106	4	İbrahim Salih						880	26592	Kıymeti
1106	4	Perihan	200						41661	Kıymeti
1106	4	Hüseyin Gazi	176						6276	Kıymeti
1106	4	Oruç	56						9056	Kıymeti
1106	4	?	200						3130	Kıymeti
1106	4	Ümmühan							51	Adet
1106	4	El-Hac Mehmed							205	Kıymeti
1106	4	?							199	Adet
1106	4	?	1						24	Adet
1106	4	Molla Mehmed						14	43	Adet
1110	4	Aişe							258	Kıymeti
1110	4	?							6132	Kıymeti
1109	2	Ali						20	2506	Meblağ
1109	2	Hüseyin Ağa			2			28		Guruş
1109	2	Halil							1120	Meblağ
1110	2	Şa'ban							5228	Kıymeti
1109	2	Ali Paşa						87		Esedi

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Eminiyye	Duyun-u Müteferrika	Ücret-i Kadem	Resm-i Kethüda Yeri	Beytül Mal	Diğer	Cem'an Yekün	Cinsi
1110	2	Halil Ağa			1				77	Guruş
1110	2	Fâtıma Hatun							568	Kıymeti
1110	2	Gedik Hüseyin	466					18	1276	Kıymeti
1110	2	Fâtıma Hatun							778	Meblağ
1110	2	Alefzâde el-Hac Mustafa	88						3326	Kıymeti
1110	2	Hasan						15		Kıymeti
1110	2	Çelebi Mehmed								
1110	2	Sarraf Ahmed Beşe	762						454	Kıymeti
1110	2	Ömer Beşe							1904	Kıymeti
1110	2	Fâtıma Hatun							190	Kıymeti
1110	2	El-Hac Osman				6			53	Guruş
1110	2	Mehmed							3326	Kıymeti
1110	2	Ramazan Ali							32	Guruş
1111	2	El-Hac Mehmed						8		Guruş
1111	2	Ali							12	Esedi
1111	2	Fatıma Hatun						10		Esedi
1111	2	Şa'ban Ağa						1344	1431	Esedi
1109	2	Ali							7873	Meblağ
1109	2	Maçuka Süleyman								
1109	2	Hüseyin						8	6110	Meblağ
1109	2	Ali						12	21,2	Aded
1109	2	?							4141	Guruş
1121	5	Aleksi							362	Kıymeti
1121	5	Dülger Todori		1340				2843	1E+05	Kıymeti
1121	5	Konstantin								
1121	5	?								
1121	5	Aişe							290	Guruş
1121	5	Abdullah							10760	Kıymeti
1121	5	Osman bey	33	58				7	1088	Kıymeti
1121	5	Hadice							275	Kıymeti
1121	5	Halil bey						163	7798	Guruş
1121	5	Bâkiye							867	Guruş
1121	5	Afife		480				800	5160	Pare
1121	5	Fâtıma						6	712	Pare
1121	5	El-Hac Hüseyin						5	80	Guruş
1121	5	Ahmed Ağa	80						3440	Kıymeti
1121	5	Mehmed Beşe	1,5						68	Guruş
1121	5	Aişe							168	Pare
1121	5	Mustafa	25		120			5	2498	Pare
1121	5	Musa	40					59	1008	Kıymeti
1121	5	Abdullah Beşe	40					341	2160	Pare
1121	5	Küçük Mehmed Beşe	400						3452	Pare
1121	5	Sibi veled Nedelco		100					410	Pare
1121	5	Fâtıma	8	32					132	Pare
1121	5	Ahmed Ağa	60						13344	Pare
1121	5	Hüseyin Çelebi		9				3	17	Guruş
1121	5	Hasan Çelebi							48	Guruş
1121	5	İslam							635	Pare
1121	5	Ümmühan	40						641	Pare
1121	5	Beyaz Hüsnü Bey							3280	Pare
1121	5	Fâtıma							235	Pare
1127	51	Salih							3410	Kıymeti

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Eminiyye	Duyun-u Mütferrika	Ücret-i Kadem	Resm-i Kethüda Yeri	Beytül Mal	Diğer	Cem'an Yekün	Cinsi
1127	51	Mehmed							3180	Kıymeti
1127	51	Ahmed							14420	Kıymeti
1127	51	El-Hac Ahmed								
1127	51	El-Hac Ahmed						1470	3705	Kıymeti
1127	51	?	40						1730	Kıymeti
1127	51	?							7200	Kıymeti
1127	51	Hüseyin Beşe								Kıymeti
1127	51	Havva								Guruş
1127	51	Fatma						24	1224	Kıymeti
1127	51	Mehmed						2250		Kıymeti
1127	51	Ali Beşe							596	Kıymeti
1127	51	Osman Ağa							562	Guruş
1127	51	Ahmed		1245				625	2340	Kıymeti
1127	51	?							18786	Kıymeti
1127	51	Emin							1583	Kıymeti
1127	51	Ahmed							9094	Kıymeti
1127	51	?	100						3696	Kıymeti
1127	51	El-Hac Mehmed						####	1E+05	Kıymeti
1127	51	Hasan Beşe						30	5553	Kıymeti
1127	51	Mehmed Beşe						1965	5960	Kıymeti
1127	51	Ali						6000	1440	Kıymeti
1127	51	Ali Beşe							4994	Kıymeti
1127	51	Ali Çelebi						3240	39070	Kıymeti
1127	51	Emine						####	20654	Kıymeti
1127	51	Cevahir						1695	3557	Kıymeti
1127	51	Ali							19915	Kıymeti
1127	51	Ali							10622	Kıymeti
1127	51	Çelebizade Ağa						2076	31916	Kıymeti
1127	51	Mehmed							4150	Kıymeti
1127	51	Havva							1560	Kıymeti
1127	51	Seyyid Mehmed Efendi						21	1041	Kıymeti
1127	51	Salih							10633	Kıymeti
1127	51	?								Kıymeti
1128	51	Emine						280	340	Pare
1128	51	?		25					637	Aded
1128	51	İbrahim	165						12290	Kıymeti
1147	52	Ahmed Beşe							3435	Kıymeti
1147	52	---Beşe		61673				20	1167	Kıymeti
1147	52	Ali	200	415					3453	Kıymeti
1147	52	Süleyman Ali						80	975	Kıymeti
1149	6	Abdulhalil	1,5					2	6004	Kıymeti
1149	6	Aişe							2620	Kıymeti
1149	6	Emine								Guruş
1149	6	El-Hac Halil							330	Kıymeti
1149	6	Fatma	30					59	546	Kıymeti
1149	6	Halil	5	10				6	205	Aded
1149	6	El-Hac Selim	100					120	35800	Kıymeti
1149	6	Fatma	25						575	Pare
1149	6	İbrahim Molla								Aded
1149	6	El-Seyyid İbrahim Efendi							2E+05	Kıymeti
1149	6	El-Hac Mehmed Efendi							2005	Kıymeti
1149	6	Fatma Hatun							1047	Kıymeti
1149	6	El-Hac Mehmed		?					453	Kıymeti

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Eminiyye	Duyun-u Mütferrika	Ücret-i Kadem	Resm-i Kethüda Yeri	Beytül Mal	Diğer	Cem'an Yekün	Cinsi
1149	6	Hüsünü		380			600		2253	Kıymeti
1149	6	Aişe							210	Pare
1149	6	Gaib							210	Kıymeti
1149	6	Havva							145	Kıymeti
1149	6	İbrahim							1180	Kıymeti
1149	6	Aişe	100	1040				1032	3100	Kıymeti
1149	6	Fatma						1600	11182	Kıymeti
1149	6	Mustafa Ağa						1892	135 Adet	Kıymeti
1149	6	Mustafa el-Hac Yakub						100	28247	Kıymeti
1150	6	Aişe							3260	Kıymeti
1150	6	İsmail Ağa								
1150	6	Ahmed							292	Kıymeti
1150	6	İsmail							5172	Guruş
1150	6	Mustafa						650	3850	Kıymeti
1150	6	Osman							2752	Kıymeti
1150	6	Mehmed	160						1314	Kıymeti
1150	6	Hüseyin Çelebi							1900	Kıymeti
1150	6	Ahmed Efendi							2315	Kıymeti
1150	6	Ahmed						1140	3770	Kıymeti
1150	6	El-Hac Ali							4120	Kıymeti
1150	6	Ahmed						500	4140	Kıymeti
1150	6	İsmail Ağa							?	Aded
1150	6	Ali Ağa								
1150	36	Fatıma						100		Pare
1150	36	El-Hac Mustafa						20	8456	Pare
1150	36	Fatıma						404	508	Pare
1150	36	Muazzeze						6	152	Pare
1150	36	El-Hac Ali						400	14240	Pare
1150	36	Fatıma							1460	Pare
1150	36	El-Hac İbrahim							695	Pare
1150	36	Çerkez Mehmed							4418	Pare
1150	36	İsmail Ağa		4000				5040	42760	Pare
1151	36	Ahmed							2800	Pare
1151	36	Mustafa		1000				1780	5110	Pare
1151	36	Ali Çelebi								
1151	36	Mehmed Beşe							2314	Pare
1151	36	Odik							3239	Pare
1151	36	Şerife						1275	4849	Pare
1151	36	Osman Beşe						240	1478	Pare
1151	36	Aişe							60	Pare
1151	36	Hadice							1026	Pare
1151	36	El-Hac Ömer							2664	Pare
1151	36	Abdülmenâf						10	3013	Pare
1151	36	Aişe							522	Pare
1151	36	El-Hac Abdullah							2920	Pare
1151	36	Metso						3163	4663	Pare
1153	36	Mehmed Beşe								
1151	36	3 nefer						1200	1847	Pare
1151	36	İbrahim Beşe						920	2484	Pare
1151	36	Ahmed Beşe						1560	1560	Pare
1151	36	Aişe						160	220	Pare
1151	36	El-Hac Mehmed						9920	39840	Pare
1151	36	Türkmen Mehmed Beşe						200	773	Pare

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Eminiyye	Duyun-u Müteferrika	Ücret-i Kadem	Resm-i Kethüda Yeri	Beytül Mal	Diğer	Cem'an Yekün	Cinsi
1151	36	Şahin el-hac Ahmed						2000	3880	Pare
1151	36	Molla İbrahim							2800	Pare
1151	36	Ömer Beşe						760	7673	Pare
1151	36	İbrahım Ağa						615	1146	Pare
1151	36	Manol	37					56		Guruş
1151	36	Ebubekir						1200	3238	Pare
1151	36	Manol	37	155				19	229	Guruş
1151	36	Ömer Beşe		144				57,5	222	Pare
1151	36	Ömer Beşe							1494	Pare
1150	36	Ümmügülsüm							80	Pare
1150	36	İsmail	280	90					1370	Pare
1150	36	Şerife Havva							384	Pare
1150	36	Seyyid el-Hac İbrahim							3141	Pare
1150	36	Astan							120	Pare
1150	36	Mustafa							911	Pare
1150	36	Hacı Ali							238,3	Pare
1150	36	Cezayirli Mustafa							8718	Pare
1150	36	Ahmed Çelebi							1520	Pare
1150	36	Musa							1390	Pare
1150	36	Fatıma							105	Pare
1150	36	İsmail								
1150	36	Ahmed Çelebi						1720	2125	Pare
1151	7	Mustafa							69-Guruş	Kıymeti
1151	7	?						27	29	Guruş
1151	7	Esmâ						400	540-Kıymeti	Aded
1151	7	Salih						30	10240	Kıymeti
1151	7	Molla Mehmed							2398	Kıymeti
1151	7	el-Hac Yusuf							4337	Kıymeti
1151	7	Halil Beşe							1330	Kıymeti
1151	7	Aişe							146	Kıymeti
1151	7	İbrahim Beşe		38					1972	Kıymeti
1151	7	?							165	Kıymeti
1151	7	Salih Beşe						8	14	Kıymeti
1151	7	El-Hac Mustafa							?	Kıymeti
1151	7	Molla İbrahim							1097	Kıymeti
1151	7	İbrahim						290	593	Kıymeti
1151	7	Molla Ali		33				250	4395	Kıymeti
1151	7	Acem Abdullah								
1151	7	Molla İbrahim		70				120	1394	Guruş
1151	7	Molla Mehmed						####	28707	Kıymeti
1151	7	?							8967	Kıymeti
1151	7	Molla Ahmed								Guruş
1151	7	Mehmed		60					2081	Kıymeti
1152	7	el-Hac İbrahim						13	199	Guruş
1152	7	?						6230	4000	Kıymeti
1152	7	Mehmed						1584	1792	Kıymeti
1152	7	el-Hac Hüseyin							5881	Kıymeti
1152	7	Neslihan Hatun						70	234	Aded
1152	7	Mehmed Beşe						120	325	Kıymeti
1152	7	Neslihan Hatun						70	238	Adedi
1152	7	İbrahim Beşe						280	1000	Kıymeti
1152	7	Mustafa Beşe							3321	Kıymeti
1152	7	?						1400		Kıymeti

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Eminiyye	Duyun-u Müteferrika	Ücret-i Kadem	Resm-i Kethüda Yeri	Beytül Mal	Diğer	Cem'an Yekün	Cinsi
1152	7	?							2454	Kıymeti
1152	7	İsmail Beşe						1515	2300	Kıymeti
1152	7	Rukiye						50	440	Kıymeti
1152	7	İbrahim	1587						11150	Kıymeti
1152	7	Ahmed Beşe							3805	Kıymeti
1151	7	Molla Mehmed	540					50	?	Kıymeti
1151	7	Hadice	400						1080	Kıymeti
1151	7	Arab el-Hac Eli	80					220	369	Kıymeti
1151	7	Dimitri	859				320	160	1464	Kıymeti
1151	7	Mustafa								
1155	38	El-Seyyid Ömer Çelebi Alemdar								
1154	38	Hüseyin	14					12	1182	Guruş
1154	38	?						60	4100	Kıymeti
1154	38	Mehmed						250	4910	Kıymeti
1154	38	Fatma						60	312	Kıymeti
1154	38	Ali						10	2763	Kıymeti
1154	38	Rabia						93	690	Kıymeti
1154	38	Fatma						20	1500	Kıymeti
1154	38	Hadice						166	720	Kıymeti
1154	38	Veliddin								Pare
1154	38	Aişe							1893	Kıymeti
1154	38	Mehmed Efendi						440	767	Kıymeti
1154	38	Hüsni		20				60	1812	Kıymeti
1154	38	Emin						5	400	Kıymeti
1154	38	Ali Çelebi						410	3463	Kıymeti
1154	38	Fatma	30					5	392	Kıymeti
1154	38	El-Hac Selim	15	15				5	?	Kıymeti
1154	38	Es-Seyyid Ömer							920	Kıymeti
1154	38	Molla Mustafa							3507	Kıymeti
1154	38	Mustafa Beşe		527					420	Kıymeti
1154	38	Es-Seyyid Ali							1035	Kıymeti
1154	38	Ahmed Beşe							5890	Kıymeti
1154	38	Mustafa Beşe		527					420	Kıymeti
1154	38	Ali Ağa						360	89160	Kıymeti
1154	38	Şaban						30	420	Kıymeti
1154	38	Ahmed		780					3230	Kıymeti
1154	38	Hüseyin Beşe							9910	Kıymeti
1154	38	Ali Ağa							1000	Kıymeti
1154	38	İbrahim		344					9154	Kıymeti
1154	38	El-Hac Halil							7180	Kıymeti
1154	38	Halil								
1154	38	El-Hac İbrahim						1782	?	Kıymeti
1154	38	Aişe							1837	Kıymeti
1154	38	Rabia						1000	1596	Kıymeti
1154	38	El-Hac Mehmed						7600	7720	Kıymeti
1154	38	İsmail Beşe						4140	6080	Kıymeti
1154	38	İsmail Beşe							1109	Kıymeti
1154	38	Mustafa Beşe	300					40	2593	Kıymeti

Ek 6: Alacak Verecek İlişkisi ve Köleler

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı		Cariye		Ortaklık Hissesi		Alacaklar		Mihri Müccel		Nakid		Cinsi
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	
1067	1	Fatıma												Guruş
1097	3	Esmâ								20000				Kıymeti
1097	3	İsmail Beşe												Kıymeti
1097	3	El-Hac Ahmed				1	5850					1	59500	Kıymeti
1097	3	Hüseyin Beşe												Kıymeti
1097	3	Hacı Yusuf						1	30940			1	182	Kıymeti
1097	3	El-Hâc Abdullah Çelebi		1	10200			1	26860					Kıymeti
1097	3	Aişe Hatun						1	36064					Kıymeti
1099	3	Bulgar ahâliler				2	1463							Pare
1099	3	Biration										1	2	Kıymeti
1093	3	Aişe												Kıymeti
1094	3	Miha-zade												
1160	4	Mehmed												Guruş
1160	4	Veli												Kıyye
1160	4	Sultan								1	1400			Kıymeti
1160	4	Fatma								1	12000			Meblağ
1160	4	Hüsnü		1	8800			5	?					Kıymeti
1160	4	Mustafa Ahmed		1	7700			1	17248					
1107	4	?						4	1936	1	3000			Kıymeti
1160	4	İlyas Abdullah						3	15136					Kıymeti
1106	4	Osman						46	16720					Kıymeti
1106	4	Mustafa Çavuş						5	1893					
1106	4	Turhan Hatun												Kıymeti
1106	4	Receb												Kıymeti
1106	4	Hafız Hüseyin						13	169			1	63	Kıyye
1106	4	Halil												Kıymeti
1106	4	Fethi Hevace												Kıymeti
1106	4	Sultan								1	5000			Kıymeti
1106	4	Hadice		1	149	1	50	1	56	1	60			
1106	4	Hadice		1	800					1	36000			Kıymeti
1106	4	Ali		1	14920			1	5280					Kıymeti
1106	4	Hafız												Kıymeti
1106	4	Ahmed		2	10560			9	6991			30	3520	Kıymeti
1107	4	Mehmed						1	7142					
1106	4	İbrahim Salih		2	26228							191	33732	Kıymeti
1106	4	Perihan								1	1500	1	264	Kıymeti
1106	4	Hüseyin Gazi										40	7040	Kıymeti
1106	4	Oruç												Kıymeti
1106	4	?						1	17600					Kıymeti
1106	4	Ümmühan				2	240			1	250			Kıymeti
1106	4	El-Hac Mehmed								1	2363			Kıymeti
1106	4	?				1	10	2	990			1	1932	Kıyye
1106	4	?						8						
1106	4	Molla Mehmed												
1110	4	Aişe								1	1200			
1110	4	?						2	32428					Kıymeti
1109	2	Ali												
1109	2	Hüseyin Ağa		2	130			3	1088					Guruş
1109	2	Halil												
1110	2	Şa'ban										1	3400	
1109	2	Ali Paşa												Guruş
1110	2	Ümmühan								1	100			
1110	2	Halil Ağa						3	176					Kıymeti
1110	2	Fâtıma Hatun												Pare

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı		Cariye		Ortaklık Hissesi		Alacaklar		Mihri Müeccel		Nakid		Cinsi
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	
1110	2	Gedik Hüseyin												Pare
1110	2	Fâtıma Hatun								1	200			
1110	2	Alefzâde el-Hac Mustafa												Pare
1110	2	Hasan												
1110	2	Çelebi Mehmed												
1110	2	Sarraf Ahmed Beşe												
1110	2	Ömer Beşe						2	858					Pare
1110	2	Fâtıma Hatûn								1	10000	1	2500	Pare
1110	2	El-Hac Osman						2	720					Guruş
1110	2	Mehmed				1	19,1							
1110	2	Ramazan Ali												
1111	2	El-Hac Mehmed										3	1345	Pare
1111	2	Ali						1	12,5			1	53,5	
1111	2	Fatıma Hatun						2	35					Esemi
1111	2	Şa'ban Ağa		4	1411									Esemi
1109	2	Ali												Pare
1109	2	Maçuka Süleyman						1	1000					Pare
1109	2	Hüseyin												Meblağ
1109	2	Ali		120	52									
1109	2	?												Guruş
1121	5	Aleksi												
1121	5	Dülger Todori										1	6201	Kıymeti
1121	5	Konstantin												
1121	5	?												
1121	5	Aişe												
1121	5	Abdullah												
1121	5	Osman bey												Kıymeti
1121	5	Hadice								1	50			Kıymeti
1121	5	Halil bey												
1121	5	Bâkiye												Kıymeti
1121	5	Afife		1	8800					1	4000	34	3626	Kıymeti
1121	5	Fâtıma												Kıymeti
1121	5	El-Hac Hüseyin												Guruş
1121	5	Ahmed Ağa				1	175							Kıymeti
1121	5	Mehmed Beşe						5	347			1	26	
1121	5	Aişe												Pare
1121	5	Mustafa												
1121	5	Musa										1	85	Kıymeti
1121	5	Abdullah Beşe										1	140	
1121	5	Küçük Mehmed Beşe				3	1756					1	286	Kıymeti
1121	5	Sibi veled Nedelco												
1121	5	Fâtıma												
1121	5	Ahmed Ağa												Kıymeti
1121	5	Hüseyin Çelebi										1	147	
1121	5	Hasan Çelebi												
1121	5	İslam												
1121	5	Ümmühan						1	1686	1	60	1	7	Pare
1121	5	Beyaz Hüsnü Bey												
1121	5	Fâtıma		1	136					1	2400			Pare
1127	51	Salih												Kıymeti
1127	51	?										2	720	Kıymeti
1127	51	Mehmed												Kıymeti
1127	51	Ahmed				3	3080					1	6940	Kıymeti
1127	51	El-Hac Ahmed												Kıymeti
1127	51	El-Hac Ahmed										####	2020	Kıymeti
1127	51	?												Kıymeti

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı		Cariye		Ortaklık Hissesi		Alacaklar		Mihri Müeccel		Nakid		Cinsi
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	
1127	51	?										1	90960	Kıymeti
1127	51	Hüseyin Beşe												Kıymeti
1127	51	Havva					1	130	1	24				Kıymeti
1127	51	Fatma							1	7200				Kıymeti
1127	51	Mehmed												Kıymeti
1127	51	Ali Beşe												Kıymeti
1127	51	Osman Ağa												Kıymeti
1127	51	Ahmed										1	2910	Kıymeti
1127	51	?												Kıymeti
1127	51	Emin							1	8640	1	680		Kıymeti
1127	51	Ahmed										1	3600	Kıymeti
1127	51	?												Kıymeti
1127	51	El-Hac Mehmed					4	26400				107	166810	Kıymeti
1127	51	Hasan Beşe										1	3600	Kıymeti
1127	51	Mehmed Beşe												Kıymeti
1127	51	Ali										1	1200	Kıymeti
1127	51	Ali Beşe					1	457				1	11460	Kıymeti
1127	51	Ali Çelebi					5	45300	1	2400				Kıymeti
1127	51	Emine							1	2160	1	16080		Kıymeti
1127	51	Cevahir												Kıymeti
1127	51	Ali												Kıymeti
1127	51	Ali					1	600				1	25080	Kıymeti
1127	51	Çelebizade Ağa												
1127	51	Mehmed												Kıymeti
1127	51	Havva												Kıymeti
1127	51	Seyyid Mehmed Efendi										1	225	Kıymeti
1127	51	Salih												Kıymeti
1127	51	?												
1128	51	Emine												
1128	51	?												Adedi
1128	51	İbrahim										1	1120	
1147	52	Ahmed Beşe												Kıymeti
1147	52	---Beşe												Kıymeti
1147	52	Ali												
1147	52	Süleyman Ali					2	8000						Adedi
1149	6	Abdulhalil	1	80										Adedi
1149	6	Aişe												Kıymeti
1149	6	Emine					1	40	1	85				Guruş
1149	6	El-Hac Halil							1	4000				Kıymeti
1149	6	Fatma												Kıymeti
1149	6	Halil					2	5372						Kıymeti
1149	6	El-Hac Selim					2	8800				1	3459	Kıymeti
1149	6	Fatma							1	3200				Pare
1149	6	İbrahim Molla												Kıymeti
1149	6	El-Seyyid İbrahim Efendi					1	6248						Kıymeti
1149	6	El-Hac Mehmed Efendi												Kıymeti
1149	6	Fatma Hatun					1	1600						Kıymeti
1149	6	El-Hac Mehmed										1	120	
1149	6	Mehmed										1	715	
1149	6	Hüsnü										1	2360	Kıymeti
1149	6	Aişe												Kıymeti
1149	6	Gaib										1	407	Kıymeti
1149	6	Havva							1	1680				Kıymeti
1149	6	İbrahim					1	957						Kıymeti
1149	6	Aişe												Kıymeti
1149	6	Fatma												

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı		Cariye		Ortaklık Hissesi		Alacaklar		Mihri Müeccel		Nakid		Cinsi
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	
1149	6	Mustafa Ağa										1	388	
1149	6	Mustafa el-Hac Yakub				8	3030	?	?			1	5902	Guruş
1150	6	Aişe				2	2640	1	100	1	4000	1	132	Kıymeti
1150	6	İsmail Ağa												Guruş
1150	6	Ahmed												
1150	6	İsmail												Guruş
1150	6	Mustafa										1	21160	
1150	6	Osman												Kıymeti
1150	6	Mehmed												
1150	6	Hüseyin Çelebi												
1150	6	Ahmed Efendi												Kıymeti
1150	6	Ahmed												Kıymeti
1150	6	El-Hac Ali										1	1200	Kıymeti
1150	6	Ahmed				1	150							
1150	6	İsmail Ağa										1	5500	
1150	6	Ali Ağa												
1150	36	Fatıma								1	2000			Pare
1150	36	El-Hac Mustafa										1	16000	Pare
1150	36	Fatıma								1	480			Pare
1150	36	Muazzeze						1	400	1	400			Pare
1150	36	El-Hac Ali						2	4333			4	12900	Pare
1150	36	Fatıma										1	58	
1150	36	El-Hac İbrahim												Pare
1150	36	Çerkez Mehmed						1	575					Pare
1150	36	İsmail Ağa				140	43000	4	38300					
1151	36	Ahmed						1	600	1	800			
1151	36	Mustafa												Pare
1151	36	Ali Çelebi				4	3600							Pare
1151	36	Mehmed Beşe										1	2080	
1151	36	Odik										1	16000	Pare
1151	36	Şerife								1	2400	2	1995	Pare
1151	36	Osman Beşe										3	30	Pare
1151	36	Aişe								1	240			
1151	36	Hadice								1	2400	3	6820	Pare
1151	36	El-Hac Ömer												Pare
1151	36	Abdülmenâf								1	3600			Pare
1151	36	Aişe		1	5000					1	800			Pare
1151	36	El-Hac Abdullah						1	2330			1	6000	
1151	36	Metso										2	6373	
1153	36	Mehmed Beşe												Pare
1151	36	3 nefer												Pare
1151	36	İbrahim Beşe												Pare
1151	36	Ahmed Beşe		1	2160									Pare
1151	36	Aişe								1	600			
1151	36	El-Hac Mehmed						7	7E+05					Pare
1151	36	Türkmen Mehmed Beşe										1	880	
1151	36	Şahin el-hac Ahmed				1	44666					####	18656	Pare
1151	36	Molla İbrahim						1	4238					Pare
1151	36	Ömer Beşe										2	16240	Pare
1151	36	İbrağim Ağa		1	1000							4	1340	Pare
1151	36	Manol												
1151	36	Ebubekir												Pare
1151	36	Manol										2	556	
1151	36	Ömer Beşe												
1151	36	Ömer Beşe												Pare
1150	36	Ümmügülsüm								1	800			Pare

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Cariye		Ortaklık Hissesi		Alacaklar		Mihri Müeccel		Nakid		Cinsi
			Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	
1150	36	İsmail											
1150	36	Şerife Havva							1	5280			
1150	36	Seyyid el-Hac İbrahim											Pare
1150	36	Astan											
1150	36	Mustafa											
1150	36	Hacı Ali					1	64			1	110	Pare
1150	36	Cezayirli Mustafa									1	2160	
1150	36	Ahmed Çelebi									1	45	
1150	36	Musa											Pare
1150	36	Fatıma							1	600			Pare
1150	36	İsmail											
1150	36	Ahmed Çelebi					2	754					
1151	7	Mustafa									1	1870	
1151	7	?											
1151	7	Esmâ							1	600	6	30	Kıymeti
1151	7	Salih					9	10474					Adedi
1151	7	Molla Mehmed					2	7240					Kıymeti
1151	7	el-Hac Yusuf					2	1E+05			1	2400	Kıymeti
1151	7	Halil Beşe											
1151	7	Aişe									1	3	Kıymeti
1151	7	İbrahim Beşe											Kıymeti
1151	7	?									1	130	Kıymeti
1151	7	Salih Beşe											
1151	7	El-Hac Mustafa									2	10000	
1151	7	Molla İbrahim					1	2500					Guruş
1151	7	İbrahim											Kıymeti
1151	7	Molla Ali											Kıymeti
1151	7	Acem Abdullah											
1151	7	Molla İbrahim					1	3150					Guruş
1151	7	Molla Mehmed					1	30160					Kıymeti
1151	7	?							1	120000			Kıymeti
1151	7	Molla Ahmed					3	1666			1	64	Guruş
1151	7	Mehmed											Kıymeti
1152	7	el-Hac İbrahim											
1152	7	?											Kıymeti
1152	7	Mehmed											Kıymeti
1152	7	el-Hac Hüseyin					2	25600			1	1520	Kıymeti
1152	7	Neslihan Hatun					1	390					Adedi
1152	7	Mehmed Beşe											
1152	7	Neslihan Hatun											Adedi
1152	7	İbrahim Beşe							1	1600	1	1450	Kıymeti
1152	7	Mustafa Beşe					1	32000					Kıymeti
1152	7	?											
1152	7	Hamid					3	7200			1	8000	
1152	7	?							1	14000			Kıymeti
1152	7	İsmail Beşe									1	1804	Kıymeti
1152	7	Rukiye							1	1900			Kıymeti
1152	7	İbrahim											
1152	7	Ahmed Beşe											Kıymeti
1151	7	Molla Mehmed											Kıymeti
1151	7	Hadice							1	242			Kıymeti
1151	7	Arab el-Hac Eli											Kıymeti
1151	7	Dimitri									1	600	Kıymeti
1151	7	Mustafa					2	36082					Kıymeti
1155	38	El-Seyyid Ömer Çelebi Alemdar											
1154	38	Hüseyin											Kıymeti

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Cariye		Ortaklık Hissesi		Alacaklar		Mihri Müeccel		Nakid		Cinsi
			Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	
1154	38	?											
1154	38	Mehmed											Kıymeti
1154	38	Fatma											Kıymeti
1154	38	Ali											Kıymeti
1154	38	Rabia											Kıymeti
1154	38	Fatma							1	4800			Kıymeti
1154	38	Hadice											Kıymeti
1154	38	Veliddin											Kıymeti
1154	38	Aişe							1	2000			Kıymeti
1154	38	Mehmed Efendi							1	2000			Kıymeti
1154	38	Hüsni											
1154	38	Emin											Kıymeti
1154	38	Ali Celebi											Kıymeti
1154	38	Fatma							1	1440			Kıymeti
1154	38	El-Hac Selim											
1154	38	Es-Seyyid Ömer											Kıymeti
1154	38	Molla Mustafa											Kıymeti
1154	38	Mustafa Beşe							1	333			Kıymeti
1154	38	Es-Seyyid Ali											Kıymeti
1154	38	Ahmed Beşe											Kıymeti
1154	38	Mustafa Beşe											Kıymeti
1154	38	Ali Ağa											Kıymeti
1154	38	Şaban											Kıymeti
1154	38	Ahmed											Kıymeti
1154	38	Hüseyin Beşe											
1154	38	Ali Ağa											
1154	38	İbrahim											Kıymeti
1154	38	El-Hac Halil											
1154	38	Halil											
1154	38	El-Hac İbrahim											Kıymeti
1154	38	Aişe							1	1600			Kıymeti
1154	38	Rabia							1	880			Kıymeti
1154	38	El-Hac Mehmed											
1154	38	İsmail Beşe											Kıymeti
1154	38	İsmail Beşe											
1154	38	Mustafa Beşe											

Ek 7: Tereke Sahiplerinin Gayrimenkul Malları

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Menzil		Bağ Dönüm			Dükkan	Tarla		Çiftlik		Cinsi
			Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	
1067	1	Fatıma										Guruş	
1097	3	Esmâ	1	8500							1	13000	Kıymeti
1097	3	İsmail Beşe											Kıymeti
1097	3	El-Hac Ahmed	1	12000									Kıymeti
1097	3	Hüseyin Beşe											Kıymeti
1097	3	Hacı Yusuf			2	3400							Kıymeti
1097	3	El-Hâc Abdullah Çelebi	1	42500	2,5	4000	864	146860					Kıymeti
1097	3	Aişe Hatun											Kıymeti
1099	3	Bulgar ahâliler											Pare
1099	3	Biraton											Kıymeti
1093	3	Aişe											Kıymeti
1094	3	Miha-zade											
1160	4	Mehmed	1	40	1	3			22	1			Guruş
1160	4	Veli	1	120	1	5							Kıymeti
1160	4	Sultan	1	4000									Kıymeti
1160	4	Fatma											Meblağ
1160	4	Hüsnü	1	24697									Kıymeti
1160	4	Mustafa Ahmed											
1107	4	?											Kıymeti
1160	4	İlyas Abdullah	1	19360									Kıymeti
1106	4	Osman	1	8800									Kıymeti
1106	4	Mustafa Çavuş											
1106	4	Turhan Hatun											Kıymeti
1106	4	Receb	1	26400	32	47560							Kıymeti
1106	4	Hafız Hüseyin	1	80									Kıymeti
1106	4	Halil	1	22176									Kıymeti
1106	4	Fethi Hevace											Kıymeti
1106	4	Sultan											Kıymeti
1106	4	Hadice			16	152							
1106	4	Hadice											Kıymeti
1106	4	Ali	1	21080									Kıymeti
1106	4	Hafız	1	17600	12	3520	1	1760					Kıymeti
1106	4	Ahmed	1	3520									Kıymeti
1107	4	Mehmed											
1106	4	İbrahim Salih	1	17600	3	2640							Kıymeti
1106	4	Perihan	1	7776	2	3268							Kıymeti
1106	4	Hüseyin Gazi	1	5808									Kıymeti
1106	4	Oruç	1	3124									Kıymeti
1106	4	?	3	13860	1	1320							Kıymeti
1106	4	Ümmühan			2	15	1	70					Kıymeti
1106	4	El-Hac Mehmed											Kıymeti
1106	4	?	1	380									Kıymeti
1106	4	?	1	9	22	8			10	3			
1106	4	Molla Mehmed											
1110	4	Aişe											
1110	4	?			1	3520			1	1584			Kıymeti
1109	2	Ali	1	23									
1109	2	Hüseyin Ağa	1	60	2	8							Guruş
1109	2	Halil											
1110	2	Şa'ban	1	3000									
1109	2	Ali Paşa			7	3000					1	1100	Guruş
1110	2	Ümmühan											
1110	2	Halil Ağa	1	226			2	100					Kıymeti
1110	2	Fâtıma Hatun											Pare
1110	2	Gedik Hüseyin	1	1056							1	1976	Pare

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Menzil		Bağ Dönüm			Dükkan	Tarla		Çiftlik	Cinsi
			Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat		
1110	2	Alefwâde el-Hac Mustafa	1	8800				1	4440			Pare
1110	2	Hasan					1	7700				
1110	2	Çelebi Mehmed										
1110	2	Sarrafl Ahmed Beşe										
1110	2	Ömer Beşe	1	1760	1,5	1100						Pare
1110	2	Fâtıma Hatûn										Pare
1110	2	El-Hac Osman	1	210	9	171	2	90				Guruş
1110	2	Mehmed										
1110	2	Ramazan Ali			4	7						
1111	2	El-Hac Mehmed	1	150								Pare
1111	2	Ali										
1111	2	Fatıma Hatun	1	316								Esedi
1111	2	Şa'ban Ağa	1									Esedi
1109	2	Ali			1	24						Pare
1109	2	Maçuka Süleyman	1	6140								Pare
1109	2	Hüseyin										Meblağ
1109	2	Ali					1	13				
1109	2	?										Guruş
1121	5	Aleksi										
1121	5	Dülger Todori										Kıymeti
1121	5	Konstantin										
1121	5	?										
1121	5	Aişe										
1121	5	Abdullah										
1121	5	Osman bey			1	280						Kıymeti
1121	5	Hadice										Kıymeti
1121	5	Halil bey	1	170	5,5	27	1	16				
1121	5	Bâkiye										Kıymeti
1121	5	Afife					4	13640				Kıymeti
1121	5	Fâtıma										Kıymeti
1121	5	El-Hac Hüseyin	1	70	3	30	1	154				Guruş
1121	5	Ahmed Ağa			2	280						Kıymeti
1121	5	Mehmed Beşe					1	52,5	1			
1121	5	Aişe	1	600								Pare
1121	5	Mustafa	1	2400	4	1200						
1121	5	Musa										Kıymeti
1121	5	Abdullah Beşe										
1121	5	Küçük Mehmed Beşe	1	1120								Kıymeti
1121	5	Sibi veled Nedelco	1	2200								
1121	5	Fâtıma										
1121	5	Ahmed Ağa										Kıymeti
1121	5	Hüseyin Çelebi			1	5						
1121	5	Hasan Çelebi										
1121	5	İslam										
1121	5	Ümmühan										Pare
1121	5	Beyaz Hüsnü Bey										
1121	5	Fâtıma	1	1000	2	921						Pare
1127	51	Salih			1	4083						Kıymeti
1127	51	?	1	240								Kıymeti
1127	51	Mehmed	1	7200	2	2400	1	4800				Kıymeti
1127	51	Ahmed	1	36000	1	11520						Kıymeti
1127	51	El-Hac Ahmed			3	3600	1	15	200	480		Kıymeti
1127	51	El-Hac Ahmed	1	6000			1	18798				Kıymeti
1127	51	?			66	3840						Kıymeti
1127	51	?	1	48000	15	24000						Kıymeti
1127	51	Hüseyin Beşe	1	3660	12	2190						Kıymeti
1127	51	Havva										Kıymeti

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Menzil		Bağ Dönüm			Dükkan	Tarla		Çiftlik		Cinsi
			Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	
1127	51	Fatma											Kıymeti
1127	51	Mehmed	1	4600	1	84							Kıymeti
1127	51	Ali Beşe											Kıymeti
1127	51	Osman Ağa											Kıymeti
1127	51	Ahmed			1	240							Kıymeti
1127	51	?			282	12600	1	7920					Kıymeti
1127	51	Emin											Kıymeti
1127	51	Ahmed	1	9720	1	4800							Kıymeti
1127	51	?											Kıymeti
1127	51	El-Hac Mehmed	1	48000	2	1440							Kıymeti
1127	51	Hasan Beşe	1	3600									Kıymeti
1127	51	Mehmed Beşe			2	3750							Kıymeti
1127	51	Ali	1	14400									Kıymeti
1127	51	Ali Beşe	1	6000	2	2400							Kıymeti
1127	51	Ali Çelebi	1	36000									Kıymeti
1127	51	Emine											Kıymeti
1127	51	Cevahir	1	2880	12	2640							Kıymeti
1127	51	Ali	1	26400									Kıymeti
1127	51	Ali											Kıymeti
1127	51	Çelebizade Ağa											
1127	51	Mehmed	1	9600	1	960							Kıymeti
1127	51	Havva	1	960									Kıymeti
1127	51	Seyyid Mehmed Efendi	1	7800									Kıymeti
1127	51	Salih	1	18000	1	1600					2	2400	Kıymeti
1127	51	?	1	3000	2	1200							
1128	51	Emine											
1128	51	?											Adedi
1128	51	İbrahim	1	23000	1	1500							
1147	52	Ahmed Beşe	1	320	1	60							Kıymeti
1147	52	---Beşe											Kıymeti
1147	52	Ali											
1147	52	Süleyman Ali	2	6630									Adedi
1149	6	Abdulhalil	1	130	2	12							Adedi
1149	6	Aişe	1	12000									Kıymeti
1149	6	Emine											Guruş
1149	6	El-Hac Halil			3	2400							Kıymeti
1149	6	Fatma											Kıymeti
1149	6	Halil			1								Kıymeti
1149	6	El-Hac Selim					1	1600					Kıymeti
1149	6	Fatma	1	3735									Pare
1149	6	İbrahim Molla	1	150	1	8							Kıymeti
1149	6	El-Seyyid İbrahim Efendi	1	16000	2	800	1	10000					Kıymeti
1149	6	El-Hac Mehmed Efendi	2	4720	3	400	3	8000	1	3000			Kıymeti
1149	6	Fatma Hatun	1	1000									Kıymeti
1149	6	El-Hac Mehmed											
1149	6	Mehmed	1	193	1	100							
1149	6	Hüsnü	1	2455	3	1300							Kıymeti
1149	6	Aişe											Kıymeti
1149	6	Gaib											Kıymeti
1149	6	Havva											Kıymeti
1149	6	İbrahim			2	360							Kıymeti
1149	6	Aişe			1	1000			1	4000			Kıymeti
1149	6	Fatma	1	1600					1	2800	1	2800	
1149	6	Mustafa Ağa											
1149	6	Mustafa el-Hac Yakub			10	36	6	700			3	1555	Guruş
1150	6	Aişe	1	3062									Kıymeti
1150	6	İsmail Ağa	1	300	2	13							Guruş

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Menzil		Bağ Dönüm			Dükkan	Tarla	Çiftlik		Cinsi
			Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	
1150	6	Ahmed	1	400	12	400						
1150	6	İsmail	1	300	3	32						Guruş
1150	6	Mustafa	1	4400	5	160						
1150	6	Osman										Kıymeti
1150	6	Mehmed			1	17						
1150	6	Hüseyin Çelebi										
1150	6	Ahmed Efendi										Kıymeti
1150	6	Ahmed										Kıymeti
1150	6	El-Hac Ali	1	8000	1	360						Kıymeti
1150	6	Ahmed	1	3400								
1150	6	İsmail Ağa							7	560	1	62000
1150	6	Ali Ağa										
1150	36	Fatıma			1	200						Pare
1150	36	El-Hac Mustafa	1	12000	6	960	1	6000				Pare
1150	36	Fatıma										Pare
1150	36	Muazzeze			3	960						Pare
1150	36	El-Hac Ali	2	11200	1	480	1	2040				Pare
1150	36	Fatıma			1	220						
1150	36	El-Hac İbrahim										Pare
1150	36	Çerkez Mehmed	1	2400			1	2400				Pare
1150	36	İsmail Ağa			9	2800						
1151	36	Ahmed	1	1600	4,5	440						
1151	36	Mustafa	1	5760								Pare
1151	36	Ali Çelebi	1	2800								Pare
1151	36	Mehmed Beşe	1	2134	3	720						
1151	36	Odik	2	32000	12	3000						Pare
1151	36	Şerife	1	12140								Pare
1151	36	Osman Beşe	1	2800								Pare
1151	36	Aişe	1	1200								
1151	36	Hadice										Pare
1151	36	El-Hac Ömer										Pare
1151	36	Abdülmenâf	1	14000	4	600						Pare
1151	36	Aişe										Pare
1151	36	El-Hac Abdullah	1	12000								
1151	36	Metso			3	810						
1153	36	Mehmed Beşe	1	132								Pare
1151	36	3 nefer										Pare
1151	36	İbrahim Beşe	1	1800	4,5	1161						Pare
1151	36	Ahmed Beşe										Pare
1151	36	Aişe	1	600								
1151	36	El-Hac Mehmed			1	10000	2	20000				Pare
1151	36	Türkmen Mehmed Beşe										
1151	36	Şahin el-hac Ahmed	1	12000			1	8000				Pare
1151	36	Molla İbrahim	3	17280								Pare
1151	36	Ömer Beşe										Pare
1151	36	İbrahîm Ağa										Pare
1151	36	Manol										
1151	36	Ebubekir	1	2400								Pare
1151	36	Manol										
1151	36	Ömer Beşe										
1151	36	Ömer Beşe					1	1200				Pare
1150	36	Ümmügülsüm										Pare
1150	36	İsmail	1	3								
1150	36	Şerife Havva										
1150	36	Seyyid el-Hac İbrahim	1	8000	1	480	1	6000				Pare
1150	36	Astan			2	640						
1150	36	Mustafa	1	3600	1	600						

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Menzil		Bağ Dönüm			Dükkan	Tarla	Çiftlik	Cinsi
			Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet				
1150	36	Hacı Ali	1	60	1	5					Pare
1150	36	Cezayirli Mustafa									
1150	36	Ahmed Çelebi			2	400					
1150	36	Musa	1	3200	1	600					Pare
1150	36	Fatıma									Pare
1150	36	İsmail									
1150	36	Ahmed Çelebi					1	3960			
1151	7	Mustafa	1	3000	1	121					
1151	7	?									
1151	7	Esmâ									Kıymeti
1151	7	Salih	1	8480	1	400					Adedi
1151	7	Molla Mehmed	1	2400	1	240					Kıymeti
1151	7	el-Hac Yusuf					1	10800			Kıymeti
1151	7	Halil Beşe	1	1800							
1151	7	Aişe									Kıymeti
1151	7	İbrahim Beşe	1	2300							Kıymeti
1151	7	?									Kıymeti
1151	7	Salih Beşe									
1151	7	El-Hac Mustafa	1	11200	2	1200					
1151	7	Molla İbrahim									Guruş
1151	7	İbrahim									Kıymeti
1151	7	Molla Ali			44	1600					Kıymeti
1151	7	Acem Abdullah									
1151	7	Molla İbrahim					1	2			Guruş
1151	7	Molla Mehmed									Kıymeti
1151	7	?									Kıymeti
1151	7	Molla Ahmed	1	400	1	5					Guruş
1151	7	Mehmed									Kıymeti
1152	7	el-Hac İbrahim	1	120	1	3					
1152	7	?									Kıymeti
1152	7	Mehmed	1	2650	1	320					Kıymeti
1152	7	el-Hac Hüseyin	1	22120							Kıymeti
1152	7	Neslihan Hatun									Adedi
1152	7	Mehmed Beşe									
1152	7	Neslihan Hatun									Adedi
1152	7	İbrahim Beşe	1	2400							Kıymeti
1152	7	Mustafa Beşe	1	3300	1	800	1	4080			Kıymeti
1152	7	?									
1152	7	Hamid									
1152	7	?									Kıymeti
1152	7	İsmail Beşe					2	840			Kıymeti
1152	7	Rukiye									Kıymeti
1152	7	İbrahim	1	4000	7	400					
1152	7	Ahmed Beşe	1	6000	1	6000					Kıymeti
1151	7	Molla Mehmed	1	3200	1	640					Kıymeti
1151	7	Hadice	1	640							Kıymeti
1151	7	Arab el-Hac Eli									Kıymeti
1151	7	Dimitri									Kıymeti
1151	7	Mustafa	1	3200	1	800					Kıymeti
1155	38	El-Seyyid Ömer Çelebi Alemdar			1	13					
1154	38	Hüseyin									Kıymeti
1154	38	?	1	2400	5	2040	1	1840			
1154	38	Mehmed	1	6400	1	800	2	12000			Kıymeti
1154	38	Fatma			1	70					Kıymeti
1154	38	Ali	1	4800			1				Kıymeti
1154	38	Rabia									Kıymeti
1154	38	Fatma									Kıymeti

Dönem	Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Menzil		Bağ Dönüm		Dükkan	Tarla	Çiftlik	Cinsi
			Adet	Fiyat	Adet	Fiyat				
1154	38	Hadice	1	4800						Kıymeti
1154	38	Veliddin								Kıymeti
1154	38	Aişe	1	24000						Kıymeti
1154	38	Mehmed Efendi								Kıymeti
1154	38	Hüsnü								
1154	38	Emin	2	12000						Kıymeti
1154	38	Ali Çelebi								Kıymeti
1154	38	Fatma								Kıymeti
1154	38	El-Hac Selim								
1154	38	Es-Seyyid Ömer								Kıymeti
1154	38	Molla Mustafa			1	160				Kıymeti
1154	38	Mustafa Beşe								Kıymeti
1154	38	Es-Seyyid Ali	1	16000						Kıymeti
1154	38	Ahmed Beşe			1	1040				Kıymeti
1154	38	Mustafa Beşe								Kıymeti
1154	38	Ali Ağa	1	3200						Kıymeti
1154	38	Şaban								Kıymeti
1154	38	Ahmed	1	7000						Kıymeti
1154	38	Hüseyin Beşe	2	8200	1	520	1	4000		
1154	38	Ali Ağa	1	14000	2	400				
1154	38	İbrahim								Kıymeti
1154	38	El-Hac Halil								
1154	38	Halil	1	200						
1154	38	El-Hac İbrahim								Kıymeti
1154	38	Aişe			1	35				Kıymeti
1154	38	Rabia	1	8000						Kıymeti
1154	38	El-Hac Mehmed								
1154	38	İsmail Beşe	1	252						Kıymeti
1154	38	İsmail Beşe	126	5040	18	720				
1154	38	Mustafa Beşe								

Ek 8: Zemin Döşemesinde Kullanılan Eşyalar

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Seccade			İhram		Kilim		Hasır		Kebe		Keçe		Halı	
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	
1	Fatıma					6	745									
3	Esmâ	1	36													
3	İsmail Beşe								3	170						
3	El-Hac Ahmed			2	764	2	680									
3	Hüseyin Beşe			1	12	1	30									
3	Hacı Yusuf					2	300		1	50						
3	El-Hâc Abdullah Çelebi			2	984	4	2049		2	291	2	2030				
3	Aişe Hatun			1	81	5	1023				1	310				
3	Bulgar ahâliler	2	91	2	16	7	308		6	202	1	110				
3	Biraton			2	62	1	30		4	226						
3	Aişe								2	96						
3	Miha-zade															
4	Mehmed															
4	Veli					3	12									
4	Sultan					1	140									
4	Fatma					1	204									
4	Hüsnü										2	217	2	149		
4	Mustafa Ahmed															
4	?			1	340	1	88		1	44						
4	İlyas Abdullah	1	120			1	176									
4	Osman	1	44			10	1288									
4	Mustafa Çavuş															
4	Turhan Hatun								2	408						
4	Receb					2	750		2	406						
4	Hafız Hüseyin	1	5	1	6	4	12		1	11	1	2	1	4		
4	Halil			2	560	1	24				2	245				
4	Fethi Hevace	3	132			6	1492									
4	Sultan					3	1392									
4	Hadice	2				4										
4	Hadice	1	528			2	304				1	1012				
4	Ali															
4	Hafız							1	176							
4	Ahmed			1	44	2	454		1	116	1	116				
4	Mehmed															
4	İbrahim Salih	1	150			1	1004							1	44	
4	Perihan					1	180									
4	Hüseyin Gazi	1	92			2	480									
4	Oruç					1	68									
4	?					1	44									
4	Ümmühan										2	25				
4	El-Hac Mehmed					1	215									
4	?	12				25	1							9	12	
4	?															
4	Molla Mehmed	13		4		3					12					
4	Aişe															
4	?					2	644									
2	Ali															
2	Hüseyin Ağa								1	2						
2	Halil	*														
2	Şa'ban															
2	Ali Paşa	5	22,8	8	92,6	2	8,5	10			8	160				
2	Ümmühan															
2	Halil Ağa	1	1			2	1,5									
2	Fâtıma Hatun										1	3				
2	Gedik Hüseyin					1	60									

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Seccade		İhram		Kilim		Hasır		Kebe		Keçe		Halı	
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat
2	Alefzâde el-Hac Mustafa	2	100	1	7	2	193			4	141,5				
2	Hasan														
2	Çelebi Mehmed														
2	Sarraf Ahmed Beşe														
2	Ömer Beşe	2	33			1	22								
2	Fâtıma Hatûn	2	28			4	280								
2	El-Hac Osman					4	7,5			3	4,5	1	15		
2	Mehmed														
2	Ramazan Ali														
2	El-Hac Mehmed					1	2,5								
2	Ali														
2	Fatıma Hatun			1	8										
2	Şa'ban Ağa					1	3			2	3,8	5	77,3		
2	Ali					1	66								
2	Maçuka Süleyman			2	700										
2	Hüseyin					1	80								
2	Ali														
2	?					1	12								
5	Aleksi														
5	Dülger Todori					4	290					1	1440		
5	Konstantin														
5	?														
5	Aişe														
5	Abdullah														
5	Osman bey					1	3								
5	Hadice					2	140								
5	Halil bey														
5	Bâkiye					2	164			2	67			2	1130
5	Afife					4	425					3	183		
5	Fâtıma											1	55		
5	El-Hac Hüseyin					1	1			1	2				
5	Ahmed Ağa	2	63			3	135			1	33				
5	Mehmed Beşe														
5	Aişe					1	60								
5	Mustafa														
5	Musa					1	27								
5	Abdullah Beşe														
5	Küçük Mehmed Beşe					1	60								
5	Sibi veled Nedelco														
5	Fâtıma														
5	Ahmed Ağa					1	6			2	72				
5	Hüseyin Çelebi														
5	Hasan Çelebi														
5	İslam														
5	Ümmühan					2	141								
5	Beyaz Hüsnü Bey														
5	Fâtıma	1	206	4	400	7	811			2	127			1	100
51	Salih	1	21	1	102					3	94				
51	?											2	150		
51	Mehmed											1	42		
51	Ahmed	3	280			9	3300	60						1	600
51	El-Hac Ahmed	1	51			1	129	10	120	1	96				
51	El-Hac Ahmed					2	39	1	48			1	6		
51	?											1	12		
51	?	3	420			2	240			1	240				
51	Hüseyin Beşe														

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Seccade		İhram		Kilim		Hasır		Kebe		Keçe		Halı	
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat
1	Fatıma					6	745								
51	Havva					2	146								
51	Fatma					2	462								
51	Mehmed									1	15				
51	Ali Beşe									1	46				
51	Osman Ağa														
51	Ahmed					2	171			2	120				
51	?									1	33				
51	Emin					2	462								
51	Ahmed									1	120				
51	?					1	64								
51	El-Hac Mehmed	2	75	3	195	5	1516			2	147	1	163		
51	Hasan Beşe					2	217			1	33				
51	Mehmed Beşe					1	180			1	69				
51	Ali									1	153				
51	Ali Beşe	1	165			1	60			2	234				
51	Ali Çelebi	1	820							2	160				
51	Emine					3	921					3	418		
51	Cevahir														
51	Ali			1	5	1	60	1	91			1	153		
51	Ali	2	723	2	556	3	2355	1	75						
51	Çelebizade Ağa														
51	Mehmed									3	120				
51	Havva					2	675								
51	Seyyid Mehmed Efendi									1	114				
51	Salih	1	80			1	12			1	53				
51	?														
51	Emine														
51	?			4	2	8	18			4	14				
51	İbrahim														
52	Ahmed Beşe					1	20								
52	---Beşe			2	91										
52	Ali														
52	Süleyman Ali														
6	Abdulhalil	3	15			2	3			1	12				
6	Aişe	1	5			2	80	1	40						
6	Emine					1	2								
6	El-Hac Halil			2	80	1	60								
6	Fatma	1	17	1	12					1	29				
6	Halil	3	57	1	18					1	25				
6	El-Hac Selim			2	71	2	179	1	100	1	18				
6	Fatma					2	160								
6	İbrahim Molla			?											
6	El-Seyyid İbrahim Efendi			1	18	2	91	1	54	3	94				
6	El-Hac Mehmed Efendi	2	143	5	144	2	108					2	306		
6	Fatma Hatun	1	6												
6	El-Hac Mehmed														
6	Mehmed														
6	Hüsnü					1	9								
6	Aişe					1	43								
6	Gaib					1	15								
6	Havva					1	40								
6	İbrahim					1	69								
6	Aişe					2	343								
6	Fatma														

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Seccade		İhram		Kilim		Hasır			Kebe		Keçe		Halı	
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	
1	Fatıma					6	745									
6	Mustafa Ağa															
6	Mustafa el-Hac Yakub	3	10	2	8	4	26	1	3			3	33			
6	Aişe					1	230					1	332			
6	İsmail Ağa			1	2											
6	Ahmed															
6	İsmail	1	2			1	60									
6	Mustafa															
6	Osman					1	85									
6	Mehmed															
6	Hüseyin Çelebi															
6	Ahmed Efendi	1	33			1	10			1	30					
6	Ahmed	1	50			1	60									
6	El-Hac Ali	1	145													
6	Ahmed															
6	İsmail Ağa															
6	Ali Ağa															
36	Fatıma					3	100									
36	El-Hac Mustafa	3	81	4	64	2	236	3	15	1	19					
36	Fatıma															
36	Muazzeze															
36	El-Hac Ali					3	392			1	148	1	360			
36	Fatıma															
36	El-Hac İbrahim					1	100									
36	Çerkez Mehmed					1	2			1	42					
36	İsmail Ağa															
36	Ahmed															
36	Mustafa									2	35					
36	Ali Çelebi					1	50									
36	Mehmed Beşe															
36	Odik	1	50			1	400									
36	Şerife	1	21			6	494									
36	Osman Beşe									1	17					
36	Aişe															
36	Hadice	1	40			4	290									
36	El-Hac Ömer	1	30			1	120			1	30					
36	Abdülmenâf									1	132					
36	Aişe	1	83	1	125	1	123									
36	El-Hac Abdullah															
36	Metso															
36	Mehmed Beşe									1	23					
36	3 nefer									1	44					
36	İbrahim Beşe					1	50			1	61					
36	Ahmed Beşe															
36	Aişe															
36	El-Hac Mehmed	1	40			1	80									
36	Türkmen Mehmed Beşe															
36	Şahin el-hac Ahmed					4	220									
36	Molla İbrahim	1	30			2	30									
36	Ömer Beşe					1	46									
36	İbrahîm Ağa					2	121									
36	Manol															
36	Ebubekir					3	131	1	65	3	460					
36	Manol															
36	Ömer Beşe															
36	Ömer Beşe									2	120					

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Seccade		İhram	Kilim	Hasır			Kebe	Keçe		Halı
		Adet	Fiyat			Adet	Fiyat	Adet		Fiyat	Adet	
1	Fatıma				6	745						
36	Ümmügülsüm	1	20		1	80	10					
36	İsmail											
36	Şerife Havva											
36	Seyyid el-Hac İbrahim				2	60		3	80			
36	Astan											
36	Mustafa											
36	Hacı Ali	1	3,5									
36	Cezayirli Mustafa											
36	Ahmed Çelebi											
36	Musa				1	5						
36	Fatıma				1	40						
36	İsmail											
36	Ahmed Çelebi											
7	Mustafa											
7	?											
7	Esmâ				1	160						
7	Salih	1	33		1	46	2	122	1	30		
7	Molla Mehmed											
7	el-Hac Yusuf											
7	Halil Beşe											
7	Aişe				1	75						
7	İbrahim Beşe				1	29						
7	?							1	7			
7	Salih Beşe											
7	El-Hac Mustafa											
7	Molla İbrahim				1	1						
7	İbrahim				2	29	1	10	1	21		
7	Molla Ali				1	20			2	91		
7	Acem Abdullah											
7	Molla İbrahim				1	1						
7	Molla Mehmed	1	58		3	424	1	20	2	117		
7	?	1	200		4	240						
7	Molla Ahmed	3	10		1	3	1	5				
7	Mehmed											
7	el-Hac İbrahim											
7	?				1	82		1	46			
7	Mehmed				2	52		1	27			
7	el-Hac Hüseyin	2	206		2	45		4	173			
7	Neslihan Hatun	1	5							21	25	
7	Mehmed Beşe											
7	Neslihan Hatun	1	5							1	25	
7	İbrahim Beşe	1	15		2	241	1	48	1	42		
7	Mustafa Beşe							1	17			
7	?											
7	Hamid											
7	?				1	520						
7	İsmail Beşe							1	18			
7	Rukiye				1	182						
7	İbrahim											
7	Ahmed Beşe						1	27	1	66		
7	Molla Mehmed									1	30	
7	Hadice							1	30			
7	Arab el-Hac Eli							1	70			
7	Dimitri			1	20	60						
7	Mustafa						2	115	1	17		

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Seccade		İhram	Kilim	Hasır		Kebe	Keçe		Halı
		Adet	Fiyat			Adet	Fiyat		Adet	Fiyat	
1	Fatma				6	745					
38	El-Seyyid Ömer Çelebi Alemdar										
38	Hüseyin				3	120					
38	?										
38	Mehmed				1	24		2	124		
38	Fatma				1	141					
38	Ali				1	80					
38	Rabia				1	30					
38	Fatma				2	220				1	320
38	Hadice				2	110					
38	Veliddin				4	240					
38	Aişe	1	50		1	80		2	85	2	263
38	Mehmed Efendi				1	30		1	61		
38	Hüsnü										
38	Emin				1	60		1	20		
38	Ali Çelebi				1	80					
38	Fatma				1	120					
38	El-Hac Selim										
38	Es-Seyyid Ömer	1	61		1	47					
38	Molla Mustafa				1	67		1	51		
38	Mustafa Beşe							2	39		
38	Es-Seyyid Ali				1	40		1	10		
38	Ahmed Beşe	1	28		2	17		3	159	1	200
38	Mustafa Beşe				1	25		1	45		
38	Ali Ağa	2	1645		3	735					
38	Şaban	1	1000		1	600					1000
38	Ahmed				1	340					
38	Hüseyin Beşe										
38	Ali Ağa										
38	İbrahim				1	55	1	60		1	210
38	El-Hac Halil										
38	Halil										
38	El-Hac İbrahim				1	50					
38	Aişe				1						
38	Rabia										
38	El-Hac Mehmed										
38	İsmail Beşe	2	111		1	57					
38	İsmail Beşe										
38	Mustafa Beşe										

Ek 9: Oda Takımları

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Yaslık		Minder ve yüzü		Boğça		Makreme		Sanduk	Yük Perdesi		Yüklük
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat
1	Fatıma	7	576			1	20			1	28		
3	Esmâ	10	406	1	92			16	209				
3	İsmail Beşe												
3	El-Hac Ahmed	2	90										
3	Hüseyin Beşe	1	25										
3	Hacı Yusuf												
3	El-Hâc Abdullah Çelebi	2	192							3	251		
3	Aişe Hatun	8	575	2	276	2	47			1	180	77	
3	Bulgar ahâliler	26	513	4	42					2	15		
3	Biraton												
3	Aişe	1	42					10	130	2	15		
3	Miha-zade												
4	Mehmed			2	14								
4	Veli	5	5			40	1						
4	Sultan	1	320										
4	Fatma	4	150					1	204				
4	Hüsnü	4	126	1	44	2	144			1	13		
4	Mustafa Ahmed							1	80	1	160		
4	?	4	366					2	184			1	56
4	İlyas Abdullah	1	80	10	100					2	130		
4	Osman	3	220										
4	Mustafa Çavuş												
4	Turhan Hatun							4	70				
4	Receb	8	360	2	160	1	80	4	1460	1	200	301	
4	Hafız Hüseyin	3	1	2	7					1	4		
4	Halil	4	390										
4	Fethi Hevace	5	180	2	56								
4	Sultan	4	176	4	304								
4	Hadice	9	231	5		5	18	8	5	1	3	6	
4	Hadice	9	1564	2	380	7	694	1	208			188	
4	Ali												
4	Hafız												
4	Ahmed	1	28	1	151								
4	Mehmed												
4	İbrahim Salih	7	728	1	44								
4	Perihan	3	176							1	96	40	
4	Hüseyin Gazi	1	152										
4	Oruç	1	44										
4	?	4	380							1	60		
4	Ümmühan	5	15			3	18	8	40			4	
4	El-Hac Mehmed	3	88							1	44		
4	?	4	6					1	2	1	12		
4	?												
4	Molla Mehmed												
4	Aişe							1	56				
4	?	2	176							2	352	116	
2	Ali												
2	Hüseyin Ağa												
2	Halil												
2	Şa'ban	2	60							1	24		
2	Ali Paşa	17	27,6		1			10	16,3	1	30	2	
2	Ümmühan												
2	Halil Ağa												
2	Fâtıma Hatun					1	6,5	9	44				

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Yaslık		Minder ve yüzü		Boğça		Makreme		Sanduk	Yük Perdesi		Yüklük
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat		Adet	Fiyat	
2	Gedik Hüseyin												
2	Fâtıma Hatun												
2	Alefzâde el-Hac Mustafa	3	64	2	62	2	19		1	14			
2	Hasan	3	78			1	40						
2	Çelebi Mehmed												
2	Sarraf Ahmed Beşe												
2	Ömer Beşe	3	33								1		
2	Fâtıma Hatûn	4	32	1	11	1	7		2	20			
2	El-Hac Osman	2	1,5	1	2,2				2	8			
2	Mehmed												
2	Ramazan Ali												
2	El-Hac Mehmed								1	0,5			
2	Ali					1	4	11	61,5				
2	Fatıma Hatun	6	36			5	48,5	85	78,5				
2	Şa'ban Ağa	8	44	4	55				1	37			
2	Ali												
2	Maçuka Süleyman												
2	Hüseyin	3	100										
2	Ali												
2	?												
5	Aleksi	1	330					1	18				
5	Dülger Todori	5	340	1	90			1	45	11	230		
5	Konstantin												
5	?												
5	Aişe												
5	Abdullah												
5	Osman bey	3	25						1	36			
5	Hadice	3	79					2	23	1	24		
5	Halil bey									3	50		
5	Bâkiye			1	6								
5	Afife	6	740	5	255	2	106	3	90	3	96	172	
5	Fâtıma	3	67	1	44	1	54	1	17	2	57		
5	El-Hac Hüseyin									1	5		
5	Ahmed Ağa	1	20	1	5	4	43						
5	Mehmed Beşe												
5	Aişe	3	55							1	30		
5	Mustafa												
5	Musa	2	28	3	37			4	169	2	15	8	
5	Abdullah Beşe	1	31							1	31		
5	Küçük Mehmed Beşe	2	31	1	35								
5	Sibi veled Nedelco									1	20		
5	Fâtıma	2	95					1	7	2	50		
5	Ahmed Ağa	1	4	1	53					4	127		
5	Hüseyin Çelebi												
5	Hasan Çelebi							2	4				
5	İslam							1	6				
5	Ümmühan	3	91			1	3			2	46		
5	Beyaz Hüsnü Bey												
5	Fâtıma	7	683	2	132	5	45	3	126				
51	Salih												
51	?												
51	Mehmed	5	118							3	22		
51	Ahmed	7	780		1								
51	El-Hac Ahmed	3	95										
51	El-Hac Ahmed	15	167							4	156		
51	?												

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Yasdik		Minder ve yüzü			Boğça		Makreme		Sanduk	Yük Perdesi		Yüklük
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Fiyat	Adet	Fiyat
51	?	16	1200					153	#####	7	####			
51	Hüseyin Beşe	1	18	1	27	1	80							
51	Havva	3	77	2	1			55	444	1	25			
51	Fatma	7	400	1	33	2	177	15	537	2	282			
51	Mehmed	1	30	1	18									
51	Ali Beşe	1	34											
51	Osman Ağa			3	1									
51	Ahmed	4	790	3	870	2	141	1	14	1	73			
51	?			1	20					1	45			
51	Emin	13	508	2	189	2	120	6	217	3	432	242		
51	Ahmed													
51	?	2	27					1	20	1	9			
51	El-Hac Mehmed	10	1473	1	69	1	720	1	360	2	90			
51	Hasan Beşe	3	59							1	24			
51	Mehmed Beşe	23	94	1	57							60		
51	Ali									1	43			
51	Ali Beşe	1	45	1	60					2	66			
51	Ali Çelebi	3	600							4	160			
51	Emine	7	1638	3	320	6	1141	3	231	4	473	771		
51	Cevahir	5	64	1	48									
51	Ali	5	305	3	162	3	73			5	176			
51	Ali	7	283	4	226									
51	Çelebizade Ağa													
51	Mehmed	2	60			1	30	11	240					
51	Havva									1	60			
51	Seyyid Mehmed Efendi									1	18			
51	Salih	2	78	1	28					2	36			
51	?	4	66							1	40	126		
51	Emine									1	34			
51	?	3	12							1	1			
51	İbrahim													
52	Ahmed Beşe	1	15	1	8									
52	---Beşe													
52	Ali													
52	Süleyman Ali			1	82									
6	Abdulhalil	12	5	4	4									
6	Aişe	11	360	7	200					1	20	10		
6	Emine	4	3	2	2									
6	El-Hac Halil			2	260									
6	Fatma	11	410					1	15	1	40			
6	Halil	8	378	3	270			5	1300	2	80			
6	El-Hac Selim	3	102	5	558									
6	Fatma	1	280	1	30									
6	İbrahim Molla	2		?				2	27					
6	El-Seyyid İbrahim Efendi	2	110							1	17			
6	El-Hac Mehmed Efendi	5	102	8	644									
6	Fatma Hatun	4	44			1	6	4	18	1	5	3		
6	El-Hac Mehmed													
6	Mehmed													
6	Hüsnü	5	47							1	16			
6	Aişe	21	65			1	5			1	40			
6	Gaib	3	65							1	40			
6	Havva	1	25	1	30									
6	İbrahim	2	70											
6	Aişe	2	23	3	236	1	12							
6	Fatma	3	419			1	90			1	15			

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı		Yasdik		Minder ve yüzü		Boğça		Makreme		Sanduk	Yük Perdesi		Yüklük
	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Fiyat	Fiyat	Adet	Fiyat
6	Mustafa Ağa													
6	Mustafa el-Hac Yakub	14	29	5	7									
6	Aişe	7	1084	1	111	1	60	8	50	1	50		1	90
6	İsmail Ağa													
6	Ahmed													
6	İsmail	6	52	4	80									
6	Mustafa													
6	Osman													
6	Mehmed						81	3						
6	Hüseyin Çelebi													
6	Ahmed Efendi	2	52							3	74			
6	Ahmed				1	80								
6	El-Hac Ali	8	280											
6	Ahmed													
6	İsmail Ağa	6	440											
6	Ali Ağa													
36	Fatıma	4	50	15						2	80			
36	El-Hac Mustafa	4	100	2	51	1	6	7	49	3	114	6		
36	Fatıma	4	28	2	32			8	26	1	8			
36	Muazzeze	5	46	1	68					1	5			
36	El-Hac Ali	10	227			1	70	1	121	3	202			
36	Fatıma	5	60							2	40			
36	El-Hac İbrahim				1	50								
36	Çerkez Mehmed	8	224	1	16			5	12					
36	İsmail Ağa	11	440											
36	Ahmed													
36	Mustafa	3	25	1	17					1	4			
36	Ali Çelebi													
36	Mehmed Beşe													
36	Odik	14	2010	4	160					4	140			
36	Şerife	8	285	4	30			16	261	2	87			
36	Osman Beşe	4	55			1	8	23	358					
36	Aişe													
36	Hadice	8	400	5	510	3	200	28	227	2	60			
36	El-Hac Ömer													
36	Abdülmenâf									1	9			
36	Aişe	5	87	5	177									
36	El-Hac Abdullah													
36	Metso	1	17							1	5			
36	Mehmed Beşe	4	25											
36	3 nefer													
36	İbrahim Beşe													
36	Ahmed Beşe	3	30	1	15									
36	Aişe									1	40	40		
36	El-Hac Mehmed	1	30											
36	Türkmen Mehmed Beşe													
36	Şahin el-hac Ahmed	8	100	1	40					3	15			
36	Molla İbrahim													
36	Ömer Beşe													
36	İbrağim Ağa	8	236											
36	Manol													
36	Ebubekir												17	
36	Manol													
36	Ömer Beşe													
36	Ömer Beşe									1	20			
36	Ümmügülsüm	6	60	1	1					1	20			

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Yaslık		Minder ve yüzü		Boğça		Makreme		Sanduk	Yük Perdesi		Yüklük
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat		Fiyat	Adet	
36	İsmail												
36	Şerife Havva	7	480						2	60			
36	Seyyid el-Hac İbrahim	2	20										
36	Astan												
36	Mustafa												
36	Hacı Ali	5	3			6	1,5						
36	Cezayirli Mustafa												
36	Ahmed Çelebi												
36	Musa												
36	Fatıma	4	160	2	80	1	40		1	40			
36	İsmail												
36	Ahmed Çelebi												
7	Mustafa	2	31										
7	?												
7	Esmâ								1	50			
7	Salih	2	60	2	109				1	7			
7	Molla Mehmed			4	159				1	12			
7	el-Hac Yusuf	40	160	661	####								
7	Halil Beşe	1	30										
7	Aişe	1	16	2	58	1	10		3	56			
7	İbrahim Beşe												
7	?												
7	Salih Beşe												
7	El-Hac Mustafa	1	300										
7	Molla İbrahim	2	22										
7	İbrahim	3	83										
7	Molla Ali								1	17			
7	Acem Abdullah	1	8						1	6			
7	Molla İbrahim												
7	Molla Mehmed	2	73	4	220				2	79			
7	?	7	700	2	160	3	430						
7	Molla Ahmed	5	12										
7	Mehmed	1	20	1	20				1	6			
7	el-Hac İbrahim	2	1										
7	?	9	248	13	50	1	8	3	23				
7	Mehmed	2	18	1	6								
7	el-Hac Hüseyin	11	669	8	683				1	13			
7	Neslihan Hatun	22	76	3	10	4	29				12		
7	Mehmed Beşe												
7	Neslihan Hatun	4	60	3	10	3	28		1	5			
7	İbrahim Beşe	7	284	2	119	1	19		2	67			
7	Mustafa Beşe	1	42										
7	?												
7	Hamid												
7	?					2	240						
7	İsmail Beşe												
7	Rukiye	4	209						1	71			
7	İbrahim	1	20						1	21			
7	Ahmed Beşe	1	70										
7	Molla Mehmed	7	101	2	30			1	22	1	16		
7	Hadice												
7	Arab el-Hac Eli								2	15			
7	Dimitri								1	60			
7	Mustafa	2	32										
38	El-Seyyid Ömer Çelebi Alemdar												
38	Hüseyin												

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Yasdik		Minder ve yüzü		Boğça		Makreme		Sanduk	Yük Perdesi		Yüklük
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat		Fiyat	Adet	
38	?												
38	Mehmed	1	24	2	41								
38	Fatma	4	201			2	37						
38	Ali	3	30	1	30								
38	Rabia	5	150							1	80	50	
38	Fatma	14	120	2	240					3	160		
38	Hadice	2	90	1	40	1	10						
38	Veliddin	1	640	7	171								
38	Aişe	3	622	1	140	2	36						
38	Mehmed Efendi	3	100										
38	Hüsnü	1	10										
38	Emin	1	140	1	80								
38	Ali Çelebi	3	30	1	30					1	40		
38	Fatma	3	99			1	10						
38	El-Hac Selim												
38	Es-Seyyid Ömer			2	31								
38	Molla Mustafa	3	49	2	53								
38	Mustafa Beşe												
38	Es-Seyyid Ali	1	50							1	20		
38	Ahmed Beşe	1	78	2	178					1	22		
38	Mustafa Beşe												
38	Ali Ağa			1	600	2	290						
38	Şaban												
38	Ahmed									1	20		
38	Hüseyin Beşe												
38	Ali Ağa												
38	İbrahim	2	112	1	90					1	30		
38	El-Hac Halil												
38	Halil												
38	El-Hac İbrahim	5	145	1	60	1	13						
38	Aişe			1	110								
38	Rabia	9	260	3	187					4	116		
38	El-Hac Mehmed												
38	İsmail Beşe	1	25	1	20					1	10		
38	İsmail Beşe									1	20		
38	Mustafa Beşe									1	6		

Ek 10: Yatak Takımları

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Yorgan		Döşek		Çarşab			Yorgan Çarşabı		Döşek Çarşabı		Döşek Yüzü
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat
1	Fatıma	1	147	2	250			1	800				
3	Esmâ	2	460			1	101						
3	İsmail Beşe												
3	El-Hac Ahmed												
3	Hüseyin Beşe												
3	Hacı Yusuf												
3	El-Hâc Abdullah Çelebi			1	400			3	871				
3	Aişe Hatun	3	764	2	352	6	651						
3	Bulgar ahâlıler	6	550	8	181								
3	Biraton	1	25										
3	Aişe									1	45		
3	Miha-zade												
4	Mehmed	1	0,5			1	0,5						
4	Veli	2	9		2	22		3	6	2	2		
4	Sultan			1	30					1	20		
4	Fatma	1	176	1	34	1	300						
4	Hüsnü	2	276										
4	Mustafa Ahmed	1	468	1	560								
4	?												
4	İlyas Abdullah												
4	Osman	2	352	2	389	1	126					1	352
4	Mustafa Çavuş											1	80
4	Turhan Hatun	2	84			2	124						
4	Receb			2	500	1	100					1	80
4	Hafız Hüseyin	2	9	1									
4	Halil	1	280										
4	Fethi Hevace	2	324	2	200								
4	Sultan	3	822	2	422					1	72		
4	Hadice	4	24	2	3	6	28			1	1	1	1
4	Hadice	1	168										
4	Ali	1	420										
4	Hafız												
4	Ahmed	3	524	2	282								
4	Mehmed												
4	İbrahim Salih	6	1386	3	866	3	6120						
4	Perihan	1	29	3	394	2	184						
4	Hüseyin Gazi	2	696	1	440	1	160						
4	Oruç	5	293	3	686								
4	?	1	220	1	264	1	220						
4	Ümmühan	2	25	3	14	1	2	2	27				
4	El-Hac Mehmed	2	172	1	116	1	60						
4	?	5	53									1	3
4	?	1	12										
4	Molla Mehmed	1	32										
4	Aişe			1	100	12	176						
4	?												
2	Ali	2	2,5	1	9								
2	Hüseyin Ağa												
2	Halil												
2	Şa'ban												
2	Ali Paşa		1	21									
2	Ümmühan												
2	Halil Ağa												
2	Fâtıma Hatun						4	133					
2	Gedik Hüseyin		1	60	1	70							

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Yorgan		Döşek Fiyatı	Döşek Adet	Çarşab		Yorgan Çarşabı		Döşek Çarşabı		Döşek Yüzü Fiyatı	
		Adet	Fiyat			Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat		Adet
2	Fâtıma Hatun												
2	Alefzâde el-Hac Mustafa	3	277	1	81			1	15				
2	Hasan												
2	Çelebi Mehmed												
2	Sarrafi Ahmed Beşe												
2	Ömer Beşe	1	44	1	29								
2	Fâtıma Hatûn	3	98	2	88								
2	El-Hac Osman	2	4,4	1	?			2	2				
2	Mehmed												
2	Ramazan Ali												
2	El-Hac Mehmed	2	4										
2	Ali												
2	Fatıma Hatun	3	4,5	2	1,5			3	6,5				
2	Şa'ban Ağa	6	11	1	3								
2	Ali												
2	Maçuka Süleyman			1	110								
2	Hüseyin	2	200	1	170								
2	Ali												
2	?												
5	Aleksi	1	48	1	175	1	44						
5	Dülger Todori			1	5			1	57				
5	Konstantin												
5	?												
5	Aişe												
5	Abdullah			1	360								
5	Osman bey	1	43			1	14						
5	Hadice	2	54	2	108	2	236						
5	Halil bey	1	15										
5	Bâkiye	1	26										
5	Afife	5	693	5	423	3	26			1	60	1	70
5	Fâtıma	2	186	1	25	2	32			1	29		
5	El-Hac Hüseyin	1	0,5	1	15	1	0,5						
5	Ahmed Ağa	3	56										
5	Mehmed Beşe												
5	Aişe	1	36	1	41,5					1	36		
5	Mustafa												
5	Musa	7	93	4	96	2	29			1	9		
5	Abdullah Beşe	1	20			1	20			1	13		
5	Küçük Mehmed Beşe	2	52,2										
5	Sibi veled Nedelco	1	20										
5	Fâtıma	2	100	1	2012	1	20	1	50				
5	Ahmed Ağa												
5	Hüseyin Çelebi												
5	Hasan Çelebi												
5	İslam												
5	Ümmühan	3	93	1	65								
5	Beyaz Hüsnü Bey												
5	Fâtıma	10	1223	1	60	7	199280					1	162
51	Salih	1	43										
51	?	1	10	1	80								
51	Mehmed	3	257	2	198								
51	Ahmed	4	900	3	460								
51	El-Hac Ahmed	4	954	1	180								
51	El-Hac Ahmed	5	99	3	1118	1	18						
51	?												
51	?	2	1200	5	840	3	260					1	60

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Yorgan			Döşek	Çarşab			Yorgan Çarşabı		Döşek Çarşabı		Döşek Yüzü
		Adet	Fiyat	Adet		Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	
51	Hüseyin Beşe	3	144	1	45								
51	Havva	78	62	1	63	3	76						
51	Fatma	2	365	2	357	2	162						
51	Mehmed	5	288			1	93						
51	Ali Beşe												
51	Osman Ağa	4	2	4	3								
51	Ahmed	2	62			1	10						
51	?	1	6										
51	Emin	1	390	1	2701	2	206						
51	Ahmed	1	34	1	20								
51	?	1	36	1	54								
51	El-Hac Mehmed	69	738			1	45						
51	Hasan Beşe	1	33	1	60	1	22						
51	Mehmed Beşe	1	60			2	69						
51	Ali												
51	Ali Beşe	4	738	2	412								
51	Ali Çelebi	2	270	2	240								
51	Emine	3	1515	1	120	1	150						
51	Cevahir	1	105	1	87	1	60						
51	Ali	3	402	2	345	1	78				1	207	
51	Ali												
51	Çelebizade Ağa												
51	Mehmed												
51	Havva	3	255	1	51								
51	Seyyid Mehmed Efendi												
51	Salih	2	32			1	40						
51	?	2	156	1	56								
51	Emine	1	2	2	6				1	1			
51	?												
51	İbrahim												
52	Ahmed Beşe	5	123										
52	---Beşe	1	30										
52	Ali												
52	Süleyman Ali												
6	Abdulhalil	5	20	3	4								
6	Aişe	3	200	3	240								
6	Emine	2	7										
6	El-Hac Halil			1	60								
6	Fatma	2	277			3	71						
6	Halil	5	447	10	536	1	50						
6	El-Hac Selim	3	126	1	?								
6	Fatma	3	331	1	120	1	80						
6	İbrahim Molla	1	11	1	11	1	11						
6	El-Seyyid İbrahim Efendi	4	453										
6	El-Hac Mehmed Efendi	4	358	3	336	1	15						
6	Fatma Hatun	3	145	3	68	3	43						
6	El-Hac Mehmed												
6	Mehmed	1	40										
6	Hüsnü	2	45	4	100								
6	Aişe	1	60	3	101	2	78						
6	Gaib			2	131	3	74						
6	Havva	2	22	1	40								
6	İbrahim	2	70										
6	Aişe	1	100	1	62	2	52						
6	Fatma	4	326	2	166	3	36						
6	Mustafa Ağa												

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Yorgan			Döşek	Çarşab			Yorgan Çarşabı		Döşek Çarşabı		Döşek Yüzü
		Adet	Fiyat	Adet		Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	
6	Mustafa el-Hac Yakub	15	29	7	145								
6	Aişe	3	618	3	653	3	65						
6	İsmail Ağa			1	12								
6	Ahmed			1	20								
6	İsmail			1	12								
6	Mustafa												
6	Osman	2	150										
6	Mehmed	3	201	1	68								
6	Hüseyin Çelebi	2	2										
6	Ahmed Efendi	1	150										
6	Ahmed	1	150										
6	El-Hac Ali	1	131										
6	Ahmed												
6	İsmail Ağa	8	6480	7	200								
6	Ali Ağa												
36	Fatıma	1	50	2	80						1	40	
36	El-Hac Mustafa	4	348	2	175	1	56						
36	Fatıma	2	75										
36	Muazzeze	5	67	2	88						1	150	
36	El-Hac Ali	1	106	1	75								
36	Fatıma	2	70	2	80								
36	El-Hac İbrahim	1	80	1	80								
36	Çerkez Mehmed	4	344	1	52								
36	İsmail Ağa			2	200								
36	Ahmed												
36	Mustafa												
36	Ali Çelebi	5	80	1	80								
36	Mehmed Beşe												
36	Odik	7	730	6	500						4	200	
36	Şerife	5	633	1	91	8	286						
36	Osman Beşe	2	320	1	200	2	45						
36	Aişe												
36	Hadice	4	400	2	240	3	270						
36	El-Hac Ömer	2	150	1	120								
36	Abdülmenâf												
36	Aişe	4	296	3	109	9	145						
36	El-Hac Abdullah												
36	Metso	2	50	2	75	1	30						
36	Mehmed Beşe	1	22	1	91								
36	3 nefer												
36	İbrahim Beşe												
36	Ahmed Beşe	1	40	1	40								
36	Aişe	2	70										
36	El-Hac Mehmed					1	40						
36	Türkmen Mehmed Beşe												
36	Şahin el-hac Ahmed	2	60	2	180								
36	Molla İbrahim	1	40	1	60								
36	Ömer Beşe												
36	İbrağim Ağa	4	260	3	197	2	37						
36	Manol												
36	Ebubekir												
36	Manol												
36	Ömer Beşe												
36	Ömer Beşe												
36	Ümmügülsüm	2	110	2	90	2	35						
36	İsmail												

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Yorgan		Döşek		Çarşab		Yorgan Çarşabı		Döşek Çarşabı		Döşek Yüzü
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Fiyat
36	Şerife Havva	2	240	2	360							
36	Seyyid el-Hac İbrahim			1	60							
36	Astan	2	50									
36	Mustafa	1	30	1	90							
36	Hacı Ali	3	3	2	3							
36	Cezayirli Mustafa											
36	Ahmed Çelebi											
36	Musa											
36	Fatıma	2	160									
36	İsmail											
36	Ahmed Çelebi					1	40					
7	Mustafa	2	####	1	100							
7	?											
7	Esmâ	3	240	2	90						1	20
7	Salih	3	291			3	228					
7	Molla Mehmed	4	126									
7	el-Hac Yusuf											
7	Halil Beşe	1	15			1	40					
7	Aişe	3	196	1	55	4	158				1	40
7	İbrahim Beşe	1	19									
7	?											
7	Salih Beşe											
7	El-Hac Mustafa											
7	Molla İbrahim											
7	İbrahim	3	138	2	121							
7	Molla Ali	1	30	1	36							
7	Acem Abdullah											
7	Molla İbrahim											
7	Molla Mehmed	1	70									
7	?	4	1200	8	520	2	320					
7	Molla Ahmed	1	12									
7	Mehmed											
7	el-Hac İbrahim	4	310	2	116							
7	?	1	35	1	50	2	47					
7	Mehmed	2	60	2	100	2	47					
7	el-Hac Hüseyin	3	301	2	322	1	13					
7	Neslihan Hatun	5	50	4	28	9	40				5	32
7	Mehmed Beşe											
7	Neslihan Hatun	5	45	5	43	3	47				5	32
7	İbrahim Beşe	4	390	1	170	5	241				1	25
7	Mustafa Beşe			2	72	7	210					
7	?	2	14									
7	Hamid											
7	?											
7	İsmail Beşe			1	45	1	?					
7	Rukiye	1	110	2	310							
7	İbrahim	1	150									
7	Ahmed Beşe											
7	Molla Mehmed	3	282								3	93
7	Hadice	1	55	1	7						1	15
7	Arab el-Hac Eli											
7	Dimitri											
7	Mustafa			1	50	7	210					
38	El-Seyyid Ömer Çelebi Alemdar											
38	Hüseyin	2	70	1	60	2	71					
38	?											

Sicil No	Tereke Sahibinin Adı	Yorgan		Döşek		Çarşab		Yorgan Çarşabı		Döşek Çarşabı		Döşek Yüzü
		Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Adet	Fiyat	Fiyat
38	Mehmed	2	226									
38	Fatma	2	152	1	123							
38	Ali	1	40									
38	Rabia			1	130							
38	Fatma	4	1060	2	280	2	320					
38	Hadice	2	180	2	120							
38	Veliddin	3	150									
38	Aişe	3	262	2	165	2	24					
38	Mehmed Efendi					4	75					
38	Hüsnü	1	40									
38	Emin	2	160	1	80							
38	Ali Çelebi	1	40									
38	Fatma	2	108	2	150						1	20
38	El-Hac Selim											
38	Es-Seyyid Ömer	1	30									
38	Molla Mustafa	1	34									
38	Mustafa Beşe											
38	Es-Seyyid Ali	3	85	1	100							
38	Ahmed Beşe	1	140	1	50							
38	Mustafa Beşe											
38	Ali Ağa											
38	Şaban											
38	Ahmed	1	120									
38	Hüseyin Beşe											
38	Ali Ağa											
38	İbrahim	3	235	2	290	2	65					
38	El-Hac Halil											
38	Halil	1	40									
38	El-Hac İbrahim	4	399	1	70	1	20					
38	Aişe	1	91	1	170	2	22					
38	Rabia	3	233	1	72	1	26					
38	El-Hac Mehmed											
38	İsmail Beşe	2	125	1	66							
38	İsmail Beşe											
38	Mustafa Beşe											

Ek 12: R-36 Rusçuk Şer'iyye Sicili İçerisindeki Tereke Kaydının Günümüz

Türkçesi, v. 4a.

Medine-i Rusçuk mahallâtından Mahmud Voyvoda mahallesi sükkânından olup bundan akdem fevt olan Çerkez Merkez Mehmed Odabaşı ibn-i Abdullah bin Abdülkerim nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrükesi Fâtıma bint-i Yusuf nâm Hatun ile sulbiye sağıre kızı Havva ve li-ebeveyn kız karındaşı Ümmühan'a münhasır olduğu lede'sş-şer'ü'sş-şerif mütehakkık olmağın kibe'l-i şer'den tahrir ve sük-i sultaniden bey'i men yezid olup rağbât-ı nas bi'l- külliyye münkati'a olduktan sonra semen misilleriyle bey' ve beyne'l-verese bi'l-farızati'sş-şer'iyye tevzi ve taksim olunan eşyânın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âti zıkr olunur. Tahriren fi'l-yevmi's-sâlis min Zilhicce li-sene hamsin ve miete ve elf.

Adet	Mal	Fiyat-Pare	Adet	Mal	Fiyat-Pare
1	Biniş Kuzu Kürk	160	1	Terlik Çift	2
1	Yorgan	125	1	Sahan	7
1	Minder	16	1	Yasdık	14
1	Döşek	58	1	Çerke	40
1	Kuşak	8	1	Tabe	13
1	Entari	42	1	Tencere	30
1	Don Gömlek	35	1	Cübbe Kürk	38
1	Çerke	29	1	Gömlek	11
2	Yorgan	99		?	
1	Köhne Yorgan ma'a Kebe	120	1	Çakşır	80
1	Müsta'mel Kebe	42	1	Kemer Kuşak	9
4	Yasdık	112	4	Tas	44
4	Yasdık	112	1	Gömlek	50
1	Kilim	2	1	İplik endâze	100
1	Tahta sini	4	1	Maşa ma'a sepâre	10
1	Tabe	20	1	Fuçı	9
1	Yasdık Kılıfı	9	1 top	Bürüncük bez	80
1	Kavuk	60	1	Mahalle-i mezbûrda vâki' ma'lûmü'l- hudûd menzil	2400
2	Sarık	75	1	Pınarbaşında vâki' kahveci dükkani ve içinde olan eşyâsıyla	2400
5	Makreme	12	1	Ulufe akçesinden olmak üzere el-Hac Ahmed Ağa ?	575

Cem'an Yekûn 6905 Pare

Minha'l-ihrcât

Techiz ve Tekfin 575 pare

Resm-i âdi 63 pare

Hüddâmiyye 25 pare

Kâtibiyye 30 pare

Çukâdariyye 25 pare

İrsâliyye 10 pare

İhzâriyye 10 pare

Deyn-i müsbet mihr-i mü'eccel li'z-zevceti'l-metrûke 1760 pare

Deyn-i müsbet Menzilci Mustafa Ağa 880 pare

Deyn-i müsbet Hasan Beşe 120 pare

Deyn-i müsbet an vakf el-Hac Ali 400 pare

Deyn-i Müsbet li'z-zevceti'l-metrûke an bahâ-i eşyâ li-ecli'l-karz 920 pare

Sahhü'l-bâki 2487 pare

Hisse-i Zevc 310 pare

Hisse-i bintü'l-mezbûre 1243 pare

Hisse-i üht li-ebeveyn 934 pare

